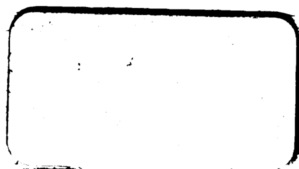

Jyske Folkeminder,

især fra Hammerum Herred,

samlede

af

Evald Tang Kristensen.

Femte Samling.

Kjøbenhavn.
Trykt hos *Konrad Jørgensen* i Kolding.
1881.

Æventyr fra Jylland,

samlede af Folkemunde

ved

EVALD TANG KRISTENSEN.

Udgivne med offentlig Understøttelse.

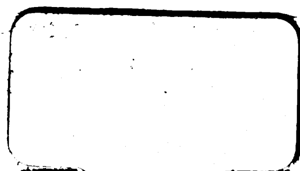
Kjøbenhavn.
Karl Schønbergs Boghandel.
1881.

Konrad Jørgensens Bogtrykkeri i Kolding ved *J. P. Løye.*

Forord.

Det var min Bestemmelse, at nærværende Bog skulde have udkommet i Foraaret, men forskjellige tilstødende Omstændigheder, især dog Sygdom, vanskeliggjorde mit Arbejde, der dog nu ventes fortsat uden Afbrydelse, saa at der kan komme et nyt Bind til næste Foraar og et tredje Bind Æventyr i 1883. Forøvrigt maa min Bog tale for sig selv. Den er ikke skreven udelukkende for Børn, men der er dog taget saa meget Hensyn som mulig til, at ogsaa Børn kan have Glæde af at læse deri, og om der end skulde være noget stødende for et meget fintfølende Menneske, saa ligger det i Virkeligheden i Æventyrets Væsen, at det ligefremme, til en vis Grad platte, ogsaa skal med. Man huske paa dets Tilblivelsestid og dets Meddelere. Den noget jyske Sprogform skal forhaabentlig ikke være hindrende for Bogens Tilegnelse, tvært imod holder jeg paa, at den er et Fortrin derved. Til yderligere Forstaaelse har jeg vedføjet en Ordliste, der af Hensyn til Pladsen er saa knapt affattet som muligt. Hvad Æventyrenes Indhold angaar, da har jeg kun i et enkelt Tilfælde selv gjort om ved mine skriftlige Optegnelser, men jeg har i nogle Tilfælde slaaet flere Optegnelser sammen til en, naar de nemlig stod hinanden saa nær, at det kunde ske uden at gjøre Vold. Naar jeg af et enkelt Æventyr har indtil tyve Optegnelser fra forskjellige Kilder, kan det Tilfælde let indtræffe, at den ene Fortæller glemmer vigtige Træk, som den anden husker, og der er da intet mere naturligt end at lade de to Optegnelser udfylde hinanden. Men det Tilfælde kan lige saa let indtræffe, at Varianterne staar vidt fra hinanden, saa de ikke kan enes og har dog hver især deres Fortrin foruden deres Særpræg. I slige Tilfælde har jeg i Bogen ladet nogle af Varianterne staa jævnsides ved hinanden, medens jeg har maattet bortkaste andre for ikke at gjøre Bogen altfor ensformig.

Naar mit Æventyrværk, om Gud vil, i en ikke fjærn Fremtid bliver færdigt, tænker jeg paa at give en fuldstændig Oversigt over Æventyrenes Kilder. Her vil jeg da blot anføre, at Bidrag i den foreliggende Bog især skyldes:

klinkbrænde: brænde meget stærkt.
Kløser: Melklumper i Suppe.
Knald: et lille Stykke; nogle Knalde Kjødmad.
knap: næppe; knaphændig: snart.
Knatter el. Knotter: Smaaforhøjninger; knotteret: ujævn, umedgjørlig, gjenstridig.
kneppe af: hugge Hovedet af en.
Knog: Snefog.
kolhøgen: altfor modig; lig med movsen.
Korn, i U. som et lille Korn, et Korn pæn, et Korn Hytte: bruges om en ringe Mængde af noget.
Kovse: en Lerpotte med et el. to Ører og uden Tud.
krimpe: krympe sig ved Udgift til nyttige Ting.
krykke i Ly: søge Ly i ondt Vejr.
Krylt, at komme til Krylt: k. i bedre Omstændigheder.
krøtte: give ondt af sig, smaaskjænde over for Overmænd.
kvase: knuse, slaa helt i Stykker.
kvolme: gjøre stor Røg eller Støv.
Laag, under L. el. lukt Laag: helt under Vandet.
lade til: lægge til, skaffe hvad der behøves.
lag el. lav: imens; ved Lag, i Lag, i det Lag, der i Lag, hvor paa Lag o. s. v.
Land, bære i Land: bære op af et Hul, komme i Land med noget: komme oven paa.
Lange, holde i Lange: trække langt ud.
ledig: fri for; blive en ledig, ledig ved en.
Lerken: Tallerken.
Limgrav: Mergelgrav.
Lin, at faa Lin, være i Lin, et godt Lin: fri for Baand el. Smærte; linne en Dør: aabne den paa Klem el. aabne den stille.
Lob: Løb; et lille Lob.
Lue: Hue.
lutte: lyde ubemærket efter noget, lytte.
Lyseblyne: et stærkt Lysglimt i Lysestage og Lampe.
Lyssen: det, man bruger til Belysning.
Løjer, at have lille Løjer af noget: ringe Fornøjelse.
Mas: stor Besvær.
Meldmad: skaaret Smørrebrød, der nydes mellem Hovedmaaltiderne.
mod, om en Tid mod: efter en Tids Forløb.
moget: snavset.
nap: knap; nap og nøje som Biord: næppe.
Nelliker: gamle, brugte Hesteskosøm, der bruges til Træsko-

beslag; ogsaa de nye, der stikke uden for Hoven og derfor brækkes af.
nide: gnide; nide af.
nogre: rokke.
Nystand, i Udtr. paa Nystand: paa ny.
nytte: have Nytte af; nyttelig: være nyttig.
Nødde: stor Trækølle til at klyve Træ med.
nøvtig: nysgjerrig; Talem. nøvte og nose i alting.
omtrivvie: omtrippe.
Onden: Middagsmad.
Opbrækning: opbrudt Hedejord.
Ork: Kraft, Styrke til Arbejde.
ote: smaatrippe frem og tilbage.
Overstue: det gamle Højenloft.
Ovre: Overdelen af noget; den ovre Ende.
Pas, ved en Pas: omtrent.
pengsøde: blottet for Penge.
Pile, Græspile, Lyspile: et langt og spidst Legem.
pilke: smaapille af noget.
Pjadder: daarlig, meningsløs Snak.
Pludderkok: kalkunsk Hane.
Poldtørv: Knolde, der graves af Mosens Overflade saa den jævnes.
Ponni: den daglige Smaasyssel i Huset; at ponnie, Aftensponni.
Prannisele: Buxesele.
Pulliker: Lus.
ralre: smaarulle.
Ralter: Pjalter; raltet; en Ralte: pjaltet Person; enRalterøv.
rave, det kan ikke rave saa vidt: betyde saa meget.
rele: rigtig.
retten: rigtig.
revle op, revle paa en Strikke: faa meget smaat samlet i lang Sammenhæng, sml. Revlingris.
Ritte: Ridse.
ro: være i Hvile; han roer aldrig.
ro: underholde, holde ved Selskab; at ro en.
role: græde højt.
Ronvædder: uskaaren Vædder.
rue sin Næse: snyde den.
ruge vidt omkring: fylde meget, om en stor Dynge.
Rumme: holde i R.: inden for passende Grænser,
Rundsel: stort udannet Stykke Træ.
russie: ryste eftertrykkelig.

ryge: lugte Duften f. Ex. af en Steg.
saa talt: saa godt som.
Sals: Stuehus.
se, i Udtr. intet at se efter: intet at forandre ved.
selde: lade Kornet gaa igjennem et Sold.
sikken el. sikke: se hvilken.
Sime: Halmreb til at sy Tække fast med.
Sjossi: uordentligt Kvindfolk.
Skalk: Skorpe af et Brød; Endeskalk.
skimme: skimte.
Skinkel: Læderkjole el. lang Trøje.
Skjæld: Splint.
Skjældbasse: en Slags Bille.
Skostol: den Stol, Smeden har med sig, naar han skor Heste.
Skrab, i U. lægge Skrab til: slaa ned for Fode.
Skrald, lægge Skrald til: slaa dygtig løs.
skrasle: rasle.
skravle: gaa med usikker, sygelig Gang.
skred: glat i sin Tale.
skræbe: den skrigende Lyd, Høns og Gæs giver fra sig.
skvalpe op: kastes op ved Bølgeslaget.
skyvle: skjule.
slaa ud om noget: forsigtig lade sig forstaa med.
Slagvindue: Vindue, der kan lukkes op.
Slagtræ: Træ til at slaa med, Knippel.
slantre: en egen slingrende, ligegyldig Gang.
Slude: et stort Træstykke, som man slaar med.
slumme: slumre.
Sluski: uordentligt Kvindfolk, især i Klædedragt.
Slæbhæl: den Kvinde, der skal gjøre Husets groveste Gjerning,
Smadder, gaa i Smadder: i Stykker, dog især om Ting med blødt Indhold. Vejen er smaddret, naar den er opblødt.
Snærpeøl: Rem til at sammensnøre Munden af en Pung.
snært: tæt ved.
spjælke Øjnene op: lukke dem saa højt op som mulig.
Splinde: Splinter, Smaastykker.
Spolt: Flække, Trækile.
sprage: spytte og gjøre sig grimt til.
sprude: spytte vidt omkring.
spy: kaste op.
stande: gjøre i Stand.
Sted, i U. jet Steder: et eller andet Sted.

Sted, i U. paa æ Sted: lige strax.
stede: fæste et Tyende, lade sig fæste.
Stedsmaal: den Akkord, der gjøres ved Bortfæstningen.
stegle: stumle, i Færd med at falde forover.
Stejl: den ophøjede Grund, hvorpaa Mødding og Tørvestak lægges.
stene en Kniv: hvæsse den paa Slibesten.
stente over: springe itu, om haarde Gjenstande.
Stette: Kirkegaardslaage.
sti: sprøjte omkring.
Stilling, i U. komme i Stilling, faa Stilling paa: faa til at være el. blive stille.
Stimmel: ringeagtende Navn paa et gammelt Menneske.
Stjærn: en Rus.
storig: meget stor.
Storedør, modsat Køkkendør: den mest anselige Indgangsdør.
Stribler: lange smalle Stykker af Hud eller Tøj.
Stumlingsdreng: en større halvvoxen Knøs.
Stumpe: Strømpe uden Fod, som den bruges om Sommeren.
Stund, i U. i den Stund: imens.
Stykke, et Stykke Kniv; Udtryk for en daarlig Kniv.
Stød: et Stykke Tid.
Sug: Drag; et Sug af Piben.
svar: udmærket; farlig svar; som Biord: ret vel; svar vel.
svejre: svøbe.
Sylli: stor Mængde af en blød Masse.
sæde: passe.
sær: maaske; i U. som: du kan sær besøge mig en Gang, jeg kan sær faa Brug for det.
Søjhus: Hus, der er lavet af Grøntørv som dem, Hyrdedrengene bygger.
sølle: daarlig.
Taari: Tosse; taarie: gaa, som man var tosset.
Tag, i U. som imeld Tag: af og til; et godt Tag: et langt Stykke Tid eller Vej; hver Tag: bestandig.
tale til: kalde paa.
te: at, som.
tejen, Tillægsm. af tie.
Tejne: Madkasse.
te'n: af Sted.
tilhaands, om det Trækdyr, der gaar paa venstre Side, den tilhaands Side.

Ting, i U. som én Ting Dyd, Skidt: noget, paa en eller anden Maade.
Tokki, Tokkinok, Tokkihoved: Tosse, meget enfoldig Person.
trevenes, det er trevenes: er i Trivsel.
trykken: tungnem, modstræbende til noget.
Træbuttel: et lille Karmon til at sætte paa Bordet; Smørbuttel.
trædes: trættes.
Træfning, en god Træfning: om et Arbejde el. Forsøg, der uventet har givet rigt Udbytte.
Træk, det er i Træk: har Udsigt til at blive Virkelighed, mere end en Tanke.
Trævl: noget ret elendigt.
Trøster: en god Meldmad, ogsaa en Meldmadskasse.
tumpet: tosset.
tvivle, jeg tvivler paa: antager for sikkert.
tvære af: tørre haardt af.
tøde efter, tøde sig efter: give sig Stunder til.
Tørvekrog: den Krog, hvor Hedetørvene lægges, naar de bæres ind i Køkkenet; Talem.: Gaa ad æ Tørvekrog med det!
vakke: om Ændernes rokkende Gang.
Vandside: Strandbred.
vant: sorgfuld, grundet paa stor Omhyggelighed for noget.
vante Tjeneste: fattes Tj.
vare af: faa til at ophøre med Parrelysten.
Vildlapper, Vildsmakker: vilde Heste (i Æventyr).
Ville: Favnfuld.
villele (villere, villest): fortrinlig.
vinde op: rejse sig hurtig over Ende.
vindrende gal: ustyrlig, overmaade vred.
Vindvæg: paa vid Gab.
Voller: lange Pile, smækre Pilegrene til at slaa med, binde Kurve af og fæste Taget med.
vraade el. vræde: rode.
vrøvle: vrimle ud fra et betemt Sted.
værkelig: vanskelig, vranten.
Værker: Sager.
yrriset: ilter, meget opirret.
Øgpærer: Hestegjødning.
Ørk, i Ørk: under Arbejde.

1. Prinsessen i Babylonien.*)

Der var en Bondemand ude paa Sjælland, som var Fæster til en Herregaard, der laa i hans Nabolag. Nu havde han flere Gange været i Kast med Herremanden om at kjøbe Gaarden og blive Selvejer, men det kunde nu ikke lade sig gjøre. Men saa havde Herremanden noget Ejendom, der var ufremkommelig at faa opdyrket, Mose og Kjær og noget rodet Skov med Rødder og Krammeri, det laa i Nærheden af Bonden hans Ejendom, og det gaar han da og faar Lyst til. Saa gaar han i Rette med Herremanden, om han vilde ikke sælge det, for det kunde han da ingen Nytte have af, saadan som det laa i Knatter og Huller og sølle Maader. Jo, det kunde blive godt, den Stump regnede Herremanden ikke, og Bonden kjøber den af ham for et halvt hundrede Daler. Da han nu faar Papirer paa det, skal han til at have det i Ørk, og han havde tre voxne Sønner,

*) Af dette Æventyr (ligesom af det efterfølgende) meddeles tre Varianter, der indbyrdes er ikke lidet forskjellige, for at Læserne kan faa Lejlighed til at anstille Sammenligninger endogsaa med andre Landes Former af Æventyret. Disse tre Varianter er ikke ublandede, i det hele har dette Æventyr været meget yndet, og der er da af Fortællerne ikke sjælden blevet iblandet Træk, der hører anden Steds hjemme. Den sidste af dem er i Slutningen mest ægte, hvorimod de to første bærer Prisen i Førstningen.

de skulde til at grave Knatterne af og jævne Hullerne og saa videre.

Der gaar de og jævner og dæmmer et helt Aar, indtil endelig alt bliver slet og ret og tjenligt til Ploven, saa nær som et bitte Hul midt i Stykket, det kan de ikke dæmme. Endelig fortæller de deres Fader, at det kunde ikke nytte at pønse mere paa den Ting, naar Hullet var fyldt om Aftenen, var det aabent igjen om Morgenen. „Ja, saa lader I det være“, siger han, „og nu maa vi til at pløje“.

Da nu Jorden var lavet til, saar de otte Tønder Hvede i den, og Kornet kom udmærket og stod saa dejlig, at Manden gik derhen hver Dag for at fryde sig over det — Hvede er jo bedst i Opbrækning, skal jeg sige os. Det staar nu ganske godt til Sankt-Hans Nat, men da gaar Kornet ud hver Pile, der blev ikke det fjærneste tilbage, og Manden ser det om Morgenen, da han er henne at flytte Høvederne. Han kommer hjem nok saa sørgmodig og fortæller Sønnerne, hvad der er sket. Ja, de snakker sammen om, hvad der skal nu stilles op, og bliver enige om at saa Jorden til et Aar endnu og saa holde Vagt ved Kornet næste Sankt-Hans Nat.

Saa skal den ældste Søn da først prøve det. Da han kommer derhen om Aftenen, giver det saadan en Torden og Lyssen, at han tykker, det slaar ned runden om ham, og det regner nu saa forfærdelig tillige med, at han ikke tør være der længere, men løber hjem og jager sig i hans Seng. Om Morgenen, da de skal hen og have set til, hvordan det har sig med Hveden, er den væk, der er ikke en Stump tilbage. Saa skal de til at arbejde paa Nystand, før de vilde jo have én Ting Lige ud af Jorden, om det var muligt. Den anden Søn bad om at faa Hvede saaet igjen, for saa vilde han vaage ved den næste Gang, sagde han, og saa

skulde det ikke gaa saadan til. Ja, han fik da have hans Vilje, sagde Faderen, uagtet han havde tænkt paa at saa noget andet, en kunde jo saa sig i Armod der, sagde han.

Nu skal den næstældste Søn altsaa hen at passe paa, og da Tiden kommer, gaar han, men da giver det saadan en Torden og Lynild og Regn, te det er forskrækkeligt, og han kommer ikke heller til Pladsen, men løber hjem i den største Forskrækkelse. Næste Morgen, de skal til at se, da er Hveden væk. Nu bliver de forknytte baade Faderen og Sønnerne, de to besynderlig. Men saa siger den yngste, de kaldte ham Gale-Kræsten, og han gik imellem Vinden og Strømmen, men var ellers ikke saa tumpet, som han var anset for: „Saa' nu lige én Gang til, saa vil jeg passe paa“. Saa siger Faderen: „Hvad kan det hjælpe! nej, kan de kloge ikke passe paa, saa kan nok de gale halv mindre“. Men Kræsten bliver ved at pilke ved, om de da ikke vil saa et Aar til, og hans Moder beder for ham, saa de omsider bejaer det med ham.

Nu skal de altsaa til at gjøre Jorden i Stand det fjerde Aar, og Hveden kommer til at staa i fuld Flor ligesom forhen. Om Aftenen til Sankt-Hans Dag, da Kræsten havde faaet hans Aftenponni gjort og ædt hans Nadver, skal han jo af Sted, men saa kalder Moderen paa ham: „Kom herfram, lille Kræsten, jeg vil tale med dig! se her har du nu et Par Meldmader i et Klæde, dem skal du have at ro dig ved, og pas saa paa, du ikke render hjem for tidlig, hører du det, lille Kræsten!“ Jo, han skulde nok holde sig tappert, og saa pilker han af hen i Hveden.

Da giver det saadan forfærdelig Torden og Lyssen og Regn, te hun bøler; men han tænkte ved sig selv: „Ja, hun regner nu, hun kan nok tørre det siden“, og gaar videre. Saa kommer han i Tanker om det Hul,

som de aldrig kunde faa dæmt, og det var der altid saadant langt Græs omkring, det vidste han, hvorfor han lister af derud, men Mørke og Regn var det og Hundevejrlig. Da han nu faar sig lagt ned i det lange Græs et lille Gran, giver det saa meget et dejligt lyst og stjærneklart Vejr, og saa vil han da til at løse op for Klædet, som hans Moder har givet ham med, for at tage sig en Bid; men da hører han med et ligesom Lyden af nogle Svaner. „Hukken underlig Ting er det at høre Svaner ved denne her Tid“, tænker han, og strax efter kommer der tre Svaner flyvende og sætter sig ved det Hul lige tæt ved ham. Kræsten putter sig jo ned i Græsset, for at de skal ikke se ham. Saa skyder de sig af deres Fjerhamme, og nu kan han se, det er tre Prinsesser. De gaar ud i Hullet og vasker sig alle tre.

Saa skyder Kræsten sig hen i Græsset og faar fat i den enes Klæder og Fjerham. Endelig kommer de op igjen, og de to finder deres Sager og flyver deres Vej, men den tredje kan jo ikke finde sin Fjerham. Som hun nu staar der helt ængstelig og ser sig om, faar hun Øje paa Kræsten. Hun beder ham saa mindelig om, at han endelig maa fly hende hendes Tøj, at hun kan komme af Sted efter Søstrene. „Nej“, siger han, „dine Klæder faar du ikke end en Stund, med mindre du vil love mig at være min Kjæreste“. Det Løfte maa hun til at give og faar saa Klæderne, men Fjerhammen faar hun ikke, inden hun bestemt har forsikret ham, at hun vil have ham. Nu er den Forlovelse i Kraft. Saa siger hun, at i Dag om et Aar bestemt paa Sankt-Hans Aften skulde hun nok møde i hans Faders Gaard og drikke Bryllup med ham, det skulde være sikkert, og hun tager en Guldring af hendes Finger og sætter paa Kræstens Finger til Fæstensgave. „Den maa du aldrig sælge til nogen“, siger hun, „und-

tagen du skulde blive budt ti tusend Daler for den, saa maa du lade den skride". Saa vilde Kræsten jo have at vide, hvor hun var fra. Ja, hun var Kongens Datter af Babylonien, og dermed gav hun ham Farvel.

Saa bliver det knaphændig Dag, og Kræsten trasker af hjem gjennem Hveden; der var saa meget, at han kunde ilde vade igjennem det. Forhen var Kornet blevet fordærvet af det Vand, de slog af deres Vinger, naar de fløj, men nu havde Prinsessen lovet ham, at der for Eftertiden skulde voxe saa rigelig, at det kunde blive erstattet, hvad de havde fordærvet.

Kræsten gaar hjem og lægger sig, og da Moderen kom op og gik ud i Kammeret for at se efter ham, laa han og sov; men hans ene Haand, som Guldringen var om, laa oven paa Dynen. Saa taler hun til Faderen, og de vækker ham.

„Hvor har du været henne i Nat?" siger han.

„Jeg har været i Hveden".

„Hvad er det da for en Guldring? har du stjaalet den, din tumpede Knægt?"

„Nej, den har min Kjæreste givet mig".

„Din Kjæreste! naa, hvem er det?"

„Det er Kongens Datter af Babylonien".

„Ja, det er ikke Løgn, at du er gal", sagde Faderen, og saa gaar de ud for at se til Hveden.

Da stod den godt nok, og der var saa meget, te det bugnede. Nu vidste de ikke ret, hvad de skulde tro.

Saa staar det hen til Høst, og de kommer til at tærske Hveden. Kræsten skal da kjøre ind til Kjøbenhavn med det første Læs. Der træffer han en Jøde, som kjøber Kornet af ham for otte Daler Tønden. Men saa faar Jøden Øje paa Guldringen, der sidder paa hans Finger, og vil kjøbe den for otte Tusend. Nej. De prakker lidt om det, og der kommer en anden Jøde til, som byder ni Tusend. „Ja, lad mig saa lægge

Tusend til". De Penge faar han i ene Sedler, og det var en ordentlig Mødding af Penge. Men Kræsten lod som ingen Ting og faar nogle gamle Aviser og noget Sime bundet om Sedlerne, og saa lægger han dem under hans Sædeknippe; men Pengene for Hveden smider han bag i Vognen.

Da Faderen kommer og hjælper ham at lægge fra, siger han: „Hvad er det for Bundter?"

„Det er Penge; her er for Hveden, og der er for Guldringen, som jeg har solgt; men nu vil jeg gjøre en Akkord med jer. Hvis I vil gjøre mit Bryllup, saa vil jeg give jer fire hundrede Daler, og Pengene skal I faa, enten jeg bliver gift eller ej".

„Ja, det er ikke urimeligt, at jeg vil det, men hvem skal du giftes med?"

„Med Kongens Datter af Babylonien", siger Kræsten, „og Bryluppet skal vare i tre Dage. Præsten og Degnen og Herremanden skal med, og der skal være en og tyve Personer i alt".

Dermed tæller han de fire hundrede Daler op og flyr Faderen dem.

Saa bliver Gjæsterne budt sammen, og det var netop en Søndag, Gildet skulde være; men nej, Kræsten bliver ikke gift. Mandagen løb med, og han gik og slantrede ude og var ikke meget i Selskabet. Naar de snakkede med ham om Bruden, sagde han: „Ja, hun kommer nok". Saa stod det hen til Eftermiddagen den tredje Dag, og da bliver Kræsten henne, saa de tror, han er rendt hans Vej, men ud ad Aften kommer han og er saa stads og pyntet, at det er en Gryv. Da Klokken bliver tolv, rejser han ud ad, og da er der to Kareter for Døren. Nu kommer Prinsessen ind, men saa siger Herremanden: „Hende faar du ikke, inden du har fældet mig de Træer, der staar runden om min

Gaard, og det skal du gjøre i ringere Tid end en Time". Gaarden laa endda inde i en hel Skov.

„Det er der ikke Fare ved", siger Prinsessen, og hun gaar ud til hendes Karet og tager en lille Øxe, som hænger der inde. „Tag nu den Øxe", siger hun til Kræsten, „og gaa hen til et Træ, som du magelig kan løfte. Ved det første Hug med Øxen, skal du sige: Fald om! saa falder alle de Træer, der er i Skoven".

Han gaar da og kommer til en lille Gran, der stod tæt ved Skjellet. Saa gjør han, som Prinsessen har sagt, og ved det ene Hug faldt alle Træerne i Skoven om, hvorpaa han gaar hjem og siger: „Nu er den Ting gjort".

„Ja", siger Herremanden, „det er nu godt nok, men dernæst skal du rejse dem op hver Stamme, som de før var, ellers giver jeg ikke mit Minde til, at du rejser bort med det fremmede Kvindfolk".

„Ja, det er nemt gjort", siger hun, „naar du blot kan finde det Træ, som du først hug om, og kan sætte det bestemt paa sin Plads med de Ord: Staa op! for saa skal alle de andre ogsaa staa op igjen".

Han gaar ud ad Skoven og gjør, som hun har sagt. „Nu er det gjort", siger han til Herremanden, „der er ingen Ting i Vejen med det".

„Du faar hende ikke endnu", svarer han, „for tre Aar siden var der tre Djævle, som stjal en Kiste fuld af Penge fra mig, og den staar nederst i Helvede, naar du kan hente mig den, saa maa du faa hende".

Hun svarer: „Det skal snart ske", og saa gaar hun til Døren igjen og befaler Kusken at spænde den tilhaands Hoppe fra Kareten. Den bliver nu sadlet, og saa tager hun selv en Skrue, og med den skruer hun begge Ørerne sammen paa Hesten, for at Djævlene skal ikke komme derind mellem Ørerne at sidde. Da det var gjort, sadlede de Kræsten op, saa nu blev han

ridende, og endelig beder hun ham om, at han maa ikke se tilbage eller tage og gribe efter nogen Ting, i hvad der saa mødte ham.

Saa skal han til Riden, og det gaar lystig for ham, men med et givér det saadant et hæsligt Klink ved Bagskoen af hans Ridehoppe, og da ser han saa meget hurtig tilbage. „Sid stiv!“ sagde Hesten. Sagen var, at den var for nederlig, og dens ene Bagfod rørte mod et Kirketaarn. Naa, han rider videre, og omsider kommer de tre Djævle halende lige imod ham med den Skrinfuld Penge; men han bliver jo lige godt ved at ride. Saa kommer de igjen imod ham og gjør Forestillinger med Skrinet, som om de vilde have kylt det paa Ryggen af Hesten, og da han tykte, det var lige tæt ved ham, griber han efter det. Smut! saa laa Kræsten paa Jorden, og han havde nu hverken Helmis eller Penge. Hoppen rejste den samme Vej tilbage og kommer igjen til Prinsessen, saa nu vidste hun, hvordan det var gaaet til, og saa sætter hun sig i Kareten og rejser tilbage til Babylonien igjen. Der blev altsaa intet Bryllup af den Gang.

Den arme stakkels Kræsten gaar nu der paa Lag og vanker omkring. Han kommer igjennem noget Hede, og da det slipper op med den, kommer han ind i en Skov. Saa træffer han der to Kæmper, som staar og slaas om en Støvle. Han gaar hen imod dem paa, men tør ikke komme til dem, hvorfor de taler ad ham og siger, at han skal komme nærmere, hvad han da ogsaa gjør. Saa siger den ene: „Er du ikke en Kristen?“ Jo, han var. „Ja, kom saa, for vi vil snakke med dig. Her har vi nu staaet og slaaest om den Støvle i fem Aar, og vi er ikke komne saa vidt endnu, at vi har faaet afgjort, hvem der skal have den, derfor maa du helst skille os ved den“.

Saa siger han: „Hvad Herlighed er der ved den Støvle?“

„Der er den, at saa saare du tager den paa dit Ben, kan Du trine saa mange Mil, du vil, om det saa var til Verdens Ende, for lige saa mange Mil, du siger frem ad Gangen, lige saa mange Mil kan du komme med et Trin at tage".

Han vil strax prøve Støvlen, trækker den paa og siger: „Fem Mil frem!" saa var han strax dem. Jo, det sædede godt nok med den Støvle.

Saa træffer han paa en Skov igjen, og der vil han gjærne ind, for det er, ligesom han kan høre nogle Dump og nogle haarde Børst imellem Stunder, og enhver er jo gjærne lidt nysgjærrig. Da han nu kommer lidt ind, staar der to Kæmper og børster paa hinanden med to store Træer. De faar knapan Øje paa Kræsten, der kommer listende hen imod dem. „Er du ikke en Kristen?" siger de. Jo, han var. „Her har vi staaet og slaaest om en Tøndetap i ti Aar, og ingen af os har faaet Magt med den anden, saa vi vil lige saa gjærne give den hen, om du maaske vil modtage den".

„Jo, med største Behag," siger han, og saa var de fri for deres Slagsmaal.

Nu vil han jo have at vide, hvad Afbenyttelse han kan have af den. „Ja, naar du tager den og sætter den enten til Træ eller Mur eller Jærn, saa kan du tappe hvad Slags Drik, du vil ønske dig".

Nu vil Kræsten jo videre fort, og han siger: „Ti Mil frem!" Der træffer han en Skov til, det var nu den tredje, og inde i den hører han en svær Børsten og Banken igjen. Ja, saa maa han have set sig om og vanker omkring lidt, hvorpaa han finder to Kæmper til, der sloges. Da de har faaet Øjekast paa ham, siger de: „Er du en Kristen?" Ja, han var da. „Her har vi staaet i femten Aar og slaaest om en Dug, du kan vel ikke skille os ved den?"

Jo, det kunde han godt, men hvad Gode der var ved den?

„Ja", siger de, „saa saare du breder den ud, kan du ønske dig hvad Slags Mad du vil". Han tager Dugen og takker og rejser sin Vej.

Men saa havde det nær gaaet galt, for han tykte jo, han skulde langt hen nu, og siger derfor: „Tyve Mil frem!" men har saa Held til at komme i Bløde i et Morads og havde nær sat Livet til. Omsider vraader han sig ud af det og kommer paa tørt Land, men da var det ene Hede han kom i, og ikke andet end Hede saa han for sig. Saa vanker han en Tidlang omkring i den Hede, og sejt nok var det at komme til fremme der, for Lyngen var saa lang, at han kunde ilde gaa. Endelig bliver han en ganske lille Hytte var — det tykte han da det var — men det var ikke mere, end at Mønningen var oven for Lyngen. Naa, da han kommer nærmere og triner inden for, sidder der en gammel Kjælling, saadan en Trold. Saa siger hun: Hvor denne her Person var fra? Ja, han var fra Udlandet, men vidste da for Resten ikke, hvor han var nu. Om hun kunde ikke sige ham, hvor der var et Kongerige, der hed Babylonien?

Nej, hun kunde saa mænd ikke, for der havde ikke været en Kristen paa det Land i fire hundrede Aar. Men hun regerede over alle de Folk, der var paa denne her Ø, og skulde da gjærne gjøre ham den Tjeneste at spørge dem ud, for kan ske en eller anden af dem kjendte Landet.

Ja, det var saa meget godt, og hun gaar ud og fløjter i en Hvistelpibe, og saa kom der saa mange Mennesker vrøvlende som Sand i Knog, te han bliver halvt ræd for alle de Mennesker; men de sex Kæmper, der sloges, de kom ikke, for de stod ikke under hendes Kommando mere. Saa prajer Kjællingen dem for, at de skal sige, hvor Babylonien var. Nej, ikke de havde hørt sige af det, halv mindre kjendte til det. Ja, saa kunde de rejse af igjen.

Men Kjællingen havde en Søster, som regerede over alle de krybende Dyr, der var i den Verdensdel, og maaske hun kunde give nogen Oplysning. Ja, Kræsten vilde gjærne have hende spurgt ud ogsaa, og saa fløjter Kjællingen ad Søsteren og prajer ogsaa hende, da hun kommer. Ja, selv vidste hun ikke noget, men hun fik saa at kalde alle de krybende Dyr sammen.

Der kommer saa mange Slags Dyr, at det var forskrækkeligt, og denne her Kjælling fløj ud over dem, akkurat ligesom det var en Krage, og spurgte dem til. Men nej, der var aldrig én, som enten vidste eller kjendte eller havde hørt sige af det Land. Ja, saa maatte de have fat i den anden Søster til Kjællingen, hun regerede over alle de Fugle, der var paa den Ø, for der var tre Søskende i alt, og hun fløjter ad hende.

Ja, det var lige nær, og den tredje Søster maa til at have hendes Fløjte op og forsamle alle hendes Fugle. Saa kommer de. Nej, ingen Forklaring kan de give, dem, der end var komne; men Kragen var endnu tilbage, og endelig kommer hun ogsaa og siger: „Hva hva hva?“ Ja, det var da, om den vidste noget af Babylonien at sige. Jo, gjorde den saa, for den kom lige derfra. Hun opholdt sig nemlig i det Land, for der var altid nok til hende at leve af, slagtede Folk og Dyr laa, saa vidt som Landet var. Der var nemlig en Trold, som hed Stavi, og han havde forgjort og ødelagt det hele af den Aarsag, at han kunde ikke faa Kongens Datter, som var forlovet med en Kristen. Der var nu kun ganske faa Personer levende i Staden, saadan havde han myrdet og tumlet omkring med det. Saa forklarer Kræsten, hvem han var, og hvad han rejste efter.

„Ja, saa kan vi følges ad“, siger Kragen, „men vi skal over det røde Hav, og det er bedst, at du sætter dig op paa min Ryg, saa skal jeg nok bære dig, for ellers kommer du der vist aldrig.“

Nej, det behøvedes ikke, siger Kræsten, for han kunde gjærne gaa Vejen ind, og det kunde endda have Held til, at han kunde komme der før den, blot hun vilde vise ham Kaasen, han skulde styre, og saa sige ham, hvor mange Mil der var til det røde Hav.

Ja, der var fire tusend Mil, siger hun.

Naa, ja, saa vilde de rejse, og han siger: „Fire tusend Mil!“ Strax kommer han i Nærheden af Havet og kan da gaa dertil med simpels Gang.

Da han kommer til Strandbredden, og der endnu er god Tid, vil han have noget at spise, breder Dugen ud og ønsker sig et Stykke Finbrød med lidt Tilmad paa. Det var der strax. Nu vilde han have noget at drikke, og sætter Tøndetappen til en Sten, saa han kan tappe, hvad han vil. Omsider kommer Kragen, og saa breder han og Dug for hende og ønsker hende noget Aadsel samt byder hende til Bords, hvad der var kjærkomment, da hun baade var udmattet og sulten.

„Ja, vi skal over det røde Hav inden Dag“, siger hun, „og nu kan du sætte dig paa min Ryg, vi kan ikke komme ind i Staden for det fjendtlige paa anden Maade, end at jeg maa sætte dig ned paa Skorstenen, og saa maa du selv se at komme ind.“

Saa flyver de, og han stiver sig ved en Fjer i hendes Hale, indtil de kommer over Staden, og der bliver han sat af paa det kongelige Slot.

Nu skal han jo til at kravle ned gjennem Skorstenen og se at finde Prinsessen. Men der var ingen Mennesker at mærke, for de var jo sultede ihjel og udpinte. Endelig kan han formærke noget, der taler, og da er det godt nok Prinsessen og hendes Kammerjomfru, de er saa forsultede, at de kan knap tale, men han breder jo Dugen og faar dem kvægnet lidt ved fine Tvebakker og en Flaske Vin. Saa gaar han og ponjer ved dem en tre fire Dage, indtil de kommer dem, og i den Mel-

lemtid kan han gaa oppe paa Slottet og se alle de døde Mennesker, det Fandenskab havde ødelagt, og tillige med alle de fjendtlige, der sværmede omkring som Sand i Knog. En Dag, det var saadan et meget smukt Vejrlig, siger han til Prinsessen, at han havde Lyst til at gaa ned i Haven og beskue et dejligt Lysthus der nede. Hun siger: „Nej, det maa du ikke, for saa bliver du strax optagen af det fjendtlige.“ Jo, han vilde da der ud, og han tager Tøndetap og Dug med.

Saa anretter han et lille Taffel for sig alene Person der nede. Men som han sidder allerbedst, kommer der som en Berider eller saadan en Børste ind til ham. Kræsten beder ham sidde ned og spise med, Ja Tak, for det var ikke saa let at faa Mad nu om Dage. Ja, han havde altid nok, og i det samme jager han Tøndetappen til en Stolpe og tapper en Flaske god Vin.

Om han kunde ikke kjøbe de Ting af ham?

Nej, dem var han ikke for at komme af med.

Ja, han vilde gjøre et Tusk med ham; her var en Patrontaske, som han vilde bytte med, „og saa saare du banker paa den, kan du faa saa mange Krigsfolk, du vil ønske dig“.

„Aa, lad gaa!“ siger Kræsten, for han tykte aldrig, det var saa galt. Men den Fyr, han handlede med, var nu lige Gavtyven, der stod for alt det fjendtlige og havde lagt Landet øde. Da Personen er rejst af med Dug og Tøndetap, lukker Kræsten Tasken op, banker paa den og ønsker sig fire væbnede Dragoner, der skal fange ham den Person, De rejser strax af, slaar ham ihjel og kommer tilbage med Tingene. Nu har han hans Kram og gaar ind til Prinsessen igjen.

„Ja, nu maa jeg nok ud og gjøre nogen Rettelse paa de fjendtlige“, siger han.

Nej, det maatte han da endelig ikke, og hun beder ham saa mindelig at lade være. Ja, saa skulde de

finde ham nogle gamle Kvindeklæder, han kunde komme i. De finder ogsaa nogle Trævler og Ralter og faar ham pyntet til, saa han kommer til at se ud som en gammel Tiggerkvinde eller Pilegrim, og med Pose og Kjæp i hans Haand kommer han heldig ud paa Vindsiden af Staden. Der banker han paa Patrontasken og ønsker sig to Regimenter Fodfolk og to Regimenter Hestfolk, der skal slaa ned og udrydde for Fode, for alt Skidt skulde udryddes. Men inden de tager dem nogen Ting for, beværter han dem med Dugen og Tøndetappen. Da de nu er blevne beværtede ind ad en Ende alle sammen, lagde de Skrab til hende og hug ned for Fode; men da de nap fik deres Rettelse gjort den Dag, skulde de til det anden Dagen igjen. Ja, de bliver ved, til en kan næsten ikke gaa paa Gaden for Blod og Mennesker, og saa skulde Gaderne gjøres rene, og de døde Kroppe kyles i Havet for at udryddes i en Hast. Saa vil han jo til at se, om der er nogle af Stadens Folk levende endnu, og finder da ogsaa nogle, som ikke var sultede ihjel; men ude paa Landet var der mange flere. Da de hører, at Troldpakket var udryddet, blev de glade og vilde have Kræsten til deres Konge, og saa blev han gift med Prinsessen, og de lever godt der i Babylonien den Dag i Dag er.

---

2. Det forgyldte Taarn ved Verdens Ende.

Der var en Gang en meget rig Gaardmand, og han havde en stor Ejendom. Men der var en Ager i hans Mark, hvor han aldrig kunde avle noget paa, for hver Sankt-Hans Nat blev den saa omtrivviet, at alt det Korn, han saaede i den, blev helt ødt og der blev ikke en Kjærne i det. Derfor kaldte han den Plet Mark „den forlorne Ager“.

Men hvad det var, der traadte Sæden ned, det var der ingen der vidste.

Saa havde han ogsaa tre Sønner, Per og Povl og Hans. Hans sad altid inde ved Kakkelovnen og tog sig ingen Ting for, og sjælden sagde han noget; de andre to derimod var der Liv nok i, og derfor blev den yngste altid anset for en stor Taari. Saa var det et Foraar saadan i Saatiden, at Per siger til Faderen: „Maa jeg ikke nok faa noget saaet i den forlorne Ager i Aar, saa vil jeg passe paa den Sankt-Hans Nat og se at opdage, hvad det er, der træder Kornet ned.“ Faderen var nu bleven kjed af at saa Korn der tiere, men saa siger han endda: „Ja, det kan da aldrig rave saa vidt, men du faar vist ikke noget ud af det.“ Der bliver da saaet Korn i Ageren i god Tid, og det groede ret godt til og stod nok saa frodig.

Paa selve Sankt-Hans Aften rejser saa Per af og skal ud at vaage. Han sad der til hen ved Midnatstid, da kom der noget susende i Luften, han kunde ikke forstaa, hvad det var, for det tog forskrækkelig i Vej, og saa blev han ræd og rendte hjem, som om der var Ild i hans Hæle. Men om Morgenen var Kornet ødelagt og traadt ned som sædvanlig. Hans Broder gjorde noget Nar ad ham og lod sig forstaa med, at han vilde ikke have været saadan en Kryster.

Aaret efter vilde Povl ogsaa have saaet i Ageren for at komme til at vaage ved Kornet og se, hvad der handlede det saa ilde. Faderen siger ligesom sidst, at det kunde da aldrig rave saa vidt, men han tænkte for Resten ikke, det gik ham bedre end hans Broder. Jo, sagde Povl, han skulde nok holde Ørerne stive, og han havde retten Lyst til at komme i Lag med Djævelskabet der ude. Men da det blev ved Midnatstid og han hørte den Urolighed og Susen i Luften, sank hans Hjærte ogsaa ned i Buxerne, og saa smurte han Haser

og roede ikke, inden han laa under Dynen. Næste Morgen var Kornet nedlagt som sædvanlig, og hans Fader blev noget vred over, at han, der havde været saa stor en Karl, slet ikke var kommen pænere fra det.

Den Gang Sædetiden kom det tredje Aar, siger Hans, om han maatte nu ikke i Aar faa saaet i Ageren, for han vilde da ogsaa prøve at holde Vagt ved den. Ja, saa kunde en for den Sag lige saa godt tøjre Ronvædderen der ude, sagde Faderen, den kunde de da stille, „men om jeg ogsaa spilder det Sædekorn paa dig for den Sæt, kan da aldrig rave vidt, jeg koster ikke noget paa dig til Jævnshold, saadan som paa de andre“. Han fik da sin Vilje, og Sankt-Hans Aften rejste han af, og der laa en stor Sten paa Ageren, den havde han i Sinde at sidde i Ly ved, og et Par gode Trøstere havde han ogsaa i Lommen, dem havde hans Moder nødt ham til at tage.

Saa boede der en Huskone i Nærheden af Ageren, og hende gik han ind til og siger, om hun vilde ikke have det Par Meldmader. Jo, hun takkede mange Gange, men hun vilde gjærne give ham lidt igjen, og da hun sad til daglig Brug og snoede Tobak, saa siger hun: „Jeg har noget rigtig godt Snotobak, det vil jeg give dig, og hvis du skulde blive søvnig, saa kunde du endda tage dig en Pris.“

Naa, han kommer op til Rugen og sætter sig i Ly ved den store Sten paa selve Agerenden. Saa bliver Klokken halvtolv, og han bliver søvnig, for han var slet ikke bange. Han tager en Pris, og Klokken bliver heltolv. Da kom der tre store Fugle flyvende, og det blev et Vejr og en Susen, te det var forfærdeligt. De overfløj og oversvingede det hele Stykke, og da de havde flagret rundt omkring, blev det godt Vejr, og saa satte de dem lige midt i Kornet ved den anden Side af Stenen. Nu krøb Hans om og saa, at det var tre Jomfruer, der

var hver i en Fjerham, og dem trak de af, og saa gav de dem til at danse rundt omkring paa Ageren. Derefter væltede de Stenen op paa Kant, og saa kom der en underjordisk Beboelse til Syne, som de gik ned i. Der havde de saa meget Gods nede, at det var forfærdeligt, Sølv og Guld og andet Stads. Hans vadede ind i Rugen og saa paa dem en lidt, men da han gik derfra, tog han den yngste hendes Kappe med sig.

Den Gang de skulde nu te'n hjem ad, var den Kappe henne, og hun var ilde faren. Hun kommer hen til Hans, og da hun kunde se, han havde den inde under sig, bad hun ham saa mindelig om at faa den igjen, men det vilde han ikke, undtagen hun vilde love at være hans Kone. Det vilde hun jo nok, og saa vilde hun komme til ham en Dag, at de kunde drikke Bojel.

„Om to Maaneder mod fra i Dag af", siger hun, „skal jeg komme, det bliver akkurat Klokken tolv; du skal gjøre Anstalt for Borde og Bænke og rette alting an, og saa maa I byde til Gildet alle dem I vil uden Kongens Søn, ham maa I ikke byde. Men hjemme i din Faders Have staar et lille smalt lige Træ, det skal du hugge af og tage og stikke ind under Stenen her, saa kommer den op af sig selv, og her under den ligger fjorten Læs Sølvpenge; naar I faar dem, saa har I nok til at koste et godt Bojel for og kan endda have mange Penge tilovers."

Endelig tog hun en Guldring af hendes Finger og flyede ham til et Pant paa deres Trolovelse, og saa fik hun hendes Fjerham og rejste dermed hendes Vej.

Hans gik nu hjem i hans Seng og sov noget længe om Morgenen. Imidlertid havde Brødrene travlt med at komme ud og se, hvordan det stod til paa Ageren. Ja, den var nedtrampet som sædvanlig. Saa lod de ham jo høre, at han var aldrig et Gran villere end de. Nej, det var sandt, men nu var der én Ting, han vilde

have dem til at hjælpe sig med i Formiddag, og det var at faa den Sten væltet omkring og faa nogle Penge kjørt hjem. Han vilde have haft fjorten Vogne med sig der ud, men det var ilde, han maatte faa en, og Træet fra hans Faders Have fik han da ogsaa. Saa kjørte han med Brødrene ud til Stenen. De lovede dem selv nogle rigtige Løjer, men de fik endda Øjnene spjælkede op, den Gang han havde sat Træet til Stenen og pirret den over Ende, for nu blev de saa hidsige paa at bære i Land, at Vognen var knaphændig fuld. Saadan kjørte de fjorten Læs derfra, og nu fortæller han, hvad Pengene skal bruges til. Han vilde jo holde Bryllup om kort Tid.

De begynder jo at grysse over det, men han fik sin Vilje, og de bryggede og bagede og gjorde store Anstalter. Kongens Søn bud de rigtig nok ikke med, men hans Kammertjener, og saa kom Kongens Søn ubuden.

Dagen kom, og alle Folkene var samlede, blot Bruden manglede, men da de havde biet en lidt, saa hørte de en Susen i Luften, og der kommer da en Guldkaret med fire Heste for lige ned i Gaarden til dem. Der stiger en dejlig Prinsesse ud af, men da Kongens Søn ser hende, saa siger han, at det var ikke en til en Bondekarl, hende vilde han selv have. Hans satte sig jo rigtig nok imod det, men det hjalp ikke, Kongens Søn sagde, at der blev ikke videre Snak om den Ting, og saa gaar han hen og vilde have hende op i sin Karet. Men hun sagde, at hun vilde kjøre til Kirke i hendes egen Befordring.

Saa hviskede hun til Hans: „Nu kan vi ikke faa Bojel i Dag; men kom til mig der, hvor jeg bor, nemlig i det forgyldte Taarn ved Verdens Ende, og for at du kan komme nogenledes af Sted med Rejsen, vil jeg her give dig tre Duge. Naar du slaar den ene op og ønsker dig Mad og Drikke, saa kan du faa af alle mulige Slags, hvad du selv behager. Naar du breder den

anden Dug ud, saa skal der staa et Slot for dig med saa mange dejlige Værelser og opredte Senge, at du aldrig skal have behov at komme til at ligge ude om Natten, og naar det bliver Dag, saa behøver du blot at gaa ud og rulle Dugen sammen, saa er Slottet henne. Den tredje Dug er saadan, at dersom du nogen Tid kommer i Havsnød, og du saa lader Enden af den falde i Vandet, saa har du grøn Jord med Skov og vilde Dyr forved dig".

Saa skulde de jo til Kirken og vies, men da de kom til Kjøren, rejste hendes Vogn op ad Luften igjen, og ingen vidste, hvor hun blev af. Nu var Gildet forstyrret, og hver tog hjem til sine. Men Hans gav sig anden Dagen paa Rejsen hen at opsøge hans Brud.

Som han gaar, kom han ind i en forfærdelig stor Skov, og der blev han forvildet og kunde ikke finde ud af igjen for nogen Sag. Men saa træffer han paa en bitte Hytte, hvor der var et gammelt Kvindemenneske i. Hun siger til ham: „Din elendige Dreng! hvordan er du kommen ind i den Skov? du kommer aldrig ud af den igjen". Men hun var for Resten saa god ved ham, som hun kunde være; hun havde ikke andet at leve af end nogle Bær, hun pillede i Skoven, og saa noget frisk Bark, hun stegte i Vand, det var hendes hele Levemaade, og hun gav ham af det, hun havde.

Saa siger han: „Aa, lille Mo'r, det er saa mænd en sølle Nadver til Jer, faar I den ikke bedre nogen Tider?" Det sagde hun nej til. Saa tager han hans Dug frem, ruller den ud paa hendes Bord og ønsker dejlig Mad paa den.

Derover bliver den gamle Kone saa glad ved ham. Han fortæller hende, hvad han rejste efter, men det kunde hun vel ingen Besked sige ham om? Nej, hun kjendte ikke noget til det Slot, sagde hun, men hendes Mand havde en Slægtning, der var Bjærgmand og boede

i et Bjærg, som var hundrede Mile henne, kan ske han vidste noget af det. Det var jo en lang Vej, men her var et Par gamle Støvler, hendes afdøde Mand havde brugt, naar han vilde nogen Steder hen, og dem vilde hun give ham, for det han havde været saa god ved hende, og saa var her et Sværd, som alting gik i Stykker for, naar en hug til det, om det var saa en Stenklippe. Han skulde ikkuns tage Støvlerne paa og gaa lige frem, saa skulde han nok finde ud af Skoven og komme til Bjærgmanden. Saa skulde han pikke paa Døren med Sværdet og sige, at han havde været hos den gamle Kone om Natten, og hun havde vist ham Vejen her til.

Naa, saa faar han Støvlerne paa, tager Afsked med Kjællingen og triner af Sted lige efter Næsen.

Det gik nu godt nok. Byer kom han ingen til af, for enten trinede han om dem, eller han naaede dem ikke, men ud af Skoven kom han, og længe før Aften kom han for et stort Bjærg. Der gaar han jo frit ind, men Bjærgmanden bliver gal, og saa maa han skynde sig at fortælle, hvem der havde sendt ham. Saa bliver han god igjen og tager vel imod Hans. Han spørger jo om Slottet, men det kunde Bjærgmanden ikke give ham nogen Oplysning om. Imidlertid lovede han at gaa ud med ham om anden Dagen og kalde alle de krybende Dyr til sig, for dem var han Konge over.

Saa havde Bjærgmanden en Pibe, han peb i, og nu kom alle de krybende Dyr. Han spørger dem saa, om de vidste, hvor det forgyldte Taarn ved Verdens Ende var. Nej, de siger nej, det kjendte de ikke til.

Saa gaar Bjærgmanden og ham ind og spiser Frokost, og den Gang de var færdige, siger han: „Jeg har en Broder, der bor to hundrede Mile herfra; naar du bliver ved at gaa lige frem, saa træffer du ham nok;

og han ved nok Besked; men det vil jo vare mange Aar, inden du kommer der.

Ja, det brød Hans sig ikke om, han havde rejst længere Vej, end det kunde være, og saa flyr Bjærgmanden ham et Brev med til Broderen, hvori der stod, at det var en god Ven af ham, og han skulde give ham Nattely og ingen Fortræd gjøre ham.

Han kommer ogsaa til det Bjærg, og Trinestøvlerne maatte han love for, saa det tog kun en halv Dag. Bjærgmanden gjorde sig gal og vilde have splittet ham ad med det samme, men han river jo Brevet op og flyr ham. Saa bliver han omsindet og er nok saa skred. Da de havde snakket en lidt, fortæller Karlen jo, hvad han rejste efter, men det vidste Bjærgmanden ingen Besked om. Men i Morgen skulde han gaa ud med ham og sammenkalde alle de gaaende Dyr, der var paa Jorden, dem var han Konge over, og spørge dem, om ingen vidste af det Slot at sige.

Han kommer saa ud med hans Pibe, og Dyrene kom, men der var ikke noget ved dem at hale.

Ja, saa kunde han ingen Raad kjende ham, men han havde en Broder, der boede fire hundrede Mil herfra, og dersom han vidste det ikke, saa var der vist ingen Raad. Nu vilde han skrive et Brev med til ham, for at han ingen Fortræd skulde gjøre ham, og det kunde nok gjøres nødig, for den Bjærgmand havde tre Hoveder.

Hans rejste nu af igjen, og den gode Dug, der kunde gjøre Bro, den hjalp ham godt, hvad enten han kom for Aaer eller Søer, eller hvad det var. Saa kom han til det Bjærg lige ved Middagstid, og Bjærgmanden blev nu meget galere end de andre, da han pikkede paa, men Hans flyede ham Brevet, og da han saa, det var en god Bekjendt af hans Broder, lod han ham være. Nu sad Hans og fortalte ham hans hele

Historie, og hvordan han havde hans Kjæreste i det forgyldte Taarn; det gjaldt det nu om at finde. Men det Taarn kjendte Bjærgmanden ikke til. Han var rigtig nok over alle de flyvende Dyr under Himmelen, og dem vilde han kalde sammen næste Morgen. Dersom der var ingen af dem, der kunde sige ham det, saa kunde det ikke hjælpe, han rejste længere.

Om Morgenen gaar han ud med ham og peb i hans Pibe. Saa kom alle de Fugle, der har Navn, men der var en, som biede endda noget længe. Bjærgmanden skjældte og siger: „Hvorfor bier du saa længe?“ Ja, den kunde ikke komme før, for den havde sin Post ved det forgyldte Taarn ved Verdens Ende. Det var den store Verdens Drage, den Fugl.

„Naa, saa ved du, hvor det er“, siger Bjærgmanden, og det var Hans jo glad ved, men hvordan kom han nu derhen? for det var en Rejse, der ikke var til at spøge med. „Kan du tage denne her Mand paa din Nakke og føre ham til det forgyldte Taarn?“ siger Bjærgmanden. Ja, den vilde forsøge det, men den troede det saa næsten ikke, for de skulde over det store Verdenshav, og den var næsten helt træt, inden den kom her. „Ja, du skal gjøre, hvad du kan“, siger Bjærgmanden, og det siger den ja til, og saa tog den Hans paa Nakken og rejste af.

Da de kom midt ud paa det store Verdenshav, begynder Dragen at sykke, og han sak saa meget, at Vingerne begyndte at slaa i Vandet.

„Hvad bliver dette her til?“ siger Hans.

„Ja, nu drukner vi begge to.“

„Kan du da ikke lette dig endnu en Gang?“

Jo, det kunde den vel, den letter ved sig, og saa lader han sin Brodug falde ned med den ene Ende i Vandet. Saa havde de grøn Jord med Skov og alle vilde Dyr og Orme paa. Saa nattede de over der,

Hans boede i hans Slot, og Dragen forsynede sig dygtig i Skoven.

Næste Morgen fløj Dragen igjen op med Hans, og saa tog han jo sin Brodug til sig. Siden kom de lykkelig og vel til Land, og saa satte den ham af og sagde: „Nu har du tre hundrede Mil tilbage, dem kan du nok gaa, for jeg kan ikke holde ud at flyve med dig længere.“ Ja, han takkede mange Gange for Færden og trækker hans Trinestøvler paa, saa kunde han jo snart gaa de tre hundrede Mil.

Da han kommer nu til det forgyldte Slot ved Verdens Ende, saa gaar han ind i Køkkenet og sætter sig. Da han var træt af Rejsen, falder han knaphændig i Slum, men sov dog ikke haardere, end at han lagde Mærke til en pæn Jomfru, der løb forbi ham ned ad en Jordkjælder med et Bæger i Haanden. Nu blev han retten vaagen og tænkte ved sig selv: „Mon hun skulde ikke nok komme igjen?“ Saa tog han den Ring af hans Finger, som hans Kjæreste havde givet ham, og sad saadan med den imellem Fingrene, da Jomfruen kom tilbage med et Bæger Vin. Saa siger Hans, om han ikke maatte faa en Draabe at drikke, han var saa tørstig. Hun beder ham ogsaa drikke, og saa lader han Ringen falde ned i Bægeret.

Det var nu de tre Søstre, Jomfruen havde hentet Vinen til, og de begynder at drikke, men saa mærkede de, at der var noget, der skraslede paa Bunden af Bægeret, hvorfor de hælder Resten ud paa en Lerken, og saa kom Ringen for en Dag.

Den yngste Søster kjendte den strax, og hun siger: „Min kjære Hans maa være her ude, han skal kaldes ind.“

Jomfruen gik ud efter ham, og nu blev de ret saa glade ved hverandre, og han maatte til at fortælle, hvordan hele hans Rejse var staaet af.

Saa siger hun: „Nu skal vi jo have Bojel, men vi

maa først have noget andet overstaaet, for det er snart Sankt-Hans Dag, og den Nat kan vi ikke være her, for da raader alle Djævle, der er til, her paa Slottet. Dersom vi blev her, maatte vi miste vort Liv, og derfor skal vi hen og danse paa din Faders Ager, som du ved nok, men du skal med os, og saa skal vi til at sy en Fjerham til dig, for nu vil jeg aldrig af med dig mere."

Han sagde, at han vilde ikke gjøre saa farlig lang en Rejse for den Ting, og han skulde nok værge sig selv og tage imod hvad fremmede der kom, om det saa var Fanden selv. Hans Kjæreste havde ondt ved at tro ham, men naar han vilde blive, saa vilde hun ogsaa, og da de andre to Prinsesser hørte det, vilde de ogsaa blive, og paa den Maade blev de der alle fire. Men Prinsesserne var lige godt meget forskrækkede, og af Frygt gik de alle tre i én Seng, imens han satte sig paa Sengestokken ved dem.

Lidt før Midnat sprang alle Dørene op i hele Slottet, og der blev et forfærdeligt Bulder. Da var det en Drage, der for ind ind igjennem alle Værelserne, af et og i et andet, indtil han ogsaa kom i det Værelse, som de var i. Men da var Hans til Rede til at tage imod ham, han hug til ham med Sværdet, som alting maatte revne for, og hug ham lige midt i Stykker. Saa var det forbi med Dragen, og fra den Tid var der Fred paa Slottet for Dragebesøg og saadan noget Skidteri.

Nu holdt Hans og Prinsessen Bryllup. Den Gang de havde saa levet godt i nogle Dage, siger han til hans Kone, at nu havde han Lyst til at komme hjem med hende til hans Forældre og se, hvordan det stod til der. Det havde hun ikke noget imod, og saa sejler de først med et Skib over det store Verdenshav, og siden kjørte de med Heste og Vogn.

Det var jo en farlig lang Rejse, men omsider kom

de dog i den Skov, hvor den gamle Kone boede, der havde givet ham Trinestøvlerne og Sværdet.

Saa siger han: „Hvordan har I det Mo'rlil?"

„Ja, jeg har det saa mænd godt nok", siger hun, „saa længe der er Bær nok i Skoven og grøn Bark paa Træerne og Vand i Kjelden, saa skal jeg nok staa mig."

„Nej, lille Mo'r", siger han saa, „nu skal I følge med mig, saa skal jeg nok sørge for jer, og I skal faa det saa godt, som I kan ønske jer."

Men hun siger nej Tak, hun vilde helst blive paa hendes enlige Plads. Men saa siger hans Kone: „Ja, da er det endda skrækkeligt, saa sølle som hun har det; men giv hende saa Spisedugen og Slotsdugen, at hun kan komme til at bo som andre Mennesker". Han giver hende da begge de Duge, og hun bliver saa glad ved dem og takker og ønsker de rare Mennesker saadan til Lykke baade med deres Rejse og deres Fremtid.

Da de saa kom hjem, fik Fader og Brødre noget at grunde over. De glanede, og de gloede, men Hans sagde til Brødrene: „Jeg ved nok, at I trædes om hver Dag, hvilken af jer der skal have Gaarden, men I skal slet ikke faa noget af den nu anten af jer. I var glade ved, at I blev af med mig, og I lod mig altid høre, at jeg var en Taari og en Tokkinok; men det var nok jer, der var Taarier, for I rendte jer Vej, da det gjaldt, og I skulde passe paa Rugen. Det er nok egentlig mig, der var klog, for jeg passede saa godt paa, at der blev dobbelte Vipper paa Straaene for lige saa mange Aar, som Rugen før havde taget Skade. Nu kan I vandre ud i Verden, hvor I vil, og her har I Penge til at kjøbe jer hver en stor Gaard, hvor I har Lyst til det."

Da han havde givet dem den Besked, rejste de noget slukørede af, men de Gaarde, som de kjøbte, dem betalte Hans, og saa bestemte han, at hans gamle For-

ældre skulde blive boende paa Gaarden med den forlorne Ager. Men selv rejste han hen og kjøbte et Grevskab, og der levede han i Fryd og Glæde med hans Kone, indtil de døde, dersom de da ikke er levende endnu.

---

3. Prinsessen med Ønskeringen.

Der var en Gang en fattig Mand, de kaldte Pæjer paa æ Bakke, og han ernærede sig af Fiskeri. Han boede paa en Fyrstes Ejendom med de Vilkaar, at han skulde skaffe fersk Fisk til Fyrstens Bord hver Dag, og saa gav han ikke andet for at være der. Nu passede han vel paa, naar han gjorde god Fangst, at han solgte sig ikke alt for nær, men han kunde jo heller ikke gjemme alt for store Forraad, og da det saa en Gang traf sig, at Fangsten mislykkedes i nogle Dage, slap Fisken op, og han kunde ikke opfylde hans Forpligtelser til Fyrsten.

Saa tager han ud igjen en Aften silde og vil da prøve, om han kan ikke faa saa meget, at han kan levere til Fyrstens Bord næste Dag, han var jo bange for at blive jaget væk ellers. Pæjer gjorde sig al Flid, men forgjæves. Da han saa skal til at hjem, vinder der en lille sort Mand op af Havet og tager i hans Fiskerbaad ligesom for at ville trække den under Laag. Han beder ham jo om at slippe, men den lille Mand svarer, at han ikke vilde gjøre det paa andre Vilkaar, end at han maatte faa det første, der blev født i hans Hus, om atten Aar mod, og gik han ind derpaa, saa skulde han for Fremtiden faa Lykke til hans Fiskeri. Pæjer og hans Kone var aldrende Folk, og derfor tænkte han, at det kan ske kunde blive en Kattekilling eller

en Hundehvalp, og saadan en kunde det da blive godt at fly ham. Kunde han tillige med faa saadant Vederlag og komme ud af denne her Knibe med Fyrsten, saa var det nok værd at gjøre den Handel, tykte han, og dermed var det afgjort. Det første, der blev født, skulde leveres i en Baad her ude paa Havet, og idet den lille Mand forsvandt, sagde han, at nu kunde Pæjer forsøge igjen at kaste Garnet ud. Det sker, og saa trækker han den ene store Fisk op efter den anden og havde Baaden fuld hjem. Saadan gik det ham kort sagt hver Dag, og inden grumme længe var han bleven til en rig Mand.

Nu sad han da og havde nok af alle Slags, men ingen Ting kunde han faa vart af i sin Gaard hverken Køer eller Faar. Omsider mærker hans Kone, at hun var frugtsommelig, og hun føder en Dreng, som de kaldte Kræsten; det var ingen Lykke, tykte Pæjer. Næsten aldrig kunde han se den Dreng uden at græde, hvorover Konen spurgte ham tit og ofte om, hvad det skulde betyde. Han holdt det ved sig selv en Tid, men til sidst maatte han til at aabenbare det for hende. Han havde et Skab, der hængte inde i hans Seng, og inden paa den Skabdør havde han skrevet, hvad Dag og Klokkeslæt han skulde levere Drengen, for det skulde jo være bestemt. Den Gang hun hørte det, blev hun ikke bedre stemt, men endogsaa værre, og da Drengen voxte op og blev saa stor, at han kunde agte, der var noget, som tyngede hans Forældre, naar de saa ham, holdt han det med at spørge og fritte og faa at vide, hvad Lag det havde. Saa en Dag, da hans Moder havde redt Sengen og med det samme været i Skabet, glemte hun at lukke det af, og saa kommer Sønnen til at læse, hvad der stod paa Døren. Da nu Faderen ikke vil til at sige ham, hvad det var, han gik og sørgede over, saa siger Kræsten: Ja, han kunde nok

forstaa nu, hvad det var, og hvad Løfte han havde givet ud, men det skulde de ikke sørge over, de skulde bare levere ham, naar Tiden kom.

Da der saa var ikke lang Tid tilbage af de atten Aar, siger han til hans Fader, at han skulde sørge for en lille Baad, som han kunde sætte ham ud i, og alt det ar Baaden, der gik oven Vandet baade foruden og inden, skulde han beklæde med gudelig Læsning, og Kanten af Baaden skulde omsættes med Egstaal, for hvis den sorte Mand var en Djævel, saa havde han ingen Magt over ham. Faderen gjorde, som han bad, og saa sejlede han paa Attenaarsdagen tillige med Faderen ud paa Havet, og da de kom til Stedet, saa ror Faderen igjen hjem i hans egen Baad.

Til det bestemte Klokkeslæt dukker den sorte Mand op og siger til Drengen: „Ja, du ved nok, at du nu tilhører mig efter din Faders Løfte".

„Ja, det er sandt", siger Drengen, „og vil du have mig, kom saa her op og tag mig, jeg springer ikke selv af Baaden ned til dig".

Saa maatte Trolden lade ham sidde. Gal var han, men omsider maatte han give tabt med at faa ham af Baaden og saa lade Drengen rejse, hvorhen Vind og Sø vilde drive ham.

Nu drev han omkring for Takkel og Tov, hvor Lykken vilde føre ham. I Førstningen var han ved godt Mod, men omsider kom han dog i Tanker om, at det nok ikke vilde blive andet end Døden til sidst. Saa en Dag, som han drev omkring der ude, og det var stille Vejr, ser han et Guldbæger, der vipper op og ned i Vandet. Han laa netop og drak af en Flaske Vin, og saa tænkte han ved sig selv: „Det var endda rarere at have det Bæger at drikke af end sidde og drikke af Flasken". I det samme kommer det op igjen lige ved Kanten af Skibet, og saa griber han efter det og faar

ogsaa ved det, men da griber der en anden Haand ved hans, og det, der var der nede, trækker ham ud over Skibet ned til sig.

Nu sykker de lige til Havsens Bund med hverandre, og da var de paa tørt Land. Saa skulde Kræsten til at se sig for, og da var han ved et Kvindemenneske, som fortæller ham, at hun er en Prinsesse fra Rosensland, der var bleven forønsket, og hun skulde blive der nede saa længe, indtil der kom en kristen Mand ned til hende. Men dermed var Sagen ikke klaret, for hele Rosensland var ogsaa forgjort, og dersom han kunde tage sig paa at overvinde de Prøver, der blev sat paa ham, saa kunde han faa hende og hele Kongeriget, der retten svarte til sit Navn Rosensland.

Dermed fører hun ham op til Landet, og lige med et stod han ved et gammelt øde Slot, der laa inde i en stor Skov. Der gaar han nu ind, og saa kommer Prinsessen til ham i Mørkningen og siger, at han skulde tage sig paa at være der i tre Nætter, han maatte ikke sige et Ord eller give en Røst fra sig, ihvad der saa blev gjort ved ham. Han skulde slet ikke være ræd for at komme af med hans Liv, men det kunde alligevel blive haardt nok, og dersom han gav en Lyd fra sig, saa blev han til en Sten ligesom alle de andre. Prinsessen var da ogsaa saa godt som forstenet.

Han beslutter sig til at ville prøve det og gaar ind i en Seng og lægger sig. Men lige i det samme som Klokken slog tolv, kommer der tolv Karle ind i Kammeret til ham; nogle griber ham i Hænderne, andre i Fødderne og holdt ham, imens Resten sled paa ham og tarsk ham med Voller i en halv Time. Han tav det dog over. Da de var gaaede, og han laa og tykte ved sig selv: Det holder jeg ikke ud flere Nætter, saa kom Prinsessen ind til ham, og da havde baade Arme og Ben faaet Forandring, saa de var blevne som paa et

andet Menneske. Hun vaskede ham i en Olje og smurte ham med en Salve, saa alle Onder gik væk. Derefter sov han til op paa Dagen.

Da han nu var kommen saa let fra Pinen, og da han kunde se et Korn Forandring paa den forstenede Prinsesse, besluttede han at ville prøve det én Nat til.

Den gik ham hverken værre eller bedre end den første, og da de havde slidt ham en halv Time, uden at han gav et et Kny af sig, saa gik de, og Prinsessen kom. Nu var hendes Overkrop bleven levende, og hun var rigtig smuk at se til. Han bliver da vasket og smurt, og saa var Pinen forsvunden, saadan at han kunde sove rolig til Dag. Han besluttede sig da til at gjøre det ud til Enden, nu han var kommen saa vidt.

Den tredje Nat kom de jo igjen, da Klokken slog tolv, men da de havde slidt og tærsket ham en halv Time, saa kylte de med ham i en anden halv Time af Sengen og i Sengen og runden om i Værelserne saadan, at han, da de gik, var i helt bevidstløs Tilstand. Nu vidste han slet ikke, hvad der blev gjort ved ham, men han blev baade vasket og smurt og sov saa til langt op paa Dagen.

Da han kom op, saa han, at hele Landet var frelst fra Trolddommen, og alle Folkene, som før havde været Sten, var nu blevne til rigtige Mennesker igjen. Det Værelse, han slog hans Øjne op i, det glimrede af Guld og Ædelstene, endda det før havde set ud til at være øde og tomt, og der var strax Tjenere til Rede for at bringe ham rigtig stads Klæder, som de saa førte ham i. En lignende Forandring var foregaaet med Landet, som han nu rejste ud for at bese. Før var det ikke andet end ene Skove, og nu var det udmærket og veldyrket.

Ved Døren til hans Soveværelse stod Prinsessen i hendes fulde Stads og vilde passe paa, saa snart han

vaagnede, at komme ind og takke ham, fordi han havde frelst hende, og saa sige ham, at det nu stod ham frit for, enten han vilde have hende til Dronning eller ej, for nu skulde han være Konge i Landet. Der var jo ikke Tale om andet, end at han gjærne vilde have hende, saa nu drak de Bryllup, og det var bovnt, og saa levede de sammen et Par Aar.

Da hun i den Tid havde født ham en Datter, gik han og kom i Tanker om, at det kunde være skjønt nu at besøge hans Forældre, da han vidste, at de var meget sorgfulde, den Gang han saadan var bleven henne for dem, og nu mente han at kunne gjøre dem en stor Glæde ved at berette dem, hvor godt det var gaaet. Da han saa snakkede med hans Dronning om det og vilde have hende til at følge med ham, sagde hun nej, det vilde hun ikke, men han maatte gjærne rejse og blive væk en Maaned, og saa var her en Tryllering, som hun vilde sætte paa hans Finger, saa kunde han strax ønske sig hjem i hans Faders Gaard. „Du kan ønske over til dig hvad du vil, undtagen mig, for gjør du det, saa kan vi ikke komme her hjem igjen begge to, og det kommer af, at vi ikke kan gaa sammen tiere under Ringen, den er vi gaaet under begge to én Gang, nemlig da jeg traf dig ude paa Havet og saa ønskede dig hjem med mig til Slottet. Heller ikke maa du rose af min Kjønhed og Skjønhed eller af dit Land, for gjør du det, saa vil det gaa dig skidt.

Det var saadan i Mørkningen, han ønskede sig hjem til hans Fader, og strax var han der i hans gamle Klæder, som han gik og stod, før han rejste. Han kommer ind og siger: „God Aften, Moder!“

„Det er Løgn, du siger, jeg er ikke din Moder“.

„Jo“, siger han, „jeg er jer Søn Kræsten“.

„Ja, saa skal jeg ogsaa hen og have Lyset tændt, for hvis det er vor Søn, saa skal han have en

sort Plet paa hans højre Ben, men det kan ikke være ham".

Kræsten faar Hosen af i en Snarhed, og saa var det jo rigtig nok. Hun bliver glad uden Lige, og det gjør hans Fader med, han var lige kommen hjem fra Fiskeriet, for de havde jo troet, at han var bleven tagen af Trolden. Men de skammede dem næsten for Sønnen, deres Klæder var saa pjaltede, og de havde det saa fattigt. De tager jo ved med at fortælle ham, hvor godt og heldigt det var gaaet dem, til han rejste, men siden den Tid havde de haft saa meget Vanheld, at de nu var lige saa arme, som de forhen havde været.

Saa om Aftenen laa Faderen i Sengen og snakkede om, at han vilde prøve at gaa op paa Slottet og se at faa lidt halvslidt Klæder at komme i, nu da hans Søn var kommen hjem i Besøg, og kan ske han kunde tigge lidt Klæder til ham ogsaa. „Aa, det behøves ikke", siger Kræsten, „jeg har Klæder nok". Om Morgenen, Faderen stod op, laa der de mest udmærkede Klæder uden for Kræstens Seng, det var jo dem, han gik med som Prins, te han havde ønsket over til sig, og den Gang Moderen fik dem at se, blev hun helt ræd, men Forskrækkelsen skulde blive endnu større.

Det spurgtes nu snart op til Slottet, at han var kommen hjem, og Fyrsten sender Bud efter ham. Saa ønsker han sig en Karet med fire Heste for over til sig, og det kom og holdt uden for Døren. Kræsten satte sig ind og kjørte op i Slottet ret te det knaldrede. Fyrsten kom jo ud i en Fart og bukkede og nejede saa dybt for ham, te en af hans Pranniseler sprang. Men Kræsten sagde blot, at han skulde ikke gjøre saa vidt ved det, for han var ikke andet end Pæjers Søn paa æ Bakke, som han havde sendt Bud efter. Da han kommer ind, ser de jo, at han er en helt anden Person, end han før har været, skjøn var han, og fint paaklædt, og Dannelse

havde han faaet, saa Fyrstens Datter, der havde leget med ham som Barn, fik stor Lyst til ham, og det kunde Fyrsten godt se paa hende. Da han nu var lige saa godt sindet for det, som hun var, saa slaar han ud ved det i Snakken og lægger ham saa godt som Ordene i Munden flere Gange, at han skulde forlange hende, men det lod Kræsten jo, som han slet ikke forstod.

Til sidst siger Faderen saadan noget opbragt: „Dersom du er saa dum, at du slet intet kan forstaa af min Snak, saa vil jeg sige det rent ud: Det er min Lyst, at du skulde have min Datter og Fyrstendømmet efter min Død.“

„Nej“, siger han lige saa brat, „jeg ejer selv et Kongerige, der er mere end fire Gange saa meget som dit Fyrstendømme, og jeg har en Dronning, der i Kjønhed og Skjønhed saa langt overgaar din Datter, at en Tjenestepige ikke er mere under din Datter, end hun er under min Dronning.“ Den Foragt, han der kastede paa baade Fyrstendømmet og Fyrstens Datter, gjorde Faderen saa vred, at han uden videre lod ham belægge med Jærnlænker og kaste i Fængsel.

Nu laa han der og kunde nap røre sig, saa meget Jærn havde han om sig, og han grundede paa, hvad der nu var at gjøre, det var snart den første Knibe, han rigtig havde været i. Saa tænker han: „Havde jeg endda haft min Dronning her.“ Aldrig saa saare det var tænkt, saa laa hun ved Siden af ham og havde lige saa meget Jærn paa, som han havde.

„Hvorfor gjorde du endda det?“ siger hun saa.

Ja, det kunde han snart ikke gjøre ved, han var som uskyldig kommen til at tænke paa hende.

„Ja, havde du endda ønsket dig til mig“, siger hun, „saa kunde der jo nok have blevet Raad, for det Jærn skulde vi nok have faaet af dig, men nu ved jeg

ikke andre Raad, end at du lader mig faa min Ring, at jeg kan ønske mig selv tilbage igjen. Dig kan jeg rigtig nok ikke faa med, men jeg kan skaffe dig saa langt hen, at de hverken ved af Jærn eller Straffeanstalt at sige."

Ja, saa tykte han, det maatte helst gaa saadan, for her var de i en elendig Stilling begge to, og saa flyede han hende Ringen, hvorpaa hun gav ham en Pakke og ønskede ham derfra og sig selv hjem.

Han falder paa en Landevej, hvor Folk færdes frem og tilbage, for der skulde være Marked anden Dagen, og der kom da mange forbi. Men naar de kom næsten til ham, blev de bange og gik uden omkring. Endelig kom der en Smed, han var ikke ræd for alt det Jærn, og saa kommer Kræsten i Snak med ham, for nu var han alle Slags Sprog mægtig, og spørger ham, om han kunde ikke skaffe ham det Jærn af. Jo, det vilde han da se til, og han faar ham samlet med hjem til Smedien. Der filede Smeden uafladelig i tre Dage, inden alt det Jærn blev filet over, og saa spørger Kræsten jo om, hvad han blev ham skyldig for det. Dertil svarede Smeden, at naar han maatte faa det Jærn, saa var han godt betalt for hans Ulejlighed. Det havde Kræsten ingen Brug for, og saa kom de nemt til Rette.

Nu tænkte han stærkt paa at gjøre Rejsen hen til hans Kone, men saa løser han først op for den Pakke for at se, hvad der er i den. Da finder han et Par Blysko, en Jærnkat og en Jærnmus og saa et lille Brev, hvori der stod, at Vejen til Rosensland var saa lang for ham, at han kunde slide de Blysko helt op paa Vejen, og lige saa umuligt det var, at den Jærnkat kunde sluge den Jærnmus, „lige saa umuligt er det, at vi mere kan komme tilsammen i Rosensland. Men du har frelst mig, og jeg har frelst dig, og saa maa du have Farvel." Som han nu sidder og grunder over det

og ser den Jærnkat sidde der ved Siden af Jærnmusen, saa sluger Katten Musen, og nu var han da vis paa, at han nok skulde kunne finde hans Kone igjen.

Sagerne putter han i en Tværsæk, og saa begiver han sig strax paa Rejsen. Da han havde rejst en Tidlang, kom han en Dag om ved en Høj, hvor der sad to Dværgunger og sloges om et Par gamle Sko.

„Hvi sidder I endda og slaas om dem?“ siger han, „jeg tykker ikke, de er meget bevendte.“

Jo, det var et skjønt Par Sko, for naar en havde dem paa, saa kunde en trine syv Mil i et Trin; de havde faaet dem til Morgengave, men nu kunde de ikke enes om, hvem der skulde have dem. Saa spørger Kræsten, om han maatte ikke lige passe dem. Men saa snart han fik Fødderne i dem, gav han lige et Trin, og saa kunde Dværgungerne skyde en hvid Pind efter deres Sko.

Saa kom han til en anden Høj, hvor der stod to andre Dværgunger og sloges om en Kappe. Kræsten siger: Hvi de endda sloges om den gamle Kappe? men de svarede, at den var nok værd at eje, for naar en var i den, saa var en usynlig. Den vilde han ogsaa gjærne passe, men saa snart han kom i den, tog han et Trin og var væk med det samme. Saa var de narrede for deres Kappe.

Endelig kom han til et uhyre svær stort Hav. Der stod igjen to Dværgunger og sloges om et Trug. Det tykte Kræsten ikke var værd at slaas om, men de sagde, at det var sær gjævt at eje, for naar en blot satte sig i det og lod det passe sig selv, sejlede det med en over Havet som ingen Ting. Saa spurgte han dem om Forlov til lige at gaa i det og sætte sig, og da de sagde ja, rejste han uden videre ud paa Havet.

Truget gik godt, og han kom snart over. Da han nu gaar i Land med hans Sager, var det nær Aften,

og saa kommer han knaphændig til en stor Høj, hvor der sidder en gammel Kone uden for og hegler Hør. Han spørger jo, om han kan ikke blive der om Natten, og om hun kan ikke sige ham, hvor Rosensland laa. Nej det vidste hun ikke, og det Land var heller ikke til. Jo vist var det, sagde han, for han havde været der. Men han kunde heller ikke saa godt blive her i Nat, for hun havde fire Sønner, og de var ude alle fire hver til sit Verdenshjørne. Det havde de Navn efter, den ene hed Øster, den anden Sønder, den tredje Vester og den fjærde Nør, han var den sidste og den mest berejste, maaske han kunde vide Besked om det Land. Men naar de kom hjem, vilde de dræbe ham, om han blev der som Menneske, og derfor fik hun at tumle ham om til en Hegle og hænge ham inde paa Væggen, saa kunde han endda høre, hvad de svarede, naar hun spurgte dem ud.

Saa sker det; han bliver gjort til en Hegle, og lidt efter kommer Øster først hjem. Han faar noget at æde, og saa spørger Moderen ham om, hvor Rosensland var. Det vidste han ikke af. Da han var færdig, lagde han Armene paa Bordet og Hovedet der oven paa, og saa faldt han i Søvn. Saadan gik det kort at fortælle baade Sønder og Vester; de spurgte alle sammen, om der havde ikke været nogen der inde, men hun svarede, at der var rigtig nok kommet en Fugl flyvende med et Ben, og det var faldet ned paa Heglen saa det var vist det, de kunde fornemme. Dermed gav de dem tilfreds. Saa kom Nør. Han spurgte som de andre og pustede og blæste ad Kristenblodet. Hun fortæller ham den samme Historie og lagde til, at hun havde kylt Benet i Ilden, og det var vist det, han kunde lugte. Ja, han var endda henne at vende ved Heglen, men gav sig dog tilfreds. Saa spørger hun om Rosensland. Ja, der skulde han netop til i Morgen og blæse Støvet af deres

Klæder der paa Slottet, for der skulde være Bryllup med den yngste Prinsesse. Da han nu faar afspist, sætter han sig til Søvn ligesom de andre.

Saa gaar den gamle Kone ud med Heglen, tumler den om og gjør den til et Menneske igjen. „Ja, nu har du vel hørt, hvad der er blevet snakket“, siger hun, „det var Nør, der kom sidst hjem, og det er ham, der rejser først af, saa du maa helst sætte dig her ved Højen og passe paa, naar han kommer. Naar du har dine Sko paa, kan du nok følge ham, og du har jo ogsaa en rar Kappe, saa han kan ikke se dig.“

Det var tidlig om Morgenen, da Nør kom ud, for den Dag skulde han langt hen, men Kræsten var paapassende og fulgte med. Det gaar rask, og da de kommer saa nær, at de kan se Slottet, satte han sig lige ned paa hans Røv, men var lige godt i saadan en Fart, at han skred en Fjerdingvej til fremme, inden han kom i Stilling. Nu fik han da hans Sko af og spaserede til Slottet, og at det var paa høje Tid, kunde han nok skjønne.

Da han kom der, sædede det godt nok, at der var Bryllup, hans Kone skulde have en anden en, for hun tænkte jo aldrig, Kræsten kom tilbage til hende. Da han fik ret Underretning om det, fortrød han næsten den store Besværlighed, han havde haft for at komme der. Men han gaar da ind i Køkkenet og beder om noget Mad og Drikke og saa, om han kunde ikke blive der om Natten. Af Levemaade fik han alt det, han vilde have, og saa blev han vist til Sengs, men Tværsækken med Blyskoene i smed han i Køkkenet.

Lidt efter kom Dronningen der ud, og hun faar tilfældig Øje paa den gamle Tværsæk. Saa spørger hun om, hvad det var for en en. De svarer, det var en Karl sin, som var kommen der og var baade sulten og tørstig og træt, men de havde givet ham noget at

æde og vist ham ind i en Seng, og saa havde han lagt den Tværsæk der. Saa siger hun, at den skulde de bære ud, den vilde hun ikke have i Køkkenet. En Pige tager saa ved den. „Men hvad kan det være, der er saa tungt?“ siger hun. Saa siger Dronningen: „Ja, lad os se efter det.“ Da finder de Blyskoene og hendes Brev. „Sæt den lige stille hen“, siger hun, og dermed gik hun ind til Bryllupsgjæsterne igjen. Men da var hun helt stille og forsagt. Saa er der nogle, der spørger hende om, hvad der er ved det, og da siger hun, at hun sad og grundede paa et Spørgsmaal, om de kunde besvare hende det rigtig? Det vilde de prøve paa, siger de. Saa siger hun: Naar en nu havde et kostbart Boskab, og en saa forliste Nøglen til det og intet Haab havde om at finde den mere, hvorfor en lod gjøre en ny, men saa i det samme fandt den gamle, hvilken skulde en saa bruge? De svarede alle sammen, at den gamle Nøgle, som var gjort til Laasen, den skulde en bruge. Ja, det var godt, siger hun, saa maatte de heller ikke fortryde paa, at da hendes første Mand i Aften var kommen til Slottet, at hun saa afviste den, hun nu holdt Bryllup med. Det erklærede Bryllupsfolkene ogsaa for at være det rigtige, og saa blev den første Mand kaldt op og kom ind imellem dem. Hun falder ham strax om Halsen og kysser ham en fem, syv Gange, men den anden maatte vige Pladsen imod en god Belønning. Saa fik Kræsten og hende Bojel paa Nystand, og det varede i tre Uger, og siden lever de herlig og vel.

---

4. Den røde Ko.

Det var for nogle Aar siden, der var en Konge, og hans Dronning havde sat ham for, inden hun døde,

at dersom han vilde gifte sig igjen, saa skulde han tage en, der kunde passe en sort Kjole, hun havde, ihvad Stand den saa siden var af. En Tid efter at Dronningen saa var død, blev han ved Sind, at han vilde giftes, og rejser ud at bejle, og alle dem, han bejlede ad, de skulde prøve den Kjole, for den havde han jo med sig. Men ingen kunde nytte den, og han rejser langt omkring og kommer omsider hjem igjen uden at træffe nogen.

Saa kommer hans Datter og Tjenestepigerne en Aften til at snakke om, at det kunde være skjønt at prøve den Kjole, og de vilde da tage den paa, naar Kongen var kommen i Seng. Men Tjenestepigerne kunde ikke bruge den. Saa skulde Kongens Datter til det, og hende passede den akkurat. Nu stod jo deher Piger og gjorde nogen Larm, de snakkede og de grinnede, og Kongen hører det op i hans Kammer og bliver nysgjærrig. Saa løfter han sig og kommer til, ligesom Datteren har faaet Kjolen paa. Da han ser det Syn, vil han have hende og ingen anden. Men det vilde hun ikke, det stred baade imod Guds og Kongens Lov, sagde hun, at tage hendes egen Fader. Han vilde imidlertid ikke lade sig sige og mente, at hun ikke behøvede at spørge nogen om den Ting.

Saa vilde hun hellere gaa hen at skille sig selv ved Livet, og hun gaar da om Aftenen ned til en Limgrav og sidder der og græder. Da kommer der en gammel Kjælling, som der den Tid var saa mange af, og siger:

„Hvad er der ved det med dig, min Pige?“

„Ja, det kan ikke hjælpe, jeg siger dig det, for der er ingen Mennesker, der kan hjælpe mig.“

„Det skal du ikke sige, fortæl mig, hvad der er ved det.“

Saa fortæller hun ogsaa, at hendes Fader vilde

gifte sig med hende, og det vilde hun ikke, hellere vilde hun tage sig selv af Dage.

„Det skal du ikke for den Ting“, sagde den gamle Kjælling, „gaa nu hjem og forlang af din Fader, at han skal skaffe dig en Kjole, der er lavet af ene Kragenæb, inden fire og tyve Timer er omme, og dersom du ikke faar den, saa vil du ikke have ham. Skulde han endda kunne skaffe den i den Tid, saa faar du at gaa ned i Kostalden og klage din Nød til en rød Ko, der staar der.“

Prinsessen gaar da hjem og forlanger den kragenæbbede Kjole, og hun troede jo ikke, han kunde skaffe den. Men Kongen gjorde strax store Anstalter, og der blev saadan Jagt efter Krager, at hun fik Kjolen, inden Tiden var omme, og saa blev Brylluppet bestemt.

Nu var det lige nær med Prinsessen. Men saa gik hun ned i Kostalden og græd. Der stod den røde Ko, og den spørger hende om, hvad hun græd for.

Ja, saa fortæller hun ogsaa, at det var hendes Fader, der vilde have hende, og det var hun saa kjed af. Hun havde da forlangt en kragenæbbet Kjole, og den havde han skaffet, saa nu var der ingen Udvej for hende til at blive fri.

Saa siger Koen: „Gaa ind og hent den Kjole og kom saa her ud igjen og løs mig, saa bliver der nok Raad.“ Hun gjorde, som Koen sagde, og saa befalede den hende at sætte sig op paa dens Ryg. Dermed rendte den af med hende, til de kom langt langt hen.

Saa siger Koen: „Staa op paa min Ryg og se, om du kan ikke se noget langt henne.“ Det gjør hun. „Jo, jeg kan se noget der for ved os, det er saa glimmer som Kobber.“

„Ja, der er en Skov henne“, siger Koen, „den skal vi igjennem, og det er en ene Kobberskov. Inde i den er der en Tyr, og dersom du plukker saa meget som blot et Blad af et eneste Træ, saa kommer den Tyr og

stikker mig ihjel.“ Ja, hun skulde da nok passe paa, at hun tog ingen Blade, sagde hun.

Den Gang de kom i Skoven, var der en Glans omkring dem, saa det var forfærdeligt, og det saa jo skjønt ud. Men da de var komne næsten igjennem Skoven, tykte hun, at Bladene var saa skjønne, og hun kunde da ikke modstaa Fristelsen til at plukke et Blad. Aldrig saa snart hun havde taget det, saa kom Tyren ogsaa, og Koen sagde: „Staa af min Ryg, for nu skal jeg til at slaas med den.“ Koen og Tyren gav sig da til at stikkes, og de sloges en hel Dag, men saa vandt Koen.

Nu hvilede hun ud en Dag, og saa rejste de igjen. Da de var komne et langt Stykke hen, siger Koen atter til hende, at hun skulde op at staa paa dens Ryg, om hun kunde ingen Ting se langt henne.

Saa siger hun: „Jo, der er noget, der er saa blankt som Sølv.“

„Ja det er en Skov, vi skal igjennem“, siger den, „og der skal du rigtig nok passe paa, du tager ingen Blade, for gjør du det, saa kommer der en Tyr, som er dobbelt saa stor som den anden, og den er meget haardere at komme i Lag med.“ Ja, det skulde hun nok passe, sagde hun.

Den Gang de kom saa i Sølvskoven, gik det endda an, til de var næsten komne igjennem den, men da tykte hun, at Bladene saa saa skjønne ud, og hun kunde ikke staa imod længere, men tog igjen et Blad. „Staa nu af min Ryg“, siger Koen, og strax saa var Tyren der. De sloges da i to Dage, men omsider vandt Koen.

Saa hvilede den i to andre Dage efter den forfærdelige Tur, og de red da videre frem.

Om et Stød mod siger Koen: „Staa op paa min Ryg, om du kan ingen Ting se langt henne.“

„Jo, jeg kan se noget“, siger hun, „det er saa blankt som Guld.“

„Der er en Skov, vi skal igjennem, og Bladene paa Træerne skinner som det pure Guld. Men dersom du plukker blot et eneste Blad, saa kommer der en Tyr, som er tre Gange saa stor som den sidste, og han stikker mig da ihjel.“ Ja, nu skulde hun da nok passe paa, at hun ingen Blade tog.

Den Gang de kom i Skoven, og de kom næsten til Enden paa den, saa tykte hun, Bladene de var saa skjønne, og hun kunde ikke lade være med at tage et bitte et igjen. Strax kom Tyren, og den var tre Gange saa stor som den forrige. De stakkes da i tre Dage, og det kneb svært for Koen, men omsider vandt den igjen, og saa var den saa udmattet, at den maatte hvile ud i andre tre Dage.

Nu rejser de igjen et Tag. „Staa nu op paa min Ryg“, siger Koen, „om du kan ingen Ting se langt henne.“

„Jo, jeg kan se noget saa grønt“, siger hun, „det er saadan en bitte grøn Busk, tykker jeg.“

„Ja, der skal vi hen, det er en lille grøn Høj, der er.“

De naaede Højen, og tæt ved laa et Kongeslot. Saa siger Koen: „Her vil jeg være, og saa kan du gaa ned til Slottet og høre, om de vil ikke stede dig til Kokkepige.“

Prinsessen gik saa hen paa Slottet og hørte til det. De siger jo, de vilde gjærne stede hende, for de havde netop ingen Kokkepige for Øjeblikket, og saa kom hun i Tjenesten.

Den første Søndag efter vilde alle Folkene til Kirke, men hun skulde blive hjemme og lave Mad til de andre, at de kunde faa noget varmt i Livet, naar de kom tilbage. Den Gang de nu alle sammen var

tagne te'n, gik hun ud at se til hendes røde Ko, og saa siger den til hende: „Nu kan du trække i din kragenæbbede Kjole, og saa kan du gaa til Kirke, men du skal tage Kobberbladet med og passe at gaa af Kirken noget førend de andre Folk, og naar du kommer ud, skal du slænge det Blad og sige: „Lyst æfor og mørk æbag, og ingen ser, hvor jeg farer hen", saa skal jeg nok være Kokkepige i det Lag, til du kommer hjem.

Saa gik Prinsessen hen og gjorde, som Koen havde sagt. Kirkefolkene fik store Øine, da hun kom, men da hun gik og smed Kobberbladet, saa blev hun henne med et, og ingen saa, hvor hun blev af. Da hun kom tilbage til Slottet, trak hun af Kjolen og stod i hendes Kokkepigeklæder fremme for Skorstenen, den Gang Folkene kom hjem.

Saa til næste Søndag vilde alle Folkene til Kirke igjen and't end hende, hun skulde jo blive hjemme. Da de andre var tagne af Sted, gik hun ud til Koen, og den blev Kokkepige, imens hun tog til Kirke. Hun trak i hendes kragenæbbede Kjole og tog et Sølvblad med sig, som Koen sagde.

Den Gang hun kom i Kirken, vendte Folkene sig alle sammen om for at se efter hende, for hun var jo saa skjøn, og Prinsen var ogsaa i Kirke den Dag. Han satte sig nu for, at han vilde passe paa, naar Folkene gik af Kirke, og tage hende, naar hun gik ud. Lidt før Tjenesten havde Ende, gik hun, og da hun kom uden for Kirkedøren, smed hun Sølvbladet og sagde:

„Lyst æfor og mørk æbag, og ingen ser, hvor jeg farer hen."

Saa blev hun henne, og Prinsen, der var lige bag efter, han fik ikke Hold i hende. Hun kom hjem til den røde Ko og i hendes Kokkepigeklæder, og saa stod hun for Skorstenen, da de andre kom hjem.

Den tredje Søndag vilde alle Folkene til Kirke igjen, og det gik som forhen. Den røde Ko vilde være Kokkepige, og Prinsessen skulde til Kirke. Hun trak i hendes kragenæbbede Kjole og puttede Guldbladet til sig, som Koen sagde. Den Dag havde Prinsen fuldt og fast bestemt, at i Dag vilde han have fat i hende. Den Gang Præken'en havde Ende, gik hun, og saa smed hun Guldbladet og sagde:

„Lyst æfor og mørk æbag, og ingen ser, hvor jeg farer hen.“

Men Prinsen havde hele Tiden staaet paa Spring, og han var lige bag efter og greb efter hende i det samme. Hun kom jo da fra ham, men tabte hendes ene Sko. Da hun kom hjem, trak hun i Kokkepigeklæderne og stod i Køkkenet som sædvanlig.

Nu kunde Prinsen da ikke udgrunde, hvem den skjønne Frøken var, og det vilde han gjærne have vidst. Saa kaldte han et Gilde sammen af alle Prinsesser og Hofdamer, og de skulde prøve den Sko, han havde beholdt. Den, der saa kunde passe den, den vilde han have til Kone. De prøvede hveren, men der var ingen, den kunde passe til; nogle af dem fik en Taa skaaret af, og nogle en Hæl, men det var lige nær. Saa siger Dronningen: „End Kokkepigen, har hun passet den?“

Nej, hun havde da ikke været inde. Ja, saa blev der sendt Bud ud i Køkkenet efter hende, og hun kunde faa Skoen paa lige saa akkurat. Prinsen spurgte hende nu, om det var hende, der havde været i Kirke de tre Søndage, og det sagde hun ja til. Saa gik hun hen og trak i den kragenæbbede Kjole, for at de kunde kjende hveren, at det var hende, de før havde set. Nu vilde Prinsen jo have hende til Kone, og det blev godt til Maade, da han hørte, at hun var en Prinsesse. Hun skrev hjem til hendes Fader, at nu skulde hun have Bryllup og giftes med en Prins, om han vilde

ikke gjøre dem den Fornøjelse at komme med til det? Det gjorde han, og saa lever de godt sammen den Dag i Dag.*)

---

5. Den lille Guldsko.

Der var en Mand og en Kone, de havde tre Døtre. Saa blev Faderen syg, og inden han døde, gjorde han Deling imellem dem over deres Gods, den ene skulde have Gaarden, og den anden skulde have Pengene, men den tredje, det var den yngste, hun skulde nu altid være Stifbarn, for hun var ikke saa kløgtig som de andre, og hun skulde da ikke have andet end en lille Hund og saa en Lind ude i Kaalgaarden. „Ja, hvad skal jeg med det?" siger hun, „det har jeg jo ingen Brug for." — "Jo", siger Hunden, „tag du det kuns, det skal du ikke fortryde."

Saa døde Faderen, og den første Søndag efter hans Død vilde Moderen og de to ældste Døtre til Kirke og sørge over ham. Den yngste vilde ogsaa gjærne have været med, men de andre sagde: „Hvad kan det hjælpe, at saadan enRalterøv som dig kommer til Kirke, du har jo ikke Klæder at skyvle dig i."

Hun maa da finde sig i at blive hjemme, men da de andre var tagne te'n, og hun gik der hjemme og græd, saa kommer Hunden hen til hende og siger: „Hvad græder du for, min Pige? sig mig kuns ret enfoldig, hvad der er ved det med dig."

---

*) Denne Variant af Æventyret om „Den lille Sko" er nok noget mangelfuld, men har dog saa meget særegent, at jeg fandt det forsvarligt at medtage den. De næstfølgende to Former af samme Æventyr har hver især deres gode og svage Sider.

„Ja“, siger hun, „jeg skal altid være saa forhadt af de andre og maa aldrig komme til Kirke at høre et Guds Ord. Nu er de andre tagne af Sted, og jeg skal gjøre alt Arbejdet imens.“

„Da skal du ikke sørge over det“, siger Hunden, „for jeg skal gjøre din Bestilling, og saa maa du tage til Kirke, jeg kan feje Gulvet med min Hale og slikke Bøtterne med min Tunge og røre i Gryden med min Fod.“

„Ja men jeg har ikke Klæder at komme i“, siger hun, „jeg har jo ikke andet end Pjalter paa Kroppen.“

„Saa kan du gaa ud i Kaalgaarden“, siger Hunden, „og banke paa din gamle Lind, saa skal der komme det skjønneste Sæt Klæder, du har set nogen Tider, og det kan du trække i. Dernæst skal der ogsaa komme en Guldkaret, som du kan kjøre i, og naar du har sat dig ind i den, skal du sige: Lyst æfor og Taag' æbag, te ingen skal se, hvor jeg kommer fra. Saa kan du kjøre saadan til Kirke.“

Hvad Pigen har at gjøre, hun ud til Linden, og saa kom det ogsaa, som Hunden havde sagt. Hun bliver klædt op i ene sort Silke og med sorte Handsker og Sko og der var fire sorte Hopper for en sort Karet, som hun satte sig op i, og saa sagde hun:

„Lyst æfor og Taag' æbag,
te ingen skal se, hvor jeg kommer fra.“

Den Gang hun kommer til Kirken og kommer op ad Kirkegulvet, da var Præsten paa Stolen, men enhver fik sine Øjne vendt til hende, og de tænkte ikke paa andet den Dag end at se paa denne her fine Frøken. Kongens Søn var ogsaa i Kirke, og hans Øjne fik lige saa travlt som de andres.

Da Præsten gik af Stolen, saa gik hun af Kirken, og paa æ Sted hun kom uden for, satte hun sig i Kareten og sagde:

„Lyst æfor, og Taag' æbag,
te ingen kan se, hvor jeg bliver af."

Der var ingen af Menigheden, der biede efter Velsignelsen den Dag, for enhver vilde ud at se, hvor den skjønne Prinsesse blev af, men det fik de jo lille Løjer af, hun var henne og blev henne. Da de andre kom hjem, var hun kommen i hendes gamle Klæder, og Hunden havde ikke glemt sin Gjerning, saa pænt havde der aldrig været gjort som den Dag.

De var ikke mer end komne ind ad Døren, før de raaber: „Da skulde du endda have set den fine Prinsesse, der var til Kirke i Dag!" og hele Ugen igjennem gik hendes Søstre og talte for Resten ikke om andet end hende. Hun gik jo og smaalo af dem, men sagde ingen Ting.

Søndag kom igjen, og de andre vilde jo til Kirke paa Nystand for at se, om den fine Frøken skulde ikke komme igjen. Prinsen var ogsaa i Kirke, og hans Øjne var tit ved Kirkedøren. Hun kom ogsaa, for det gik jo lige som sidst, at hun fik Hunden til at gjøre Huset rent, og saa gik hun ud til Linden og bankede paa den. Strax kom et Sæt hvide Klæder og en Guldring til hendes Finger, og fire hvide Heste for en hvid Karet. Det var nu alt sammen saa mageløs fint. Da hun kom spaserende op ad Kirkegulvet, fik hvert Menneske, der var i Kirken, et Par Øjne saa store, at det var hæsligt, og hun gik i Stol til hendes Moder og Søskende. De blev saa hentagne over den fine Dame, at de krimpede dem ind til Muren og snart ikke turde se paa hende eller sidde i Stol ved hende. Prinsen tænkte ikke paa andet end at se efter Jomfruen, Præsten saa han ikke efter, og han sad og spekulerede paa, hvordan han skulde komme til at snakke med hende.

Men paa æ Sted Prækenen var endt, saa smurte hun af Kirken. Han havde tænkt at kunne tage hende

i Kirkedøren, men det slog fejl, hun var allerede af Sted.

Da hun kom hjem, havde Hunden besørget al Husets Gjerning meget bedre, end hun selv kunde gjøre det, og hun kom jo af hendes fine Klæder, inden de andre kom. De havde jo saadan Snak om den fine Frøken; de kunde ikke blive klog paa, hvem det var, eller hvor hun var fra.

„Ja, det er snart at gjøre mig mere harmet end jeg var før“, sagde hun, „at I kommer og fortæller mig saadant noget, jeg skal gaa her hjemme alle Tider og kan ingen Ting hverken faa at høre eller se.“

Den fine Frøken stod imidlertid Prinsen i Tankerne, og han gik om Eftermiddagen og grublede over, hvordan han skulde faa hende i Tale. Saa var hans Tanker saa stærke, at hans Mund snakkede med om det, og det hørte Peder Svinedreng. Han siger saa: „Hvad giver Prinsen mig for at lære ham, hvordan han skal fange den Fugl?“

Prinsen blev vred over den Tiltale og gav Peder en ved Hovedet. „Det var en god Betaling den“, sagde han, „og nu skal jeg sige det: tjær Gulvet, saa fanger du hendes Skó.“ Prinsen yndte Raadet godt nok, og saa gik han op om Løverdag Aften og tjærede den Stol, hvor hun plejede at sidde i, saa der var ikke mange, der skulde have gaaet ad den uden at miste deres Fodtøj.

Men nu vil vi lade ham staa der og tjære og se, hvordan det saa gaar Dagen efter.

Søndag kom igjen, det var nu den tredje Søndag. Hendes Søstre vilde jo til Kirke, og hun skulde være hjemme. Da de var gaaede, gik hun til sin Lind og fik fire gule Heste for en gul Karet, gule Silkeklæder og en Guldring paa Fingeren og Guldsmykke paa Hovedet og Guldsko paa Fødderne, og saa kjørte hun som forhen til Kirken.

Hun satte sig i Stolen lige overfor Prinsen, og da Prækenen havde Ende, og Præsten sagde Amen, saa rejste hun sig og gik af Kirken. Men hendes ene Sko blev hængende fast, og hun turde ikke give sig Stunder til at rykke den løs, Kongens Søn rendte bag efter og faar ved hendes Haand i Vaabenhuset, men han fik blot Lov til at tage Ringen af hendes Finger, og Snak blev der ingen af, for da hun sprang i Vognen og sagde:

„Lyst æfor og Taag' æbag,
te ingen ser, hvor jeg bliver af",

saa var hun henne øjeblikkelig.

Nu havde Kongens Søn jo den Sko og saa den Ring, og saa rejste han selv omkring til alle de Herskaber, der kunde tænkes at have saadan en Datter; men ikke han kunde opsøge den Frøken, der kunde passe Skoen hverken ved fine Folk eller simpels. Saa anrettede han en stor Sal og lod gjøre et grumt Gjæstebud, og saa lod han det lyde over hele Landet, at han havde en Sko, og den, der kunde nytte den, den vilde han have, derfor skulde de unge Piger komme til det Gjæstebud. Det blev stadfæstet baade med hans og hans Faders Navn og Underskrift, og saa kom de jo ogsaa, alle dem, der var et lille Korn pæne paa det.

Saa kommer denne her Kone ogsaa i Tanker om, at hun vil have hendes Døtre derop; men det var jo da kun de to ældste. Saa blev de kaldt ind tillige med de andre. Da stod de og prøvede, men der var ingen for Resten, der kunde knibe Skoen paa, for den var saa lille, at voxne Folk kunde ikke have saa smaa Fødder, og var der en, der kunde lige knibe den paa, saa kunde den ikke passe Ringen, ingen kunde passe begge Dele. Der var en fin Grevedatter, hun kunde faa Ringen paa, men ikke Skoen, og hun arbejdede saadan for at faa Foden i den, for hun vilde saa hæslig

gjærne have haft Prinsen, men forgjæves var det. Saa skulde de her to Piger jo ogsaa til at prøve, men det var lige nær, og de maatte tage te'n med uforrettet Sag. Da de kommer lidt ud paa Vejen, sagde Moderen:

„Naa, hvordan passede den jer saa?"

Ja, det var saa nær som et Straasbred, men den enes Hæl var for stor, og den andens store Taa.

„Kunde en saa ikke tælle saa meget af?" sagde Moderen.

Jo, det kunde retten lade sig gjøre, mente de, og de gav dem saa til at tælle og hyllede Saarene med et Tobaksblad.

Saa rejste de tilbage til Kongens Gaard, og saa skulde de jo til at prøve igjen. Men det kunde ikke hjælpe, de kunde ikke faa Skoen paa alligevel.

Saa sad der en Skade paa Kaalgaardsdiget, og den sagde:

„Snit af Hæl, og snit af Taa,
men hjemm' sidder den, som æ Guldsko skal paa."

Da Prinsen hørte det, siger han, at der maatte være en hjemme endnu jet Steder, i hvor den saa var. Saa siger de to Piger, at de havde en sølle fattig Søster hjemme, men hun var saa raltet, at hun havde ikke de Klæder, hun kunde skjule sig i, og langt mindre havde hun Guldsko, saa hende kunde det ikke være.

Ja, det var nu det samme, hvordan hun var, for de vidste jo nok, hvordan Ordren lød paa, at enhver skulde komme og prøve Skoen, og de skulde skynde dem at hente hende. Saa maatte de jo til det, og hun var heller ikke fin, da hun kom, for hun havde en gammel Filthat paa Hovedet og en gammel Trævlgarns Kjole paa Kroppen og et Par store kalvpandede Træsko paa Fødderne.

Da Kongens Søn saa hende, var han ikke fri for at tænke: „Gid hun dog ikke skulde passe Skoen." Men

da hun nu skulde til at forsøge det, saa smuttede Skoen paa hendes Fod, førend hun vel fik den sat til, og Skaden sagde da der ude paa Kaalgaardsdiget:

„De snitter af Hæl, og de snitter af Taa,
men nu er den kommen, som æ Guldsko skuld' paa."

Skoen sad, som den var syet om Fødderne, og hun blev jo saa opfordret til at fortælle Prinsen og Kongen, hvordan det kunde være. Ja, saa fortalte hun det hele, og til Forvisning gik hun hjem og bankede paa Linden, og saa kom hun kjørende op for Kongens Dør i hendes Guldkaret med de gule Heste for og var i hendes bedste Stads med Guldskoene paa Fødderne og var da saa nydelig kjøn. Saa var Prinsen godt fornøjet med hende og gav hende Guldringen tilbage, og da Ballet saa var til Ende, skulde hun jo være hans Dronning. Hun fik Linden gravet op og fik den plantet uden for deres Dør paa Slottet, og Hunden tog hun ogsaa med sig, og saa fik de hverandre og lever i Herlighed og Fornøjelse den Dag i Dag er. Og hver Gang de manglede nogen Ting, saa kunde de lige gaa ud til Linden og forlange det.

---

6. Askenbasken, der blev Dronning.

Der var en Kone, og hun havde tre Døtre, men den ene af dem var hun Stifmoder til, og den Datter handlede hun grumme ilde med, aldrig maatte hun komme ud med de andre i Besøg, og til Stadighed laa hun i en Krog i Køkkenet og vrædede i noget Aske og Kram. Derfor blev hun kaldt Askenbasken. De andre to Døtre

derimod blev opklædte, saa det var mageslløst, de var som nogle Frøkener at se til.

Saa skulde der en Gang være et stort Bal der paa Egnen, og Faderen skulde til Kjøbstad efter Stads til de to ældste. Han spurgte dem jo om, hvad han skulde kjøbe, og det var da ene Stads og fine Sager, men da han spurgte Askenbasken om, hvad hun kunde ønske, sagde hun, at hun gjærne vilde have et Rosentræ med Rod. Det havde hun nu bestemt at plante paa hendes Moders Grav, men det turde hun ikke sige, og Faderen forundrede sig meget over det Ønske, men han kjøbte dog Træet.

Om Natten, da alting var stille, listede hun sig ud af Huset med Træet og gik op til Moderens Grav, hvor hun plantede det, og saa vandede hun det med sine Taarer.

Nu gik hun hver Aften op og saa til sit Rosentræ, og det groede saa dejligt og smukt, at det var en Lyst. Men hun blev endnu mere oplivet ved at lægge Mærke til, at der sad en hvid Due og sang i Træet, hver Gang hun var kommen op til det, for den kunde synge saa dejlig, at hun havde aldrig hørt noget saa rart.

Nu gjorde de to Søstre deres Pynt i Stand til Ballet, og de havde dygtig travlt med det. Askenbasken vilde ogsaa gjærne med, og hun spurgte ogsaa om Forlov, men Stifmoderen vilde ikke rent ud sige nej, og saa fandt hun paa at kyle en Tallerkenfuld Ærter ind i Asken og sagde, at hvis hun kunde samle dem op hver Ært, saa skulde hun komme med, de fik vel nok nogle gamle Ralter at hænge paa hende. En skulde jo tykke, det var umuligt for hende, og det mente Stifmoderen ogsaa, men som nu Askenbasken sad og rodede der ude, kom den hvide Due og fløj imod Ruden imeld Tag. Saa gik hun hen og lukkede den ind, og den

havde en hel Hejre af Fugle med sig, der gav dem til at pikke op af Ærterne, og saa var de samlede i en Haandevending. Da nu Pigen viste Moderen dem, blev hun saa gal, at hun tog et helt Forklædefuld og smed dem i Asken med de Ord, at nu kunde hun samle dem op, inden kom hun ikke med til Ballet. Det skulde staa den samme Eftermiddag, og nu mente hun at være fri for Pigens Overhæng.

Kort efter kjørte de andre, og saa gik Askenbasken op til hendes Moders Grav og græd rigtig bitterlig. Men saa kom den hvide Due og sang, at hun skulde være ved frit Mod og gaa hjem, saa vilde hun finde et stads Sæt Klæder, som hun kunde trække i og saa gaa til Bal, men hun maatte passe paa at komme tilbage inden Moderen og Søstrene.

Saa kommer hun da til Bal, og der var ingen til Stede, der var i saa fine og prægtige Klæder som hun, til med var hun ogsaa en rigtig stads Pige at se paa, og da Kongen selv var med, fandt han saadan et Behag i denne her fremmede Pige, at han dansede med hende hele Aftenen. Moderen blev saa fornærmet over, at han ikke dansede med hendes egne Døtre, at hun besluttede sig til at tage hjem, længe før hun ellers havde bestemt. Da Askenbasken mærkede det, fik hun travlt med at komme af Sted og faa sit Tøj gjemt, inden de andre kom.

Da de nu kommer hjem, saa er Askenbasken nok saa lumsk og spørger dem, hvordan de har moret dem paa Ballet. „Hvad kommer det din Ralte ved?“ svarede de; det var al den Besked, hun fik.

Anden Dagen skulde de til Bal igjen. Pigerne var meget finere klædt paa i Dag end i Gaar, og de kjørte jo og lod Askenbasken skjøtte sig selv der hjemme. Saa gik hun op til Moderens Grav og græd. Strax kom Duen og sad i Træet og sang om de stads Klæder,

der laa hjemme og ventede paa hende; men hun maatte passe at komme først hjem. Den Aften sad Kongen med Øjnene mod Døren hele Tiden, for han længtes efter den kjønne Pige fra i Gaar og lovede sig selv, at hun ikke skulde slippe saa let fra ham anden Gang. Saa kom hun, og Kongen var saa forelsket, at han ikke dansede med nogen anden. Men Moderen var saa misundelig over, at hendes Døtre ingen Dans fik, endda de havde pyntet dem saa fint, at hun besluttede sig til at tage hjem og vilde ikke være der enten for lidt eller meget. Nu fik Askenbasken travlt med at komme af Sted, og hun maatte formelig støde sig fra Kongen, for han vilde have holdt paa hende.

Hun kom da tids nok hjem og fik Klæderne forvaret. „Naa, hvordan morede I jer?“ sagde hun til de andre, da de kom.

„Aa, pas dig selv, din Askepisker“, sagde de.

Tredje Aften skulde der være Bal igjen, det var nu den sidste Dag med den Lystighed, og de to Piger skulde prøve deres Lykke endnu en Gang, hvorfor de pyntede sig saa meget som mulig. Kongen havde hele Tiden Øjnene ved Døren og ventede efter den fremmede Pige; han havde lovet sig selv, at han nok skulde holde paa hende i Aften. Da de andre var tagne af Sted, gik Askenbasken til Moderens Grav og græd, og saa kom Duen og sang, at der laa Klæder hjemme, og nu skulde hun tage af Sted, men passe at komme hjem før de andre.

Saa kommer hun jo til Gildet, og i Aften var hendes Klædning som det pure Guld, hun havde ogsaa Guldsko paa og Oversko til at gaa med paa Vejen, for at de andre ikke skulde beskides. Det gik som sædvanlig, at den gamle blev fornærmet og vilde hjem. Kongen passede nok paa, men Pigen narrede sig dog fra ham, og endskjønt han rendte efter hende, saa fik

han ikke fat i andet end hendes ene Sko, den tog imod Trappen, da hun rendte ned, og fløj af Foden.

Da de andre kom hjem, havde hun Tøjet gjemt og sad i hendes Krog i Køkkenet som sædvanlig.

„Naa, hvordan morede I jer?“

„Aa, det kommer ikke dig ved, den Slæbhæl du er“, svarede de, og det var al den Besked, hun fik.

Nu havde Kongen jo den Sko, og han beslutter sig til at ville rejse om i Landet med den saa længe, til han fandt den Pige, som Skoen kunde passe. Han rejste og rejste, men der var ingen, som kunde passe hans Sko. Saa kommer han ogsaa til det Hus, hvor de Folk boede, vi før hørte om, og han spørger jo Konen, om hun havde nogle Døtre. Ja, hun havde to. Saa skulde de til at prøve. Men den ældste kunde ikke komme i den, for hendes store Taa var for lang. Saa hvisker den gamle til hende: „Hug den af! hellere miste en Taa end undgaa at blive Dronning“. Hun gik da ind og tog en stor Bordkniv, som hun hug Taaen af med. Nu kunde det gaa an, og da hun saa kunde bruge Skoen, skulde hun jo med Kongen hjem. Han red altsaa af med hende, men da de kom om ved Kirkegaarden, sad Duen i Rosentræet og sang:

„Konge, se dog til Brudens Fod,
Blodet render neden af æ Sko!“

Saa skulde han jo til at se til Skoen, og det var rigtigt nok, Blodet rendte neden ud af Skoen. Da han saa det, red han tilbage og afleverede den Pige, hende kunde han ikke bruge, og saadan vilde han ikke narres tiere, men om de ikke havde andre?

Jo, de havde en endnu, og hun skulde saa prøve Skoen. Men der var Hælen vel tyk, og Foden vilde jo ikke gaa ned. „Ja, det har ingen Nød“, hviskede Moderen til hende, „Hælen kan en skrælle noget af, hellere

miste noget af den end ikke at blive Dronning." Saa gik hun ogsaa ind og fik fat i en Kniv, som hun skrællede et Lag af Hælen med. Nu kunde hun faa Skoen paa, og saa skulde hun da med ham hjem. Men da han red om ved Kirkegaarden med hende, sad Duen igjen i Træet og sang:

„Konge, se dog til Brudens Fod,
Blodet render neden af æ Sko!"

Han skulde jo til at se, og saa rendte Blodet neden ud af Skoen, som Fuglen sang. Hvad han har at gjøre, han rider strax tilbage og siger, at nu havde de narret ham anden Gang, han havde ikke Lyst til at gjækkes saadan tiere. Om de havde nu ikke flere? Ja, de havde jo rigtig nok en halvtosset en, men hende var det da ikke, for hun havde ikke en Gang været med til Ballet.

„Ja, lad os se hende", sagde Kongen, „det kunde dog være muligt, at Skoen kunde passe hende."

Saa taler Moderen til hende, og hun kommer ind lige saa beskidt og sodet og fuld af Aske, hun saa jo hæslig ud.

„Du kunde endda have banket Asken af dig", sagde den gamle.

„Aa, det gjør ikke noget", siger Kongen, „en skal jo være sit Arbejde bekjendt. Kan du passe den Sko, min lille Pige?"

„Ja, det kan jeg godt", siger hun, „for det er min egen."

„Hvor har du faaet den fra?" siger Moderen nok saa arrig.

„Ja", siger Kongen, „jeg skjønner nok, hvordan det er; skulde hun ikke vel have noget Stads lige som andre Folk. Gaa du nu ind, min Pige, og træk i de Klæder, du var i den første Aften, vi havde Bal."

Saa gjorde hun ogsaa det, og da hun kom tilbage, sagde Kongen:

„Nu har jeg fundet den, jeg søgte om, og nu skal du følge med mig.“

Dermed tog han hende op paa Hesten til sig og red af Sted med hende. Da de kom om ved Kirkegaarden, sang Duen:

„Se, hvor han rider med Pigen saa prud,
nu har han fundet hans rette Brud.“

Nu skulde de jo have Bryllup, det var en given Ting, og der blev strax gjort Anstalt til det. Hendes Søstre skulde være Brudepiger, da de var de nærmeste Slægtninge, og de blev saa budt med. Men da de kom og gik ad Kirken, fløj Duen hen og hug det venstre Øje ud paa hver af dem, saa var de enøjede, og da de gik ud af Kirken, fløj den hen og hug deres højre Øje ud, saa var de helt blinde. Det skulde de have til Straf for, at de havde været saa haarde imod deres Søster. Siden levede Kongen godt med hende, de havde før kaldt Askenbasken, men nu maatte kalde Dronning, og nu var hun kommen paa sin rette Hylde.

---

7. Bitte Mette.

Der var en lille Pige, som gik og vogtede Faar, og hun hed Mette. Saa fik den engelske Prins i Sinde at rejse ud paa Frieri, og hans Vej faldt netop forbi Mette der ude ved Faarene, hun sad paa Vejkanten. Saa hilste han hende og sagde:

„God Dag, lille Mette! hvordan lever du?“

„Jeg lever vel, jeg drager Klud over Klud, indtil jeg faar Kongens Søn af Engelland, saa drager jeg Guld over Guld.“

„Det sker aldrig, lille Mette.“

„Jo, det sker vel.“

Saa rejste Prinsen hen paa sit Frieri, og han fik ja, men Aftalen blev saadan imellem dem, at hun skulde komme hen at besøge ham for ogsaa at se hans Lejlighed. Da nu hans Kjæreste, den fremmede Prinsesse, kom, faldt hendes Vej ogsaa forbi bitte Mette, der gik ved Faarene, og hun hilser og siger:

„Hvordan lever Prinsen i Engelland.“

„Han lever vel, men han har en Sten inden for hans Dør, og alt det, man har gjort, det kan den fortælle.“

Saa rejste Kjæresten videre med det. Da hun kommer ind til Prinsen og træder paa Stenen, sagde den:

„Skidte Skarn!
har faaet et Barn.“

Da Prinsen hørte det, vilde han ikke have mere med hende at gjøre, for han havde bestemt, at han vilde have en ren Mø, og saa kunde hun rejse igjen den Vej, hun var kommen.

Prinsen tager da atter ud paa Frieri, og hans Vej falder som forhen forbi bitte Mette. Han hilser og siger:

„God Dag, lille Mette! hvordan lever du i Dag, lille Mette?“

„Jeg lever vel, jeg drager Klud over Klud, indtil jeg faar Kongens Søn af Engelland, saa drager jeg Guld over Guld.“

„Det sker aldrig, lille Mette.“

„Jo, det sker vel.“

Saa rejser han videre, og Frieriet lykkedes ham godt nok den Gang ogsaa, den fremmede Prinsesse

vilde gjærne have ham, og Aftalen blev saadan, at hun skulde komme hen at besøge ham, det vilde han jo altid gjøre til en Betingelse inden Brylluppet.

Da hun nu gjør Rejsen til Prinsen, kommer hun ogsaa forbi bitte Mette. Hun spørger til Prinsen i Engelland, og Mette svarer:

„Jo, han lever vel, men han har en Sten inden for hans Dør, og alt hvad man har gjort, det kan den fortælle.“

Da hun nu kommer ind og træder paa Stenen, siger den:

„Skidte Skarn!
har faaet to Barn.“

Det var da rent galt, og han vilde naturligvis ikke have hende heller; hun fik at tage den Vej, hun var kommen, for Prinsen havde nu fast bestemt, at han vilde have en ren og skjær Mø.

Saa maatte han atter ud at bejle, og Vejen faldt ham som sædvanlig forbi bitte Mette. Han hilser og siger:

„Hvordan lever du i Dag, lille Mette?“

„Jeg lever vel, jeg drager Klud over Klud, indtil jeg faar Kongens Søn af Engelland, saa drager jeg Guld over Guld.“

„Det sker ikke, lille Mette.“

„Jo, det sker vel.“

Dermed drager han videre og kommer til Stedet, hvor Prinsessen var, som han vilde fri ad. Det gik nu efter Ønske med Frieriet, hun sagde ja, og Bestemmelsen blev, at hun skulde komme hen at besøge ham en Dag, og med den Fortrøstning rejser han hjem igjen.

Da nu denne her nye Kjæreste skal hen at se sig for, falder hendes Vej ogsaa forbi bitte Mette, og hun spørger da til Prinsen af Engelland.

„Jo, han lever vel, men han har en Sten inden

for hans Dør, og alt det, en har gjort, det kan den fortælle."

Naa, saa rejser hun med det, og da hun nu træder ind paa Stenen, siger den:

„Skidte Skarn!
har faaet tre Barn."

Det blev jo længere, jo galere, og Prinsessen fik øjeblikkelig hendes Rejsepas.

Saa maa han af Sted igjen i hans sædvanlige Ærende, for giftes baade skulde og vilde han. Paa Vejen kommer han saa forbi bitte Mette, der gik ved Faarene:

„God Dag, lille Mette, hvordan lever lille Mette i Dag?"

„Jeg lever vel, jeg drager Klud over Klud, indtil jeg faar Kongens Søn af Engelland, saa drager jeg Guld over Guld."

„Det sker aldrig, lille Mette."

„Jo, det sker vel."

Han drager saa videre og kommer til den fjerde Prinsesse, som han baade bejlede ad og fik den Besked af, at det nok kunde lade sig gjøre. Bestemmelsen blev, at hun skulde komme hen at se til ham en Dag, og saa rejser han hjem igjen.

Men inden hun rejste, spurgte hun, hvordan det var gaaet de andre tre henne hos Prinsen, og hun havde ikke Lyst til at blive den fjerde, der skulde den Vej. Da hun saa kom forbi bitte Mette, spørger hun jo først om, hvordan det gik Kongens Søn i Engelland.

„Ja, han lever vel, men han har en Sten inden for hans Dør, og alt det, en har gjort, det kan den fortælle." Saa spørger hun Mette, om hun vilde ikke rejse hen til Prinsen i hendes Sted, de kunde jo skifte Klæder, og hun skulde nok passe Faarene saa længe.

Det vilde Mette godt, og saa blev hun klædt ud som Prinsesse og kommer da ind til Prinsen. Den Gang hun træder paa Stenen, siger den:

„Vakker Jomfru fin,
nok saa skjær og ren."

„Naa, der kommer endelig den, jeg skal have", tænkte han, „saa traf jeg da omsider en skjær Mø", og for at han nu ikke skulde blive skuffet og atter kunde være sikker paa at træffe hende, saa fletter han en Ring i hendes Haar og lader hende rejse hjem igjen for det første, han skulde saa nok komme til hende, naar Tiden kom, at de skulde drikke Bryllup.

Den Gang lille Mette nu kom ud til Prinsessen, skiftede de jo Klæder om igjen, og saa rejste hun hjem til sit og var nok saa fornøjet over, at hun slap saa vel fra det, for det var da ikke saa meget redeligt med hende heller.

Da Tiden saa kom, at Prinsen skulde ned til Kjæresten og have det endelig afgjort og faa Brylluppet holdt, saa kom han som sædvanlig forbi bitte Mette. Han hilser og siger:

„Hvordan lever lille Mette i Dag?"

„Jeg lever vel, jeg drager Klud over Klud, indtil jeg faar Kongens Søn af Engelland, saa drager jeg Guld over Guld."

Imidlertid, som han staar og ser paa hende, saa faar han Øje paa noget, der glitter i hendes Haar, og da han nu bliver helt nysgjerrig efter at se, hvad det var, saa finder han der sin Guldring, som han selv havde flettet i det. Det var altsaa hende, der havde været hos ham i Steden for den anden, og da han nu vidste, at hun var en skjær Jomfru, og han var bleven skuffet saa tit, saa bestemmer han sig paa Stedet til at tage hende med sig hjem og gifte sig med hende,

saa kunde de passe Faarene hvem der vilde. De holdt Bojel, og saadan gik det til, at hun alligevel fik Kongens Søn af Engelland og nu kunde drage Guld over Guld

---

8. Prinsessen i Højen.

Der var en Gang to Konger, den ene havde en Søn, og den anden havde en Datter, og det var bestemt imellem begge Forældrene, at de to skulde have hinanden. Men saa bliver de uens en Gang, og ham, der havde Sønnen, han svor paa, at hans Søn skulde aldrig faa den anden Konges Datter, og ham, der havde Datteren, han svor paa, at hans Datter skulde aldrig faa den andens Søn. Det gik saa vidt med deres Uenighed, at det endogsaa kom til Krig imellem dem, og da Datterens Fader var bange for, at der skulde tilstøde hende noget Uheld, imens han var borte, saa gjorde han et Kammer inde i en Høj og lod Prinsessen sætte der ind tillige med to Tærner og en lille Hund og Fødevarer og Lys til tre Aar, og da det var saa gjort, blev Højen kastet til igjen.

Faderen gik saa i Krig med den anden Konge, men Lykken gik ham imod, saa hans Land blev indtaget, og hans Slot brændt af, og selv mistede han Livet. Prinsens Fader døde ogsaa kort efter, og saa var Prinsen jo Konge over begge Lande.

Nu havde han holdt meget af Prinsessen, som det var bestemt, at han skulde have haft, og han rejste da rundt omkring i hele Landet og spurgte ud, om der ingen var, som kunde give Oplysning om, hvor hun var bleven af. Men det kunde ingen, og da der gik flere Aar hen, talte hans Folk med ham om til sidst, at han

skulde da gifte sig, for at Landet kunde faa en Tronarving. Men han syntes nu en Gang ikke, at han kunde faa Sind til at gifte sig med nogen anden end den forsvundne Prinsesse. Omsider drømmer han en Nat, at Prinsessen viste sig for ham og sagde:

„Den første, du møder paa Højenlofts Bro,
hende skal du give din Ære og Tro.“

Om Morgenen efter, da han kom op, gik han ogsaa ud paa Højenlofts Bro, og der mødte ham en fornem Jomfru, som hed Malfred. Han bejlede til hende med det samme, og hun sagde ja, og det blev bestemt, at deres Bryllup skulde holdes om tre Maaneder.

Nu skulde der naturligvis gjøres store Anstalter, der skulde baade slagtes og brygges og bages, og enhver havde travlt. Saa kommer der en Dag en Pige til Slottet i nogle simple gamle Klæder og baade sodet og sort i Ansigtet. Hun spørger, om hun kunde ikke faa Tjeneste der. Jo, det kunde hun nok, for i denne Tid kunde de bruge mange Folk, men i den Klædedragt kunde de da ikke bruge hende. Saa giver de hende nogle andre Klæder, og hun faar sig vasket og kommer til at se lidt mere hæderlig ud. Da hun var dygtig til hendes Bestilling og god til at sy og mange andre Ting, kommer Bruden i Tanker om, at hun kunde have mere Nytte af den Pige ved at faa hende til at hjælpe sig med at gjøre Brudestadsen i Stand.

Endelig kom Bryllupsdagen, og den fremmede Pige skulde være behjælpelig med at pynte Bruden. Men da hun kommer ind om Morgenen, siger Bruden, at hun var saa syg, hun kunde slet ikke taale at komme af Sengen, og hun bad den fremmede Pige om at gjøre sig den Tjeneste at staa Brud for hende. Det sagde hun ikke nej til, og saa bliver hun altsaa pyntet op som Brud.

Da de saa skulde af Sted til Kirken, bliver der

trukket en Hest frem, hun skulde ride paa, og saa snart hun saa den, kunde hun kjende den og siger saadan halvhøjt for sig selv:

„Blak! buk for mig,
min Fader har saa tit lagt Sadlen paa dig.“

Kongen siger da:

„Hvad var det, du sa', liden Malfred fin?“

og hun svarede:

„Jeg talte kun lidt med Gangeren min.“

Saa red de, til de kom ud i Skoven, og der red de forbi den store Høj, som Prinsessen var bleven sat ind i. Kongen havde i det samme sagt, om hun kunde ikke fortælle ham et Æventyr for at forslaa Tiden med under Vejs, og hun svarede da saadan for sig selv:

„Syv Aar sad jeg i Skoven her,
alle Æventyr glemte jeg der;
Ulv har jeg reden,
Kul har jeg sveden,
i Dag staar jeg Brud for min unge Frue.“

Saa siger han igjen:

„Hvad var det, du sa', liden Malfred fin?“

og hun svarede:

„Jeg talte kun lidt med Gangeren min.“

De red nu videre, til de kom til en Bro, som de skulde over, og der sagde hun igjen som for sig selv:

„Bro! brag, brist ej under mig,
jeg har saa mange Gange redet over dig.“

Saa siger Kongen igjen:

„Hvad var det, du sa, liden Malfred fin?“

og dertil svarede hun som sædvanlig:

„Jeg talte kun lidt med Gangeren min.“

De kom nu snart til Kirken, og der blev de jo ført op for Alteret og skulde vies. Saa den Gang de

skulde til at bytte Ringe, kunde han kjende, at den Ring, hun gav ham, var en, som han havde givet hans første Kjæreste, og han spørger hende da om, hvor hun havde faaet den Ring fra. Hun svarede:

„Mine Tærner den fandt mellem Sten og Grus
i Asken af Valdemars brændte Hus.“

Da de var blevne viede, red de jo hjem igjen, og nu var Malfred bleven saa rask, at hun kunde komme op, saa hun altsaa kom i Brudestadsen og tog Brudens Plads ved Bordet, men den fremmede Pige kom i hendes egne Klæder igjen og fik sin Plads imellem de andre Tærner.

Som de nu sidder og spiser, spørger Kongen hans Brud om, hvad det var, hun havde sagt, da hun satte sig paa Hesten, for det havde han ikke ret faaet at høre. Hun svarede, at hun havde ingen Ting sagt. „Jo vist sagde du noget, men du har maaske glemt det“, sagde Kongen, „og det er jeg kjed af, for jeg er kommen til at blive saa nysgjerrig efter at faa det at vide. Men maaske du saa kan huske, hvad det var du sagde, da vi red forbi Højen i Skoven.“

Nej, det havde hun ogsaa glemt.

„Ja, saa kan du vel huske det, du sagde, da vi red over Broen, for det fik jeg heller ikke at høre.“

Nej, sagde hun, dersom hun havde sagt noget den Gang, saa kunde hun da heller ikke huske det.

Saa ser Kongen paa hende, og da bliver han vár, at hun havde ingen Ring paa Fingeren. Han spørger hende da om, hvor hun havde gjort af den Ring, som han havde givet hende i Kirken. Dertil svarede hun:

„Jeg gav den til min Tærne,
jeg bærer Ringe ej gjærne.“

Men Kongen forlangte, at hun dog i det mindste skulde bære den den Dag, og derfor skulde hun strax hente

den. Saa maa hun jo ned til den fremmede Pige og forlange Ringen af hende. Nej, sagde hun, den Ring havde Kongen selv sat paa hendes Finger med den Betingelse, at hun skulde bære den saa længe hun levede, og det Løfte vilde hun ogsaa holde.

„Ja, hvad skal vi saa gjøre?“ siger Malfred.

Der var da ikke andre Raad, mente Pigen, end at hun skulde tage hende under Kaaben, og naar de saadan begge kom ind til Kongen, vilde hun række Haanden frem, saa mente hun nok, at naar Kongen havde set Ringen, vilde han lade sig nøje med det. Det var det eneste, der kunde gjøres, og altsaa tager Malfred Pigen under Kaaben og gaar ind med hende. Hun rækker ogsaa Haanden med Ringen frem, men Kongen griber fat om Haanden og holder fast, og derved opdager han, at der er to under Kaaben. Saa maa hun jo til at frem, og da Kongen faar set lidt paa hende, kan han kjende, at det er hans gamle Kjæreste. Han spørger om, hvordan dette her er gaaet til, og Malfred maa til at bekjende, at hun havde været Kjæreste med en af Kongens Hofmænd og var bleven frugtsommelig ved ham, og nu havde hun netop faaet et Barn om Morgenen; derfor kunde hun ikke selv komme med til Kirken, men saa havde hun faaet denne her fremmede Tærne til at gaa i hendes Sted. Kongen blev naturligvis meget vred over, at Malfred havde saadan bedraget ham, men hans gamle Kjæreste bad for hende, og saa var han nu saa glad over, at han havde fundet hende igjen, derfor blev Malfred benaadet, og Kongen bestemte, at hun skulde giftes med ham, som hun havde Barnet ved.

Nu var Kongen jo meget nysgjerrig efter at høre, hvad det var, hans gamle Kjæreste, Prinsessen, havde sagt, da hun stod paa Hesten, og nu kunde han da faa det at vide. Ja, hun svarede ham, at saa snart hun saa Hesten, kunde hun kjende, at det havde været

hendes Ridehest, imens hun var hjemme, og derfor var de Ord faldne hende i Munden.

„Hvad var det saa, du sagde, da vi red gjennem Skoven og kom forbi den store Høj?“

Ja, saa fortalte hun, at den Gang deres Fædre skulde til at føre Krig, var hun bleven sat ud i den Høj tillige med to Tærner og en lille Hund. Hendes Fader havde indrettet et Kammer der til dem og givet dem Lys og Fødevarer med for tre Aar. Da Tiden var omme, slap først deres Fødevarer op, men deres Lys slog godt til, og saa opholdt de Livet ved at spise af dem, saa længe de kunde vare. Derefter slagtede de Hunden og spiste den. Saa var der ikke mere spiseligt inde ved dem, og saa døde begge hendes Tærner af Sult, den ene efter den anden, og hun var nu ene tilbage. Hun troede da ogsaa, at hun skulde dø, men saa hørte hun noget, der skrabte. Lyden kom nærmere og nærmere, og til sidst mærkede hun, at det var en Ulv, der havde skrabt Hul ind til Kammeret. Saa griber hun fat i dens Hale, og den slæber hende paa den Maade ud af Højen. Saa var hun heldig nok til at komme op paa Ryggen af den, og den løb ud i Skoven med hende. Men da hun var saa uhyre mat, faldt hun af og blev liggende, indtil en Kulsvier fandt hende og tog hende med hjem til sin Hytte. Da hun saa havde faaet noget at leve af, kom hun noget til Kræfter igjen. Saa vilde han have Betaling af hende, men hun havde jo ikke noget at betale med, og derfor maatte hun blive og hjælpe ham at brænde Kul. Endelig blev hun kjed af det, og saa gik hun en Dag derfra og blev ved at gaa, indtil hun kom her til Slottet. Da hørte hun, at Kongen skulde have Bryllup, og troede nu, at han havde glemt hende. Derfor vilde hun ikke give sig til Kjende, men da hun endnu holdt lige saa meget af ham som før, vilde hun være i hans Nærhed.

„Ja", sagde Kongen, „du skal ogsaa altid være i min Nærhed, for nu skal du være min Dronning, og vi vil aldrig mere skilles ad her i Verden." Saa fik hun Brudens Plads ved Bordet, og nu var det først, der blev rigtig Lystighed og Glæde.

---

9. Karl Finkelfaders Datter.

Der var en Gang en Konge, han havde en Datter, og det var hans eneste Barn. Da hun var saa hen ved en fjorten femten Aar, bliver der erklæret ham Krig, og da han var ræd for, at hun ikke skulde faa det godt i den Tid, saa for at hytte hende giver han sig selv til at arbejde ude i en stor Høj for der at indrette et Kammer til hende, og det var jo altid om Natten, for det at ingen skulde faa at se, hvad han havde for. Der sætter han saa Datteren ind, da Beboelseslejligheden var færdig, og en Hund og en Kat til at holde hende ved Selskab og saa Fødevarer, der kunde vare i syv Aar; det kunde da i alt Fald ikke tage længere Tid med Krigen, mente han. Nu tykte han, at Datteren var godt forvart, og saa rejste han rolig i Krig med hele hans Mandskab.

Men det gaar jo saadan, at Kongen bliver slaaet ihjel, og da der var ikke andre, der vidste af at sige, hvor Datteren var henne, saa maatte Folket nødes til at udmælde en ny Prins, der skulde være Konge efter ham.

Nu skal vi til at høre, hvordan det gik Prinsessen. Da de syv Aar var omme, slap hendes Fødevarer op, og saa spiste hun først Hunden og Katten, for hun ventede jo stadig paa at blive gravet ud. Men Tiden gik, og nu var hun saadan holdende med Mus, da Kat-

ten var henne, og saa gav hun sig til at fange og spise dem. Men Skindene spiste hun da ikke, og for at fordrive Tiden sad hun og lavede sig en Pels af alle de Skind. Imidlertid som Sulten blev mere, og Musene mindre, faar hun at se en Dag, at hun kunde lige kikke ud af et lille Hul som et Musehul, og derved kommer hun i Tanker om at skrabe sig ud. Med Tiden lykkedes det da ogsaa, men hun var jo ilde tilredt, Huden var af Fingrene, og Klæderne var i Pjalter. Saa trækker hun i Museskindspelsen, og de Skind, der var blevne tilovers, dem tager hun og sætter rundt omkring Højen paa smaa Pinde.

Som hun nu sidder der ude ved Højen, kommer der en Dreng forbi, og ham taler hun til og spørger, om de ikke trængte til en Pige oppe paa Slottet. Jo, det troede han nok, de gjorde, han vidste ikke bedre, end at de manglede haardt en Kokkepige. Om han vilde da ikke gaa derop og sige, at hun vilde gjærne have den Tjeneste? men de kom til at kjøre ud og hente hende, for hun var træt og kunde ikke godt gaa længere. Jo, det vilde han nok, og der kommer ogsaa godt nok en Vogn efter hende, hun var jo saa forsultet, at hun kunde ingen Steder gaa.

Da var den unge Konge al nylig kommen, og hans Kjæreste med ham. De skulde jo have deres Slot set efter, og de gik rundt omkring med et grumme stort Knippe Nøgler, men de kunde ikke faa dem til at passe hverken til Døre eller Boskaber, for de kunde jo ikke hitte Rede i dem. Saa siger denne her fremmede Pige med Museskindspelsen, om hun maatte ikke prøve Nøglerne.

„Jaa—aa“, siger Prinsens Kjæreste, „kan vi ikke faa dem til at passe, saa kan du vel heller ikke.“

Men han sagde jo, at hun skulde da prøve, og saa tager hun Knippet og lukker strax den første Dør op,

og saadan blev hun ved at løbe for ved dem, de kunde ikke mere end følge hende, for det var lige saa stærkt, som hun kunde jage en Nøgle i én Dør og i en anden, til alle Værelserne blev lukkede op. Saa begyndte hun med Boskaberne, og det gik lige saadan med dem.

Der var jo mange kjønne Kjoler i Skabene, og nu vilde den ny Dronning til at prøve, om hun kunde nytte nogle af dem. Der var en, som hun tykte var den allervilleste, og den vilde hun jo da i; dersom den saa kunde passe hende, skulde det være hendes Brudekjole. Men saa var det, al ligesom en kunde have hængt den om en Kjærnestav. Den skulde hun endda skynde sig af igjen, sagde Kongen.

Saa spørger Kokkepigen, om hun maatte ikke lige prøve den.

„Ja, det kunde nok se pænt ud, naar saadan en Karl som dig kommer i saadan en Kjole“, sagde Kjæresten.

„Jo, lad os endda se“, sagde Kongen, og hun kom da i Kjolen. Men hende passede den, som ikke var sært, da det var en af hendes egne Kjoler.

Dronningen fandt saadant Behag i, at Kjolen stod hende saa udmærket, og derfor giver hun sig siden til at snakke med hende om, at hun gjærne vilde have hende til at følge med Kongen til Kirke den Dag, de skulde have Bryllup, og saa vilde hun selv gaa ad Køkkenet det Lag. Siden kunde de jo bytte om igjen. Det havde Pigen ikke noget imod, det kunde hun saa godt.

Dagen kom, at Brylluppet skulde være, og Dronningen løber saa ud ad Køkkenet og bytter i en Fart Klæder med hende i Museskindspelsen, og hun kom i den andens Brudekjole og fik Brudesmykket paa. Hun var rigtignok stads, og Kongen førte hende selv ud til Vognen, eller Kareten var det vel, der var jo sex Heste for, og han vidste da ikke andet, end at det var hans rette Kjæreste, for de Anstalter skulde jo holdes hem-

melige for ham. Hestene var af hendes Faders Kjørebæster, og da hun nu stiger til Vogns, siger hun:

„Stander op, I Hopper saa bold'!
Karl Finkelfader er død for mig,
som før børsted eder paa Stold'."

Saa stod de jo og trippede og gjorde dem til. Brudgommen satte sig op til hende, og saa kjørte de til Kirke. Men deres Vej faldt om ved den Høj, hvor hun havde siddet inde, og saa siger hun:

„Her sidder lille Musseskind'
paa Pind';
Gu ved, hva mæ arme Kvind'
haar li der ind'!"

De bliver ved at kjøre, til de kommer til en Bæk. Der siger hun:

„Her staar den gamle gode Spang,
den har baaret mig herover saa mangen dejlig Gang."

Da de kommer til Kirken, tager han ved hendes Arm og følger hende ind. Saa faar hun Øje paa hendes Faders og Moders Billeder, der hængte oppe for Alteret, og da siger hun:

„Vender jer om, I Billeder fin,
jeg ved, I er kjær Fader og Moder min."

Strax vendte Billederne sig om. Da Kongen og Pigen var blevne bundne sammen som andre Ægtefolk, skulde de jo til at hjem igjen. Som de staar paa Vognen, sagde hun:

„Stander op, I Foler saa bold',
I er født paa min Faders Stold'",

og saa nejede Hopperne igjen.

Paa Stedet de var komne hjem, gaar Kongedatteren jo ind og skifter om, og saa gaar hun ned ad Køkkenet til hendes Bestilling; men den anden kommer ind til Bordet. Alting gaar nu godt, indtil de skulde til Sengs. Han var saa meget snar til at komme ad Sengen, og

saa siger han: „Ja, du kommer ikke i Sengen til mig, inden jeg faar at vide, hvad det var, du sagde til Hestene her ude i Gaarden, da vi skulde af Sted.“ — „Ja, det kan jeg ikke huske“, siger hun, „det ved min Pige“, og hun render frem til Kokkepigen for at faa at vide, hvad hun har sagt. Saa kommer hun tilbage og fortæller ham det. Det var nu godt nok, men saa vilde han ogsaa have at vide, hvad det var, hun sagde, da de kjørte om ved Højen der ude. „Det kan jeg ikke huske, det ved min Pige“, og hun maa til at frem igjen. Saa faar hun det at vide, men der var mere ved det endnu. Nu var det, hvad hun sagde, da de kjørte over Bækken. Ja, det var lige nær. „Jeg kan ikke huske det, men det ved min Pige“, og hun maa atter frem. Saadan gaar det hende to Gange til, og hver Gang tænkte hun, at nu maatte hun vel slippe i Sengen. Men hun var ikke færdig endnu.

Da var det Skik, at Bruden altid modtog en Handske i Kirken; den blev svoren i hendes Haand, og den skulde hun levere fra sig, inden hun maatte komme ad Sengen til hendes Mand. Saa forlangte han den af hende. „Den har jeg ikke“, siger hun, „den har min Pige.“ Naa, hun maatte altsaa frem igjen til Pigen at bede om Handsken. Ja, det var galt, siger Pigen, den kunde hun ikke saadan give fra sig, for den var svoren i hendes Haand, og den skulde hun selv levere tilbage igjen. Men der var dog et Raad at finde paa. Nu skulde Dronningen — saadan skulde hun jo forestille, hende, der havde løbet imellem dem — hun skulde gjøre sig saa stor og saa bred, som hun kunde, og saa vilde Pigen gjøre sig lille og gaa bag ved hende ind i Sovekammeret, saa mente hun jo nok, det kunde gaa an at række om ved Siden af hende og fly ham Handsken, saa han ikke skulde agte, hvem det i Virkeligheden var, der flyede ham den. Det tykte den anden godt

nok om, og saa kommer de gaaende begge to derind. Det gaar jo helt godt, til de kommer hen til Sengen, og hun rækker om for at fly Handsken; men da griber han om Haanden paa hende og trækker hende om til sig.

„Naa, det er dig, jeg er er bunden til“, siger han, „ja, jeg har nok baaret Tvivl om det hele Tiden, og nu skal du ogsaa blive her inde ved mig.“ „Men du kan gaa ad Køkkenet“, siger han til den anden, der skulde have været hans Kone, „og for Resten kan du rejse, hvorhen du vil, hvis du ikke har Lyst til det, for jeg vil ikke vide mere af dig at sige, hende jeg er bunden til, hende vil jeg have og ingen anden.“

Se, saadan blev hun Dronning paa det samme Slot, hvor hun først havde boet som Prinsesse, og siden været i saa simpel en Stand. De levede godt med hinanden, og det kan godt være, de er levende endnu, men jeg ved det ikke.

---

10. Jesper Harehyrde.

Der var en Konge, der havde et halvt hundrede Harer, og saa havde han ogsaa en eneste Datter, der var urimelig skjøn, og der kom da mange Bejlere til hende, men hun var ikke saadan at løbe af med, for hendes Fader havde udgivet den Lov, at den, der skulde have hende til Ægte, maatte tage sig paa at passe et halvt hundrede Harer ude i en Skov tre Dage i Træk og bringe dem alle sammen hjem til Kongens Gaard hver Aften. Men den, der tog sig det paa og ikke kunde fuldføre det, han skulde have tre Stribler Skind skaaret af hans Ryg, og saa skulde der strøes Peber og Salt i Saaret, og bag efter skulde han landsforvises eller ogsaa give fem hundrede Daler.

Det var ikke saa rare Vilkaar at gaa ind til, men

Prinsessen og Riget fristede, og der var da adskillige, som prøvede deres Lykke; men det gik dem galt hveren.

Saa var der en Mand, som havde tre Sønner, Povl og Per og Jesper, og de vilde da forsøge deres Lykke. Povl, der var den ældste, rejste først af og fremstillede sig som Bejler. Ja, det var jo godt nok, og han kommer ud næste Morgen med Harerne. Men saa snart der var blevet lukket op for Porten, sagde Kongen: „Nu maa du selv passe dem“, og det saa ud til at være nogle rare Dyr at passe, for de var næppe komne uden for, førend de fløj fra hverandre til alle Sider, Povl saa ikke mere til dem, endskjønt han løb baade hist og her, baade vidt og bredt.

Han havde faaet en Meldmad med sig fra Slottet, og den satte han sig saa for at spise, da han var bleven sulten. Saa kommer der en gammel Kjælling til ham og siger: „Har du ikke en lille Bid at give mig af din Meldmad, lille Karl?“

„Nej, det kan jeg nok ikke, jeg har ikke for meget til mig selv“, sagde han, „gaa du kun din Vej.“

„Jaja, saa faar jeg at liste af igjen da“, sagde hun og rokkede af Sted.

Da Povl fik afspist, skulde han jo igjen til at tænke paa at have Harerne samlede. „Det ser ellers galt ud“, sagde han til sig selv, „hvordan skal jeg dog rende de Harer ind og faa Stilling paa dem?“ Han løb, og han søgte, men han kunde ingen Samling faa paa Harerne, og om Aftenen kom han hjem til Slottet med tomme Hænder. Saa blev der skaaret tre Stribler Skind af hans Ryg og strøet Peber og Salt i Saaret, og bag efter blev han landsforvist, for Pengene kunde han ikke skaffe til Veje.

Det spurgtes nu hjem til Forældrene, og de var meget forknytte over det. Men lige godt kom den anden Broder, Per, i Tanker om, at han vilde ogsaa

forsøge hans Lykke. Han mælder sig i Kongsgaarden og fik ogsaa Tjenesten. Kongen sagde ham, at naar Porten blev aabnet, saa maatte han selv passe dem, og han kommer da ned om Morgenen og faar Harerne ud, men da Porten blev lukket op, hvist! saa fløj de til alle fire Verdens Hjørner, og det gik ham da kort at fortælle ikke et Haar bedre end Broderen. Den samme gamle Kjælling kom til ham og bad om Mad, men han sagde ogsaa nej, „gaa du din Vej, du faar ikke noget her.“ Der blev skaaret tre Stribler Skind af hans Ryg og strøet Peber og Salt i Saaret, og derefter blev han landsforvist.

Da hans gamle Forældre fik det at vide, blev de saa over Haands harmede. Men da den yngste Søn, ham Jesper, han mærkede det, saa gik han ind til dem og sagde, at nu vilde han af Sted, de maatte ikke holde ham tilbage, for saa fik han ikke mere Glæde i Verden, og han havde ogsaa god Tro til, at det skulde nok gaa for ham at vinde Prinsessen. Da han nu aldrig før havde bedt dem om nogen Ting, og Moderen i Grunden holdt mest af ham, kom han jo af Sted.

Han gav sig som sagt paa Vejen og kommer op til Kongsgaarden, hvor han møder Kongen omme bag Laden; men han vidste jo ikke, at det var Kongen. Saa siger Jesper:

„Vil du ikke gaa ind til Kongen og hilse ham fra mig af, at jeg vilde nok have en Tjeneste her som Harehyrde?“

„Hvorfor det?“ sagde Kongen.

„Jo, Kongen skal have givet ud, at den, der kan passe hans halvhundrede Harer i tre Dage, den skal faa hans Datter til Kone, og hende vilde jeg nu gjærne have.“

„Naa, saadan“, sagde Kongen, „men ved du ogsaa, at dersom du ikke kan passe dem, saa skal der skjæres tre Stribler Kjød af din Ryg?“

„Ja, men det har det ingen Nød med“, mente Jesper.

„Ja, saa er det bedst, jeg steder dig med det samme, for jeg er Kongen“, og saa var den Sag altsaa afgjort.

Næste Dag skulde han til at begynde sin Tjeneste. Harerne blev drevne ud i Gaarden, og da Porten blev aabnet, saa, hvist! fløj de væk til alle Sider, og der var ikke Spor at se af dem. „Det bliver en gal Historie“, tænkte Jesper, „er det saadanne Harer? hvad mon dette her skal blive til?“

Som han nu gaar omkring i Skoven med hans Tejne under Armen og saa efter Harerne, bliver han træt og sulten og sætter sig under et Træ for at spise Meldmad. Da kommer den gamle Kone ogsaa til ham og siger, om han havde ikke en bitte Bid Brød at give hende.

„Jo“, sagde han, „du maa saa mænd faa min Meldmad alt sammen, for jeg kan nok ikke spise noget alligevel, og her er et stort Fæben med Kjød paa, det skal du ogsaa have.“

„Hvad er du saa vant for?“ siger hun.

„Aa, jeg har taget mig paa at vinde Prinsessen, og nu er alle Harerne fløjne deres Vej, jeg kan ikke finde dem, og det er endda haardt, at jeg skal landsforvises for det sin Skyld og aldrig se min Fader og Moder mere.“

„Jaja, vi finder vel paa Raad for det, du var saa god mod mig, men lad os nu spise først.“

Da de var færdige, tog hun det afgnavede Ben og flyede ham det tilbage: „Nu har jeg gjort en Fløjte af det, og naar du blæser i den ene Ende, saa kan du blæse alle Harerne til dig, om de er aldrig saa langt henne, og om de er end under Laas og Lukke, naar de blot er i Live. Men naar du blæser i den anden Ende, saa flyver de bort igjen til alle Verdens Hjørner saa hurtig, at ingen kan faa fat i dem. Den Pibe maa

du aldrig skille dig ved, og naar du bruger den ret, saa skal du nok faa Held til at vinde Prinsessen.“ Dermed sagde Kjællingen ham Farvel og Tak og gik sin Vej. „Selv Tak“, sagde Jesper, og I kan tro, han var glad ved Piben, nu tykte han, at al hans Forlegenhed var forbi.

Saa snart nu den gamle var borte, vilde han prøve den, og det gik godt nok, for da han blæste i den ene Ende, kom alle halvtredsindstyve Harer strax løbende hen til ham, og saa blæste han i den anden Ende, strax for de af Sted igjen som en Vind.

Da det var Aften, blæste han Harerne sammen, og saa kom de dansende omkring ham ind ad Kongens Port. Kongen kom selv ud for at tælle dem, og de var der alle sammen. Da han saa kom ind til Dronningen, snakkede han med hende om, hvad der var ved den Sag at gjøre. „Vi kan jo ikke være bekjendt at lade saadan en Karl faa vor Datter.“ De lagde deres Hoveder i Blød, og Kongen sagde til sidst, at Prinsessen skulde klædes ud næste Dag og saa gaa ud til ham og se at kjøbe en Hare af ham, for at han kunde komme til at mangle en i Tallet.

Om Morgenen blev Harerne lukkede ud og var henne med det samme som sædvanlig; men Jesper tænkte: „Lad dem kuns springe, jeg vinder dog Prinsessen!“

Lidt efter, som han gik i hans egne Tanker der ude, saa kommer der en pjaltet sølle en ud til ham og siger, om der var ikke Raad til, at hun kunde faa en af hans Harer at kjøbe, for der var kommet fremmede hjemme hos hendes Forældres, og de havde ikke noget fersk at give dem.

„Nej, det kan jeg ikke“, siger han, „for det er ikke mine egne, og jeg skal have Tallet i Aften, naar jeg kommer hjem.“

Ja, hun hæfler ved, og han maatte da forlange, hvad han vilde for den.

Saa siger han endelig: „Det er ogsaa det samme, endda jeg gaar glip af Prinsessen, og det var snart det værste, der kunde times mig, men du skal have en, naar du vil give mig et Kys.“

Ja, hun gav sig noget ved det, men til sidst gik hun ind paa Handelen, og saa blæste han Harerne sammen og gav hende en i Forklædet. Saa gaar hun jo hjem ad og er saa lykkelig over den Træfning, hun der har gjort. Men lige før hun skulde ind ad Porten, gav Jesper et Stød i hans Fløjte, og, fyt! saa fløj Haren ud af Forklædet og var væk. Prinsessen kommer ind til hendes Moder med en lang Næse og fortæller, hvor vanheldig det er gaaet hende. Men Kysset snakkede hun ikke om.

Saa skal der lægges Raad op igjen om, hvad der nu er at gjøre, og Kongen bliver ens med Dronningen om, at det var bedst, hun gik ud og forsøgte det. Naa, hun kommer i nogle gamle Klæder, og om Eftermiddagen gaar hun saa ud i Skoven til Jesper. Hun siger, om der var ikke Raad til, at hun kunde faa en Hare at kjøbe. Han sagde nej, det kunde ikke lade sig gjøre, for det var ikke hans egne. Hun lister ved og lover saa godt ud, at han til sidst giver hende Løfte paa en.

Da Harerne var nu blæste sammen, tog han en af dem ved Bagbenene og sagde: „Du skal faa den, hvis du vil lette Halen op paa den og kysse den i sin Røv.“ Dronningen tænkte, at det var da en forskrækkelig Ting, men hellere maatte hun dog det end at lade hendes Datter faa saadan en Karl og plages med hele hendes Liv, og desuden var der jo ingen, der saa det.

Saa faar hun Haren puttet i en Sæk og rejser hjem ad med Sækken paa Nakken. Men da hun lige skulde ind ad Porten, blæser Jesper i hans Fløjte, og, fyt! saa flyver Haren af Sækken, og hun staar der med en rigtig lang Næse.

Da hun kommer ind til Kongen og fortæller noget om, hvordan det er gaaet, saa siger hun: „Nu maa du selv der ud, og saa maa du se at gjøre dine Sager bedre, for vi har ikke kunnet passe paa den Hare, vi fik. Det er dog vor Datters Lykke, det gjælder om.“

„Ja“, siger Kongen, „nu faar vi at se, hvordan det gaar ham i Aften, det kunde dog være, at han ikke fik dem hjem alle sammen“, for Sagen var, at han var kjed af den Tur. „Men I er ogsaa nogle sølle nogle, at I kan ikke en Gang holde en Hare.“

Da det blev Aften, fløjtede Jesper hans Harer sammen, og de fulgte ham lige saa snært ind i Kongens Gaard. Kongen kom ned og holdt Tal over dem, og det var jo ret nok, de var der hveren.

Naa, saa kom den tredje Dag, og Jesper fik jo hans Harer lukket ud. Lidt efter skulde Kongen til selv at af Sted. Han klædte sig ud som en Skytte og satte sig paa en abildgraa Hest. Da han nu træffer Jesper, saa siger han: „Du har nok mange Harer her ude.“

„Ja, jeg har et halvt hundrede“, siger Jesper.

„Er det ikke muligt, en kunde faa dem at se.“ Jo, Jesper blæser i hans Fløjte, og saa kommer Harerne springende.

„En kunde vel kjøbe en af dem?“ siger Skytten.

„Nej, det sker ikke,“ siger Jesper, „for det er ikke mine egne, det er Kongens, og jeg har taget mig paa at passe dem under de Vilkaar, at dersom jeg ikke holder Tallet paa dem, saa skal jeg landsforvises og ellers handles ilde med.“

„Aa, det gaar vel ikke saa haardt til“, siger Skytten, „du kan forlange for Haren lige hvad du vil.“

„Ja, det er ogsaa det samme“, sagde Jesper, „vil du staa af din Hest og kysse den lige under sin Hale, saa skal du faa Haren.“

Kongen blev saa rød i Hovedet som en Pludderkok

af Arrigskab, det var jo skrækkeligt, at den simple Karl turde sige saadan noget til ham; men han bed det i sig og tænkte: „Der er ingen, der ser det, og ingen faar det at vide, jeg maa føje ham i det“, og saa staar han af Hesten, letter Halen og kysser Dyret lige i Enden. Efter den Tur faar han saa Haren og putter den i sin Sadeltaske, som han spændte godt til. „Nu skal den nok blive der“, tænkte han.

Men lige, som han kommer til Porten og skal ride ind igjennem den, giver Jesper et Fløjt i hans Pibe, og, fut! saa var Haren væk. „Det var da en farlig Dreng“, tænkte Kongen, og han var helt forknyt over, at han ikke havde bedre Held end de andre.

Saa blev det Aften, og Drengen kom hjem i Gaarden med Harerne i Hælene, de sprang og dansede, saa det var en Lyst. Kongen kom ned og talte dem, og de var der jo som sædvanlig.

Men imidlertid havde Dronningen og Prinsessen talt med Kongen om, at det var dog altfor let, den Jesper var kommen til at faa Lovning paa hende, og den Tale fandt Kongen der var Mening i, saa da nu Harerne var blevne talte, siger han til Jesper: „Nu skulde du jo rigtig nok have min Datter, men jeg finder, at du er kommen temmelig nemt til hende, for du maa da selv indrømme, at det er en uhyre Lykke, du gaar ind til, og derfor er det ikke ubilligt, at jeg en af Dagene lader anstille en ny Prøve. Kan du da bestaa den, skal du faa min Datter, det skal være fast.“

Ja, hvad, Jesper var jo ikke fornøjet med dette her, men da han ikke kunde sige noget til det alligevel, saa syntes han, det var bedst at være lige glad.

Nu skulde den nye Prøve da være saa urimelig svær, at der ikke var Raad til at udføre den, og Kongen lod da gaa Bud rundt omkring til alle Prinser og store Herrer, der var ugifte, at han vilde gjøre et stort Gilde,

og da vilde han give sin Datter bort. De kom ogsaa fjernt og nær fra i svære Mængder og samledes i Kongens Gaard paa den bestemte Dag. Da Gjæsterne havde været til Bords og havde faaet dem noget at leve af, gav Kongen Befaling til, at der skulde sættes et stort Bryggerkar ind midt i Stuen, og saa tog han saadan til Orde:

„Nu skal I alle sammen, baade Prinser og Herrer, være Vidne til, at den af jer, der kan sige os det Kar fuldt af Sandheder, den skal have min Datter.“

Saa begyndte de at fortælle op, en om et, og en om et andet, men det battede ikke noget anten af det, Endelig siger Kongen: „Ja, vi maa nok have kaldt paa Harehyrden, Jesper, for at han ogsaa kan komme til at forsøge sin Lykke.“

Saa kom Jesper. Han var jo ikke god til at fortælle, sagde han, men det fik nu ikke at hjælpe, og saa vilde han da fortælle, hvordan det gik ham forleden Dag, da han passede Kongens Harer første Gang.

„Der kom en Pige ud til mig i pjaltede Klæder og vilde for enhver Sag have en Hare af mig. Da hun nu saadan tiggede og bad, fik hun endelig Lovning paa en, hvis hun vilde give mig et Kys. Det gik hun ind paa, og jeg fik Kysset. Men den Pige var Prinsessen, er det ikke sandt?“ De saa alle sammen hen til Prinsessen, og hun blev lige saa rød i hendes Hoved, men hun rejste sig da op og sagde ja.

„Vil I høre mere?“ siger Drengen.

„Ja, det har ikke fyldt ret meget i Karret endnu“, siger Kongen.

Saa blev han ved. „Om Eftermiddagen den samme Dag da kommer der en gammel Kone ud til mig, og hun vilde ogsaa have en Hare af mig. Jeg sagde først nej, men hun blev ved at tigge, og til sidst lovede jeg hende en Hare paa den Betingelse, at hun skulde kysse

den i sin Rumpe. Hun gjorde det ogsaa, og den Kone var Dronningen."

„Hvad siger du?" raabte Kongen, idet han rejste sig op, og det gjorde de da alle sammen. „Aa, skidt, lad ham faa vor Datter", sagde saa Dronningen. Alle til Hobe saa de hen til hende, og Drengen sagde: „Er det ikke sandt?" Jo, hun maatte jo til at bejae det, men skammede sig meget mere, end hun vilde gaa ved.

„Skal jeg sige flere Sandheder endnu?" sagde Drengen.

„Javist, Karret er ikke fuldt end."

Saa begyndte han igjen: „Paa tredje Dagen, da jeg var kommen ud med Harerne, da kom der en Skytte ridende paa en abildgraa Hest, og han vilde lige saadan have en Hare af mig, han lovede Guld og grønne Skove ud, naar han blot kunde faa en, og til sidst blev vi enige om det paa den Maade, at han skulde staa af hans Hest og lette Halen op paa den og kysse den lige ind i Enden. Jeg kunde nok se, at han ikke hovede det, men hvad, han bekvemmede sig jo til det, og den Skytte det var ingen andre end. . . ."

„Hold, hold, det er nok, det er nok, nu er Karret fuldt", sagde Kongen, han vilde ikke høre mere.

Saa fik Jesper Prinsessen og det halve Kongerige. Kongen gjorde hans Bryllup, og det var saa villele, at det spurgtes ud over hele Landet. Jesper sendte Bud efter hans Forældre, saa de kom ogsaa med til det, og jeg var endelig ogsaa med. Det blev langt ud paa Natten, inden jeg gik derfra, og de vilde for enhver Sag have beholdt mig noget længere. Jeg fik dog ikke Lov til at rejse, inden de havde givet mig noget med af Bryllupskosten. Jeg fik Øl i et Klæde og Brød i en Flaske, og saa gav de mig en Papirskjole og en Smørhat og et Par Glartræsko paa mine Fødder. Den Gang jeg saa kom uden for Døren, smæltedes min Smørhat, saa det løb ned om Ørene paa mig, og da jeg kom

ud paa Stenbroen, gik Træskoene i Smadder, og da jeg kom ud i Blæsten, saa blev min Kjole helt splittet ad. Saa vilde jeg til at have en Bid Brød at styrke mig paa, men da jeg slog Flasken i Stykker, faldt Brødet i Skidtet paa Gaden, og da jeg vilde drikke mig en Taar Øl og aabnede for Tørklædet, saa løb Øllet ud i Rendestenen. Saa stod jeg der nøgen og barfodet og sulten og tørstig, men i det samme skød de med Kanoner for Jesper og Prinsessen, og som jeg nu stod der, kom der en Kugle flyvende forbi, men jeg var kvik paa det og sprang op paa Kuglen, saa jeg blev skudt lige her hjem til I andre for at fortælle denne her Historie.

---

11. Den tredje Sækfuld.

Der var en Konge, som havde saadan en skjøn Datter, og saa kom han i Tanker om at ville have hende giftet bort. Han fik det da udgivet over Landet, at den, der kunde fly ham det skjønneste Egetræ, den skulde have Datteren og Kongeriget.

Saa var der en Mand, som havde tre Sønner, og han havde været i Udlandet og faaet saadan noget svar skjønt Egetræ hjem med sig. Saa vilde han da, at en af hans Sønner skulde hen til Kongen med et Stykke og lade ham se. Som han nu gaar, saa kommer han til en gammel Kone, og hun spørger ham om, hvad det var, han der havde indbundet under hans Arm. Det vilde han ikke sige hende, men bilder hende ind, at det var Øgpærer, han havde i Klædet. Det var ikke for meget til hende at smøre hende den Løgn, mente han, for det hun var saa nysgjerrig. Saa gik han lidt længere hen, og der kommer han til Myrekongen og

Skjeldbassekongen, der var oppe at slaas. Saa sagde Myrekongen til ham, om han vilde ikke hjælpe den, for den kunde ikke staa sig, og den skulde nok hjælpe ham en anden Gang, naar han var i Betryk og kaldte den til Hjælp. Men han svarer og siger: „Nej, I to Karle er hinanden værd, jeg har andet at bestille end at skille Lyd imellem jer, børst I kuns paa!“ Saa kommer han op til Kongen med Træet, og da Kongen ser det, var det jo og det skjønneste, han havde nogen Tid set. Men jo længere han saa paa det, jo grimmere det blev, og til sidst blev det til ene Øgpærer. Saa kunde han altsaa ikke faa Prinsessen og maatte være glad ved, at han slap uskadt fra det.

Saa vilde den anden af Mandens Sønner prøve og te'n med et Stykke, og Faderen gav ham ogsaa Lov til det. Han kommer til den gamle Kone under Vejs, der spurgte ham ad, hvad det var, han gik med i Klædet. Han tænkte ligesom den anden: „Du skal have noget at løbe med, for det du er saa nøvtig“, og saa siger han: „Det er Øgpærer.“ Naa, saa gik han videre og kom til Myrekongen og Skjeldbassekongen, der var oppe at slaas. Myrekongen sagde, om han kunde ikke hjælpe den, for den kunde ikke staa sig. „Nej, jeg har andet at tage vare, og I er ogsaa et Par to, der er hinanden værd.“ Saa kommer han til Kongen med Træet, og da han fik løst op for Klædet, var det ogsaa det skjønneste Træ, te Kongen havde set. Men jo længere han saa paa det, jo grimmere det blev, og til sidst blev det til ene Øgpærer, saa det gik ikke ham et Haar bedre end Broderen.

Saa kom den tredje Søn i Tanker om at ville af Sted med et Stykke af Træet. Men Faderen sagde: „Det kan ikke hjælpe, nu har dine Brødre været der henne og har ingen Ting faaet ud af det, og hvordan vil du saa komme af Sted? du er jo saa ligefrem, ja,

en kan godt sige, du er noget enfoldig.“ Men han blev ved at tigge saa længe, til han fik Lov. Han kommer da ogsaa til den gamle Kone.

„Hvad er det, du har der indbundet i dit Klæde?“ siger hun.

Han svarer og siger, som det er, at Kongen havde udgivet saadan og saadan en Befaling, og nu havde hans Brødre været der henne med noget Træ, men ikke faaet noget ud af det, og saa var han kommen i Tanker om at ville prøve hans Lykke. Saa siger hun, om hun maatte ikke faa det at se. „Jo, det er da vist, du maa“, siger han og løser op for Klædet.

„Ja, det er ogsaa det skjønneste Træ, jeg har set“, siger hun, og det skal Kongen indrømme, men han vil ikke unde dig hans Datter alligevel, for han har gjort Regning paa en anden fornem Herre fra et andet Land, og derfor vil han narre dig; men her har du nu en Hvistelpibe, og naar du blæser i den, og der er nogen Ting henne for dig, saa skal det øjeblikkelig komme til dig igjen.

Karlen takker og gaar videre. Saa kommer han til Myrekongen og Skjeldbassekongen, der er oppe at slaas, og Myrekongen siger til ham, om han kunde ikke hjælpe den, for den kunde ikke staa sig; og da han nu saa tydelig kunde se, at det var sandt, saa lægger han Skrald til og slaar Skjeldbassekongen ihjel. Saa siger Myrekongen:

„Naar du nogen Sinde kommer i Forlegenhed, saa skal du kalde paa mig, og jeg skal da se at komme og hjælpe dig til Gjengjæld.“

Nu kommer han op med Træet til Kongen altsaa, der maatte indrømme strax, at det var det skjønneste Træ, han havde set, og hvad der var mere, det blev skjønnere og pænere, jo længere han saa paa det.

Men dette her var ikke til Kongens Behag, og

derfor siger han, at han skulde gjøre en Ting endnu, som han satte ham for, han maatte ikke tro, det var saadan at vinde en Prinsesse. Nu skulde der slaas tre Tønder Korn af alle Slags sammen ude i et Pakhus, og det skulde han saa lukkes ind til om Natten for at skille det ad; saa hver Slags kunde komme for sig selv igjen, og kunde han udføre det til hans Tilfredshed, saa skulde han faa hende.

Men det Korn vidste han ingen Raad til at faa fra hinanden. Der sad han nu i Pakhuset og var helt ilde til Mode. Men da kommer han i Tanker om Myrekongen, og den kommer.

„Du hjalp mig, da jeg var i Nød", sagde den, „nu skal jeg hjælpe dig igjen."

Den kalder saa Myrerne sammen til Hobe, som den var Konge over, og saa fik de travlt med at skille Kornet fra hinanden og faa det lagt i Dynger hver for sig. Om Morgenen, da Kongen kom ind og skulde se til Karlen, hvordan det gik, da var alting i Orden.

Om han maatte nu faa Datteren?

Ja, det var endda alt det, siger Kongen. Dette her var altfor let at vinde en Prinsesse for. Men nu skulde der fanges hundrede levende Harer, og dem skulde han passe et Døgn til Ende, saa der blev ingen henne af dem, og naar han kunde det, ja saa maatte han faa hende.

Kongen fik nu travlt med at faa de hundrede Harer fat over Landet, og de blev bundne og kjørte ud paa en Mark for sig selv. Der viste Kongen ham saa, hvor lang en Plet han havde at passe dem paa, det var jo ikke stort Stykke i det hele, kan jeg tro, og saa blev de løste den ene efter den anden, hvorpaa Kongen gik sin Vej med de Ord, at nu vilde han blive henne et Par Timer, og saa vilde han komme igjen og se, hvordan det gik.

Men Harerne de fløj jo hver til sit, aldrig saa snart de var blevne løste. Saa kommer han i Tanker om den Fløjte, Konen havde givet ham, den maatte vist kunne tjene her, for Harerne var henne og det til Gavns. Han piber da i den, og saa kommer de hveren, det var alt sammen i sin Orden. „Nu skal I ikke klage jer for mig“, tænkte Karlen.

Et Par Timer efter kom Kongens fornemste Minister ud til ham med det Ærende, at han skulde kjøbe en af hans Harer; Kongen havde jo mærket, hvad Klokken var slaaet, og nu gjaldt det da om, at Karlen kunde blive en ledig. Men han svarer, at han solgte ingen for Penge.

Ja, hvad han solgte den da for?

„Aa“, siger Karlen, „her har jeg en Kjæp, naar jeg maa give dig en fire fem Skrald med den i din bare Ende, saa faar du vel at have en Hare.“

Ja, det var han ikke meget for, Kjæppen var knotteret, og han var ikke vant til saadan Behandling, men han maatte jo til at gaa ind paa Vilkaarene, for han vidste, at det var Kongen meget magtpaaliggende.

Da han var kommen hjem med Haren, blæste Karlen i sin Fløjte, og saa kommer den jo strax til ham igjen.

Det var altsaa lige nær. Haren var væk, og nu maatte Kongens Datter ud for at se, om hun kunde liste en Hare fra ham. Han siger lige saadan, at han solgte ingen for Penge.

Ja, hvad han solgte den da for?

Aa, naar hun vilde gjøre sig gode Venner med ham og give ham et Kys, saa fik hun at have den.

Ja, hun maatte bide i det sure Æble, endskjønt hun vred sig noget ved det, og hun faar da Haren med hjem og binder den i Guldlænker der hjemme, for at den ikke skulde rende fra hende. Da hun havde haft den der en lidt, saa piber Karlen i hans Fløjte, og øje-

blikkelig slaar den Lænken i Stykker og kommer farende ud til ham.

Nu var gode Raad dyre, og Kongen maa da selv af Sted. Han kommer og spørger, om han ikke kan kjøbe en Hare af ham. Nej, han svarer, at han solgte ingen for Penge.

Ja, hvad han solgte den da for?

Aa, der stod et gammelt Helmis henne, naar han vilde gaa hen og stikke hans Næse en fire fem Gange i Rumpen paa den, saa maatte han faa den. Det var Kongen endda ikke saa grumme hægen for, men da han saa ingen Folk i Nærheden, saa gjorde han det, og Haren fik han.

Han havde besluttet, at naar han var kommen et Par Agre hen, saa vilde han kvæle den, for saa meget kunde han nok skjønne, at der ingen Raad var til at holde paa den. Men da han nu er kommen saadan en tre Agre hen og sætter sig ned for at kvæle goden Hare, giver den sig til at pibe, og Karlen hører det og blæser i sin Fløjte. Saa havde han den igjen.

Saa kunde Kongen nok forstaa, at han kunde ingen Færd faa paa ham med det, og han bliver da fritagen for at være Harehyrde.

Men nu var der en Ting mere, han skulde gjøre, og saa skulde det da være fast. Han skulde nemlig præke tre Tøndesække fulde af Prækener, og det skulde være næste Søndag.

Naa, om Søndagen, da Folkene er i Kirken, saa kommer denne her Karl op paa Stolen og skal da til at præke. Først præker han om, at han skulde passe paa hundrede Harer, som Kongen havde samlet sammen, men saa kom den fornemste Minister ud til ham og vilde kjøbe en Hare af ham. Men han svarede, at han vilde ingen sælge for Penge. Saa bliver de dog enige om, at han skulde have Lov til at give ham en fire

fem Skrald med en Kjæp i hans bare Rumpe for Haren I det samme kaster han Øjnene ned til Ministeren, der sad nede i Kirken, og spørger, om han kunde sige, at det var Løgn.

Nej, det kunde han da ikke, og saa maatte han i Sækken, nu var den første Tøndesæk fuld.

Saa prækede han atter om, at Kongens Datter kom ud til ham og vilde kjøbe en Hare, men han svarede som forhen, at han vilde ingen sælge for Penge, og de blev da enige om, at hun skulde være gode Venner med ham og kysse ham for at faa en. Hun var jo ogsaa i Kirke, og saa ser han over til hende og spørger, om hun kunde sige, at det var Løgn.

Nej, det kunde hun jo da ikke, og saa maatte hun til at i Sækken. Nu var de to Sække fulde, og kun den tredje tilbage.

Saa præker han igjen: „Ja, Kongen kom ogsaa hen til mig og vilde kjøbe en Hare, men jeg svarede ham som de to andre, at jeg vilde ikke sælge den for Penge. Han spurgte mig, hvad han da skulde give for den, og saa stod der et gammelt Helmis henne paa Marken, saa sagde jeg, at naar han vilde gaa hen . . .“

Mere fik han ikke sagt af Prækenen, for Kongen afbrød ham med de Ord: „Hold, hold, nu maa du faa hende!“

Saa fik han Prinsessen og Kongeriget, som det var ham lovet.

---

12. Prinsessens Mærker.

Der var en Røverbande, som havde sin Kule gravet ind i et stort Bjærg. Anføreren for dem havde en Søn, der var født der inde, men da han blev stor, vilde han

ikke være der længere, for han havde ikke Lyst til den Haandtering, og saa fik han Lov af Faderen til at rejse hen og søge sig en Tjeneste som et andet ordentligt Menneske. Da han sagde Farvel, gav Faderen ham en Tegnebog og en Guldbøsse, de Ting skulde han have til Minde fra Hjemmet, og nu drev han omkring en Tidlang, indtil han endelig fik Tjeneste ved en Herremand og skulde passe hans Faar.

Paa den Herregaards Mark var der en Høj, og et Stykke rundt omkring den maatte Faarene ikke komme paa, for saa vilde Bjærgmanden tage dem. Det sagde Herremanden ham nu god Besked nok om den første Morgen, han drev ud i Marken, og da han kommer der ud, saa gaar han lige hen og sætter sig paa Højen, der tykte han, at han kunde nemmest møde dem, ihvad Side de saa kom fra. Saa tager han sin Meldmad frem og begynder at æde af den, men i det samme kommer Bjærgmanden op og spørger, om han kan ikke give ham et Stykke af hans Meldmad. Jo, det var Drengen villig til og giver ham ved Lag det halve af den. I det han nu er ved at dele den, saa kommer der nogle af Faarene vel nær, og Drengen vil da til Renden for at møde dem, men Bjærgmanden siger: „Nej, det behøves ikke, da du gav mig af din Meldmad, saa maa Faarene godt gaa, jeg skal ingen Fortræd gjøre dem.“

Det var jo nu saa meget skjønt, og det gik nu saadan hver Dag, at Bjærgmanden kom op til Drengen og fik et Stykke af hans Meldmad. Faarene havde han udmærket godt ved at passe, da de maatte gaa, hvor de vilde, og det bedste Græs var omkring Højen, hvor det altid havde været fredet. Saa siger Bjærgmanden en Dag: „Dersom du vil blive ved at tjene her, til du bliver atten Aar, saa skal jeg hjælpe dig til, at du kan blive en bovn Mand.“ Det var Drengen

godt tilpas med, og saa tjente han der i fire Aar, for han var fjorten, da han kom der.

Da nu Flyttedagen kom igjen, og han skulde rejse, sagde Bjærgmanden til ham, da han tog Afsked: „Nu skal du rejse til Kongens Slot og tage Tjeneste som Svinehyrde, og her har du saa en Fløjte, naar du blæser i den, kan du faa Grisene til at danse nok saa pænt.“

Drengen takkede og rejste. Kongen havde ni Svin, og dem tog Fyren sig paa at passe ude i en Skov. Men da han var kommen vel ud med dem om Morgenen, drev han dem hen imod Slottet, og saa fløjtede han saadan, at Svinene hoppede og dansede nok saa prægtig. Nu faar Prinsessen at se oppe fra hendes Overstue, hvor pænt de Grise kunde danse, og hun faar jo Lyst til en af dem. Men da hun skammede sig ved, at nogen skulde se, hvad hun gik efter, saa listede hun sig alene ned i Haven og bagefter ud paa Sletten til goden Dreng. Da hun nu kommer til ham, spørger hun, hvordan det kan være, at de Grise kan saadan danse. Ja, det kunde hun jo se, svarede han, han spillede for dem.

„Vil du sælge mig en af de Grise?“

„Jo, det kan blive godt“, siger han.

„Hvad vil du saa have i Betaling for en, men det skal være en, der kan danse, for ellers bryder jeg mig ikke om den?“

Ja, det var saa rimeligt. Han fløjter, og Grisene danser, saa kunde hun tage, hvilken hun vilde. Men nu var det Betalingen. Han forlangte ikke andet for den, end om han maatte se hendes Hosebaandssted. Ja, det var Prinsessen jo kjed af, men der var ikke noget ved Drengen at gjøre, og saa maatte hun til at lette ved hendes Skjørter saa meget, at hun kunde faa en af Grisene med sig.

Nu skulde den til at danse for hende, og der blev

hentet en Musikanter, og han gned dygtig løs, men det blev ikke til noget med Dansen. Saa blev der en hentet, der kunde slaa paa Tromme, men det var lige nær. Danse gjorde den ikke, men hvine og skrige kunde den, og den gjorde sig da saadan til, at hun kunde saa næsten ikke have den. Saa kom hun i Tanker om, at den længtes vist, hun kom nok til at have en til, der kunde ro den. Hvad hun saa har at gjøre, hun lister ud ad Skoven til Drengen paa Nystand og fortæller ham, at den Gris vilde ikke danse, ihvad Raad de fandt paa, men det var vel, fordi den havde det saa enligt.

Ja, hun maatte godt faa en Gris mere, han regnede det ikke saa nøje for at komme af med en Gris.

Ja, hvad Betaling hun skulde give ham for den?

Aa, han skulde blot have den Betaling, at han maatte faa Lov til at se hendes Bryster. Det vilde hun godt nok, for hvad regnede hun, om saadan et Stykke Knægt ogsaa saa dem. Hun hægtede hendes Klæder op og lod ham se, og saa fik hun den anden Gris. Men han lagde Mærke til, at hun havde to Sølvhaar under det venstre Armhul og et Guldhaar under det højre.

Nu kommer hun hjem med Grisens Mage, men det var lige nær, den første Gris vilde ikke danse, og den anden vilde heller ikke, saa hun havde ingen Fornøjelse af nogen af dem.

Men den Dans og de Grise kunde Prinsessen nu ikke faa af Hovedet, og saa vilde hun prøve at faa sig en til, muligvis det da kunde hjælpe. Altsaa gaar hun for tredje Gang ned til Svinedrengen og faller paa en Gris, for de andre to vilde ikke danse, men nu skulde det da være en, der kunde det til Gavns.

„Ja, det forstaar sig“, siger han, „men saa maa jeg have Lov til at se dine bare Arme.“

Ja, det var der aldrig det mindste i Vejen for,

nu var hun jo bleven saa vant til at vise et og andet frem for ham. Saa flaaede hun hendes Ærmer op, og han fik da at se, at der paa hendes venstre Arm var en blodig rød Plet af Størrelse som en Dukat, den var hun født med. Derefter maatte hun faa, hvilken Gris hun vilde, og saa rejste hun af hjem ad med den. Men det hjalp aldrig et Gran, Grisene hverken vilde eller kunde danse, i hvor meget de spillede og trommede.

Saa blev det Aften, og Drengen kom drivende hjem med hans sex Grise. Da Kongen saa, at de tre var henne, og Drengen ingen Rede kunde gjøre for dem, saa jog han ham øjeblikkelig af hans Tjeneste.

I de samme Dage lod Kongen det gaa ud over hele Riget, at han vilde have hans Datter gift, og den, der kunde gjætte, hvad Mærker Prinsessen havde paa sig, den skulde have hende, ihvem det saa var. Der kom jo svært mange paa den bestemte Dag, og Drengen var ogsaa med, for nu kunde han nok faa Tid til det. Han gaar altsaa ind imellem de andre, og der var mange overlegent skjønne Knøse. De kom ind for Kongen en efter en, og hver Gang de vred med Dørene, og der blev en ny Frier indladt for at gjætte, sprang Drengen om bag Døren for at lytte, han var jo angst for, at de skulde træffe rigtig, inden han kom. Men der var endnu ingen, der havde gjættet det rette.

Saa var der en Student tilbage. Han havde fulgtes med Drengen der op og frittet ham noget ud, og saa gjætter han paa to Sølvhaar under det højre og et Guldhaar under det venstre Armhul. Men lige idet han faar udtalt, linner Drengen Døren og raaber ind: „Det er ikke sandt, han siger, hun har et Guldhaar under det højre og to Sølvhaar under det venstre Armhul."

„Hold Mund, Dreng, hvad er det du siger?" sagde Kongen, for han vilde da hellere, at den smukke Student skulde have hende end den pjaltede Svinedreng.

„Jo, det er sandt, jeg siger“, sagde Drengen. Og det viste sig, at Drengen havde Ret.

„Kan du saa sige mig, paa hvilken Arm Prinsessen har Mærke?“ sagde Kongen til den anden.

Han svarede: „Paa den højre.“

„Det er ikke sandt, han siger“, raabte Drengen igjen ind ad Døren, hun har en rød Plet af Størrelse som en Dukat paa hendes venstre Arm.“ Armen blev undersøgt, og Folkene i Salen sagde: „Drengen har Ret.“

Saa maatte han komme ind, men Kongen vilde jo ikke svar vel unde Drengen hende, og han finder da paa, at de to sidste Friere, baade Studenten og Drengen, skulde ligge ved hende om Natten hver ved sin Side, og den, som hun saa laa vendt om til om Morgenen, den skulde have hende. For, sagde han, de havde paa en Maade Ret begge to, og der var da i alt Fald ingen, der kom det saa nær som de to.

Nu gjorde Kongen et Gilde om Aftenen for Dommerne og nogle af Frierne, og der blev drukket dygtig. Især var Studenten som i den syvende Himmel over, at det var gaaet ham saa heldig, og han var da aldeles vis paa, at han fik Prinsessen. Saa drak han sig jo en ordentlig Stjærn, og da det blev Sengetid, kom de tre til Sengs med hverandre, og de fik Drengen over til Væggen. Til sidst blev Dørene laasede, og enhver gik til Ro.

Men Drengen var ikke saa ueffen. Han var gaaet ind til en Kjøbmand, førend han gik op paa Slottet, og der havde han kjøbt sig et Kræmmerhus Svedsker og Rosiner, dem laa han nu og gnaskede paa. Prinsessen havde vendt sig om til Studenten, for ham vilde hun helst have, men det varede ikke længe, inden han blev syg og skulde til at spy. Ud kunde han ikke komme, for Døren var laaset, og saa maatte han til at brække

sig i en Krog der inde. Det var ikke saa meget behageligt, og da han kom i Seng igjen, lugtede hans Aande ikke svar godt. Brændevinsstanken stod ham saadan ud af Munden, at hun maatte til at vende sig om til Drengen en lidt. Der lugtede det bedre, og inden hun vidste af det, var hun falden i Søvn. Saa sov de alle tre til den lyse Dag, og da Kongen kom ind til dem med sit Følge, laa hun vendt om ti Drengen.

Nu var Sagen altsaa afgjort, og der var ikke mere at snakke om.

Saa siger Kongen til Drengen: „Men hvad ejer du nu, siden du skal ind i saadan en Stilling?“ Drengen svarer strax, at han har en Tegnebog og en Guldbøsse, det var hans hele Arv og Eje, og dem har han ikke haft aabnet, siden han forlod hans Hjem. Kongen vilde da nok se de Ting, og Drengen maatte frem med dem. Men da Kongen lukkede Tegnebogen op, saa laa der Billeder af Drengens Fader og Moder, og da han skulde se nærmere til, kunde han kjende, at det var hans egen kjødelige Broder. De var nemlig Tvillinger, og da deres Fader var død, og de skulde have Riget, saa kunde de ikke forliges om det og kom til at slaas med hinanden, og han, der nu var Konge, han gik af med Sejren, men den anden søgte ud i Skoven, og der blev han Anfører for en Røverbande. Saa blev Guldbøssen aabnet, og den indeholdt en god Arvepart, men Tegnebogen var lige godt gjævere med Kongen, for han havde tit tænkt paa hans Broder og længtes efter ham, og nu kunde han da se, at han var levende endnu. Der var naturligvis ingen Spørgsmaal om, at saadan en Dreng maatte godt faa Prinsessen, og saa holdt de Bryllup. Han fik det halve Kongerige strax i Medgift og det andet halve, siden Kongen var død.

---

13. Per Rødhat.

Der var en Prinsesse ovre i England, der var saa skjøn, at ingen havde set hendes Lige, og det lod hun formelig sætte i Aviserne, men hun var tillige saa stolt, at hun kjendte sig knap selv. Saa var der uhyre mange, der bejlede til hende, men alle sammen fik de Nej. Kongen her i Danmark havde en Søn, som ogsaa tykte ved sig selv, at han var en kjøn Karl, og han faar da ogsaa i Sinde at rejse over for at bejle til Prinsessen. Der kommer jo et Skib af Sted og et stort Følge med ham. Da han kommer til London gaar han op og forretter hans Ærende for Kongen. Kongen havde ikke noget imod det, men Prinsessen skulde have sin frie Vilje, sagde han, og saa bliver hun kaldt ind; men da Prinsen nu bejlede ad hende, slog hun Hovedet i Vejret og sagde, at hun agtede ham ikke mere end hendes Faders Skobørste eller Smørepotte. Saa kunde han gaa med det.

Nu besluttede han sig til, at han vilde have noget Færd paa hende for det Svar. Saa gaar han ned til Skibet og lader hans Sager bære i Land og sætte ind i et Værelse, han havde lejet, og derefter lod han alle Folkene sejle hjem med den Besked til hans Fader, at han kom ikke for det første.

Saa siger han til sin Tjener, at han skulde gaa ind i Byen og finde den værste Bisser, han kunde faa at se, og bytte Klæder med ham. Tjeneren gaar op ad en Gade og ned ad en anden og ser mange sølle Stoddere, men han skulde jo have den ringeste udsøgt. Da hører han saadan Sang nede i en Kjælder, og der gaar han ned. Saa var der en, som de kaldte Peder Rødhat, og det var da den ringeste af dem, han endnu havde set. Saa siger Tjeneren til ham, om han ikke vilde bytte Klæder med ham. Per Rødhat bliver vind-

rende gal, for han troede, den anden vilde gjøre Nar ad ham. Nej, det var da hans Mening, og saa faar de det Bytte gjort. Per havde saa meget en forfærdelig stor bredskygget Hat, der var kjendt over den hele Stad, og den fik Tjeneren da ogsaa. Nu kommer han hjem til Prinsen med den Mundering, og det var saa meget udmærket.

Imidlertid havde Prinsen været henne ved en Guldsmed for at bestille en Guldrok, et Guldhaspetræ og en Guldgarnvindel, og da det var færdigt, tager han Per Rødhats Klæder paa og gaar ned i Kongens Have med Guldrokken. Der sidder han saa og spinder lige uden for Prinsessens Vinduer. Da hun vaagner og ser Per Rødhat sidde der og spinde paa en Guldrok, sender hun strax en af hendes Piger ned til ham og skulde hilse fra Prinsessen, om hun ikke kunde kjøbe den Rok af ham. Jo, det kunde hun godt, men han skulde selv tale med hende. Det havde hun jo ikke stor Lyst til, men Mage til Rok havde hun aldrig set, og Lysten til den var saa stærk, at hun besluttede sig til at gaa ned til ham. Saa spørger hun jo ad, hvad han vilde have for den. Ja, han vilde ikke have andet, end om han maatte faa Lov til at sidde i hendes Kammer i Nat. Prinsessen blev som halvt vred og svingede sig rundt med de Ord: „Nej fy! skulde jeg have dit Svinebæst til at sidde i mit Kammer!“ Det kunde altsaa ikke lade sig gjøre; men hun kunde ikke faa Rokken paa andre Maader, sagde han, og den var ikke til at kjøbe for Penge. Prinsessen saa paa Rokken, og Lysten blev jo længere jo stærkere, saa til sidst kunde hun ikke leve, naar hun ikke kunde faa den Rok, hvorover hun snakkede med hendes Hofdamer om det, om de tykte, det kunde gaa an. De mente, at det var da ikke saa rent galt, naar han vilde love at sidde paa den Plads, de anviste ham, og de saa blev siddende paa Vagt der inde i Værelset.

Saa faar hun Rokken, og da det bliver Aften, møder Per Rødhat og sætter sig paa en Stol ved et lille Bord. Der sad han Natten igjennem og rørte sig ikke af Stedet. Næste Morgen skulde han jo af Sted igjen, og saa kommer han ned og faar fat paa hans Guldhaspetræ. Prinsessen sover længe den Morgen, og da hun kommer op, sidder Per Rødhat nede i Kongens Have og hasper det Garn, han havde spundet i Gaar. Da Prinsessen faar det Haspetræ at se, skikker hun en af hendes Piger der ned og skulde hilse fra hende, om hun kunde ikke kjøbe det af ham. Jo, det kunde Prinsessen da godt, men han skulde selv tale med hende. Saa kommer hun jo ned til ham, for Haspetræet havde hun stor Lyst til og det passede til Rokken, syntes hun. Hvad det skulde koste? siger hun til ham. Det skulde ikke koste andet, end at han vilde sidde ved hendes Seng i Nat. „Nej, fy, at have Per Rødhat til at sidde ved min Seng“, siger hun, „det kan nok ikke gaa an.“ Men der var jo ikke andre Raad til at faa det paa. Saa gaar hun da ind til Pigerne og siger, om de tykte ikke nok, de kunde lade ham sidde der inde ved Sengesiden, naar de sad alle tolv der inde ved hende og satte en tre fire Lys paa Bordet, for det var hende saa meget om at gjøre at faa det Guldhaspetræ. De sagde, at naar de satte nu Bordet tæt henne ved Sengen med fem Lys paa, og de satte dem saa runden om Bordet lige ved Sengefødderenden, saa mente de nok, det kunde gaa an. Saa faar hun Haspetræet, og da det bliver Aften, møder Per Rødhat og sætter sig paa en Stol ved hendes Seng, saa snart hun var kommen i den. Men Prinsessen fik ikke megen Søvn den Nat, da Per Rødhat sad og saa paa hende hele Tiden.

Da det bliver Dag, kunde han jo gaa igjen, og saa drager han hjem og faar fat i den Guldgarnvindel,

for nu skulde han jo have det vundet, han havde faaet haspet i Gaar. Prinsessen sover noget længe, og da hun kommer op og gaar til Vinduet, sidder Per og vinder Garn alt hvad han kan. Saa bliver hun jo strax forelsket i den, for Mage til Garnvindel havde hun aldrig set, og naar hun fik den, saa havde hun det hele Tilbehør. Hun sender da en af hendes Damer ned og skulde hilse fra Prinsessen, om hun kunde ikke kjøbe den Garnvindel. Jo, det kunde hun godt, men han skulde selv tale med hende. Saa maa hun for tredje Gang ned til Per. Hvad den Garnvindel saa skulde koste? siger hun. Aa, den skulde ikke koste andet, end at han vilde ligge paa Prinsessens Sengestok i Nat. Nej, fy, at have Per Rødhat til at ligge der, det kunde aldrig gaa, det kunde hun ikke, og hun gjorde sig grim til. Men den Garnvindel var ikke til at faa anderledes, og saa raadførte hun sig med Pigerne om det. De mente, at naar de satte tolv Stole langsen med Sengen, og der sad saa en af dem paa hver af Stolene med et Lys i sin Haand, saa kunde det nok gaa an, for de vidste jo, hvad Prinsessen ønskede. Prinsessen faar Garnvindelen, og da det bliver Aften, og hun er kommen i Seng, møder Per Rødhat. Hun lægger sig over til Væggen saa tæt, som hun kunde, og han faar Befaling til, at han skal lægge sig ved Stokken saa nær, som han kan. Saa begynder han at trække af Klæderne; ét Stykke smider han paa ét Sted, og ét Stykke paa et andet, og hans store røde Hat smider han for Døren. Saa kommer han i Sengen, og strax efter trækker han Horker i Land, saa det stod efter. Nu havde Pigerne jo vaaget i to Nætter, og de begynder at falde i Søvn én efter en anden; Lysene faldt dem ud af Hænderne og gik ud, og til sidst var der ikke uden ét Lys tændt, alle de andre Piger sov. Saa siger Prinsessen, at hun tyktes, han sov saa uhyre haardt; hun kunde nok slukke

Lyset, naar de blot var rede til at komme, saa snart hun talte. Men der blev ikke kaldt ad Pigerne, og de sov alle sammen for længe om Morgenen, saa Kongen maatte op og se til hans Datter, men da han vilde lukke Døren op, kunde han næsten ikke faa den op for Pers Hat, den maatte han skyde hen ad Gulvet. Kongen kunde strax kjende Hatten, og han bliver saa forfærdelig gal. Per Rødhat maatte jo op og i Klæderne og ud af Døren saa hastig som mulig, og nu maa Datteren holde for, hun bliver Landet forvist og skulde væk den samme Dag. Saa maa hun jo til at danne sig til og se at komme af Sted. Nogen Mønt fik hun med sig, men det var jo meget for lidt, da hun nu skulde sørge for sig selv og ikke var kjendt med den Rejsen paa egen Haand. Da hun er kommen til Kjøren, sætter Per Rødhat bag efter hende, og da hun kommer til en Kro for at blive der om Natten, vil Per Rødhat ogsaa være der. Hun havde det i Finhed, men Per tog det saa simpelt som muligt. Anden Dagen kjører hun videre, og saadan gik det i flere Dage, men Per passede al Tid paa at komme lige saa vidt, som hun. Omsider slipper Prinsessens Penge op, saa hun bliver nødt til at skulle gaa. Per fik nogle gode Meldmader med sig, og da Prinsessen var gaaet, gik han ogsaa. Han gik om ved hende og sagde Goddag, men hun svarede ikke og vilde ikke se til den Side, han var ved. Saa kom de til en Kro om Aftenen, og hun kom i fine Værelser, men Per kunde bjerge sig med det meget ringere. Anden Dagen gik han igjen forbi hende, og da han hilste Goddag, kunde hun endda se om til ham og sige Tak. Saa spørger han hende, om hun ikke vilde have en Meldmad. Jo, den kunde hun da godt bruge, for hendes Penge var snart gaaet til; hun kunde næsten ikke faa Natteleje en Gang endnu. Ja, siger Per, da vilde han betale for hende. De kommer

til Kroen, og næste Morgen følges de ad derfra. Saa siger han, at han kunde ikke blive ved at betale for hende, for hans Penge vilde ogsaa gaa for tidlig til. Nu kommer de til noget Vand, de skulde over, og der betalte Per for dem begge. Da de kommer over, er det Aften, og saa skal de igjen søge om Nattely. Hun kunde ikke betale, og nu kunde han heller ikke, sagde han, saa det var rent galt, og der var ikke andre Raad, end at de kom til at ligge i én Seng. Ja, siger hun, det kom de jo til, de havde ligget sammen en Gang før. Saa var de i det Land, som Prinsen var fra, og saa kommer de ad en Skov, der var tæt ved Kongens Gaard. Nu maatte hun jo takke Gud for Per Rødhat, for nu havde hun ikke andre at holde sig til, og de finder et Korn Hytte der ude i Skoven, hvor de kommer til at være. Saa siger han: „Hvad skal vi nu gjøre? nu har vi aldrig en Skilling." Ja, hun vidste ingen Raad. „Ja, der er ikke andet for", siger han, „end vi skal ud at tigge, for stjæle det maa vi ikke", og saa gjør de Aftale om, at de skal have deres Samlingsplads der i det Søjhus en Dags Tid eller to. Hun faar nogle Smaaposer standet saadan til Mel og Gryn og Værker, og saa skiltes de og gik hver til sin Side den Dag.

Han gik naturligvis hjem til Slottet og fik sig en stor Pungfuld Penge i Lommen, men hun gik omkring og samlede Smaastykker ligesom Folk gav hende, og saa samledes de ad Aften. Han spørger hende om, hvad Fangst hun havde gjort, og hun viste det jo frem, nogle Stykker Brød og lidt Mel og Gryn og nogle Knalde Kjødmad.

„Aa", siger han, „det kan paa ingen Maader betale sig at lade dig gaa, nej, da skal du se, hvad jeg har fanget." Han trækker en stor Pung af Lommen med mange Penge i, dem havde han samlet sig, den

Dag, siger han. „Men vi maa heller sørge for at tage os en Tjeneste."

Ja, det maatte de vel ogsaa.

„Men hvad kan du bestille?" siger han.

Aa, hun vilde helst have en Plads som Sypige.

Ja, det vidste han ikke af, om hun kunde blive, men han vidste en Tjeneste, hun kunde faa, som Opvaskerpige. Der skulde nemlig være stort Taffel ved det kongelige Hof i Morgen, for Prinsen var kommen hjem, og han skulde nok holde Bryllup, efter hvad Folk sagde. Saa bilder han hende ind, at han havde faaet Plads og saa paa Slottet og skulde hugge Brænde der, og det var da saa meget passende med den Tjeneste. „Men kan du saa ikke liste dig til at faa en Krukkefuld Suppe og bære om til mig ved Middagstid af det, de levner ved Taffelet?"

„Ja, hvordan skal jeg bære mig ad med det", siger hun, „og faa den til dig, uden at de ser det?"

„Du kan binde en Strikke om dit Liv inden for din Kjole, der kan du godt hænge Potten ved".

Hun tykte ogsaa, det kunde gjøres saadan, og faar Anvisning paa, hvad Vej hun skal gaa for at finde ham.

Om Morgenen kommer hun jo op ad Køkkenet og skal til sit Arbejde. De sætter hende til at skure nogle gamle Kjedler, og hun skurer da baade Hud og Haar af sig. Men Prinsen havde i Forvejen givet Kokken Besked om, at der vilde komme saadan en Pige ved det og det Klokkeslæt, og de maatte godt give hende dygtig at bestille, men de maatte vide, at hun fik noget til Ophold og ikke blev stødt eller slaaet eller rørt saadan. Da Herskabet havde spist til Middag, spørger hun Køkkenjomfruen om Forlov til at gaa lidt ud i Byen, og saa havde hun en lille Kovse fyldt af Suppe og Kjød, den faar hun bundet op under Skjørterne og kommer saa til Gang om til Per Rødhat. Hun skulde

jo om ved flere Døre, hvor der stod Dørvogtere ved, og de bød hende ind, hun skulde komme og faa sig en Dans, for i Dag maatte de komme ind i Salen og danse hver og hver. Men hun undskyldte sig med, at hun havde ikke Tid. Endelig fik hun Sigte paa den Dør, som var hende anvist, men der kommer en og tager ved hende og slæber hende ind i Salen, hvor Gjæstebudet var. Strax kommer Prinsen og byder hende op til en Dans, og hun maa jo til det, som hun gik og stod; men hun kjendte ham ikke, fordi han var i hans kongelige Dragt. De stiller an med Musiken, og Prinsen træder jo en ordentlig Dans af med hende, te Kløser og Klumper de springer over alt Gulvet. Der bliver strax spurgt ud om, hvor det kom fra, for der var saa en og saa en anden i Dansen, der skred om i det. Men hun bekjender strax, at det var hende, det kom fra; hun havde en Kjæreste, der havde Tjeneste paa Slottet, og ham skulde hun have været over til med en lille Potte Suppe. Saa spørger Kongen, hvad Vej hun skulde have gaaet. Ja, siger hun, han havde sagt, at hun skulde ind ad den Dør, der var paa højre Side af Slotsporten. Saa spørger Kongen hende igjen, om hun kjendte den Person, naar hun saa ham. Ja, ham skulde hun vel kjende, for de havde rejst mange Mil sammen. „Da peg ham saa ud“, siger Kongen, „for her er alle Mennesker inde, hver og hver, der er paa Slottet.“ Nej, her var han ikke, siger hun. Men Kongen vilde jo have mere Samtale med hende, og i det Mellemrum lister Prinsen sig ud og kommer i hans gamle Klæder, som han var i, naar han var ved hende, og saa kommer han og gaar forbi Vinduerne, som hun stod inden for. Saa peger hun ud ad ham og siger: „Der gaar han, der er netop min Kjæreste.“ Han kommer da ind til dem, og det var snart knap, Kongen selv kunde kjende ham, saadan som han nu saa ud.

Saa siger han: „Tror du ikke, du kunde have haft det bedre, om du havde taget den Kongesøn fra Danmark, som du grinte saa slemt ad?“

„Aa, nævn det aldrig“, siger hun, „jeg har Sorg nok alligevel, saadan som jeg har det.“

„Ja men om han vilde nu have dig, kunde du saa tykke, han var god nok til dig?“

„Det var ikke sært“, siger hun, „men det bliver mig aldrig tilbudt mere.“

„Det kunde dog være“, siger han, „naar du kan love mig, at Stoltheden skal ikke tiere faa Magt med dig.“

Og saa fortalte han sin Fader og Gjæsterne, at det var den Prinsesse, han var rejst til England efter; men at han saadan havde spillet Hejgut med hende, det var, fordi hun var for stolt, det første han kom til hende, og vilde slet ikke en Gang se til ham. Men nu troede han nok, hun havde faaet Forandring for det, og derfor var Tiden nu kommen, da hun skulde have at vide, hvem han var, og saa ophøjes igjen. Der blev hende da Klæder tilbaaret, og han kom af Per Rødhats Dragt, og saa blev der holdt Bryllup lige méd det samme. Da han nu var Arveprins til Riget, saa blev han Konge efter hans Faders Død, og hun blev paa den Maade Dronning i Danmark. Men der var altid et Nag ved hendes Forældre siden, for det han havde gjort hende saa simpel.

---

14. Træsko, rødt Skjørt og Spændstrøje.

Der var en Konge her i Danmark, som kun havde én Søn, og han skulde da være Konge efter ham, men saa døde Faderen, imens Sønnen var ung, og nu maatte Moderen hjælpe ham med at styre Riget, til han blev

fuldvoxen. Saa ønskede hun at faa at vide, hvem der skulde være Dronning efter hende, og hun spørger en Gang Sønnen om det, om han havde ikke tænkt paa, hvad for en han skulde have til Ægte. Han svarede, at det kunde hun ingen Fornøjelse have af at faa at vide, men for Resten vilde det nok blive en, der gik i et rødt Skjørt og en graa Spændstrøje og med et Par Træsko paa Fødderne. Hun tykte, at det var et forskrækkeligt Ord for Sønnen at sige, og faar i al Stilhed sendt Bud efter Kejseren i Rusland, han skulde komme og tale ham til Rette.

Kejseren kommer og giver sig jo i Snak med Prinsen om hans tilkommende Dronning, men faar det samme Svar. Det vilde være en Urimelighed, mente Kejseren, og til sidst kommer det saa vidt, at de sætter begge deres Riger op som Væddemaal, den ene paastod, at hans tilkommende Dronning skulde være i Træsko og et rødt Skjørt og en graa Spændstrøje, og den anden sagde, at det vilde aldrig gaa i Opfyldelse.

Kejseren rejser saa hjem, og den gamle Dronning gik nu tidlig og sildig og tænkte paa den Brud til Sønnen. Endelig begjærer hun, at han skal rejse over til Rusland og fri til Kejserens Datter. Det siger han ja til, og saa rejser han derover, men han kom noget simpelt, for han havde intet Følge og blot to Æsler spændte for den Vogn, han kjørte i; tillige med var han tarvelig klædt paa. Prinsessen var stolt, og det var meget, saa da han nu kommer frem med sit Ærinde, siger hun nej uden videre, og for at haane ham gaar hun ned og skærer Ørerne af hans to Æsler. Saa kunde han kjøre hjem med uforrettet Sag.

Det staar da hen i længere Tid. Prinsens Moder var sorgfuld hele Tiden over, at han ikke kunde faa en Dronning udvalgt, og tilmed var hun nu gammel og svag. Saa siger hun en Dag, at hun havde tre Dele,

som hun egentlig havde ment skulde følge hende i Graven, men nu vilde hun give ham dem, hvis han vilde gjøre nok et Forsøg der ovre i Rusland. Ja, det vilde han godt, for han havde netop tænkt paa det samme, sagde han. Saa faar han Tingene, og det var en Ring, der gav saadan en Glans fra sig, at den kunde oplyse et helt Værelse, og et Guldur, der var saa blankt, at det kunde oplyse en hel Gaard, og saa en Spilledaase, der var saa skinnende, at den kunde oplyse en hel Stad, saa Soldaterne ikke en Gang kunde staa Post for det Skjær, den gav fra sig.

Nu gaar Prinsen hen til en Smed og lader ham lave sig en Gartnerkniv, og en Havesax, og saa rejste han. Da han kommer til Rusland, var til alt Held Kejserens Podemester død, og saa forhører han sig om Pladsen og faar den.

Kejseren havde udgivet den Forordning paa Slottet, at ingen maatte have Lys eller Varme i sit Værelse, men der var en Stue, hvor de kunde sidde i, der havde Lyst til det, og den var ordentlig belyst. Prinsen havde ingen Lyst til at sidde nede imellem de mange Folk, og saa beslutter han sig til at være alene og tage Guldringen frem for Belysnings Skyld. Nu var hans Værelse lige overfor Prinsessens, og hun ser det klare Skjær fra hans Vindue, hvorover hun bliver nysgjerrig og vil se den Ting nøjere efter.

Da hun kommer ind, havde han gjemt Ringen, og saa var der mørkt, men han maa jo til at fortælle, hvordan det forholdt sig. Da hun faar Ringen at se, vilde hun absolut kjøbe den af ham og bød ham en stor Mængde Sølv og Guld for den, saadan Lyst fik hun til den Ring. Nej, han vilde da ikke sælge den, netop for det han havde arvet den, men var det hende saa meget om at gjøre at komme i Besiddelse af den, saa skulde den være hendes, hvis han

maatte sidde inde i hendes Kammer en Nat. Det var hun jo ikke videre for, men endelig tykte hun, at det kunde ikke rave saa vidt, hendes Jomfru-Piger kunde jo vaage og komme øjeblikkelig, hvis hun skulde kalde. Saa fik hun Ringen, men hun fik ikke behov at kalde paa Pigerne, for han sad kjønt rolig paa ét Sted, indtil det blev Dag, og saa gik han igjen.

Saa gaar der nogle Dage hen, da tager han en Aften Gulduret frem, og Prinsessen ser strax det klare Skjær fra hans Vindue, der var ordentlig lyst hele Gaarden over. Hun lister sig over til hans Kammerdør, men da han hørte noget pusle, forvarte han Uret, og saa var det mørkt. Hun spurgte ham ud, og han fortalte, hvordan det forholdt sig. Saa bød hun ham det halve Kongerige for det, men de kunde ikke blive ens om den Handel, for Riget havde han ingen Forstand paa at styre, sagde han, og desuden havde han arvet Uret. Men han fik da at skille sig ved det, hvis han maatte sidde i Prinsessens Kammer den Nat. Det kunde lade sig høre, Jomfru-Pigerne kunde jo vaage, og saa kunde det ikke rave saa vidt. Altsaa faar hun Uret, og han kommer derind om Aftenen. Da han havde siddet stille hele Natten, rejste han af i Morgenstunden.

Der gaar nu atter nogle Dage hen. Saa kommer Spilledaasen frem en Aften, og den gav jo et farligt Skjær fra sig saa talt over den hele Stad. Der kom formelig Bud op til Kongens Gaard, at Soldaterne turde ikke staa paa deres Post, for de troede alle sammen, at Verden vilde forgaas. Prinsessen vidste nok, hvorfra den Lysning kom, men hun var lige godt nysgjerrig efter at se, hvad Gartneren nu havde fremme. Saa lister hun derover og fritter ham ud, til han maa vise Spilledaasen frem, og den bliver hun da saa forelsket i, at hun absolut vil kjøbe den, hun vil give ham

hele Kongeriget for den. Nej, saa meget vilde han ikke have, han var ikke saa begjærlig, men det fik jo at gaa, hvis han maatte sidde i hendes Kammer den Nat. Det tykte hun var nemme Vilkaar at gaa ind paa, og saa var den Handel gjort.

Ved Aftenstid kom han, og Prinsessen var nok saa venlig imod ham, hun tykte jo, hun havde gjort en god Handel, og lod ham beværte baade med Mad og Drikke inde i Kammeret. Da han nu fik Vinen at smage, sagde han, at den var meget for daarlig til at skjænkes i Kongens Slot; nej, her havde han bragt en Flaske med, sagde han, af den Slags, de drak, hvor han før havde været, det var en Vin, der var værd at drikke, og det vilde være ham en stor Glæde, om de vilde smage den. Jomfru-Pigerne sad ogsaa inde i Kammeret, og de vilde gjærne smage Vinen, saa han skjænkede dygtig for dem. Men der var Sovedraaber i den, saa de falder knaphændig i Søvn, og saa gaar han i Seng til Prinsessen.

Da det blev Dag, rejste han jo af ned i Haven, og nu gaar der en lang Tid hen. Da kommer Prinsessen ned til ham en Dag og spørger om, hvor han var fra, og hvad hans Navn var. Han svarer og siger, at det havde han ingen sagt og vilde heller ikke sige hende. Men hun bliver jo ved at friste ham, og saadan og saadan var det, hun var frugtsommelig, og dersom han vilde rejse til hans Hjemegn, saa vilde hun følge med, her kunde hun ikke blive længere, for hun vilde jo ikke for aldrig det hænde nogen Skam her hjemme. Saa svarer han, at dersom det var hendes Mening, saa vilde han ogsaa rejse, men hun skulde huske at faa de tre Dele med, som hun havde faaet af ham. De flygtede med hinanden Natten efter, og han havde lejet en Vogn, der skulde kjøre med dem. Men nu var det midt om Vinteren, og hun kunde paa ingen Maade hytte sig at

kjøre, saa han maatte betale Kusken det, han skulde have, og lade ham kjøre tilbage. Nu skulde hun prøve at gaa, men Jorden var frossen, og Fødderne blev ømme, saadan Haardhed var hun slet ikke vant til. Saa siger han, at der var noget, de kaldte Træsko, om hun vilde ikke gjøre et Forsøg med at gaa i det. Hun svarer jo, det var det samme, hvad det var, naar blot hun kunde faa dem paa. Saa fik han et Par Træsko kjøbt, og nu gik det nogenlunde med Fødderne, men der var mere, der var galt. Hun kunde nu slet ikke gaa sig til Varme, Kjolen var altfor fin og tynd, og hun frøs, te hun hovrede. Saa siger han igjen, at han vidste af en Kone, som boede et Stykke derfra, og hun havde røde Vadmelsskjørter at sælge, om hun ikke tænkte at kunne gaa i saadant et. Jo, siger hun, det kunde være det samme, hvad det var, naar det blot kunde holde Kulden ude. De kommer da ind til Konen og forlanger at se paa hendes Skjørter. Det første, hun kom med, var for skjønt, tykte han, men det andet passede, og saa maatte Prinsessen faa det. Nu var det jo godt med Nederkroppen, men da de kommer til Vandring igjen, var det galt med Armene, dem frøs hun saa forfærdelig. Saa siger han, at der var noget, de kaldte Spændstrøjer, om hun ikke troede at kunne gaa i saadan en. Jo, det var det samme, hvad hun fik, siger hun, naar det blot var noget, der kunde holde Kulden ude. Saa skulde de ind til en Skrædder og have en Trøje syet. Om han havde et Stykke Tøj, der kunde være passende at lave en Spændstrøje af? Skrædderen kommer med et Stykke, men det var alt for kostbart, og saa kommer han med et Stykke graat Klæde, det var Prinsen fornøjet med. Saa bliver Trøjen syet med det samme, og da hun kom i den, blev hun godt til Pas, for den var baade varm og god.

Omsider kommer de da til Danmark, og saa gaar

de ned i Kongens Stald, for der var saa prægtig varmt, op paa Slottet kunde de jo ikke være bekjendt at komme. „Sikke stads Bæster her er“, siger han saa. Ja, de var nok kjønne, siger hun saa stille, men hendes Faders var dog kjønnere. Saa kiger han om bag Døren og siger: „Nej se, hvad mon det er for to?“ Ja, dem kjendte hun godt nok, det var to Æsler, som Prinsen af Danmark havde været kjørende med over til hendes Faders, da han bejlede til hende. „Hvorfor gav du ham saa ikke ja?“ Ja, hun syntes, han kom saa simpel, og det var for at give ham det til Kjende, at hun skar Ørerne af hans Æsler; men ikke for det, hun led ham ellers godt nok. Saa gaar Prinsen hen til Staldmesteren og siger, at han vilde gjærne have talt med den gamle Dronning. Ja, hun var meget daarlig og laa i Sengen, men han skulde da nok forrette det. Saa kommer der Bud, at han kunde komme ind. Men han vilde have Prinsessen med. Hun krøttede noget ved det, for det hun var saa simpel i Paaklædning; men hun skulde med, sagde han. Saa kommer de ind, og Dronningen kunde strax kjende Sønnen. Hun spørger da, om han fik Held af at faa Prinsessen. Han svarer ja og peger paa hende, her var hun. Det vilde Dronningen ikke vel tro, men hun maatte jo til det, da hun selv spurgte Prinsessen, om det var sandt, og hun bejaede det.

Saa skulde der jo standes til Bryllup, og den gamle Dronning fik nok at tænke paa, saa hun maatte af Sengen, og hun var da ogsaa snart helt kert. Der blev budt Gjæster sammen, og der gik ogsaa Bud til Kejseren i Rusland, for han skulde jo nødes til at med.

Prinsessen blev ved at gaa i de her Træsko og det røde Skjørt og Spændstrøjen, det sagde Prinsen, hun skulde, og den samme Mundering var hun i paa Bryllupsdagen. Da de var blevne viede sammen og var komne hjem fra Kirken, blev de sat saadan til

Bords, at Prinsen sad paa den ene Side af Kejseren, og Datteren paa den anden. Saa tager Kejseren Ordet og siger, at nu kunde der ikke findes en armere Mand end han var, hans Datter var bleven borte og var ikke til at finde igjen, og nu havde han tabt hele hans Rige i et Væddemaal. Saa siger Prinsen, om han havde da ikke søgt efter Datteren. Jo vist havde han, men det havde intet frugtet. Ja, han kunde vel ikke en Gang kjende hende, mente Prinsen, om han tilfældigvis skulde træffe at faa hende at se. Jo, det skulde han vel, siger han, burde han ikke kjende hans eneste Datter? og det sagde de andre Gjæster ja til, det var ikke godt andet. „Ja, da sidder hun her ved Siden af dig", siger Prinsen. Nej, det vilde han ikke tro, det var ikke pænt at bilde en gammel Mand saadant noget ind. Men Prinsessen sagde jo, det var hende, det sædede godt nok, og saa kom hun af det Liberi og blev iført ordentlige Klæder og pyntet som en Brud. Saa kunde Kejseren se, hvem hun var, og han blev saa glad, tilmed, da hans Rige nu ikke behøvede at komme i fremmed Værge.

---

15. Jomfru Klarøje.

Der var en Mand og en Kone, som havde to Børn sammen, en Dreng og en Pige. Saa døde Konen, og Manden blev gift igjen. Med hende, han nu fik, havde han et enligt Pigebarn, der var saadan en Sluski, en Sjossi, men den, hun var Stifmoder til, det var saadan en pæn Pige, og hun kaldtes Jomfru Klarøje. Hende var Moderen saa nederdrægtig imod, hun skulde altid gjøre det strængeste Arbejde og fik sølle Mad og Omgang i alle Retninger. Men hendes egen Datter var saa gjæv med hende, og hun blev fri for alt det haarde

Slæb, der var i Huset, og fik altid de kjønneste Klæder at gaa i.

Saa skulde Jomfru Klarøje da ogsaa passe Faarene, men det kunde jo ikke gaa an, at hun gik og havde alt for gode Dage ved dem, og derfor skulde hun ogsaa plukke Lyng, naar hun gik der ude i Heden. Moderen havde givet hende Pandekager med til Meldmad, men Melet havde hun blandet med Aske og da standet dem saa fælt, som hun kunde. Saa skulde denne her lille Pige da til at plukke Lyng paa en Bakkeside, men i det samme pipper der en lille Dreng med en rød Lue paa Hovedet op af Bakken og siger:

„Hvem er det, der plukker Tækket af mit Hus?“

„Aa, det er mig, sølle Barn“, siger hun, „jeg er sendt herhen af min Moder, og hun har sagt, at jeg skulde give mig til at plukke Lyng. Dersom du vil være nogenledes medlidende med mig, saa vil jeg saa mænd give dig noget af min Meldmad“, siger hun. Ja, da vilde han godt det. Hun giver ham den største Part af hendes Mad, den var nu slet ikke for god til ham, men naar en er sulten, saa skrider den ned alligevel. I Lag han nu havde faaet Maden ædt, saa siger han:

„Nu vil jeg give dig tre Ønsker, for du er en skammelig rar Pige. Saa vil jeg da ønske for dig: Kjøn er du, og meget kjønnere skal du blive, ja, saa dejlig, at du har ikke din Lige i Skjønhed. Det andet Ønske skal være, at hver Gang du spytter, skal der springe en Gulddukat ud af din Mund, og hver Gang du giver din Røst fra dig, da skal det være som det villeste Orgelspil, en kan høre, og det tredje Ønske skal være, at du maa blive gift med den unge Konge og blive Dronning i Landet. Saa vil jeg tillige med give dig en Lue, som du maa gjemme godt, for den kan redde dig, hvis du en Gang skulde komme i Livs-

fare, naar du blot sætter den paa dit Hoved.“ Jomfru Klarøje takkede Bjærgmanden saa mange Gange, og saa drev hun hjem med Faarene ad Aften. Da var hun bleven saa skjøn, at den gamle kunde næsten ikke kjende hende.

Saa spurgte Moderen hende ud om, hvordan det kunde være, at hun var bleven saa kjøn. Ja, hun fortalte, som det var, for hun var nu altid saa sandfærdig, at der var kommet en lille Mand til hende ude i Heden, og han havde givet hende den Skjønhed. Men hun talte ikke om, at hun havde givet ham hendes Meldmad. Saa tænkte Stifmoderen ved sig selv: „Kan en blive saa skjøn ved at komme der ud, saa skal min anden Datter ogsaa af Sted, for hun kunde gjærne behøve at blive lidt kjønnere“. Hun bagede de fineste Æbleskiver af Hvedemel til hende om Morgenen og fik hende skjønt paaklædt, da hun skulde af Sted med Faarene. Men hun turde ikke gaa derud uden at have Fejetræet at hytte sig med, dersom der skulde komme noget efter hende.

Denne her Lyngplukning var hun ikke saa meget hægen for, hun var jo ikke vant til nogen Bestilling, men det varede heller ikke uden et Øjeblik, saa kommer den samme lille Mand med den røde Lue op og siger:

„Hvem er det, der plukker Tækket af mit Hus?“

„Hvad kommer det dig ved?“ siger hun.

„Ja, naar du vil give mig en Bid af din Meldmad, saa skal jeg ikke gjøre dig nogen Fortræd“, siger han.

„Jeg skal give dig en god Dag i Steden for Meldmad“, siger hun, „jeg kan magelig selv spise min Mad, men vil du have noget, saa kan du faa et Ræk af mit Fejetræ“, og dermed hiver hun det i Vejret og tærsker Bjærgmanden i Hovedet med det.

„Hukken forbandet Taske var endda det“, siger han til sig selv, „men det skal hun ikke baade af. Nu vil jeg give dig tre Ønsker“, siger han, „først vil jeg

da sige: grim er du, men du skal blive saa grim, at der ikke er noget grimmere Menneske paa Jorden, og saa vil jeg da ønske, at der maa komme en stor Skrubtusse ud af din Mund, hver Gang du spytter; og hver Gang du ellers oplader din Mund, enten snakker eller synger, saa skal det være den grimmeste Stemme, der gaar ud af din Hals, det skal være, ligesom naar en Tyr brøler. Og for det tredje vil jeg ønske dig en voldsom Død."

Naa, hun kommer hjem, og hendes Moder ser til hende. Da bliver hun saa forknyt, som hun kan blive, og det var ikke uden Aarsag, men værre blev det endda, da hun saa Skrubtusserne vælte ud af hende, og hun hørte hendes Stemme.

Nu var det Stifsønnen, vi skulde høre noget om. Han havde været ude i Verden at se sig om, og saa kom han til at faa Tjeneste i Kongens Gaard. Det træffer nu saa heldigt, at han faar Tilladelse til at komme hjem og se til hans Søster, og da han ser, hvor yndig og dejlig hun nu er, bliver han saa hjærtensglad og fornøjet, at da han kom tilbage til Kongens Gaard, vilde Folkene have at vide af ham, hvad han alle Tider var saa glad for nu. Saa siger han, som det er, at han havde saadan en udmærket skjøn Søster hjemme. Det kommer ogsaa Kongen for Øre, hvad Broderen fortalte om Søsteren, og der gik desuden Rygte af hendes Skjønhed fjernt og nær, saa Karlen bliver da kaldt frem for Kongen, der spørger ham, om det er sandt, hvad der fortaltes om den Pige. Ja, det var sandt, siger han, for han havde set hendes Dejlighed med egne Øjne og havde hørt med hans egne Øren, hvor yndig hun kunde synge, og hvor liflig en Stemme hun havde.

Hende kunde Kongen da retten faa Lyst til og saa skulde Broderen rejse hjem efter hende, for Kongen stolede ingen bedre paa til at forrette det Ærende. Han fik Skib og alt, hvad han behøvede, af Kongen

og sejlede saa hjem efter hans Søster. Da Stifmoderen faar at høre, hvad hans Ærende er, tænkte hun strax: „Dette her skal ikke gaa saadan til, den Herlighed skal du blive fri for, dersom jeg kan gjøre noget til det.“

Hun faar en Dragt syet til hendes egen Datter som den fineste Dronningsdragt og en Maske lavet, som hun faar sat paa Gefjæset af hende, te hun kom da til at se meget pæn ud, og Moderen gav hende det ind, at hun ikke maatte tage hendes Maske af, inden Kongen havde lovet, han vilde have hende.

Saa kom Broderen til Sejlen med hans to Søstre, for Moderen foregav jo, at den grimme vilde følge Søsteren paa Vej. Men da de kom et Stykke ud paa Havet, og Jomfru Klarøje gik oppe paa Dækket, saa gjorde Søsteren, som hendes Moder havde givet hende ind, hun gav hende et Skub, saa hun faldt ud i Vandet. Da Broderen fik at vide, hvad der varsket, blev han saa elendig over det og vidste snart ikke, hvad han skulde; han kunde jo ikke sige, at det var ikke hans Søster, og heller ikke kunde han bære sig til rent ud at sige Sanden; det vilde Kongen vel heller ikke tro. Nok er det, han blev ved at sejle, og lod saa Lykken spille, som den bedst vilde. Men det gik jo, som han havde tænkt. Kongen tog imod Søsteren og lovede at ville have hende, men fortrød det snart, for den første Nat, han havde sovet ved hende, da kunde han snart ikke sætte en Fod for ene store Skrubtusser om Morgenen, han stod op, og da han saa fik hendes rette Ansigt at se, blev han saa forbitret paa denne her Karl, at han lod ham kaste i en Ormegaard, for at han retten skulde pines, og hans Vrede var da ikke alene, fordi Karlen havde narret ham, men mest, fordi han ikke kunde blive skilt ved den Hæffel igjen, som han for Resten var bunden til saa godt som ved Ed. Men det hjalp jo ikke, hvor vred han blev, hvad han havde, det havde han.

Nu skal vi høre lidt om Jomfru Klarøje. Da hun var kommen i Vandet, havde hun Held til i en Snarhed at faa Bjærgmandens Lue paa, for nu var hun i Livsfare, og saa blev hun strax forvandlet til en And. Den sejler af bag efter Skibet og kommer til Kongens Gaard den anden Aften. Saa vakker den ind ad Rendestenshullet og kommer ind i Køkkenet, hvor hendes lille Hund sad paa Arnestenen; den kunde ikke bjærge sig oppe i de fine Værelser ved Spektaklet og havde nu søgt sit Tilhold i Køkkenet. Anden hopper saa højt op, at den kan tale med Hunden, og saa siger den:

„God Aften, Duller-om-Bænke!"

„Tak, Jomfru Klarøje."

„Hvor er min Bro'r?"

„Han sidder i Ormegaard."

„Hvor er den forbandede Tærne?"

„Hun sover hos den ædelig' Herre."

„Eja, eja, nu er jeg her i Aften og to Aftener til, saa kommer jeg her aldrig mere."

Da den havde sagt det, vakkede den af igjen. Der var flere af Tjenestepigerne, som hørte den Samtale, og de forundrede sig meget derover og tænkte, at det var nok værd at annamme den Fugl i Morgen Aften for at faa Sagen undersøgt noget nøjere. De havde jo hørt, at den kom igjen.

Saa kom den ogsaa næste Aften, som Snakken havde været, og da var der en hel Del af Hoffolkene til Stede. Anden kom vakkende ind ad Rendestenshullet og hen imod Hunden, der sad paa Arnestenen, og saa siger den:

„God Aften, Duller-om-Bænke!"

„Tak, Jomfru Klarøje."

„Hvor er min Bro'r?"

„Han sidder i Ormegaard."

„Hvor er den forbandede Tærne?"

„Hun sover hos den ædelig' Herre."

„Eja, eja, nu er jeg her i Aften og én Aften til, saa kommer jeg aldrig mere."

Dermed smuttede den ud, og der var ingen, der fik fat paa den, de sansede det ikke, inden det var for sildigt. Men Kongens Kok tænkte: „Da skal jeg endda se, om jeg ikke kan faa Hold i dig i Morgen Aften."

Altsaa kommer Anden igjen den tredje Aften vakkende som sædvanlig ind ad Rendestenshullet og hen til Hunden paa Arnen.

„God Aften, Duller-om-Bænke!"

„Tak, Jomfru Klarøje."

„Hvor er min Bro'r?"

„Han sidder i Ormegaard."

„Hvor er den forbandede Tærne?"

„Hun sover hos den ædelig' Herre."

„Eja, eja, nu kommer jeg her aldrig mere."

Saa smuttede den ud med det samme. Imidlertid havde Kokken stillet sig an uden for Hullet og havde saadan et Næt, som han smider over hende, idet hun kommer, og paa den Maade napper han hende, og kommer ind til de andre med den skjønneste And, de nogen Tid havde set, der var saa mange forgyldte Fjer paa den, te det var en Gryw. Men ingen Mennesker forstaar eller ved, hvad der skal gjøres ved Anden, for efter hvad de har hørt, maa der være nogen overnaturlig Ting ved den; altsaa passer de paa den for det første.

Men saa i det Lag drømmer hendes Broder i Ormegaarden, at hans rette Søster er kommen sejlende til Kongens Gaard som en And, og hun kunde ikke blive til Jomfru igjen, inden hendes Næb blev skaaret af. Den Drøm faar han da saadan berettet, at Kongen omsider faar noget at høre derom, og han lader Karlen hente op af Ormegaarden og fremstille for sig. Kongen spørger ham, om han kan skaffe hans Søster lige saa dejlig, som han forud havde beskrevet hende. Ja, det

mente han nok, naar de vilde komme med Anden og lige fly ham en Kniv. Ja men de vilde ikke have den skaaret ibjel. Nej, det skulde han heller ikke. Saa kommer de baade med Kniv og And, og han siger: „Jeg kunde ikke vide, hvordan det vilde se ud, naar jeg skar Enden af dit Næb.“ Dermed skar han et Stykke af Næbet, og da er der en Røst, der siger: „Av av, du skar min lille Finger!“ Men saa stod Jomfru Klarøje der saa dejlig og skjøn, som han havde set hende, da han var hjemme. Her var nu hans Søster, sagde han. Ja, det var noget, Kongen kunde se, og saa maa det jo op, hvordan hendes Søster havde baaret sig ad med hende. Hun kom i en piggeret Tønde med sex Vildlapper for, og det kan nok hænde sig, de kunde faa hende over Bunden. Men Kongen var glad ved Jomfru Klarøje og tog hende strax til Dronning, og hendes Broder blev naturligvis fri for Ormegaarden, han blev da med faa Ord at sige ophøjet til Kongens øverste Minister.

---

16. Den lille Vildand.

Der var en Kone, som havde tre Børn, de to var hun Stifmoder til, og det tredje var hun ret Moder til. Saa rejste Sønnen ud for at faa sig en Tjeneste, og han kom til at tjene i Kongens Gaard og blev der ualmindelig godt lidt; Døtrene derimod blev ved at være hjemme ved Moderen. Hun var saa ond ved Stifdatteren, som hun kunde være, og at faa hende af med Livet det var det helste hun vilde. Men den Pige var altid saa god af sig, og det var saadan en rar lille Pige. Saa en Dag tager Moderen hende og sætter hende paa Kjeldebingen for at vinde Garn, og som hun nu sad

der nok saa trolig ved hendes Arbejde, gaar Moderen bag til og skyder hende hovedkulds i Kjelden. Men der var ikke saa meget Vand der nede, at hun kunde drukne, og saa gik hun og skramlede omkring saa længe, til hun fandt en gammel rusten Dør. Den gik hun ind ad, og saa træffer hun paa nogle Folk der inde, de havde saa travlt, for de var ved at bage, og de var ilde holdne, for de havde et lille Barn, der var noget værkeligt og sygt, og det kunde ikke faa sin Passen, for det de havde saa travlt. Saa siger hun, om hun skulde ikke passe paa Barnet en lidt, for det var Synd, det skulde saadan græde. Jo, dersom hun vilde, sagde de, saa maatte hun da gjærne. Hun passede paa Barnet den hele Dag og spøgte med det og fik det til at tie, og det var saa farlig glad ved hende. Saa ad Aften siger de, at nu maatte hun faa tre Ønsker, for det hun havde været saa god ved Barnet. Nej, hun vilde da ingen Ting ønske andet, end at hun maatte komme op af Kjelden igjen. Saa siger Konen, at dersom hun vilde ikke selv ønske, saa vilde hun ønske for hende, og Kjelden skulde hun nok komme op af alligevel. Det første Ønske skulde da være, at hver Gang hun tog hendes Lue af og slog hendes Haar ud, saa skulde det blive lyst, om det var end aldrig saa mørkt. Det andet Ønske skulde være, at hver Gang hun spyttede, saa skulde hun spytte ene Guldringe; og det tredje var, at dersom hun kom i Havsnød nogen Tider, saa skulde hun ikke kunne drukne, men sejle oven paa Vandet som en bitte Vildand. Da hun nu havde faaet det, saa sørgede Folkene for at faa hende op af Vandet igjen, og saa kom hun ind til hendes Moder.

„Hvad! kommer du nu igjen?“ siger hun til hende. I det samme spyttede Pigen paa Gulvet, og saa kom der saa mange dejlige Guldringe ud af hendes Mund og laa og glimtede paa Gulvet. Da Stifmoderen saa

dem, kom hun rendende til og vilde have dem samlet op, men hun jog selv til at faa dem samlet sammen og puttet i hendes egen Lomme. Om Aftenen, da det blev mørkt, tog hun hendes Lue af og slog hendes Haar ud, saa blev der saa lyst der inde, som om det var om højlys Dagen. Kjællingen blev da endnu mere nysgjerrig og spurgte Pigen ud om, hvad hun gjorde ved de Folk der nede i Brønden, siden de havde givet hende saadanne Gaver. „Det skal jeg lige fortælle jer“, sagde hun, „de var ved at bage der nede, og saa havde de et lille Barn, det passede jeg imens, og derfor ønskede de godt over mig tre Gange.“

„Ja, saa skal min egen Datter der ned i Morgen og have tre Ønsker ogsaa“, sagde Kjællingen.

Den Gang det blev Dag, saa fik hun hendes egen Datter stilt an paa Kjeldebingen, og som hun nu sad og spandt, rendte Kjællingen lige til hende og skubbede hende der ned. Nu skramlede Pigen omkring i Kjelden saa længe, til hun fandt den rustne Dør og kom ind til Folkene. De var ved at at slagte den Dag og havde saa travlt med det. Da hun nu hørte, at Barnet græd, saa bød hun jo til ligesom Søsteren, at hun kunde gjærne passe det en lidt. Men det var slemt værkeligt, og hun var ond og grim ved det, saa Barnet blev ræd for hende og gjorde snart ikke andet end græd den hele Tid, og jo mere det græd, jo værre blev hun til baade at plukke og slaa det. Saa ad Aften maatte hun ogsaa faa tre Ønsker, og da hun blot bad om at komme op, for hun havde faaet nok af det der nede, saa sagde de: „Du skal nok komme op alligevel“. Men nu vilde de ønske over hende først, at hver Gang hun tog hendes Lue af og slog hendes Haar ud, saa skulde det blive mørkt omkring hende, om det end var højlys Dag, og dernæst, at der maatte gro en Rævehale ud i hendes Pande, jo tiere hun klippede den af, jo længere den

skulde blive. Til sidst sagde Konen: „Det tredje Ønske, jeg vil give hende, skal være, at hver Gang hun spytter, skal der vælte ene graa Tusser ud af hendes Mund.“ Saa havde hun det, og dermed blev Folkene enige om at hjælpe hende op af Brønden, og saa kom hun ind til hendes Moder.

„Men hvad er det for en Hale, der hænger i din Pande?“ sagde Moderen til hende, „lad os faa den klippet af.“ Hun hentede en Sax og klippede Halen af, men saa blev den længere; hun klippede én Gang til, saa blev den saa lang, at den kunde slæbe hen ad Jorden, og saa maatte hun beholde den, som den var. Siden den Tid kaldte Folk hende Rævehale.

Den anden bitte Pige hendes Broder han tjente jo Kongen og var retten godt til Maade med ham. Hver Dag, naar han fik spist, bad han om Forlov til at gaa ud i Skoven. Saa bliver Kongen nysgjerrig, og han lister sig en Dag bag efter ham for at faa at vide, hvordan det kunde være, at han saadan gik i Skoven hver Dag. Da havde Karlen saadan et kjønt Billede skaaret ud i et Træ, og det var da hans Søsters Billede, han havde skaaret ud. Saa siger Kongen til ham: Hvad det var for et Portræt, han havde der, om det var en Afgud, han bad til? Nej svarede han, det var hans Søster, der var hjemme, og hun havde det saa ondt, for hendes Stifmoder var saa slem ved hende, og nu gik han der ud hver Dag og bad til Vorherre, at han vilde hjælpe hende, og hun maatte faa det noget bedre. Tillige med fortæller han jo, hvor kjøn hun er, og saa siger Kongen til sidst, at naar hun var saa kjøn, saa skulde han rejse hen og hente hende til ham, det var muligt, han vilde have hende.

Karlen rejser da af, og under Vejs kjøber han stads Klæder til Søsteren, for han vidste jo nok, at hun havde for lidt Klæder. Det Indkjøb var han nu heldig nok

med, for Klæderne passede hende saa udmærket, og hun saa saa godt ud i dem. Saa siger han da hans Ærende, at han skulde have hende med til Kongens Gaard, hun skulde over at tjene Kongen. Ja, saa sagde Moderen, at hun og Rævehale vilde ogsaa med. Han kunde jo ikke godt forbyde dem at rejse med, og saa kommer de af Sted alle fire.

Den Gang de kom ud paa Havet — for de skulde sejle til Kongens Gaard — saa blev det saadan et svært Vejrlig, og Broderen gik da oppe paa Dækket og sagde til Søsteren: „Forvar dig vel“, for Bølgerne slog forfærdelig ind over Skibet. Men hun kunde ikke høre, hvad Broderen sagde, for hendes Stifmoder havde saa tit slaaet hende under hendes Øre, at hun var bleven tunghør af det. Saa siger hun til Moderen: „Hvad er det, min Broder siger?“

„Han siger, at du skal trække af din Kjole og lade min Datter komme i den.“ Ja, hvad hendes Broder befalede, det gjorde hun gjærne. Saa trak hun ogsaa af Kjolen og byttede med den, Rævehale var i.

Lidt efter raaber hendes Broder igjen: „Søster, forvar dig vel.“

„Hvad er det, min Broder han siger?“ spørger hun.

„Han siger, at du skal tage Pynten af dit Hoved og sætte paa min Datters Hoved.“ Ja, hvad hendes Broder befalede, det gjorde hun gjærne, svarede hun. Altsaa tog hun Tøjet af hendes Hoved og satte det paa Rævehales Hoved; men det pyntede ikke svar meget paa hende, over det hun havde Halen i hendes Pande.

Saa siger Broderen igjen: „Søsterlil, forvar dig dog!“

„Hvad er det, min Broder han siger?“

„Han siger, at du skal lægge dit Hoved i mit Skjød, at jeg kan løske dig“, svarede Moderen, og saa gjorde hun ogsaa det, for hvad hendes Broder befalede,

det gjorde hun gjærne. Men i det samme skød hun hende ud i Havet.

Hun druknede alligevel ikke, for hun blev til en bitte Vildand, der sejlede bag efter Skibet.

Den Gang de kom nu i Land, saa kom Kongen ned og tog imod dem, og han spørger jo, om det var hans Søster. Ja, nu havde han ikke andre Søstre end hende. Saa bliver Kongen vred og siger, at han skal ned i Ormebo, og saa skal Ormene pille ham. Det var deres Straf den Gang, naar nogen forsaa sig haardt. Altsaa bliver han paa Kongens Befaling kastet ned i Ormenes Bo.

Da det blev nu Aften, saa kom denne her bitte Vildand og puttede sig ind ad Rendestenen, saa den kom ind i Kongens Køkken, og der skød den alle sine Fjer af sig og gik saa med sin bare Krop og varmede sig ved Ilden. Saa sad der en bitte Hund i Køkkenet, og den gaar Anden hen til og siger: „Piller under Bænke! sover Kongen? sover den gamle Skalk i Ovn? sover Broder i Ormebo? sover Rævehale? sover Stifmo'r?“ Derefter gav den Hunden et Ris, som den skulde fly hendes Broder, at han kunde have at gjenne Ormene fra sig med, og til sidst spyttede hun en Guldring, te Kokkepigen skulde have, for det hun havde faaet Lov til at staa og varme sig ved Ilden. Nu laa der ganske rigtig saadan en gammel Skalk inde i Ovnen, og alt det ligger han jo og hører paa. Endelig, da Anden havde faaet alle sine Fjer paa sig igjen, siger hun: „Nu kommer jeg to Aftener til, bliver jeg saa ikke frelst, saa skal jeg gaa ved Stranden saa længe som jeg lever.“ Det hørte Skalk ogsaa; men han var ræd for at fortælle Kongen det, for hvis det skulde nu ikke sæde, frygtede han for at komme i Ormegaarden ogsaa.

Aftenen efter kom Anden igjen og puttede sig under ved Rendestenen som forhen. Da den kommer ind,

skyder den sine Fjer af sig og siger saa til Hunden: „Piller under Bænke! sover Kongen? sover den gamle Skalk i Ovn? sover Broder i Ormebo? sover Rævehale? sover Stifmo'r?“ og saa flyede hun den et Ris, som den skulde give hendes Broder, te han kunde have at piske Ormene fra sig med, og dernæst spyttede hun en Guldring ud til Kokkepigen, den skulde hun have, for det hun havde givet hende Lov til at staa og varme sig. Endelig siger hun: „Nu kommer jeg en Aften til, bliver jeg saa ikke frelst, skal jeg gaa ved Stranden saa længe som jeg lever.“ Det laa den gamle Skalk nu og hørte alt sammen, og om Dagen efter fortalte han det til Kongen alt det hele, hvordan det var gaaet til, og hvad han havde hørt. Saa vilde Kongen selv sidde i Ovnen den næste Nat for at høre efter, og dersom det sædede saa ikke, hvad Skalk fortalte, saa skulde han i Ormebo bagefter.

Da det nu blev Aften igjen, kommer hun puttende ind som sædvanlig, det gjør Anden, underved Rendestenshullet og siger til Hunden: „Piller under Bænke! sover Kongen? sover den gamle Skalk i Ovn? sover Broder i Ormebo? sover Rævehale? sover Stifmo'r?“ Saa flyede hun Hunden et Ris, han skulde give hendes Broder, at han kunde gjenne Ormene fra sig med, og hun spyttede en Guldring til Kokkepigen, fordi hun havde faaet Lov til at staa og varme sig. „Nu kommer jeg aldrig mere, nu skal jeg gaa ved Stranden saa længe jeg lever“, og saa gik hun saadan og otede frem og tilbage paa Gulvet med hendes bare Krop. For Fjerene havde hun kastet af sig som sædvanlig, da hun kom; men dem havde Kongen listet sig til at tage, mens hun gik der, og den Gang hun var nu færdig og vilde af Sted, saa skulde hun jo have hendes Fjer, men der var ingen Raad til at finde dem. Saa begynder hun at klage sig saa meget stærkt: Nu havde hun ikke hendes

Fjer heller, og saa skulde hun jo rent og bar fryse, for nu kunde hun aldrig mere komme at varme sig. Men Tiden kom, da hun skulde•te'n, og saa vilde hun putte sig ud ad Rendestenshullet, som hun plejede; men saa snap Kongen i hende, og da hun vilde flyve fra ham, klemte han til, og saa blev hun til en Ost, og da han saa vilde jage den ind i Emmerne et lille Gran, blev den til en Aal. Saa tog han en Kniv og vilde skære Hovedet af den, men da blev den til den skjønneste Jomfru, han havde set i hans Dage. Nu gik der allerførst Bud ned efter hendes Broder, saa han kom op af Ormebo, og Ormene havde ingen Skade gjort ham, for det han var kommen uskyldig derned. Saa fik de Hold i Rævehale og Stifmoderen, de maatte til at bekjende, hvad de havde gjort baade mod deres Søster og Broder og Kongen, og derfor blev de dømte til at puttes i en Tønde med Pigge i, og der blev spændt fire Vildsmakker for den. Saa rendte de ad alle fire Verdens Hjørner med dem, og saadan kom de ynkelig af Dage. Men Kongen giftede sig med denne her bitte Jomfru, og hendes Broder gaar saa og tjener dem den Dag i Dag.

---

17. Pigerne i Brønden.

Der var en Mand og en Kone, de havde to Døtre, men den ene var Konen Stifmoder til, for Manden havde været gift en Gang før. Stifdatteren kunde hun nu slet ikke lide, og de var onde ved hende baade Moder og Søster. Til sidst vilde Moderen af med hende, og saa forelagde hun dem begge det Vilkaar, at de skulde spinde, og den sin Traad der gik først i Stykker, den skulde ad Kjelden. Men hendes egen Datter skulde spinde en tyk Traad, og Stifdatteren en fin Traad.

Saa gik Stifdatteren sin først i Stykker, og hun blev da skubbet ned i Kjelden paa Hovedet.

Hun druknede ikke, men sank lige til Bunden, og der kom hun paa en grøn Sti, som hun gik hen ad. Saa kommer hun til et Dige, og det siger til hende: „Aa, lille Pige, træd let paa mig, jeg skal nok lønne dig.“ Hun træder jo paa Diget saa let, som hun kan, og saa kommer hun over. Lidt efter kommer hun til et Træ, der var fuldt af Æbler, og det siger: „Aa, lille Pige, ryst mig, jeg skal nok lønne dig.“ Hun rystede Træet det bedste hun kunde, saa alle de modne Æbler faldt af det, og saa gik hun videre. Lidt efter kom hun til en Ovn, og den raabte: „Aa, lille Pige, ild mig, jeg skal nok lønne dig.“ Hun tog da et halvt Lyngknippe og smed derind, og saa gik hun videre.

Saa kommer hun til en gammel Mand, og han siger til hende: „Aa, lille Pige, vil du ikke have en Tjeneste? for saa vil jeg stede dig, jeg skal nok lønne dig“. Jo, det vilde hun nok, og hun fulgte med den gamle Mand hjem. Saa siger han: „Naar du vil tjene mig tro, saa skal du have det godt ved mig, du skal ikke bestille andet end rede min Seng og lave min Mad og feje min Stue og passe mine Høns og klø mig i mit Hoved, naar jeg sover.“ Det lovede hun, og saa blev hun jo der og passede det godt nok alt sammen.

Men den første Dag, hun skulde ud at give Hønsene, da siger Kokken til hende: „Aa, lille Pige, vær god ved mig, saa skal jeg nok lønne dig.“ Hun var ogsaa god ved den og gav den nok at æde. Den gamle Mand gik tit ud om Dagen, og saa gik hun og saa sig omkring i Huset. Da kommer hun en Dag ind i et Kammer, hvor hun ikke havde været før, og der var saa fuldt af døde Kroppe. Saa gik hun ind i et andet, og der laa saa meget Guld og Sølv i store Dynger. Da hun kommer ud igjen og vil give Hønsene, siger Kok-

ken: „Nu vil det gaa dig galt, naar den gamle Mand kommer hjem, og han mærker, at du har været i hans Skatkammer; men du har været god ved os alle Tider, og naar du vil gjøre saadan, som jeg nu siger, saa kan det endda være, du kan komme godt fra det. Saa snart den gamle kommer hjem i Aften og er falden i Søvn, saa skal du tage mig og alle mine Høns og alle vore Kyllinger og sætte ind til ham, saa skal vi nok klø ham i hans Hoved, og saa skal du tage saa meget Sølv og Guld i en Pose, som du kan bære, og skynde dig at komme af Sted, inden han bliver vaagen."

Naa, hun gjorde, lige som Kokken havde sagt. Da den gamle Mand kom hjem, var han søvnig, og hun kløede ham i hans Hoved, til han faldt i Søvn. Saa listede hun sig ud og hentede baade Kok og Høns og alle Kyllinger, og de sprang strax op paa hans Hoved og gav dem til at klø det bedste de kunde. Imidlertid fik hun en Pose fyldt med Guld og Sølv, og saa gav hun sig paa Hjemvejen ad den grønne Sti. Men den gamle Mand mærkede snart, at det var ikke hende, der kløede ham, og da han bliver vaagen og ser, at det var Kok og Høns og alle Kyllinger, saa kunde han jo forstaa, der var Fejler ved det, og han smider dem ned af sig og farer ind i Skatkammeret. Jo rigtig, der manglede en hel Pose fuld af Sølv og Guld, og Pigen var henne. Saa giver han sig til at løbe for at ville rende hende ind. Han kommer til Ovnen og siger:

„Har du ikke set en Pige med Pik og Pak
og en Pose paa hendes Nakk'?"

„Jo", siger Ovnen, „gaa stille og raab højt, saa finder du hende nok." Naa, han gaar jo ret stille og raaber lige saa højt, som han kan, til han kommer til Træet. Saa spørger han ogsaa det om det samme:

„Har du ikke set en Pige med Pik og Pak
og en Pose paa hendes Nakk'?"

„Jo“, siger Træet, „gaa stille og raab højt, saa finder du hende nok.“ Han gjorde, ligesom Træet sagde, og saa kom han hen imod Diget. Men Pigen havde jo faaet saadant et Forspring, at hun kommer først til det. Da han ser hende, raaber han, at hun skulde bie, og hun skulde da saadan og saadan faa, for det hun havde stjaalet hans Guld og Sølv og havde faaet ham til at rende saa langt efter sig. Men hun vilde jo ikke bie og render over Diget, der gjorde sig saa lavt, som det kunde, og da han vil bag efter, bliver det saa højt, at han kunde slet ikke komme over. Hun kommer velbeholden med den grønne Sti hen til Brønden, og da var hendes Søster i det samme ude for at trække Vand op, for nu skulde hun jo til at gjøre saadant noget, siden hendes Søster var kommen væk. Pigen i Brønden smider hendes Pose i Spanden og springer selv op bag efter, og saa trak den anden hende op. Baade Stifmoderen og Søsteren blev jo meget forskrækkede ved at se hende, for de troede, hun var druknet for længe siden. Men hun fortalte dem, hvordan det var gaaet, og viste dem alt det Guld og Sølv, hun havde i hendes Pose.

Da Stifmoderen hører og ser det, fortrød hun saadan, at hendes egen Datter ikke skulde være kommen derned at tjene. Men alt kunde vel oprettes, og saa kommer de til at spinde igjen, Stifdatteren den grove Traad, og hendes egen Datter den fine, og den hvis Traad først gik i Stykker, skulde paa Hovedet i Brønden. Saa gik den fine Traad først i Stykker, og den yngste Datter blev da skubbet i Kjelden paa Hovedet. Hun blev ved at sykke ned ad, til hun kom paa en grøn Sti, det var jo den samme, den anden havde været med. Hun kommer ogsaa til Diget, og det sagde: „Træd let paa mig, saa skal jeg nok lønne dig.“ „Nej“, siger hun, „det har jeg ingen Tid til, jeg skal stræbe og hen at

have mig en Tjeneste“, og saa gik hun videre og kom til Træet, der sagde: „Ryst mig, saa skal jeg nok lønne dig.“ Men det havde hun heller ingen Stunder til, hun skulde skynde sig og hen at have en Tjeneste ledt op, sagde hun. Saa kom hun til Ovnen, der sagde lige saadan: „Aa, lille Pige, ild mig, saa skal jeg nok lønne dig“; men det havde hun naturligvis heller ingen Tid til. Saa kommer hun til den gamle Mand, og han siger: „Hør, lille Pige, hvor skal du hen?“ — „Jeg skal hen at have mig en Tjeneste.“ — „Ja“, siger han, „saa kan du komme til at tjene ved mig, og du skal ikke bestille andet end rede min Seng og lave min Mad og feje min Stue og passe mine Høns og klø mig i mit Hoved, naar jeg sover.“ Ja, den Tjeneste vilde hun nok have, og saa kommer hun med ham hjem.

Da hun kommer ud og skal give Hønsene, siger Kokken til hende: „Aa, lille Pige, vær god ved mig, saa skal jeg nok lønne dig.“ — „Ja, det er vist en dejlig Løn, du kan give mig“, siger hun, „jeg kommer nok til at have anden Løn end den.“ Nu var hun der en Tid, men var slet ikke god til hendes Bestilling, somme Tider fik Hønsene noget og somme Tider ikke. Imidlertid havde hun dog faaet at se, hvor den gamle Mand havde hans Sølv og Guld, og saa en Gang, han var falden i Søvn, og hun som sædvanlig skulde klø ham i hans Hoved, satte hun Kok og Høne og Kyllinger til den Bestilling og gik ind og fyldte en Sæk med Sølv og Guld. Den rendte hun saa hendes Vej med. Men i Steden for at klø gav Kokken sig til at gale, saa den gamle Mand blev vaagen, og da han mærkede, Pigen var henne, gav han sig til at rende for at indhente hende. Saa kommer han til Ovnen og siger:

„Hør, lille Ovn, har du ikke set en Pige med Pik og Pak og en Pose paa hendes Nakk'?“

„Jo", siger Ovnen, „løb rask og tal sagte, saa naar du hende nok." Saa kom han til Træet:

„Har du ikke set en Pige med Pik og Pak
og en Pose paa hendes Nakk'?"

„Jo", siger det, „løb hurtig og tal sagte, saa naar du hende nok." Saa kom han til Diget, og da var han helt nær ved hende. Hun var lige ved at kravle over, men da blev Diget saa højt, at hun kunde paa ingen Maader komme derover, og saa kvasede han hende der. Han tog baade Posen med Sølv og Guld og hendes døde Krop med sig hjem til de andre døde Kroppe. Hendes Moder sørgede saadan over, at hun kom ikke igjen; men da det nu en Gang var saadan, at hun ikke kom, blev Stifdatteren gjæv med hende, for det hun havde ikke andre. Saa levede de godt sammen for Fremtiden.

---

18. Herlighederne i Hedehuset.

Der var da en Gang en Mand, som der er flere, der havde et Par Sønner tilovers, og de skulde da hen at tjene. Den ældste af dem, der hed Store-Jørgen, han vilde til Kongens Gaard og faa Plads, og det sker godt nok, for han blev Studerøgter. Den yngste kaldte de Lille-Jørgen, og han faar da ogsaa i Sinde at tage til Kongens Gaard. Der faar han Tjeneste som Staldkarl, og saa er han jo den villeste.

Det gaar Store-Jørgen og ærgrer sig helt gal over, han var den dygtigste og den største og fik dog den ringeste Plads. Endelig gaar han da saa længe og skrupelerer over det, at han faar udtænkt, hvordan han vil hævne sig paa ham, og saa gaar han op til Kongen en Dag og siger, om han vidste, hvad hans Broder havde sagt. Nej, det vidste Kongen jo ikke. Ja, han

havde da sagt, at han vidste, hvor der var en Hest, der tabte en Guldsko for hver Fod, den satte til Jorden.

„Naa“, siger Kongen, „det var godt, jeg fik det at vide, for saadan en Hest det er netop min Ganning. Du kan jo sige til Lille-Jørgen, at han kan komme her op, jeg vil snakke med ham.“

Saa gaar Store-Jørgen ned i Stalden og forretter dette her, og Lille-Jørgen kommer op paa Salen til Kongen. „Du ved jo, hvor der er en Hest, der taber en Sko for hver Fod, den flytter“, sagde Kongen, „og den Hest har jeg faaet Lyst til, saa den skal du skaffe mig, jeg skal nok fornøje dig godt for din Umage. Men hvis du ikke gjør det, saa skal du miste dit Liv.“ Han forsikrer jo, at han aldrig havde sagt saadan noget og heller ikke kunde skaffe den Hest; men det hjalp ikke, hvad han sagde, og saa gik han helt harmet ud fra Kongen og ned ad Stalden. Dér stod en graa Vædder i en Baas, og da siger den til ham: „Hvi gaar du saadan og græder, Lille-Jørgen?“

„Ja, det kan ikke hjælpe, jeg siger dig det, for du kan ikke redde mig alligevel, det gaar saadan, at jeg mister mit Liv.“

„Jo, sig mig det“, sagde Vædderen, „jeg skal nok hjælpe dig.“

Saa fortalte han, hvad Kongen havde paalagt ham, og den Hest vidste han jo ingen Raad til at skaffe.

„Jo, det kunde endda være“, sagde Vædderen, „naar det bliver nu Aften, saa kan du sætte dig paa min Ryg, og saa rider vi hen efter Hesten.“

Saa red Jørgen af Gaarden, te Grus og Sten havde nær slaaet Vinduerne ind. Da han havde redet saadan en lidt, kommer han ud paa en stor Hede, og Vædderen spørger ham saa, om han kunde ingen Ting se.

Jo, han kunde se et ussel bitte Lys, der var saa langt henne.

„Ja, der skal vi til, for i det Hus er Hesten, der taber en Guldsko for hver Fod, den sætter. Naar vi nu kommer dertil, saa skal du gaa ind og høre, om du kan ikke blive der i Nat; og naar de siger ja, skal du passe paa, hvad Konen siger til Datteren.“

Saa kommer han ogsaa ind og beder Godaften og forlanger Kvarter. Ja, de havde ikke god Lejlighed, men da det var saa sildigt og saa mørkt, saa fik han jo at blive der.

„Men jeg har en bitte graa Vædder her uden for, mon jeg kunde ikke faa den ind i en bitte Krog et Steder?“

De havde ikke andre Plads end i Tørvekrogen, og saa sætter han jo Vædderen der ind.

Da de saa noget efter var komne til Rolighed, og Kjællingen var kommen i Sengen, siger hun til Datteren:

„Har du Hesten givet?
har du Soen givet?
saa hæng din Ringlestav og din Lyseblyne ved din Seng
og gaa saa i den!“

Lidt efter, da de andre var faldne i Søvn, rejser Jørgen sig og faar fat i Hesten og faar Vædderen med sig, og saa rejser han af med dem ad Kongens Gaard det bedste han kunde. Datteren var imidlertid kommen op, da hun hørte, at der var noget Skrumleri til Færds, og da hun saa ser, at Hesten er henne, tager hun til Renden bag efter dem. Men til alt Vanheld kunde hun ingen Steder komme, hun stumlede og steglede og skrumlede i de her mange Hestesko, der laa langs ad Vejen. Jørgen kom heldig til Kongens Gaard med Hesten og blev vel antagen ved Kongen, og tillige med fik han en stor Belønning, for det han havde skaffet ham den Hest.

Det blev langt fra at være til Maade for Store-Jørgen, at hans Broder nu var meget gjævere med

Kongen end forhen, og han skrupelerede endnu mere paa, hvordan han skulde faa ham af Vejen. Endelig finder han paa at sige til Kongen, at hans Broder havde sagt, han kunde skaffe en Ringlestav, der kunde ringle over ni Kongeriger. Saadan en vilde Kongen gjærne have, for den var ham meget nyttelig, og han sender da Bud efter Lille-Jørgen, for han troede det bedre denne her Gang, hvad Broderen sagde, netop fordi det havde passet saa godt sidste Gang. Lille-Jørgen kommer og hører, hvad Kongen nu forlanger, og dertil kunde han jo ikke svare andet, end at han aldrig havde sagt det. „Jo vist har du“, sagde Kongen, „og skaffer du den ikke, saa skal du af med dit Liv; men kan du skaffe den, saa skal du faa en stor Belønning.“

Ja, han gaar jo ud og klager hans Nød for den bitte graa Vædder. „Det skal have gode Veje“, sagde Vædderen, „du kan sætte dig paa min Ryg i Aften, saa faar vi vel fat i Ringlestaven, for den er i det samme Hus, som vi var sidst.“

De rider da af Gaarden, ret te det støvede, og kommer ud med den Hedevej. Da de havde redet et Stød, siger Vædderen, om han kunde ikke se et Lys. Jo, men det var saa elendig bitte. „Ja, vi har langt derhen endnu“, siger Vædderen, „men vi maa dertil, inden de gaar i Seng.“

Saa kommer han ind og forlanger Nattely. „Nej“, siger den gamle Kjælling, „du kan ikke faa Kvarter, for det er vel sagt Lille-Jørgen, der har været her en Aften før.“

„Aa, lad mig blive her, det er saa mørkt og saadan et slemt Vejrlig“, sagde Jørgen.

Ja, saa fik han da at blive der. Han ud efter hans bitte graa Vædder og faar den bundet i Tørvekrogen. Saa siger den gamle til Datteren:

„Har du Soen givet?
saa hæng din Ringlestav og din Lyseblyne paa din Seng
og gaa saa i den!“

Ja, hun havde nu gjort det, sagde hun, og saa gaar hun ogsaa i Seng.

Da de nu er komne til Rolighed og er faldne i Søvn, lister Jørgen sig op og faar fat paa Ringlestaven. Saa for Skam hører de det, den Ringlestav gjorde jo nogen Alarm, men han er endda saa snar, at han faar den bitte graa Vædder imellem Benene og rejser af med Ringlestaven ved Haanden, og det tager lige godt saadan en Fart, te Datteren kan ikke naa ham og tage ham. Han kommer altsaa heldig til Kongens Gaard med den.

Kongen kommer ud og tager imod ham, og han er saa fornøjet med den Ringlestav, han der faar, at han giver Lille-Jørgen en stor Belønning.

Nu mærkede Store-Jørgen jo, at hans Broder var bleven endda meget gjævere med Kongen, og han gjorde saadan ud af ham for den Ringlestav; det var jo en, der var ham saa nyttelig, for han havde jo meget, han skulde give Signal ad, og saa gaar Store-Jørgen en Tag igjen og spekulerer paa, hvordan han skal nu faa ham af Vejen.

Han hitter endelig paa at fortælle Kongen, at hans Broder havde sagt, han vidste af en Lyseblyne, der kunde lyse over ni Kongeriger, og den kunde han skaffe. Den fik Kongen strax Lyst til, for der var saa meget, han skulde have Belysning over, og da den kunde saadan lyse op, var den ham en grumme nyttelig Ting. Han faar da Ord med Lille-Jørgen om det og forestiller ham, at den Lyseblyne vilde han have, for den kunde spare ham saa meget Lyssen, og han skulde nok betale godt for den; men hvis Jørgen ikke skaffede den, skulde han miste hans Liv.

Han ud og klagede hans Nød til hans bitte graa Vædder. „Det skal have gode Veje“, sagde Vædderen, „vi henter den i Aften.“

Jørgen sætter sig da paa Vædderen om Aftenen, og saa farer de af Gaarden, te Grus og Sten det fløj til alle Sider. De tager den samme Vej som forhen, og da de kommer langt ud paa Heden, siger Vædderen, om han kan se noget? „Ja, et lille bitte Lys.“

„Naa, der skal vi til, og naar du kommer der, saa gaa ind og hør om Kvarter, men læg godt Mærke til, hvad Kjællingen siger til Datteren.“

Da han nu kommer ind og frembærer hans Ærende, siger Kjællingen nej, hun var ræd før, det var Bitte-Jørgen. Men han beder saa mindelig om at blive der, det var saadan et slemt Vejrlig, og han kunde ikke godt komme længere. Saa fik han da Lov til at blive der til sidst, for Datteren havde faaet Lyst til ham, hun tykte, han var saa kjøn. Saa binder han hans Vædder ind i Tørvekrogen og kommer til Ro.

Kjællingen siger saa til Datteren:

„Har du Soen givet?
saa hæng Lyseblynen ved din Seng
og gaa saa i den!“

Ja, nu havde hun gjort det, og saa kom de alle sammen til Rolighed.

Lidt efter er Bitte-Jørgen jo oppe og faar fat i Lyseblynen; men han skrumler for meget, og de andre vaagner. Saa kommer Datteren op og skal have fat i ham, men han er dog saa hurtig i det, at han faar den graa Vædder imellem Benene, og saa er han hyttet; det tager saadan en Fart, at hun paa ingen Maader kan naa ham.

Lille-Jørgen kom heldig til Kongens Gaard med Lyseblynen, og han var velkommen. Kongen kom selv ud og tog imod ham og er saa glad og fornøjet over den Lyseblyne, at han giver ham en stor Betaling for den.

Saa bliver Store-Jørgen endnu mere misundelig, og han faar da atter Kongen pudset paa Broderen. „Ved du nu, hvad din Broder har sagt om dig?“ siger Kongen.

Nej, han vidste ikke.

„Han har sagt, at du vidste, hvor der var en So, der tabte en Side Flæsk for hver Fod, den flyttede, den skal du skaffe mig, for jeg har saa meget at lade Flæsk til, og det er en grumme nyttelig Ting for mig at faa den. Men skaffer du den ikke, saa skal du miste dit Liv, og skaffer du den, saa skal du faa min Datter og det halve Rige.“

Ja, han ud til hans bitte graa Vædder og klager hans Nød til den. „Det skal have gode Veje“, siger Vædderen, „sæt du dig paa min Ryg i Aften.“

Han red jo af Gaarden saa forskrækkelig, te Sand og Sten det spruttede runden om ham, og de tager jo Vejen ud til Hedehuset igjen. Da han havde redet et Stød, siger Vædderen, om han kunde se noget Lys. Nej, i Aften kunde han ingen Ting se. „Ja, det er sandt, det kommer paa, at du har faaet det.“

Saa kommer han ind og beder Godaften og forlanger at blive der. Nej, siger Kjællingen, hun var ræd for, det var Bitte-Jørgen, der havde skilt dem ved saa mange Herligheder, han havde taget deres Hest og Ringlestav og Lyseblyne, og nu vilde han vel sagt have deres So med. Ja, de fik da endelig at lade ham blive der, det var saadan et sølle Vejrlig, og han kunde ikke komme længere i Aften. Datteren hjalp til, og saa lod Kjællingen sig besige.

Han gaar da ud og faar hans bitte graa Vædder bundet ind i Tørvekrogen paa den gamle Plads, og saa kommer han til Ro. Den gamle Kjælling siger til Datteren, om hun havde Soen givet, saa kunde hun gaa i hendes Seng.

Ud ad Natten kommer Bitte-Jørgen jo op og skal

have Soen ud, men Svinene er jo ikke altid saa meget magelige at komme af Sted med i en Hast, og det gaar ham da skidt, Kjællingen og Datteren bliver for tidlig vaagne, og de fanger Bitte-Jørgen og binder ham ved Soen, nu skulde han staa der inde og fedes. Det hovede han ikke svar vel, men Datteren trøster ham og siger, at hun skulde nok hjælpe ham det hun kunde.

Da de nu havde fedet paa ham i ni Dage, vilde Kjællingen have smagt til ham, om han var ikke fed nok. Datteren kommer da der ud med et Stykke Kniv. „Moder sagde, jeg skulde gaa ud og skære et Øre af dig, hun vilde have smagt til det, om det er fedt nok. Men det kan jeg ikke nænne“, siger Pigen, „der har du Kniven, og saa kan du skære et Øre af den gamle So, saa vil jeg gaa ind til hende med det.“

Naa, hun kommer ind til Moderen med Øret, og da hun var blind, saa kunde hun ikke se, at det var Soens Øre. Nej, det var baade haardt og tørt og sejt, han var ikke nær fed nok, og han skulde da staa i otte Dage til.

Da de Dage var saa omme, skulde de have smagt til ham igjen. Datteren kommer ud med Kniven og siger: „Moder sagde, at jeg skulde gaa ud og skære en Finger af dig, men det kan jeg ikke nænne, der har du Kniven, saa kan du skære Halen af Soen, og jeg vil da gaa ind til Moder med den.“ Ja, det var jo godt, og han skærer Soens Hale af.

„Jo, nu er han fed og god, nu skal han holde for.“

Men hvordan skulde de nu bedst bære dem ad med ham? Saa raadslaar Moder og Datter med hinanden, til de bliver enige om, at de vil have ham stegt, og saa skal Ovnen da ildes. Da den var varm nok, gaar Datteren ud og løser ham, og saa skal han der ind. Men nu er der det Vanheld for dem, at han kunde ikke ligge paa Skaadet, enten vilde han trimle af for

dem til den ene Side eller til den anden, og de kunde ikke faa ham i Ovnen. Kjællingen kunde ikke se ham, og hun stod og famlede og fuslede ved ham for at faa ham lagt, men han kunde nu ikke gjøre det godt nok for hende. Saa siger han: „Ja, saa kommer du til at sætte dig paa det først for at vise mig det.“ Det gjorde hun, og saa tog han ved Skaadet og tarsk hende ind i Ovnen i Steden for, saa hun brændte helt op. Han stoppede godt for Munden af den, at hun skulde ikke komme ud igjen, og saa lukkede han Datteren inde i et Kammer, i den Stund han kom af Sted med Soen.

Han kommer hjem til Kongen, og der laa saadan en Mængde Flæsk paa Vejen, at det var forfærdeligt, en kunde snart hverken ride eller kjøre for alt det Flæsk, de havde tabt. Kongen kom ud og tog imod ham og var saa god og glad over, at han skaffede ham saadant et Svin, nu behøvede han aldrig at kjøbe Flæsk mere.

Saa skulde han til at gjøre sig gode Venner med Datteren, og det var godt nok baade med Kongens Løfte og Minde. Han bliver gift med hende, og de lever herlig og vel.

Da han nu har overtaget Riget, saa skulde de unge raade for, hvad Straf Store-Jørgen skulde have for den Fortræd, han vilde have gjort hans Broder. Det bliver da bestemt, at han skal i en piggeret Tønde, og der skal spændes to vilde Dyr for ham. Kort efter døde Prinsessens Fader, og saa fik han hele Riget at raade over, og det varede mange Aar, inden han døde.

---

19. Guldsvin, Guldænder og Mundharpe.

Der var en Mand og en Kone, som havde to Sønner, og de kaldtes Vestre begge to, saa for at skille

dem ad kaldte de den ældste Store-Vestre og den yngste Lille-Vestre. Da det var fattige Folk, skulde Drengene jo ud at tjene, saa snart de kunde, og de bliver enige om at drage til Kongens Gaard for der at søge Tjeneste. Han vilde ogsaa nok stede dem, og saa blev de der begge to.

Store-Vestre var nu bedst til at snakke med Kongen, men alligevel blev Lille-Vestre med Tiden den gjæveste, og saa gik Broderen og blev helt avenset over det. I lang Tid spekulerede han paa, hvordan han skulde faa ham af Vejen, og saa gaar han en Dag ind til Kongen og siger: „Min Broder er en kunstig Svend, ved du, hvad han har sagt?“ Nej, sagde Kongen. „Han fortæller, at han kan sejle over til Troldkongen og tage hans Guldsvin fra ham. Du skulde dog prøve at forlange ham til det.“

Kongen vilde nu saa uendelig gjærne have fat i saadant et Svin med Guldbørster, og han kalder strax Lille-Vestre op til sig.

„Du har jo sagt, at du kan skaffe Troldkongens Guldsvin herover, hvis jeg ønsker det.“

Nej, det havde han aldrig sagt i hans Dage, og det kunde han heller ikke.

Saa kalder Kongen paa Store-Vestre og siger: „Det var jo ikke sandt, hvad du sagde om din Broder.“

Jo, det var sandt hvert Ord, og han kunde ogsaa godt, naar han vilde, men han skulde mærke, at det var Kongens Alvor, og det var bedst at sætte ham for at skaffe Svinet inden tre Dage.

Nu maatte Lille-Vestre holde for igjen. „Jeg ved godt“, sagde Kongen, „at du kan, og du skal ogsaa og det inden tre Dage, ellers mister du dit Liv, nu ved du, hvad du har at rette dig efter.“

Som nu Lille-Vestre gik uden for Slottet om Aftenen i sørgmodige Tanker, træffer han paa en gam-

mel Kjælling, der ikke saa meget rar ud. Hun spurgte om, hvad der laa ham paa Sinde. Ja, saa fortalte han, at Kongen havde paalagt ham at hente Troldkongens Guldsvin, og hvis ikke han gjorde det, skulde han af med sit Liv. Men han saa nu ingen Udvej til at faa fat paa det Svin, ej heller vidste han det mindste af, hvor Troldkongen boede.

„Ja“, siger hun, „med den Ting har det ingen Nød. Naar du nu gaar ned til Stranden, saa ligger der en lille Baad, som ikke er større end lige til dig, og den kan du sejle derover i. Ligesom Vinden vender sig, saadan skal du sejle og ellers ingen Ting kere dig efter. Men du skal huske at faa en Skjæppe Salt med dig.“

Saa gaar Lille-Vestre hjem til Kongen og forlanger en Skjæppe Salt, for nu vilde han rejse, og den skulde han have med sig. Ja, det fik han, og saa sejler han af.

Før han vidste af at sige, var Baaden ved Land, og nu kunde han se Troldkongens Gaard. Med Saltet paa Nakken lister han sig derhen, og da der lige hængte en Husstige, satte han den til Huset og krøb op paa Mønningen. Nu kunde han se ned gjennem Skorstenen, at der stod en Gryde Grød paa Ilden, og saa løser han for Posen og hælder alt Saltet ned i Grøden. Saa siger Troldkonen til hendes Datter: „Gaa frem og smag til Grøden, om de er salte nok.“ Ja, hun gik jo frem og smagte og kommer løbende tilbage. „Aa, Moder, det er ikke andet end ene Salt, du har sat paa Ilden i Aften.“ Da var det galt, saa skulde den Grydefuld smides hen, og de skulde have en ny Nadver standet. Men i den Tid de havde travlt med det, gik Lille-Vestre ind i Svinehuset og fik Svinet trukket ned til Vandsiden. Saa kunde Troldkvinden høre, at Svinet skreg, og der blev saadant et Spektakel, og hun siger da til Datteren:

„Tag mig mit Skjødskind og min Trinetaske, jeg tykkes, jeg mærker noget.“

Det fik hun fat i, og saa kunde hun lige tage Vejen ned til Vandet i ét Trin. Men da havde Lille-Vestre faaet Svinet i Baaden og var allerede et godt Stykke ude paa Vandet. Det kunde hun ikke trine over, og hvis hun trinede midt i, saa vilde hun drukne, derfor maatte hun lade ham sejle. Men hun raabte til ham og truede ham med, at hvissom han kom igjen, saa skulde han blive slagtet, ligesom de slagter Faar, hvor han var fra. Han brød sig jo ikke om, hvad hun sagde, og lod Baaden raade for æ Sejlen, saa han kom knaphændig til Land, endskjønt Vandet var grumme bredt.

Da han nu kommer op til Kongen med Svinet, blev han jo saa overhaands til Maade for ham. Men det saa Broderen paa med onde Øjne, og saa grundede han stadig over noget andet at lyve ham paa, for at han kunde blive sat Veje for, saa han selv kunde komme i Yndest ved Kongen.

Saa siger Store-Vestre til Kongen en Dag, at Troldkongen havde tre Høns med Guldfjer, og de gjorde Guldæg. Dem havde hans Broder sagt, at han saa magelig kunde skaffe, Kongen skulde blot sige det til ham. Saa bliver Lille-Vestre kaldt ind igjen, og han paastaar jo, at han havde aldrig sagt det. „Jo vist har du“, siger Kongen, „du kan magelig skaffe dem, og du skal ogsaa, jeg saa jo, hvordan det gik sidst, og da svarte du mig lige saadan. Der hjælper nu ingen Snak, og hvis du ikke skaffer dem inden tre Dage, skal du miste dit Liv.“

Han tykte, det var en haard Tur, han havde været paa sidst, og nu skulde han af Sted igjen, derfor gik han om Aftenen og var saa hæslig sørgmodig. Da kommer den gamle Kjælling og siger Godaften, „hvad er der nu ved det med dig?“ Ja, han fortæller det

hele. „Aa, det gaar vel“, siger hun, „nu skal du hjem og hente tre Høns, for dem skal du have med dig, og saa gaar du ned til Baaden, den ligger paa det samme Sted som sidst, og saa sætter du dig blot i den og lader den raade for æ Sejlen.“

Nu gik Lille-Vestre hjem og forlangte tre Høns, saa var han belavet paa at sejle. Dem faar han, og saa kommer han over til Troldkongens Gaard igjen. Der slog han en Vinduesrude ind, og saa tog han Hønsene den ene efter den anden og puttede dem ind ad Hullet. De skræbte jo og tog paa i en farlig Tid, og Troldkongen og hans Folk blev helt forskrækkede, men Lille-Vestre løb om til Hønsehuset og fik fat i deres Guldhøns. Imens nu de andre var nær ved at krybe ned i et Musehul, sagde Trolddronningen, for hun havde mest Mod: „Mon det ikke skulde være Lille-Vestre, der er paa Spil igjen? aa, tag mig mit Skjødskind og min Trinetaske i en Fart.“

Saa tog hun Vejen ned til Vandet i ét Trin, men det var for sildigt, han var meget længere ude end sidste Gang. Saa raabte hun:

„Nu har du stjaalet vort Guldsvin og vore Guldhøns, kommer du nogen Tid igjen, skal du rigtig nok miste dit Liv.“

Det kerte han sig ikke om, da han var uden for hendes Grænser, og Baaden landede med ham, snart inden han vidste af det. Med de tre Guldhøns under Armen fremstillede han sig for Kongen, og det var jo svært, saa gjæv han nu blev med ham.

Men Broderen ærgrede sig baade gul og grøn. Han troede endda, at Lille-Vestre skulde have kommet af med Livet paa den sidste Tur; men nu maatte der jo spekuleres noget nyt op. Saa bilder han Kongen ind, at hans Broder havde sagt, han kunde skaffe Troldkongens Guldmundharpe, og den Harpe var saadan, at

en kunde blæse alle de Stykker, der var til, paa den. Kongen holdt svært meget af Musik, og han blev saa glad ved, at Store-Vestre fortalte ham det. Strax lader han Broderen kalde op til sig og befaler ham at rejse over efter den Guldmundharpe, han havde snakket om. Ja, han havde da ingen Mundharpe talt om. „Jo vist har du“, sagde Kongen, „og du kan magelig skaffe den, hvis du ikke gjør det, skal du miste dit Liv. Din Broder har fortalt mig det, og jeg ved, at det er sandt.“ Ja, det var da helt umuligt at skaffe den Harpe.

„Aa, det siger du hver Gang, den Snak kjender jeg nok“, sagde Kongen, „men det bliver nu ved, hvad jeg har sagt“.

Nu holdt han jo ikke af at komme paa den Rejse tiere, og saa gaar han nok saa sørgmodig uden for om Aftenen. Da kommer den gamle Kone igjen, og han klager sin Nød til hende. „Du skal gaa ned til Baaden og sætte dig i den“, sagde hun, „saa kommer du over til Troldkongens Land igjen, og denne her Gang skal du ingen Ting have med dig.“ Han gaar da til Kongen og melder, at han er færdig til Rejsen. Det var jo godt, og han maatte blive henne saa længe, som han vilde, men jo snarere han kom, des kjærere var det naturligvis.

Lille-Vestre kommer til Troldkongens Land i en Haandevending, og han gaar op til Gaarden. Saa snart han nu pikker paa, kommer de ud og fanger ham. „Haahaa, god Karl“, siger Troldkongen, da han ser, hvem det er, „du stjal først mit Guldsvin og saa mine tre Guldhøns, vi har hverken faaet Guldflæsk eller Guldæg i mange Tider for din Skyld, nu skal du fedes og slagtes.“

Saa satte de ham ind i et Kammer, og der skulde han leve ved ene Svedsker og Rosiner for at blive dygtig fed. De gav ham Føden ind ad en lille Luge,

og under Dørtræet var der et lille Hul, som han af og til skulde stikke hans Finger ud af, for at de kunde mærke, om han var trevenes eller ikke. Der gik længere Tid hen, og ikke han saa Dagens Lys nogen Sinde, saa han blev svært kjed af den Arrest. Saa var det en Dag, Datteren var ene hjemme, og hun kommer ud for at malke, da tigger han hende for at faa Lov til at komme ud en lidt i Kohnset. Omsider giver hun efter og lukker ham ud. Saa havde han en Pennekniv ved sig, og med den lister han sig til at skære en Ko sin ene Patte af. Den puttede han i Lommen og lod som ingen Ting, og da hun var færdig med at malke, kom han ind i hans Kapel igjen. Saa skal de Dagen efter til at føle paa hans Finger, og da trækker han denne her Patte paa den. Jo, nu var han fed nok, og saa skulde han slagtes Dagen efter.

Men da skulde Kongen og Dronningen fra By, og de sagde til Datteren, at hun fik ene at tage Livet af ham, og der skulde være lavet Suppe paa ham, til de kom hjem om Aftenen. „Ja, det kan jeg sagtens", mente Datteren.

Da de var tagne af Sted, skulde hun jo til at have ham ud og ned ad Køkkenet. „Nu skal du lægge dit Hoved paa denne her Huggeknub", siger hun, „saa vil jeg hugge det af."

„Ja, det vil jeg gjærne gjøre", siger han, „men jeg kan ikke forstaa, hvordan jeg skal bære mig ad."

„Det skal jeg vise dig", siger hun, og saa lagde hun Hovedet paa Knubben, men nu var han ikke sen med at snappe Øxen og hugge til. Nu var det hende, der skulde laves Suppe paa, og Lille-Vestre fik travlt med at trække af hans Klæder og komme i hendes og saa med at faa Suppen lavet i god Tid, inden de gamle kom hjem. Han fik dem nu ogsaa standet tidlig nok, og saa snart de kom hjem, sagde den gamle Trolde-

dronning: „Naa, lille Mo'r, har du saa Suppen færdig?“ „Ja, jeg har.“ — „Da kan du saa komme ind med den, for vi kan trænge til at faa noget varmt i Livet; jeg længes ordentlig efter den dejlige Suppe, for han var saa udmærket fed.“

Saa kom Lille-Vestre ind med Suppen, og de gav dem til at spise. Men han vilde aldrig have en Skefuld. „Hvi spiser du ikke, er du syg?“ sagde Moderen. Ja, hun var da bleven saa angreben lige med et, om hun maatte ikke faa Guldmundharpen og spille et lille Stykke paa den?

„Jo, det maa du retten, hvissom du tror, det kan hjælpe dig. Far'lil, kan du ikke række hende Mundharpen?“ Han hen og finder den til hende, og hun begyndte at spille, imens de spiste; saa var hun inde, og saa var hun ude, og til sidst rendte hun og spillede ned til Baaden. Det varede jo et lille Stød, saa skulde de til at have Kjødet op af Gryden og spise noget af det, men da begyndte de at komme i Tanker om, at der var Galskab ved det, for de syntes, det lignede deres Datter, og da de saa paa Bunden af Gryden fandt hendes Guldnegle, blev de visse i deres Sag. Musiken kunde de nu ikke heller længere høre og de fik da fat paa deres Skjødskind og Trinetaske, og de af Sted. Det var kun ét Trin ned til Vandet, men da var Lille-Vestre allerede langt ude paa Vandet, og han spillede saa fortræffelig paa Mundharpen, at de var nær ved at synke i Jorden af Ærgrelse, de kunde jo saa tydelig forstaa, at de var narrede igjen. De hujede, og de skjældte: „Først stjal du vort Guldsvin og saa vore Guldhøns, og nu har du slaaet vor Datter ihjel og taget vor Mundharpe, men kommer du her tilbage igjen, skal vi nok faa dig af med Livet, det kan du stole paa;“ men Lille-Vestre lod, som han hørte det ikke, og blev ved at sejle, til han naaede det andet Land.

Saa gik han til Kongen med Mundharpen, og han blev saa glad ved den, at han strax vilde prøve den, og nu spillede han paa den hver eneste Dag. Lille-Vestre var saa gjæv med ham nu, at han tilbød ham Datteren til Ægte, og de bliver da gifte sammen. Men Store-Vestre skulde ogsaa have hans Belønning, og den bestod i, at han skulde hænges i den højeste Galge, Kongen havde, det var ikke mere end forskyldt, for han havde tragtet sin Broder efter Livet saa længe.

Aftenen før Lille-Vestre skulde have Bojel, gaar han ud at spasere og træffer igjen den gamle Kjælling, der havde hjulpet ham saa tit. Hun ønsker ham til Lykke med Forlovelsen og siger, at naar han nu har haft Bojel, saa skal han rejse over til Troldkongen igjen, og her var et Sværd, med det skulde han slaa ham og hans Dronning ihjel og saa tage hans Rige, for her var Sønner nok til at arve den gamle Konge, og det var godt, om det andet Land kunde blive befriet.

Lille-Vestre takker hende for Sværdet, og da han var bleven gift, vilde han jo af Sted. Det vilde Kongen ikke tillade, men der var hverken Løn eller Bøn, han vilde af Sted. Den gamle Kjælling tog med ham derover, og de sejlede hver i sin Baad over Vandet, som ingen før Lille-Vestre havde sejlet paa, uden de jo var blevne til Sten. Strax, de var komne i Land, og Troldkongen saa dem, kom det til et vældigt Slag, og Lille-Vestre brugte hans Sværd saa godt, at alle Troldene maatte falde for det. Saa snart Troldkongen og hans Kone var huggede ihjel, blev Landet til det dejligste Land, som nogen kunde se for sine Øjne, og Folkene, der før havde været fortryllede, blev nu til Mennesker igjen. Der blev Lille-Vestre saa Konge, og kanske han er levende endnu.

---

20. Pandekagehuset.

Der var to smaa Børn, der gik til Skole; men en Dag gik de fejl Vej og kommer ud ad en Skov, bestandig længere og længere ind, og var da saa forvildede. Endelig ser de et Lys langt henne, og det sigter de efter at komme til. Saa var det et Hus, og det var takt med Pandekager, og runden om i Rendestenen flød der saa meget Syltetøj. Nu er de stakkels smaa Børn jo sultne, og Pandekager og Syltetøj er noget, saadanne Smaakarle holder af, saa de kravler op for at faa en Pandekage. Men strax kommer der en gammel Kjælling i Døren og siger:

„Knirk knark her ude,
I skal vær' fra min' Pandekager og min' Huse!"

De bliver jo forskrækkede og løber ud ad Skoven; men da de har gaaet en lille Tur, kommer de igjen og begynder at pille af Pandekagerne. Saa kommer Kjællingen for andet Sæt, og den Gang fik hun Hold i dem og fik dem ind.

Den lille Pige sætter hun til at være Kokkepige, og Drengen kommer ind i et fint Kammer, der skulde han staa inde og gives fed, og saa vilde hun siden slagte ham. Han faar saa meget Svedsker og Rosiner og Hvedebrød og Sager, som han vil bælge i sig.

Da der er gaaet nogle Dage, vil hun have set til, om han er ikke fed nok. Saa er der et bitte Hul i Døren, og der skal han stikke hans Finger ud ad. Men Søsteren faar at vide, hvad der skal ske, og hun gaar hen til Hullet og siger saa meget sørgelig: „Aa, bitte Bro'r! nu skal du til at stikke din Finger der ud, og saa skal vi til at skære i den for at mærke, om du er fed." Saa svarer han og siger: „Bitte Søster! det skal du ikke klage dig over, tag mig den Lyspile, der ligger der henne paa Hylden, og et bitte Stykke Skind, jeg

kan svejre om den, saa stikker jeg den gjennem Døren.“ Det gjorde hun, og saa skar de i den. „Det er da en Fandens haard Finger, den Knægt har“, siger Kjællingen, „der skal gives noget mere paa ham.“

Saa blev han fri den Gang og levede nu godt i mange mange Dage; men der skal da atter fornemmes til ham. „Bitte Bro'r! nu skal du skæres i din Finger igjen, for vi skal mærke, om du er fed nok.“ Han var trøst i det og siger: „Bitte Søster! det skal du ikke klage dig over, tag mig nu en af Koens Patter.“ Det skete, og saa stak han den gjennem Døren. Da Hexen fik skaaret i Patten, siger hun til Pigen: „Aa, nu er han saa fed! vi skal have kogt en hel Kjedel Vand.“ De faar en hel stor Kjedel paa Ilden, og Pigen skulde fyre under den. Hun græd, og hun fyrede.

Saa den Gang de havde nu faaet Kjedelen til Kog, saa har de et farlig stort dybt Kar, og der skulde den Kjedel Vand i. Bagefter skulde der lægges en Fjæl saadan tvært over det Kar og en Fjæl tværs over den igjen, for der vilde den gamle Hex sidde og hvippe Skade med den bitte Dreng; hun vilde spøge med ham, sagde hun, men Meningen var da, at han skulde falde ned i Karret i det koghede Vand og skoldes rent op. Da han kommer ud af Kammeret, er han saa fornøjet og saa glad, at det er urimeligt, og han siger til dem: „I skal ikke klage jer, for jeg skal ordentlig hvippe Skade med jer.“ Saa siger Hexen: „Nu skal du, min bitte Dreng, sidde inde over Karret, det er nok saa varmt for dig, og saa vil jeg sidde her ude og din Søster ved den anden Ende, saa skal vi rigtig lege.“ Men Drengen siger: „Aa, bitte Mutter! jeg forstaar ikke, hvor jeg skal sidde; gaa æfor af og vis mig det, saa gaar jeg æbag efter.“ Hun troede jo ikke Drengen til de Kanaljestreger, og saa skravlede hun af op paa Fjælen; men hun havde nær aldrig kommet op paa Kar-

ret, det gamle Stimmel, for hun havde syv Alen Næse og tre Alen Ben og havde da saa ilde med sig selv. Men deher bitte Børn hjælper hende jo til Rette det bedste de kan, og endelig faar de hende hjulpet op paa Karret.

Den Gang hun er oppe paa Fjælen, som de skal hvippe paa, saa er Drengen ogsaa kravlet derop, han har jo nemt ved at gjøre den Tur. „Hvit!“ siger Børnene saa med den gamle Kjælling ned i det hede Vand, og saa tager de i Haaret paa hende og render med hende lige saa stærkt, som de kan, runden om Karret, indtil Livet er af hende. Saa kunde Børnene frit spise af Pandekagerne og Syltetøjet, og de sad i det Hus i mange mange Aar, kanske de sidder der endnu.

---

21. Den gyldne Fjer.

Der var to gamle Folk, der havde ingen Børn, men de havde et lille Hus, saadan ligesom mit. For Resten havde de det godt i alle Maader undtagen i det, at de ingen Børn havde, for det var noget, der trykkede dem svært. Saa gaar de en Dag ud i Marken at besé deres Korn, og da siger de til hinanden: „Det er dog slemt, at alt det, vi har, skal gaa i fremmed Værge, naar vi er døde.“ De gaar rundt om Kornet og vil saa hjem igjen, men da kommer der en gammel Mand til dem og siger: „Der er nok noget, der trykker jer.“

„Aa, saa mænd, vi har jo nok ellers, men vi har ingen Børn, der kan tage det efter os, hvad vi har, og saa skal det gaa i fremmedes Værge til Hobe.“

Saa siger den gamle Mand: „Om et Aar mod skal din Kone nok faa et Barn.“

Det lo de ad begge to, for det syntes dem noget utroligt. Men den gamle sagde: „Naar det kommer nu til at sæde, saa skal I lade Barnet komme i Kirke den første Søndag efter at det er født, og da vil jeg møde og holde det over Daaben, og Navnet vil jeg ogsaa raade for."

En Tid efter mærkede Konen, at hun var frugtsommelig, og saa fødte hun Sønnen, som den gamle Mand havde spaaet af. Det var jo en stor Nyhed, at saadan en gammel Kone skulde faa et Barn, og der blev snakket meget om det imellem Folk. Men de fik ogsaa nok at snakke om, da Barnet skulde i Kirke, Familie og Naboer blev budt, og de kjørte til Kirken, men Gudmoder var der ingen af, og da de spurgte Faderen om det, sagde han, at det var en fremmed, som de ikke kjendte, og den skulde møde dem ved Kirken.

Da de kommer til Kirkestetten, møder den gamle Mand, og han tager Barnet og bærer det op for Præsten. Da Præsten saa siger: „Nævn Barnets Navn!" svarer den gamle: „Tro!" og saadan blev det da døbt. Den Gang de var komne ud af Kirken, leverer han igjen Barnet fra sig og siger til Faderen: „Jeg vilde jo give en Faddergave, men nu skal du, saa snart du kan, bygge et grundmuret Hus, der er otte Alen i Firkant og med en Dør paa saa stor, at en Hest kan magelig gaa ind og ud ad den. Her har du en Laas, som du skal sætte for Døren, men Nøglen maa du forvare, for at ingen skal gaa hen og lukke Døren op. Naar Drengen bliver tyve Aar, maa han lukke op, og saa staar hans Faddergave der inde.

Manden vilde jo have haft den gamle med hjem at faa et Maaltid Mad, men det vilde han ikke, og saa skiltes de ad. Huset blev nu bygget, og alting blev gjort saadan, som den gamle havde sagt.

Nu voxede Drengen op og blev dygtig til hans Lærdom. Da han var tyve Aar, flyede Faderen ham Nøglen til Huset, og saa stod der et lille graat Asen der inde. Desuden hængte der en hel Klædning, han kunde trække i, og saa vilde han ikke være hjemme længere, nu skulde han ud i Verden at forsøge sig.

Asenet tager han imellem Benene, og saa rejser han af. Hans Fader gav ham en Del Skillinger til Rejsepenge, en fem sex hundrede Daler, eller hvor mange det nu var. Som han nu rider, saa bliver det Aften for ham, og han kommer ud paa en stor Hede. Da det tillige med blev skikkelig mørkt, var det ikke saa behageligt at færdes saadant et Sted. Lige med et bliver han en blank Fjer vár, der ligger ved Siden af Vejen. Han vil staa af og tage den op, men Æselet siger: „Du skal lade den ligge, det koster dit Liv, hvis du tager den op.“

„Hvad, kan du snakke?“ siger Tro.

Ja, det kunde da.

Saa lader han sig ogsaa besige og rider videre. Men lidt efter ser han nok en Fjer, der laa og glimrede i Mørket, og den vilde han endelig have haft. Æselet sagde: „Du maa ikke staa af og tage den, for saa kommer du af med dit Liv.“ Det var han ikke fornøjet med, men Æselet fik Lov til at raade den Gang endnu, og han red videre. Da han er kommen lidt længere frem, ligger der atter en Fjer. Asenet sagde: „Du skal lade den ligge, hvis du tager den, vil det gjælde dit Liv, nu har jeg sagt dig det.“ Men han kunde ikke dy sig længere. „Det kan være det samme“, siger han, „jeg vil have Fjeren, jeg har fortrudt, at jeg ikke har taget de andre ogsaa.“ Dermed stod han af og tog Fjeren og lagde den i sin Tegnebog.

Som han nu drager videre, kommer han om ved et Hus, hvor der var Svalereder under Tagbrynet, og

der var faldet en Unge ned af en Rede. Den laa paa den vaade Jord, for det havde været Regnvejrlig, og var lige ved at omkomme. „Staa af og hjælp den lille Unge i Reden igjen“, siger Asenet. „Det kan ikke betale sig“, siger han. „Gjør, som jeg beder dig“, sagde Asenet. Saa gjorde han det ogsaa. Da han fik Ungen i Reden, siger Svalen: „Dersom du nogen Tid kommer i Betryk, og vi kan hjælpe dig, saa tal til os.“ „Det skal nok blive en pæn Hjælp“, tænkte han og red sin Vej.

Saa red han videre fort og kom ned til Vandsiden. Der laa en Hvalfiskeunge, som var bleven skvalpet op af Vandet og ikke kunde bjærge sig selv ud igjen. „Gaa af og hjælp den i Vandet“, siger Asenet. „Hvad kan det hjælpe“, siger han, „den kan jeg ikke magte, jeg kan ikke en Gang løfte den mindste Finne paa den.“ „Gjør, som jeg beder dig“, siger den. Saa gik han ogsaa af og skød paa Hvalfiskeungen, og den kom godt nok i Vandet. Da sagde den: „Nu skal du have Tak, Tro, kommer du nogen Tid i nogen Forlegenhed, saa kom og tal til Graa-Søren, saa skal jeg hjælpe dig, om jeg kan.“ Det takker han for og rider videre, men han tykte jo ved sig selv, at dens Hjælp fik han vel ikke Brug for.

Efter at have redet i flere Dage kommer han omsider til et Kongeslot, og da er hans Penge noget nær gaaet til. Saa skal han jo se at have sig en Tjeneste. Da faar han Plads paa det Slot som Stalddreng, og eftersom han var lige saa tro som hans Navn, saa steg han i Gunst hos Kongen, og da han havde tjent der et Aars Tid og skikket sig godt, bliver han ophøjet til Staldknægt, og der kommer en anden i hans gamle Plads, der hed Utro.

Nu kunde Utro ikke lide, at den anden Dreng havde noget over ham at sige, og bliver da misundelig paa

ham. Saa var det en Befaling der paa Slottet, at ingen maatte have Lys tændt i Udhusene om Aftenen, for der var spaaet af, at Slottet skulde brænde; men da Tro havde den Fjer, som kunde lyse i Mørke, saa kunde han forrette al Slags Gjerning ved den inde i sit Kammer. Det lægger Utro noget Mærke til, og da han altid gik og spekulerede paa, hvordan han skulde faa Færd paa Tro og faa ham jaget af Vejen for selv at blive Staldknægt, saa gaar han ind til Kongen og fortæller ham, at saadan og saadan havde Tro Lys tændt i sit Kammer om Aftenen.

Der kommer da Bud ned til Tro, at han skulde komme op til Kongen, han vilde tale med ham.

„Du ved jo nok“, siger Kongen saa, „hvad Regel vi har her paa Slottet, men du har dog Lys om Aftenen.“ Det siger han nej til. „Jo vist har du, du maa helst sige Sandheden.“ Ja, saa fortæller han, at han havde en Fjer, der var saa blank, at han kunde forrette al Slags Bestilling ved den. Kongen bliver nu nysgjerrig efter at se den Fjer, og han faar saadan Lyst til den, at han kjøber den af ham og giver ham Lov til at brænde saa meget Lys, han vil, i sit Kammer her Efterdags.

Kongen havde megen Fornøjelse af Fjeren, men Utro var svært utilfreds dermed, og saa finder han paa at gaa ind til Kongen og bilde ham ind, at Tro havde sagt, han kunde skaffe den Fugl, der havde baaret den Fjer; men han vilde sagtens ikke gjøre det, uden han blev truet med Livsstraf.

Fjeren var saa gjæv med Kongen, at han tykte, det vilde være en Herlighed, om han kunde faa Fuglen, og der kommer da Bud ned efter Tro, han skulde komme op til Kongén. Han tænkte mindst paa, hvad der forestod ham, og da han nu kommer ind, og Kongen siger: „Jeg har hørt, at du kunde skaffe den Fugl, der har

baaret den Fjer, som jeg fik af dig, og den skal du nu skaffe mig", saa blev han jo helt hentagen og siger, som sandt var, at han aldrig havde sagt det og heller ikke kunde gjøre det. „Jo, jeg ved nok", siger Kongen, „at du ikke vil, men dersom du ikke skaffer den, saa skal du af med dit Liv, og det kan heller ikke hjælpe, du render din Vej, for jeg skal nok opspørge dig." Med den Besked gik Tro saa ned i Stalden, og han græd.

Saa siger Asenet: „Hvad er der nu ved det med dig?" Han fortæller da, hvad der var blevet sat ham for, og den Fugl kunde han ikke skaffe. „Ja, du kunde have ladet Fjeren ligge", siger Asenet, „men Fuglen kan vi vel skaffe, endskjønt du mister dit Liv, inden Enden tager. Gaa nu ind til Kongen og forlang tolv Grovkager, hver til sex Lispund, og tolv Sider Flæsk og tolv Ankere Vin og tolv Tønder myntede Penge, og det skal han lade kjøre med dig, hvor du tager hen. Saa kan du ride paa mig, jeg skal nok vise Vejen. For du maa vide, at den Fugl er en Prinsesse, som blev stjaalen fra Kongen, lige som de skulde have haft Bryllup."

Han gaar da ind til Kongen og faar de Ting udleveret. Der var ikke noget i Vejen, og Kongen lejer en Vognmand til at fragte Sagerne. Saa sætter Tro sig paa det graa Asen og rider for af, mens Vognmanden kom bag efter.

Da Tro havde redet et langt Tag, kom tolv Ulve farende, ligesom de vilde sluge ham. Asenet befaler nu, at der skulde læsses tolv Sider Flæsk af Vognen, for hver af Ulvene skulde have en Side Flæsk, ellers kunde de ikke komme forbi dem. Det sker, og Ulvene bliver saa fornøjede, at de lader ham rejse uhindret videre.

Saa kommer de saa langt, at de kunde se det Slot, som Prinsessen var paa. „Her staar tolv Kæmper til Vagt om det", sagde Asenet, „og dem skal du hver

give et af de store Brød og et Anker Vin, ellers kommer vi ikke forbi dem.“ Det faar de, og saa bliver de saa glade, at de siger: „Nu skal du have Tak, Tro, her har vi staaet i hundrede Aar, og ingen har budt os en Bid Brød nærere end du; om saa er, at vi nogen Sinde kan gjøre dig nogen Tjeneste, saa vil vi.“

Nu var der ikkun tre Timer om Dagen, de kunde komme ind paa Slottet, og det var fra Klokken elleve, til den var to, for ellers var der saa mange giftige Orme over det hele. I de tre Timer sov alting, og de kommer jo ind. Asenet fortæller ham nu, hvad han har at gjøre. „Nu ligger der en Fugl inde i en Seng, og den bærer de Guldfjer, du havde en af. Saa skal du plukke den længste Fjer af, der er i dens Hale, og saa vil Fuglen blive til en Prinsesse.“ Han gjør efter Asenets Anvisning, og hun springer af Sengen og spørger om, hvordan han er kommen her ind. „Hvordan kom du om ved mine Ulve?“ — „Jeg gav dem en Side Flæsk hver.“ — „End saa mine Kæmper?“ — „Det gik let, for jeg gav dem et stort Brød og et Anker Vin hver.“ — „Men saa alle mine giftige Orme?“ — „Dem listede jeg mig forbi, mens de sov.“ Saa forretter han sit Ærende, at han skulde bejle til hende for den Konge, han tjente. Ja, hvor meget hun kunde faa i Fæstensgave? „Du kan faa tolv Tønder Guld“, og saa giver han Fragtmanden Vink om, at han skal kjøre frem. Da hun ser, at han havde Pengene med sig, er hun villig til at følge med og gjør sig strax færdig. Hun aflaaser alle hendes Værelser og Boskaber og Værker, og alle Nøglerne knipper hun sammen og tager dem med sig. Slottet var omgivet af en stor høj Mur med tolv Porte paa, og dem slog hun ogsaa i Laas, saa en kan nok forstaa, at hun havde et stort Bundt Nøgler at slæbe paa. Hun kommer med Tro ud til Asenet, og de sætter sig op paa det begge to, og saa rider de lige

til over Vandet, for det var nærere, og det graa Asen kunde lige saa godt gaa over Vand som over Land.

Da de var komne midt ud paa Havet, lader Prinsessen Nøgleknippet falde fra sig ud i Vandet, og det sank til Bunds, hun foregav jo, at det faldt fra hende. Asenet blev ved at rende, og de kommer saa hjem til Kongen, der blev meget glad ved Tro, for det han saadan havde skaffet Prinsessen. Imens hun var Fugl, havde hun skiftet Fjer en Gang hvert Aar, og de Fjer havde hun forvart efter Haanden og havde nu taget dem med sig, saa Kongen paa den Maade kunde faa alle sine Værelser oplyst. Han var lige saa forelsket i hende som nogen Sinde og spørger, om hun vil drikke Bryllup med ham nu. Hun sagde nej, hun vilde ikke have ham, undtagen han kunde skaffe hendes Slot til at ligge paa lige Side ved hans, akkurat saadan, som det stod henne i det Land, hun kom fra, og der maatte hverken være nogen Nagle eller noget Ben vreden i det, alting skulde blive, som det var.

Det vidste Kongen jo ingen Raad til at faa stilt an, han mente, hun kunde lige saa godt sige rent nej. Men da Utro hører, hvad Prinsessen har forlangt, og hvad Forlegenhed Kongen er i, saa siger han til ham, at Tro havde sagt, han kunde nok skaffe det Slot til Veje, men han vilde vel ikke, undtagen han blev truet paa Livet. Det var heller ikke mere end rimeligt, at han skaffede Slottet, nu han havde skaffet Prinsessen.

Saa gik der Bud ned til Tro, og han maa op til Kongen. „Du har jo sagt, at du kunde skaffe Prinsessens Slot til at ligge paa lige Side ved mit“. Nej, det havde han ikke, og den Ting var ham ogsaa umulig at fuldføre. Men Kongen sagde, at han skulde, ellers mistede han sit Liv, og dermed var den Potte ude.

Saa gaar Tro ned til hans graa Asen og klager sin Nød for det. „Ja, du kunde have ladet den Fjer

ligge, saa var du fri for alt det Bryderi", sagde Æselet, „og hvad nu Slottet angaar, saa kan vi vel faa det flyttet, men du kommer lige godt af med dit Liv, inden Enden tager." Ja, han vilde da helst beholde Livet, saa længe han kunde.

Asenet siger ham nu Besked, og saa trækker han i sin Klædning og sætter sig op at ride og kommer endelig over til det Sted, hvor de tolv Kæmper stod. De spørger, hvad han vil, og det var da, om de vilde bære ham Prinsessens Slot over at staa ved lige Side af Kongens, for der var Plads til det. Saa gik de hen under en Port hver og løftede det lige op alt det hele, baade Bro og Huse og hele Stadsen, og satte det over, hvor Tro ønskede det.

Naa, saa var det i Orden, og Kongen spørger atter Prinsessen, om hun vil nu have ham. Ja, siger hun, det vilde hun nok, men hun kunde ikke komme ind i hendes Slot. Det var jo godt nok, at hun havde faaet det flyttet her over, men hvad kunde det snart hjælpe, naar hun ikke kunde lukke det op, og derfor skulde han først skaffe hendes Nøgler, som laa paa Havsens Bund. Kongen mente, at der sagtens kunde blive Raad til Nøgler, han havde Klejnsmede nok i Landet. Saa sender han Bud, at Smedene skulde komme og slaa Nøgler, men ingen kunde lave en, der kunde lukke en Laas op. Det varer ikke længe, inden Utro hører, hvad Forlegenhed Kongen nu er i, og han gaar da ind og siger, at Tro havde gjort Ord af, han kunde skaffe Nøglerne, men han vilde ikke. „Derfor skal du true ham paa Livet, saa skaffer han dem nok. Du har jo haft godt Bevis paa, at han har udrettet, hvad han i Førstningen sagde Nej til." Der gaar nu Bud efter Tro, og han tænkte: „Nu er det nok galt igjen, og det er vel snart forbi med mig." Da han hører, hvad det er, saa siger han som sædvanlig, at det kunde han

ikke, men Kongen truer ham paa Livet og vil ikke høre videre Snak om den Ting.

Det gaar han nu ned og fortæller hans graa Asen, og han er nok saa vant. „Ja“, siger Asenet, „de Nøgler faar vi nok, men du kommer lige godt af med dit Liv, og det kan du takke Guldfjeren for. Nu skal du ride paa mig hen til det Sted, hvor du hjalp Graa-Søren, og kalde paa ham, for han er den eneste, der kan hjælpe dig.

Saa red han ud til Vandsiden og talte til Hvalfisken. „Hvad fattes dig?“ siger den, da den kommer op i Vandfladen. „Jeg maa have et Knippe Nøgler, der ligger i Havet, og som Prinsessen har tabt eller ladet falde fra sig, da vi red over Vandet.“ Nu var Hvalfisken Herre over de andre Fisk, og strax befaler den dem at lede, og hvis de ikke gjorde deres Flid, saa truede han med at sluge dem alle sammen. Men de Nøgler var ikke nemme at finde, og der var saadan en Sorg paa Fiskene og saadan en Græden over de Nøgler, derfor er det, at Sildens Øjne endnu er saa røde. Til sidst finder en lille Fisk, som kaldes Horngjæver, dem, de laa imellem to store Sten, og den slider og rykker saadan i dem for at faa dem løs, at den rykkede sin Nedermund af, og derfor er dens Overmund længere end den nederste endnu. Omsider kommer Aborren den til Hjælp, og saa fik de Knippet slidt løs, men Aborrerne blev lige godt krumryggede ved den Lejlighed. Saa kom Graa-Søren svømmende op til Tro med Nøglerne, og han kom hjem til Kongen med dem.

Nu tænkte Kongen, at alting var i Orden, og han spørger, om hun nu er fornøjet og vil have ham. Nej, hun vilde ikke, undtagen han kunde skaffe hendes tolv abildgraa Heste, der var blevne henne i den mørke Skov for tolv Aar siden. Saa sagde Kongen, at det var helt urimeligt, for eftersom det var tolv Aar siden, saa kunde de godt være døde nu. Ja, sagde Prinsessen,

det var nu hans Sag, men kunde han ikke skaffe dem, saa vilde hun ikke have ham.

Saa spørger Utro snart, hvordan en Forlegenhed Kongen nu er kommen i. Han havde aldrig før været saa misundelig paa Tro, og han gaar da til Kongen og siger, at Tro har sagt, han kunde godt skaffe de Heste, men han vilde ikke; Kongen skulde derfor true ham med Livsstraf. Saa kom der Bud ned til Tro. „Hvad Fare er der nu ved det?“ tænkte han, „nu er min Tid nok snart udløben.“ Han gaar, og Kongen paalægger ham jo at skaffe de Heste. Han undskylder sig vel med, at det havde han aldrig sagt, og kanske de heller ikke var i Live; men det kunde ikke hjælpe, han skulde skaffe dem.

Saa gaar Tro ud til Asenet og vred hans Hænder, saa det knagede, og græd helt jammerlig. „Hvad er der nu ved det?“ siger det. Ja, han skulde skaffe de tolv abildgraa Heste af Prinsessens. „Det bliver der vel Raad til, men du mister dit Liv, inden Enden tager.“ Tro vilde helst beholde Livet saa længe han kunde, og saa rider han ud til det Sted, hvor han havde givet de tolv Ulve hver en Side Flæsk. Dem forlanger han til at finde tolv abildgraa Heste, der var blevne henne i den mørke Skov for tolv Aar siden; og saa er de henne en Tid og kommer tilbage med alle tolv Heste. Han faar dem koblet sammen og rider hjem til Kongen med dem. Kongen havde selv ingen saa skjønne, og han bliver saa meget mere glad ved Tro.

Saa spørger han igjen Prinsessen, om hun vil nu have ham. Nej, der var en Ting ved det endnu. Han havde ikke saa meget Vand, hun vilde vaske sig i og langt mindre drikke af, det han havde, var ikke godt nok, og han skulde da skaffe hende Livets Vand og Dødens Vand og Kjønheds Vand. Kongen vidste ingen Raad, for det Vand var ikke en Gang at faa paa Apo-

teket; men Utro var strax til Rede og bilder Kongen ind, at det havde Tro sagt, han kunde skaffe. Tro bliver hentet, og Kongen befaler ham jo at skaffe de tre Dele, ellers skulde han af med hans Liv.

Saa maa Tro ned til hans graa Asen igjen, og han gaar og vrider hans Hænder der inde. „Ja, jeg sagde dig nok, at den Fjer vilde volde al din Haardhed; men jeg faar vel hjælpe dig endnu af den Forlegenhed, saa bliver det vel den sidste". Nu skulde han gaa op til Kongen og forlange baade en Guldkrukke og en Sølvkrukke og en Glaskrukke. De tre Krukker faar han, og saa rider han hen til det Sted, hvor den lille Svaleunge var bleven hjulpen i Reden igjen. Der raaber han paa den, og saa kom den baade med Fader og Moder. Tro bandt dem hver en Krukke om Halsen og bad dem at flyve hen og skaffe de tre Slags Vand: Livets Vand og Dødens Vand og Kjønheds Vand. Godt var det, at Svalerne var saa gode til at flyve, og det varer ikke længe, inden de kommer tilbage med noget i hver Krukke. Tro faar dem og rider tilbage til Kongen.

Da træffer det, at Utro er ogsaa inde ved Kongen, den Tid han kommer med Krukkerne. Kongen flyr Prinsessen dem og spørger, om det var nu det rigtige Vand. Hun siger ja; „men vi kan jo prøve det". I det samme tager hun et Sværd og hugger Hovedet af Tro. Saa siger Kongen til hende: „Hvi gjorde du endda det? for han har da haft ondt for din Skyld og for min ogsaa og udrettet alt, hvad vi har bedt ham." — „Det er der ikke Fare ved", siger Prinsessen, og saa sætter hun Hovedet til og smører Saaret med Livets Vand og strax oven paa med Kjønheds Vand. Levende blev han, og kjøn var han før, men meget kjønnere blev han nu.

Da Kongen og Utro ser det, spørger de, om de

ogsaa kunde blive gjorte kjønne. Tro havde altid været kjønnere end de, og nu var de da meget mere grimme end han. Hun siger ja, de kunde ogsaa godt blive kjønne, i Fald de havde Lyst til det. Saa tager hun Sværdet og hugger Hovedet af dem begge to, og dernæst smurte hun dem i Dødens Vand, døde var de, og døde blev de. Det var ikke for meget til Utro, og da heller ikke til Kongen, for det han saadan altid havde rettet sig efter, hvad Utro sagde. Saa tog hun Tro til sin Mand, og han blev da Konge der i Landet. Der blev holdt et stort Bryllup, som varede i fjorten Dage, og det var jeg med til, saa jeg blev noget kjendt med dem. Derfor har jeg ogsaa siden været henne at besøge dem, og det sidste jeg var der, gav de mig en Meldmad i min Flaske og Brændevin i min Lomme. Tro tog sine gamle Forældre til sig, og de døde knap efter, men Tro og hans Dronning lever endnu i Herlighed og Glæde.

---

22. Hans og det graa Asen.

En Gang var der en Mand og en Kone, der havde en eneste Søn, og de var meget fattige Folk. Den Gang Sønnen blev voxen, vilde han ud i Verden at forsøge sig. Han rejser et Stød, og saa kommer han ud i en Skov. Det var en farlig stor Skov, og han bliver noget træt af Gangen, saa det var en dejlig Ting for ham, at han træffer paa et gammelt graat Æsel, som stod der inde, og det sætter han sig da op at ride paa.

Da han nu havde redet et Tag i Skoven, faar han et Guldportræt at se, der sidder oppe i et Træ. Han staar af Æselet og gaar hen og vil tage det, men som han nu griber efter det, saa flyver det op i Ovret af

Træet. „Du skal ikke tage det Billede“, siger saa Æselet, „for det vil du faa megen Fortræd for, hvis du tager det.“

„Hvad! kan du snakke?“ siger Karlen, han hed ellers Hans.

Ja, det kunde, og det kunde ogsaa sige ham, hvor han vilde komme paa at tjene. „Der er et Kongeslot et Stykke herfra, og naar du kommer til det, saa forlanger du at blive Staldkarl der. Naar du saa faar Tjenesten, skal du sætte mig bag Døren, og naar du giver Bæsterne en Haandfuld Havre, saa skal du give mig to.“ Ja, det skulde han ogsaa nok.

Men det Billede vilde han have med sig, ihvad Æselet sagde, og saa kravlede han op i Træet og tog det.

„Pas du paa“, siger Æselet, „at ingen faar det Portræt at se, for det er over en Prinsesse, som er stjaalen fra Kongen af en Trold, og faar de det at se, saa vil de gjenne dig til at skaffe hende.“

Saa rider han videre, indtil han kommer til Slottet, som Æselet havde talt om, og der bliver han ogsaa stedt til som Staldkarl, men Æselet satte han bag Døren.

Saa var det en Aften, han fik Lyst til at se til Portrætet der inde i hans Kammer, og det glimrer, da han havde det oppe, som om der kunde have været Lys der inde. Det var der nogle af de andre Staldkarle, som blev vår, og de kikkede ind ad Nøglehullet og fik at se, hvad han havde. Saa fortæller de jo Kongen det, og han kalder ham op til sig og hører ham ud om det Billede, og han skulde bekjende, hvor det var, og hvor han havde faaet det fra. Han vilde jo ikke gaa ved det, men saa siger en af de andre: „Pin ham kuns til Livet, han kommer nok med det.“ Det gik jo ogsaa saadan, at han maatte herfrem med Billedet. Da Kongen faar det at se, kunde han øjeblikkelig kjende, at det var hans Prinsesse, der var bleven tagen af Trolden.

Saa bilder de andre ham ind, at naar Hans havde Portrætet, saa kunde han ogsaa skaffe Prinsessen, og han var villig nok til at tro det. Nej, det var da umuligt for ham, siger Hans, det kunde han paa ingen Maader. „Jo, pin ham kuns paa Livet, han kommer nok med hende“, siger de, og Kongen gjør det ogsaa.

Da han nu saadan bliver truet, saa gaar han ud og giver sig til at sparke hans gamle graa Asen.

„Hvad er der nu ved det med dig?“ siger Æselet til ham.

Ja, Kongen havde paalagt ham at skaffe den Prinsesse, som han havde Portrætet over, og ellers skulde han af med hans Liv; men det var ham jo helt umuligt.

„Ja“, siger det gamle graa Asen, „jeg sagde dig det nok, men da vilde du ikke lyde mig. Nu faar jeg jo at hjælpe dig alligevel denne her Gang. Saa skal du da gaa til Kongen og forlange et Skib, der skal være sejlfærdigt om otte Dage, og saa skal du forlange tolv Tønder Kjød og tolv Tønder Brød og tolv Tønder Ærter. Jeg vil gjøre mig til en lille Hund, der løber bag efter dig, og den gjør de ikke Regning paa, men ellers skal du ingen tage med dig.“

Han følger Æselets Raad, og saa kommer de jo ud ad Søen paa Ottendedags Dagen. Da de havde sejlet i nogle Dage, siger Hunden:

„Naa, Hans, nu skal du op paa Toppen og se, om du ser ingen Ting.“ Han kravler op i Masten, og saa kikker han sig omkring. Med et giver han sig til at grinne.

„Hvad grinner du ad?“ siger Hunden.

„Hæ hæ, der staar tre Kæmper her henne paa en Ø, og de slaaser, og det er vel.“

„Ja, du skal derhen, for de slaas af Sult.“

Saa kommer han ogsaa i Land til dem.

„Hvad slaas I om?“ siger han.

„Aa, vi er saa sultne, og de to af os skal æde den tredje, men det kan vi ikke komme til Rette om, og derfor slaas vi.“

„Kom I om Bord med mig“, siger han, „saa skal I faa Brød.“ De kommer ogsaa med ud paa Skibet og faar deres Sult stillet, for de spiste de tolv Tønder Brød. Naa, saa kom de i Land igjen, og han sejler videre.

Et Stød efter siger Hunden igjen: „Naa, Hans, du skal op i Toppen og se, om du ser ingen Ting nu.“

Jo, da ser han ogsaa tre Mynder, der staar henne paa en Ø, og de slaaser saadan, at det bundtede noget.

„Dem skal du i Land til“, siger Hunden.

Saa sejlede han i Land og spurgte Mynderne om, hvad de sloges for.

„Aa, vi er saa sultne, de to af os skal æde den tredje, og det kan vi ikke komme til Rette om.“

„Kom I om Bord med mig, saa skal I nok faa noget at æde.“

De fulgte da med ham og fik de tolv Tønder Kjød, og saa satte han dem i Land igjen.

Lidt efter siger Hunden: „Ja, nu skal du op i Toppen igjen og se dig om.“ Han kravler op i Masten og siger, at han kan se tre Duer, der slaas af al Magt.

„Ja, dem skal du ogsaa i Land til.“

Da han kommer nu i Land, saa siger han:

„Hvad er der ved det med I tre, hvad slaas I om?“

De var da saa sultne, og de to skulde æde den tredje, men det kunde de ikke komme til Rette om.

„Kom I saa om Bord hos mig og faa noget til Føden“, sagde Hans, og de fulgte med og fik de tolv Tønder Ærter, saa havde de da noget at stille Sulten paa; men Duerne beholdt han ved sig paa Skibet, og saa sejlede han videre.

Omsider kunde de se Guldslottet langt henne,

som Prinsessen var paa, og der var saadan en Spaseregang ude i Haven, den gik hun i hver Morgen, før Solen kom, for andre Tider var hun ikke ude.

Hunden underviste ham saa om, hvordan han skulde bære sig ad med at faa fat i Prinsessen, og det skulde gaa saadan til, at Duerne skulde flyve op og snappe hende, i Lag hun gik der i Haven at spasere. Det gjorde de ogsaa, og de kom med hende ned paa Skibet.

Da de saa sejlede tilbage og kom til det Sted, hvor Duerne før stod og sloges, satte han dem i Land, og de sejlede videre. Saa siger Hunden: „Nu skal du se efter, om der kommer ingen efter os, for nu maa Troldene paa Slottet have mærket, at hun er henne, og de vil nok sigte efter os.“

Saa siger Hans: „Jo, der kommer en gammel Ræv henne paa nogle Bølger, og han naar stærkt ind paa os.“

„Ja, ham skal du passe paa, at han kommer ikke paa Skibet, for hvis det sker, saa er det forbi med os hveren.“

Da den kommer nu saa nær, at den vil lige kaste Kløerne paa Skibsbredden, saa lægger Hans den en over Hovedet med en Slude, te den gik helt til Havsbunden.

„Det var godt“, sagde Hunden, „men der vil komme flere endnu.“

„Ja, nu kommer der en Krage, og den naar forskrækkelig ind paa os.“

„Den skal du ogsaa passe paa, for den maa heller ikke komme ind paa Skibet.“

Da den kommer nu saa nær, at den lige vil flyve ind til dem, saa slaar han ogsaa til den, men den havde endda Held til at flyve op igjen og sætte sig paa en Pig oppe paa Masten. Saa kunde den ikke komme derfra, og Solen var saa hed, og den gamle Krage saa fed, at Fedtet randt ned af den.

„Vi skal have noget under det Fedt og samle det

op i, for der vil ellers blive saadan en Stank, at vi kan dø af det.“ Saa tog han en Tønde af dem, de havde haft Kjød i, og satte under. Nu vilde Hans have hældt Fedtet i Havet, men Hunden sagde nej, „det skal du ikke, for en kunde aldrig vide, hvad godt en kunde faa af det. Men nu skal du have set efter, om der kommer ikke flere, for jeg tænker, at den gamle Hex selv vil komme og prøve paa at hente hende, da hverken Ræven eller Kragen er kommen tilbage igjen.“

„Jo“, siger han, „nu kommer der en gammel Ørn.“

„Ja, den skal du passe paa, den maa endelig ikke komme paa Skibet, for det er den slemmeste af dem hveren.“

Saa havde han ogsaa Held til at give den en ordentlig Tørn* med en Rundsel, saa den kom ikke paa Skibet. „Saa, nu er det ovre“, siger Hunden, „nu kan vi sejle i Fred.“

Men nu var der det ved det, at Hans og Prinsessen blev saadan noget gode Venner der paa Skibet, og den Gang de kom til Vejende og gik i Land, saa kom Kongen og en Prins, der var paa Gaarden, som hun skulde have, de kom ned og tog imod hende,, men det var hun ikke allermest fornøjet med. Saa gaar hun omkring der oppe og siger: „Det er ikke slet saadan, som det var, hvor jeg kom fra. Der gik jeg paa et dejligt Guldslot og havde det saa godt, te det var svært.“

„Ja, hvad kan det hjælpe“, siger Kongen, „det Slot kan du da ikke faa.“

„Jo“, siger hun, „det kan Hans skaffe, pin ham kuns til Livet, han kommer nok med det saa.“

Ja, han tykte jo, det var urimeligt, men hun sagde: „Lige saa let som han kan skaffe mig, lige saa let kan han ogsaa skaffe Slottet.“

Saa blev der jo talt til Hans, han skulde komme ind da.

„Du kommer til at skaffe Prinsessen det Guldslot, som hun boede i før“, siger Kongen.

Nej, det var ham da helt umuligt.

Ja, hvis han ikke skaffede det, saa skulde han af med hans Liv, det kunde han vide og rette sig efter.

Saa gik Hans ud og gav sig til at sparke hans gamle graa Asen igjen.

„Hvad er der nu ved det med dig?“ siger han.

Ja, det var rent galt, nu skulde han skaffe Prinsessen det Guldslot her over, og hvis ikke han kunde det, saa skulde han miste hans Liv.

„Det skulde du ikke sparke mig for“, siger Æselet, „for du er jo selv Skyld i det hele. Men nu maa du gaa op til Kongen igjen og forlange et rigtig stort Skib og tolv Tønder Brød og tolv Tønder Kjød og tolv Tønder Ærter, for du skal ud at sejle den samme Tur som før. Men Fedtet, hvor gjorde du af det?“

Ja, det var da paa Skibet endnu.

„Det skal vi ikke have med, det kan du tage og sætte bag Døren her paa min gamle Plads. Jeg gjør mig til en lille Hund og følger med dig, der er ingen, der bryder sig om en saadan lille Hund, og ingen andre skal du have med dig.“

Naa, saa kom de til Sejlen med det store Skib, og de landede ved den Ø, hvor Kæmperne var, og dem tog de med sig. Saa sejlede de til Øen, hvor Mynderne var, og tog ogsaa dem med. Endelig kom de ud for Slottet. Det stod paa Guldpæle, og dem skulde Mynderne bide over, men Kæmperne skulde bære Slottet ud paa Skibet, og det gjorde de ogsaa.

Da de havde nu faaet det der ud, saa sejlede de hjem ad. Men Mynderne satte han i Land paa deres Plads og gav dem de tolv Tønder Kjød for deres Ulejlighed. Kæmperne blev ligesaadan satte i Land paa deres Ø, og de fik de tolv Tønder Brød at gotte sig med.

Da de kom noget nær hjem, kunde Kongen se, hvordan Guldslottet glimpede der ude paa Havet, længe før han kom ned til det, og saa siger Hans, da han havde hilst paa ham, at nu havde han haft Ulejlighed nok med at faa Slottet hentet, nu maatte Kongen og Prinsessen selv sørge for at faa det paa den Plads, hvor de vilde have det til at staa. Det maatte de jo til, og der blev meget Mas for dem, inden Slottet blev stilt an.

Hunden havde gjort sig til et Æsel igjen og stod nu bag ved Døren, som det plejede.

Saa skulde Prinsessen ind i hendes Slot. Men da var der ikke andre Fejl ved det, end alle Døre var laasede, og det var jo ikke sært, for hun havde selv lukket dem i, inden hun rejste. Da hun kom ned paa Skibet, gik hun med et Bundt Nøgler i hendes Arm, men det havde hun tabt i Havet, og dersom en nu skulde til at brække blot en eneste Laas, saa var det hele Slot spoleret. Saa blev der talt til Hans igjen, for hun var nok gode Venner med ham, men hun var ham lige godt haard nok. Nu skulde han da skaffe Nøglerne til Slottet, der laa paa Havsens Bund. Ja, det var ham jo umuligt at skaffe dem. Men Prinsessen sagde: „Pin ham kuns til Livet, han kommer nok med dem“, og saa sagde jo Kongen, at han skulde skaffe dem, for ellers skulde han af med hans Liv.

Saa gaar han ud og sparker hans gamle graa Asen igjen.

„Hvad er der nu ved det med dig?“ siger den.

Ja, nu skulde han skaffe Nøglerne, som Prinsessen gik med paa hendes Arm, da de hentede hende, og som hun lod falde i Havet, og det var ham jo umuligt.

„Jaja“, siger det graa Asen, „vil du være mig tro, saa skal jeg vel hjælpe dig den Gang ogsaa. Nu skal du jo af Sted med Skibet igjen, vi sejler i Morgen, og jeg gjør mig til en lille Hund, som

jeg plejer, og løber bag efter, saa er der ingen, der agter mig.“

Næste Dag sejlede Hans af, og de sejler til omentrent midt paa Havet, der siger Hunden: „Ja, nu skal vi have talt til alle Fisk.“ Saa taler de til dem, og Fiskene kommer.

„Er I her nu hveren?“ siger Hans.

Ja, de var der saa nær som en Styrri og saa en gammel graa Haj. Denne her Haj havde slugt et Bundt Guldnøgler, og dens Bug var da bleven saa tung, at den ikke godt kunde flyde. Endelig kommer den dog, og saa fik de den op paa Skibet og fik Maven skaaret op paa den. Der var da Nøglerne, som Prinsessen havde tabt, og nu sejlede de tilbage med frit Mod. Hans afleverede Nøglerne, og Hunden løb om bag ved Stalddøren og gjorde sig til et gammelt graat Asen igjen.

Nu skulde alt jo have været i Orden. Men den Prins, der skulde have Prinsessen, han kunde forstaa, at hun gjorde mere ud af Hans end af ham, det var da endelig heller ikke sært, efter som han havde frelst hende. Saa spekulerede han noget over det og satte jo hele Tiden efter at faa Hans af med Livet. Han faar da udvirket, at der skal stikkes Ild i et halvt hundrede Tjæretønder i to Rader, og saa skal Hans løbe igjennem de Rader, naar de stod og klinkbrændte.

Da han hører det, gaar han ud og sparker hans sølle graa Asen igjen.

„Hvad er der nu ved det med dig?“ siger den.

Aa, nu skulde han gaa igjennem halvtredsindstyve Tjæretønder, naar de klinkbrændte, og saa kunde han jo lige saa godt have mistet Livet først som sidst, for nu kunde han forstaa, der var ingen Redning.

„Ja“, siger det gamle graa Asen, „vi faar at se; hvor har du det Fedt af Kragen?“ Ja, det stod bag ved den anden Dør. „Det skal du smøre dig i“, siger

den, „over al din Krop, og hvis der bliver en Plet, som ikke bliver smurt, saa brænder du op der.“

Da han havde faaet sig smurt, og der var stukket Ild i Tjæretønderne, siger han: „Nu skal I give mig et godt Skub, at jeg kan komme igjennem Tønderne i en Hast, det kan gjærne gjøres behov.“ Saa gav de ham ogsaa et godt Skub, og han fór der igjennem med en Fart. „I, hvad for noget!“ siger han, da han kommer ud af Enden, „nu har jeg rigtig nok aldrig set Magen; klog var jeg før, og jeg blev ikke tosset af dette her;“ han havde aldrig tænkt at skulle se saa meget. Nu havde han set alt det, der var passeret fra Verdens Skabelse af. Da Prinsen hører, at Hans er bleven saa klog af den Tur, vilde han ogsaa der igjennem.

„Men nu maa I vide,“ siger han, „at I giver mig ogsaa et godt Skub.“ Han fik det ogsaa saa godt, at han laa midt imellem Tjæretønderne og brændte. Saa var det nok omme med hans Forstand.

Nu fik Hans Prinsessen. Saa kommer han ud til hans gamle graa Asen, og det siger da til ham:

„Nu har jeg hjulpet dig saa trolig, og derfor skal du hjælpe mig igjen.“ Det vilde han ogsaa. „Ja, saa skal du tage en Øxe og hugge Hovedet fra mig og sætte det til min Rumpe.“ Det kunde Hans ikke vel nænne, da det havde gjort ham saa meget godt.

„Ja, vil du ikke gjøre det ved mig, saa skal jeg gjøre det ved dig“, sagde Æselet, og nu maatte Hans jo til at gjøre sig haard. Da Hovedet var hugget fra det og sat bag til, saa blev Æselet til den dejligste Prins, som nogen kunde se. Han fik da det gamle Slot at bo paa, og Hans og Prinsessen boede paa Guldslottet. Saadan havde de det godt alle tre.

---

23. Det springende Vand og det spillende Træ og den talende Fugl.

En Konge var en Dag ude i Skoven paa Jagt, og det blev han saa ivrig i, at han kom langt for ved Jagtfølget, og inden han vidste af det, var han helt og bar forvildet og vidste slet ikke, hvad Kant han skulde paa. Som han nu rider paa Lykke og Fromme, falder Mørket paa, og saa kommer han endelig til et lille Hus, hvor han gik ind.

I det Hus var tre unge Piger, og dem bad han om Forlov til at blive der Natten over. Det lod de ikke til at ynde ret svar, men endelig enedes de dog om det saadan, at de skulde sidde oppe alle fire og holde hverandre ved Selskab, og naar det saa blev Dag, skulde de vise ham paa rette Vej igjen.

Som de nu sad og talte sammen, skjæmtede han med Pigerne og spurgte dem om, hvem de helst vilde giftes med. Saa siger den ældste, at hun vilde helst have Kongens Bager, for saa kunde hun altid faa det bedste Brød. Den anden vilde helst have Kongens Brygger, for saa tænkte hun, at hun altid kunde faa det bedste Øl. „End saa du“, siger Kongen til den tredje, det var saadan en lille ung Tøs, „hvem vil du helst have?“ Ja, hun tykte da, det var bedst at faa Kongen selv, for saa var hun vis paa at faa den bedste af dem alle. Nu vidste ingen af dem jo af, at det var Kongen selv, de talte med, og han sagde det heller ikke. Da det blev Dag, viste de ham paa rette Vej, og saa traf han snart paa de Folk, der var ude at lede efter ham.

Da han er kommen hjem, sender han Bud efter de tre Piger, de skulde komme op til Kongen. Nu var baade Bageren og Bryggeren og han selv Ungkarle alle tre, saa det var for saa vidt heldigt nok. Da de kom ind, siger han, at der var nok en Herre inde ved dem

forleden Nat, og til ham skulde de have udtalt, hvem de helst vilde have; om det var nu deres rette Mening, de der kom med? De to sagde strax ja, men den yngste kunde kjende Kongen, og hun var saa undselig ved det, at hun turde paa ingen Maade svare. Men endelig opmuntrer han hende saa længe, at hun siger, hun vil have ham. Saa kom den Ting i Orden, og hver af dem blev gift med den, en kunde helst ønske.

De to ældste var nu forskrækkelig misundelige paa den yngste, fordi hun kom til at gjøre større Lykke end de, og de lægger op med hinanden, at de vil spille hende et Puds. Nu var der ingen Udsigt til, at de selv skulde faa Børn, men Dronningen derimod var frugtsommelig, og saa gav de sig ind at lære som Jordemødre. Det var meget kjært for Kongen, saa kunde hendes egne Søstre komme til at hjælpe hende, naar den Tid kom.

Saa kom Dronningen i Barselseng, og Søstrene blev hentede. Hun fødte et lille smukt Drengebarn, men det tog de og puttede i en Kasse, og saa smed de den ud i en Strøm, der fløđ forbi Slottet. Derefter gik de ind til Kongen med en Hundehvalp og fortalte ham, at Dronningen nu havde bragt saadan en Skabning til Verden. Det gjorde ham jo meget ondt, men der var ikke noget ved den Ting at gjøre.

Aaret efter kom Dronningen atter i Barselseng, og hendes Søstre blev hentede. Hun fik en smuk lille Prins, men ham gjorde de ved som den sidste og smed ham ud i Strømmen. I Steden for gik de ind til Kongen med en Kattekilling og bildte ham ind, at hans Dronning nu havde født saadan en. Kongen blev svært harmet derover, men sagde endnu ingen Ting til hans Kone.

Om et Aar mod skulde hun tredje Gang i Barselseng, og da fødte hun en Prinsesse, men Søstrene smed

hende i Strømmen og gik ind til Kongen med en Rotte, som de sagde, hun havde født. Derover blev Kongen saa forbitret, at han gav Befaling til, at Dronningen skulde kastes ind i et Taarn og der blive siddende hele sit Liv, for nu tykte han, at han havde baaret længe nok over med hende.

Saa skulde vi nu til at høre, hvordan det var gaaet med de tre Børn. Kisterne sejlede langs Strømmen ned til et Aaleværk, som Kongens Podemester havde, og der var de standsede; men Podemesteren opdagede dem en efter en og fik dem trukket i Land, inden Børnene var døde. Han og hans Kone havde ingen Børn selv, og de var glade ved den første Dreng og tog ham til dem som deres egen. Den anden blev lige saa gjæv, og det tredje Barn blev heller ikke i Vejen. Nok er det, de blev der, til den gamle Gartner og hans Kone var døde, og da var de voxne. Paa deres Dødsseng havde de to gamle givet dem alt, hvad de ejede, og saa blev de ved at bo alle tre i Huset. Pigen holdt Hus for Brødrene, og de gik paa Jagt for at forslaa Tiden. Somme Tider hændtes det, at Kongen fik dem at se, og han syntes, det var et Par kjønne Drenge.

Saa traf det en Dag, som Pigen var ene hjemme, at der kom en gammel Kjælling ind i Hytten for at tigge. Hun roste Pigen, fordi hun havde det saa pænt og holdt alting i saa god Orden. „Men I kunde endda have det hundrede Gange saa pænt.“ — „Hvordan det da?“ siger Pigen.

„Ja, det skal jeg saa mænd fortælle dig“, siger Kjællingen. „Naar I havde det springende Vand og det spillende Træ og den talende Fugl, saa skulde du se Løjer.“ De Dele kjendte Pigen ikke noget til, og hun blev meget nysgjerrig efter at høre noget mere om dem, og hvordan de var til at faa. „Ja“, siger Kjællingen, „det skal nok ikke være saa vanskeligt.

Naar en følger en Gangsti her ind igjennem Skoven, saa bor der en gammel Mand i et lille Hus, og han kan give Besked om Vejen. Men skulde dine Brødre faa i Sinde at rejse efter det, saa vil jeg her give dig en Kniv for dem hver, og naar de rejser af, saa sætter du dem op i Bjælken; du kan da se, hvordan det vil gaa dem, for dersom der skulde slaaes dem noget til, saa ruster Knivene.“

Da Brødrene kom hjem, og hun fortalte dem, hvad Kjællingen havde sagt, blev den ældste strax saa ivrig efter at komme af Sted, han tykte, at de Ting vilde være det skjønneste af alt at faa i Eje.

Saa gjorde han sig strax færdig og red med Stien gjennem Skoven ud til Hytten, hvor den gamle Mand boede. Da han havde fortalt, hvor han agtede sig hen, sagde den gamle, at den Rejse maatte han helst opgive, for der var mange rejst efter at hente det Vand og det Træ og den Fugl, baade Fyrster og Prinser og Riddere og store Mænd, men ingen af dem var endnu kommen tilbage. Men det kunde ikke hjælpe, hvad den gamle sagde, Karlen vilde af Sted, og saa gav han ham en Bold, den skulde han kyle for ved sig, saa skulde den af sig selv trille frem ad, indtil den kom til en Bakke. „Naar du saa følger Bolden og kan gaa op ad Bakken uden at se dig tilbage, saa skal du faa, hvad du ønsker dig.“

Det, mente Karlen, var jo ikke saa farlig en Ting, og saa kylte han Bolden og fulgte efter den, til han naaede det nederste af Bakken. Der laa en stor Mængde Sten rundt omkring, men dem gav han ikke videre Gav paa, han higede blot efter at komme af Sted. Da han nu var kommen lidt op, saa hører han saadan en forskrækkelig Skrigen bag ved sig; nogle raabte: „Hug en Kniv i ham!“ og andre: „Slaa ham for Panden!“ og saadan gik det i et væk, saa han blev helt betagen

af det og glemte, at han ikke maatte se sig tilbage. Men aldrig saa snart han havde drejet sig om, blev han til en Sten, og Hesten blev til en, og de rullede ned ad Bakken til de andre Sten. Saa laa de nu der.

Broderen og Søsteren der hjemme kunde strax se paa Kniven i Bjælken, at han var død, eller der var slaaet ham noget rigtig farligt til, og saa beslutter Broderen at tage af Sted for om muligt at redde ham. Han tog samme Vej og fik Besked hos den gamle Mand, der ogsaa gav ham en Bold. Det gik rask nok og godt nok til Bakken, men da der blev saadan en Skraalen og Skrigen bag ved ham, kunde han ikke bare sig for at se tilbage, og saa blev baade han og Hesten til Sten, der trillede ned og laa imellem de andre.

Søsteren gik hver Dag og saa til Kniven; men nu blev den ogsaa rusten, og saa kunde hun nok tænke, at det ikke var gaaet ham et Haar bedre end den anden. Hun beslutter da at rejse hen og forsøge at frelse dem begge, om det var muligt. Brødrene havde taget dė to bedste Heste, de havde, og der blev da ikke andre til hende at ride paa end en gammel mager Krikke; og da den var for skarp at sidde paa, saa tog hun en hel Del Blaar og Tovværk og stoppede i en Pose, og den bandt hun fast som en Saddel paa Hestens Ryg. Nu fulgte hun Stien gjennem Skoven til det Sted, hvor den gamle Mand boede. Hun forrettede sit Ærende og bad ham vise Vej, da hendes Brødre ogsaa var komne der forbi.

„Ja“, siger han, „Vejen kunde jeg nok vise dig, for den er nem at finde, naar en har denne her Bold og kaster den for ved sig. Men jeg vil ellers raade dig fra at rejse videre. Du er kun et Kvindfolk, og naar saa mange Konger og Riddere er komne galt af Sted, saa kommer du vist næppe godt fra det.“ Ja, det kunde nu ikke hjælpe, hvad han sagde, hun vilde

gjøre et Forsøg paa at lede Brødrene op, og hun vilde nok se at faa fat paa de Ting, som de var rejst efter at hente.

Saa flyr han hende Bolden og siger, at hun skulde ingen Ting bryde sig om, før hun kom til Bakkesiden, men naar hun skulde til at op ad, saa maatte hun for alting passe paa ikke at se sig tilbage, og oppe paa Bakken vilde hun finde de tre Ting, hun søgte. Saa tager hun Bolden og smider den, og nu gik det saa rask frem ad, at den gamle Krikke havde ondt ved at følge med. Endelig naaede hun Stedet, hvor Stenene laa, og da plukkede hun en Del Blaar ud af Sædet og bandt sig dem ret fast om Ørene, saa hun slet ikke kunde høre, og nu red hun videre. Alle de Røster og al den Skrigen, som hendes Brødre var blevne forførte af, dem mærkede hun ikke noget til, og saa kom hun lykkelig til Toppen af Bakken. Nu løste hun Bindet fra Ørene og saa sig om. Da faar hun Øje paa et lille Fuglebur, og i det sad der en lille Fugl.

„Men hvad er du for en kjøn lille Fugl?“ siger hun til den, da hun er kommen der hen.

„Jeg er den talende Fugl“, siger den.

Hun spørger den igjen, om den vilde med hende hjem, og det siger den ja til.

„Kan du sige mig, hvor det spillende Træ er og saa det springende Vand, for dem vilde jeg ogsaa gjærne have med mig?“

„Ja,“ siger den, „her nede paa den anden Side af Bakken gror Træet, og naar du blot skjærer en Gren af det og siden, naar du er kommen hjem, planter den i din Have, saa skal den strax voxe op og blive til lige saadan et spillende Træ. Og det springende Vand er her tæt ved; naar du blot tager din Hovedvands-flaske fuld af det og putter den i Lommen og siden, naar du er kommen hjem, hælder Vandet ud paa

Jorden, saa skal der blive lige sådan et springende Vand."

Hun gjør nu efter Fuglens Anvisning og skærer en Gren af Træet, der stod og spillede nok saa kjønt, samt fylder sit Hovedvandsæg med noget af det springende Vand. Da hun nu rider ned ad Bakken med alle Herlighederne, spørger hun Fuglen ud om, hvor hendes Brødre var. Det vidste den ikke, sagde den, men de maatte nok være blevne forvandlede til Sten, da der laa saa mange sorte Sten rundt omkring, og derfor skulde hun prøve at dryppe lidt Vand af Flasken paa hver af Stenene, saa vilde de komme til Live, hvis de var blevne forvandlede, og saa maatte hun jo nok kunne kjende sine Brødre.

Det gjør hun, og saa vaagnede de op alle sammen, eftersom Vandet rørte ved dem, og der blev saa mange til sidst, at det vrylede af Fyrster og Herrer og store Mænd. Hendes Brødre blev ogsaa levende, og undertiden blev Stenene til Heste, det kom jo alt sammen tilbage til sin gamle Tilstand. Nu fulgtes hele den Flok ad hen til det lille Hus, hvor den gamle boede. Men da var han død, og de tøvede hveren saa længe, til de havde faaet ham jordet, da drog hver hjem til sit, en i Øst og en i Vest. Men de tre Søskende holdt sig sammen og kom lykkelig hjem til deres lille Hus.

Træet plantede Pigen ude i Haven, og det voxte op inden faa Dage og blev til et stort Træ, som alle Sangfugle søgte til og sad og sang i. Det Vand, der var blevet tilbage i Hovedvandsægget, hældte hun ud i en Vandgang, der var kastet i Haven, og saa kunde det springe lige femten Alen i Vejret. Fuglen endelig havde hun inde i sit Kammer, og naar der var noget, hun ikke selv kunde forstaa, saa snakkede hun med den om det, for den vidste altid Raad.

Nu var de saa lykkelige ved hverandre. Men de

Herligheder, de havde, blev der talt meget om imellem Folk, det rygtedes vidt omkring, og til sidst kommer det ogsaa Kongen for Øre. Saa var det en Dag, han træffer Brødrene ude i Skoven, da de var paa Jagt, og da de har sagt ham, hvem de er, saa siger han, at han vil komme og spise til Middag hos dem. Nu red de strax hjem til deres Søster og fortalte, hvordan et fornemt Besøg hun kunde vente sig, og hun maatte da se at have nogen Middagsmad standet til ham. Da hun nu ikke vidste, hvad hun skulde finde paa at give ham, gik hun til Fuglen og spurgte den til Raads.

Den svarede, at hun skulde gaa ud i Haven og plukke nogle Agurker, for da det var varmt i Vejret, vilde Kongen rimeligvis først tage efter dem for at faa noget at svale sig paa. Men Indret skulde hun grave af dem og kaste det ned under Roden af det spillende Træ, saa vilde hun finde en Kasse med Guldperler i, og dem skulde hun tage og komme i de hule Agurker. Saa skulde hun lukke dem saa pænt, at det ikke var til at kjende ved første Øjekast, at de havde været aabnede, og det vilde da se ud, som de Perler var groede der inde.

Hun gjorde, som Fuglen sagde, og da Kongen kom, tog han strax efter Agurkerne for at svale sig, men da han nu skar en i Stykker, ralrede jo Guldperlerne ud af den. Saa spørger han om, hvor de havde faaet saadanne Frugter fra. Ja, de var da groede i deres Have, siger Pigen. Nej, det kunde Kongen ikke tro, at der i saadan en lille simpel Have groede Agurker med Guldperler i. Saa tager Fuglen Ordet og siger:

„Du tror ikke det, du ser, men tror dog det, du ikke ser.“

Kongen siger da helt forundret: „Hvad har jeg set og ikke troet?“

„Du ser, at der er groet Guldperler inden i Agurkerne, men det tror du dog ikke,“ siger Fuglen.

„Hvad har jeg saa troet og ikke set?“ siger Kongen igjen.

Dertil svarede den: „Du troede, at Dronningen fødte en Hundehvalp og en Kattekilling og en Rotte, men det saa du ikke.“

Nej, det gjorde han jo ikke, siger han, men derfor var det lige sandt, des værre.

„Nej, det er ikke sandt,“ siger Fuglen, „for hun fødte tre velskabte Børn, og det er netop dem, du her ser.“

Kongen blev nu saa forundret, at han helt glemte at spise, og Fuglen maatte give ham ordentlig Besked paa, hvordan det hele var gaaet til, og at det var Dronningens Søstre, der havde været saa hadefulde.

Han gjorde sig øjeblikkelig rede til at rejse hjem. Men sine Børn kunde han ikke afse nu, og derfor maatte de følge med ham. Dronningen blev hentet ud af Taarnet, og nu tænkte hun, at Timen var kommen, som hun saa længe havde ventet efter, da hun skulde faa Ende paa sit usle Liv. Da hun saa var kommen ind for Kongen, bebrejdede hun ham, at hun saadan uforskyldt var bleven behandlet, men han bad om at komme til Orde, og saa fortalte han, hvordan alting var gaaet til fra først til sidst, og her var deres tre Børn; tillige bad han hende om Forladelse for, at han havde troet hendes Søstre alt for godt. Dem blev der saa sendt Bud efter, og de kom i deres bedste Stads, for de troede, at der skulde gjøres Ære ad dem, da Kongen alle Tider havde gjort saa meget ud af dem. Men de mærkede snart, hvad Klokken var slaaet. Kongen gik strængt i Rette med dem og lod saa Raadet samle for at afsige deres Dom. Raadsherrerne bestemte, at Dronningen skulde raade for deres Straf, og hun sagde da, at hun syntes, de skulde sættes ind i det samme Fængsel, hvor hun havde siddet. Den Dom blev udført, og saa

sad de der til deres Dødsdag. Men Kongen og Dronningen levede siden med deres Børn i stor Lykke og Kjærlighed, og de Herligheder, Datteren havde erhvervet, nemlig det springende Vand og det spillende Træ og den talende Fugl, de gjorde ikke lidet til, at deres Lykke blev saa stor.

---

23. Prinsessen i Arabien.

Der var en Konge i England, han var en grumme svagelig Mand, og saa havde han tre Sønner. De to stod saa højt for ham og var meget regnede, men den tredje var ikke andet end Nar for de andre.

Saa siger Kongen til de to ældste, at der var spaaet ham af, hvordan der skulde være tre Slags Vand i Arabien, som kunde kurere ham; om de kunde ikke rejse hen og hente ham det Vand? De siger jo og tager lige akkurat femten Tusende til Rejsepenge i deres Lomme, og saa rider de.

Den Gang de havde redet én Dag og to Dage, kom de til en stor Stad, og der tog de jo ind paa den villeste Gjæstgivergaard i Byen. Strax kommer der to Staldknægte springende og tager imod deres Heste, og da de er komne ind, faar de jo fine Værelser og bestiller en flot Aftensmad. Saa kommer Værten med tre Spil Kort og lægger paa Bordet: Om de havde ikke Lyst til at spille noget Kort med ham? Jo, det vilde de hellere end gjærne. De spiller højt og tabte alt det de havde og ejede, og satte sig endda selv i Pant for ti Tusend hver. Der blev de arresterede.

Det varer et Aar, og det varer to Aar, der kom ingen med Vand til den gamle Konge, og han laa stadig til Sengs og kunde hverken leve eller dø. Saa

siger han til den tredje Søn, om han vilde ikke ride til Arabien og skaffe ham det Vand. Jo, det vilde han godt. Han tager ti Tusend med sig.

Men den Søn var ikke saa stor paa det, og han lagde sig altid ind i smaa Krosteder. Der blev da ingen Ting i Vejen for ham paa Vejen, og han blev ved, til han kom for en stor Skov i Arabien. Først fulgte han en Tidlang en stor bred Landevej, men saa blev den henne, da han lige kom til Skoven. Som han nu staar der helt raadvild, faar han Øje paa en gammel Mand, som gaar inde i Skoven, og saa raaber han ad ham, han skal komme der hen. Om han kunde ikke sige ham, hvor der her i Arabiens Land var tre Slags Vand, der var Lægedom ved? Jo, det kunde han godt, sagde den gamle, men han maatte ikke. Saa gav Prinsen ham fem Daler, og det hjalp til at faa hans Mund paa Gled.

„Nu kan du ride her ind ad den smalle Sti, og saa kommer du til en bred Landevej igjen. Den skal du ride ad et Stød, saa kommer du til to storige Kæmper, der staar hver ved en Side af Vejen og slaar paa en stor Ambolt, som staar midt paa Landevejen. Naar du faar de Karle at se, giver du Hesten af Sporerne og rider lige over Ambolten, saa skal de ikke røre dig. Saa bliver du ved at lade Hesten springe, indtil du kommer for et højt Bjærg, som du kan ikke se Ovret af, og der rider du til, akkurat ligesom du vilde op ad det. Naar du kommer Bjærget et Hestespring nær, skilles det ad, og saa er det, ligesom du rider i gloende Ild til midt paa Hestens Sider, men pas paa, du ser dig ikke tilbage. Naar du kommer der igjennem, kommer du paa en grøn Eng, hvor du kan sadle Hesten af og lade ham bede, og imidlertid kan du selv se dig omkring, om du kan hitte Vandet.“

Saa gav han den gamle Mand fem Daler til, fordi

han havde givet ham saa god Besked, og rider nu frem ad den grønne Sti ind gjennem Skoven. Det gik ham akkurat, ligesom Manden havde sagt, og til sidst naar han ind paa den grønne Eng. Da han skal nu til at se sig om, faar han en huggen Sten at se, der staar et Stykke henne. Han gaar hen til den. Da hænger der et Kobberpottemaal ved, og en Messinghane sad der i Stenen, og saa stod der at læse paa den, at hvem der havde været syg, om det saa var i hundrede Aar, og vaskede sig i det Vand og drak af det, den skulde strax komme sig. Prinsen aabner da Hanen og fylder en Flaske med Vandet der af Stenen. Saa ser han sig om igjen og faar Øje paa nok en Sten, der staar noget længere henne, og paa den stod der lige saadan at læse, at naar en syg vaskede sig i det Vand og drak af det, saa skulde den faa sin Helbred igjen, om ogsaa Sygdommen var nok saa gammel. Saa var der jo ogsaa baade et Kobberpottemaal og en Messinghane, og han tapper den anden Flaske fuld af Vandet. Den Gang han havde gaaet lidt længere, kom han til nok en huggen Sten med Kobberpottemaal og Messinghane, og der stod skrevet paa, at hvem der drak af det Vand og vaskede sig i det, den kunde ønske at leve i lige saa mange tusende Aar, som den vilde. Saa brugte han af det Vand til sig selv, og hans Hest gav han ogsaa at drikke af det og vaskede den i det, og saa ønskede han, at de begge kunde leve i to tusende Aar. Efter nu at have fyldt den tredje Flaske med det Vand og faaet sin Hest sadlet op skulde han til at tænke paa Hjemvejen.

Men nu vilde han ikke ride den Vej tilbage igjen, for han saa en anden Landevej, som lod til at være nærere, og den, tykte han, han vilde med. Altsaa rider han ad den, til han kommer mod en stor Skov. Men Vejen gik videre frem, og saa kommer han til et stort

Kongeslot, der laa inde i Skoven. Der var ingen Folk at fornemme til i det Slot, men Prinsen bandt sin Hest uden Storedøren ved et Jærnstakitværk, og saa gik han ind.

Der stod Bordet dækket til én Person, og da han var baade sulten og tørstig, betænkte han sig ikke længe paa at sætte sig til Bords for at tage for sig af Retterne. Da han har afspist, faar han en Flaske Vin at se, der stod paa Bordet, og der stod at læse paa den, at de drak aldrig saa meget af den, den var jo lige fuld. Saa tænkte Kongesønnen ved sig selv: „Det er lige saa godt, jeg tager den Flaske med mig, den er god at have paa Rejsen.“ Saa faar han ogsaa et Brød at se, der ligger paa Bordet, og paa det staar der at læse, at man skar aldrig saa meget af det, der var dog lige meget. „Det er bedst, du faar det med dig ogsaa“, tænkte han. Nu havde han da baade noget at æde og drikke. Saa hængte der et stort Sværd der inde, og paa det stod at læse, at den, der havde det, han kom aldrig i saa haard en Krig, han jo kunde vinde Sejr, for den, man hødte ad med det, maatte falde for det. Det Sværd tog han ogsaa med sig.

Nu gik han ud til sin Hest og pakkede de tre gode Sager paa den, for nu skulde han jo til Rejsen hjem ad igjen med hans Flasker. Men lige, som han vil staa op, faar han Lyst til at gaa ind og tage sig endnu en Drik Øl. Da faar han Øje paa en Kammerdør, og der gaar han af Nysgjerrighed hen og linner ved den. Inde i det Kammer laa der en dejlig Prinsesse og sov i en Seng. Han faar Lyst til at lægge sig lidt ved hende, men hun mærkede ikke noget til det. Da han havde ligget en lidt, staar han op og rider der fra.

Landevejen blev ved, indtil han stødte lige imod Havet, der blev den jo henne. Saa faar han Øje paa

en Skipper, der laa ude paa Søen, og ham raaber han ad og gjør Tegn til, han skal lægge til Land. Det gjør Skipperen ogsaa. Prinsen spørger da først, om han kan sige ham nogen Besked om Vejen, og hvor han skal komme til den igjen. Nej, det kunde han ikke. Om han kunde saa ikke sejle med ham forbi tre Kongeriger? Jo, det kunde han godt. Hvad han vilde have for den Sejlads? Ja, det kunde da ikke blive ringere end en Tønde Guld, for det var jo en slem lang Vej. Den Betaling var Prinsen villig til at give, og saa kommer baade han og hans Hest om Bord.

„Hvad Kongerige skal vi saa først til?“ siger Skipperen. „Nu tager vi først Spanien,“ sagde Prinsen. Den Gang de kom sejlende ude paa Reden foran Hovedstaden i Spanien — jeg kan nu ikke huske, hvad den hed — saa hejsede de Flag, at det var en Prins, der kom. Saa begyndte Kanonerne at gaa, mens de sejlede ind, og om anden Dagen bliver han budt op til det kongelige Taffel at skulle spise.

Som de nu saadan sad og snakkede over Bordet, siger han: „I har noget godt Vin her, men vi har dog bedre Vin i England. Jeg har netop en Flaske med om Bord, og det Vin skal I have at smage. Den Flaske har desuden den Egenskab, at man drikker aldrig saa meget af den, den er dog lige fuld.“ Saa siger Kongen, om han kunde ikke kjøbe den Flaske Vin af ham. „Nej, jeg vil ikke sælge den“, svarer Prinsen, „men jeg vil give dig den paa det Vilkaar, at naar der kommer nogen, som kjendes ved Flasken, du saa vil udlevere den til den og desuden give den ti tusend Mand med fuld Oppakning til Hest.“ Det gik Kongen ind paa, og Prinsen fik det skriftlig fra ham.

Saa sejlede han derfra og til Frankrig. Den Gang de kommer i Nærheden af Hovedstaden, hejsede de Flag, at det var en Prins, der kom. Saa fik Kanonerne travlt

med at gjøre Ære ad ham, mens de sejlede ind; og anden Dagen blev han budt op til det kongelige Taffel at spise. Som de nu sidder over Borde og snakker om alle Haande, siger han: „Det er noget godt Brød, I har her, men vi har dog bedre Brød i England, og jeg har netop et Stykke med om Bord, det kunde jeg have Lyst til at lade jer smage; man skærer aldrig saa meget af det Brød, der er dog lige meget.“ Saa siger den franske Konge, om han kunde ikke kjøbe det Brød, det var rart at have. Nej, han vilde ikke sælge det, men Kongen maatte faa det som en Gave paa det Vilkaar, at dersom der skulde komme nogen og kjendes ved Brødet, skulde den have det, og der skulde til den samme udredes ti tusend Mand med fuld Oppakning til Hest. Det gik Kongen ind paa og gav skriftligt Bevis for det.

Saa, nu var han bleven af med baade Flaske og Brød, og dernæst sejler de til Kjøbenhavn. Der var saa stærk en Krig, at de havde andet at tænke paa end at lade Kanonerne gaa for den fremmede Prins, og Kongen frygtede da for, han skulde tabe Slaget. Prinsen tog lige op til ham og sagde: „Jeg har netop et Sværd med om Bord, som maaske kunde gjøre Nytte her. Naar du blot har en rask Officer paa en rask Hest, der kan ride ud imod Fjenden, lige naar Slaget skal til at begynde, og han saa høder ad dem med det Sværd, skal de nok falde for det alle sammen.“ Saa spørger den danske Konge nok saa glad, om han ikke kunde kjøbe det Sværd. Nej, det vilde han ikke sælge, men give det hen vilde han paa det Vilkaar, at dersom der kom en en Gang, som kjendtes ved det, skulde det udleveres til den og desuden skulde der udrustes til den ti tusend Mand med fuld Oppakning til Hest. Det Vilkaar vilde Kongen gjærne gaa ind paa, og han gav Prinsen skriftligt Bevis derfor.

Saa betalte han Skipperen den Tønde Guld, de

var akkorderede om, for nu vilde han ikke sejle med ham længere. Saa rider han ad England til og kommer netop til den Stad, hvor hans Brødre sad arresterede, og til den Gjæstgivergaard, hvor de havde spillet dem selv hen. Der kommer strax en Staldknægt og tager imod Hesten. Da han er kommen op paa sit Værelse og har faaet sin Aftensmad, kommer Værten ind med to Spil Kort og spørger, om han havde ikke Lyst til at spille lidt med ham. Jo, det kunde ikke være saa galt. De kommer da i Lag med Kortene og spiller et forfærdelig højt Spil, de gav paa flere Tusende paa Tiden. Værten var dygtig snaksom og kommer ogsaa til at fortælle om de to Prinser fra England, der for to Aar siden havde spillet hen alt hvad de ejede og meget mere til, saa de nu sad arresterede for Gjæld her. Slet saadan lod det ikke til at ville gaa denne Gang, for Prinsen vandt bestandig, og til sidst havde Gjæstgiveren spillet baade Gaard og Grund og Penge hen, saa han havde ikke saa meget som en Skalk Brød.

Men Prinsen tog det ikke saa nøje; naar Gjæstgiveren vilde udlevere de to Kongesønner og slaa en Streg over deres Gjæld, vilde han være tilfreds. Da han nu saadan havde vundet sine Brødre ud, kommer de jo alle tre paa Hjemvejen med hverandre, og han fortæller dem hele Sagens Lejlighed, hvor han har været henne, og hvordan det er gaaet ham med at faa fat i Vandet. Men de blev strax fornærmede over, at han havde fuldført Rejsen og været i Arabien, og tilmed frygtede de for, at de skulde blive ilde æstimerede, naar de kom hjem, saadan som de havde baaret dem ad. Som de nu gaar og spekulerer paa, hvordan de skal bære dem til, snakker de over med hinanden, at de vilde give deres Broder fuld i den næste Gjæstgivergaard, de kom til, og saa tage hans Vand og hælde i deres Flasker,

men pisse i hans Flasker i Steden. Ligesom de tænkte, saadan gjorde de, og den yngste vidste ingen Ting af at sige.

Da de kom hjem, træder han først ind til Faderen med sine Flasker. Faderen vaskede sig og drak af Vandet, men han spyttede og spragede og blev ringere og ringere, det Vand kunde han ikke komme sig af. Saa traadte de andre ind med deres Flasker. Aldrig saa snart han havde drukket og vasket sig, sprang han af Sengen og skadede ingen Ting. Hvad han havde ikke været gal paa den yngste Søn før, saa blev han nu.

Øjeblikkelig kalder han sin Skytte op til sig, det gjorde Kongen, og befaler ham at tage den yngste Prins med sig ud i Skoven og skyde ham. Til Bevis paa at han havde gjort det, skulde han saa komme tilbage med Prinsens Hjærte. Det var der en lille Pige, som stod og hørte paa, og hun fortæller det til Prinsen. Kongen havde nu sagt Skytten, hvordan han havde at forholde sig, og saa kommer han anden Dagen og indbyder Prinsen til at følge med sig ud paa Jagt. Han lod til at ville gjærne med og forlangte at se Skyttens Bøsse. Imens han nu besaa den, lavede han det saadan, at Bøssen ikke kunde gaa af. Førend de skulde af Sted, tager Prinsen femten Tusende med sig af Skatkammeret, og saa kom de paa Jagt.

Skytten saa nu efter at faa Prinsen til at gaa for af, og da de kommer paa en smal Sti, holder han an paa ham, men Klik sagde Bøssen, den vilde ikke af. Prinsen vender sig om og siger: „Saa du noget?“ — „Ja, der var en Snæppe, jeg vilde have skudt.“ De gaar lidt længere, og Skytten holder atter paa ham. Men Bøssen sagde Klik og vilde ikke af. Da Prinsen vender sig, var det en bitte Hare, han havde skudt paa. De gaar igjen, men da Bøssen sagde Klik tredje Gang, sprang Prinsen tre Skridt ud fra Stien, spændte sin Bøsse og

sagde: „Det er mig, der skal skydes, jeg véd det godt, men nu vil jeg se, om min kan ikke bide bedre.“ Skytten bad og tiggede ham om at skaane hans Liv, og Prinsen siger endelig ja, hvorpaa de fulgtes ad hen i en Dyrehave og skød et lille Raadyr, som de tog Hjærtet ud af. Det rejste Skytten hjem til Kongen med, og han kjendte jo ikke til, enten det var et Raadyrhjærte eller et Menneskehjærte. Prinsen derimod flygtede ud af Landet, saa langt hen, at hans Fader ikke skulde have let ved at spørge til ham. Først gaar han med en stor bred Landevej, og omsider kommer han imod en Handelsbetjent, som han byder til, om de skulde ikke bytte Klæder. Betjenten turde snart ikke snakke med Prinsen, saa fin han var. Men Prinsen sagde, at det var hans Alvor, og han vilde endda give Penge til. Saa kommer Betjenten i de fine Klæder, der var saa fulde af Sølv og Guld, og Prinsen rejser videre, indtil han kommer til en stor Stad, der laa vel en fyrretyve Mil fra hans Faders Slot. Der faar han Hyre hos en stor Grosserer og bliver hans villeste Handelsbetjent.

Nu lader vi ham være der, og saa skulde vi til at snakke om hende, der laa i Sengen, for ellers bliver det vel for gammelt. Hun bliver frugtsommelig og faar en Søn. Da den var tolv Aar gammel, og han gik og snakkede om hans Fader hver Dag, bliver hun endelig saa kjed af, at hun ikke vidste, hvem der var Fader til ham, at hun bliver ved Sind at ville samle hendes Krigshær og saa rejse hele Verden rundt, om hun kunde ikke opspørge ham. Da hun havde faaet samlet femten hundrede store Linjeskibe, besatte med baade Infanteri og Kavalleri og Artilleri og store Kanoner og Kugler og Krud og Levnetsmidler, rejser hun af lige til Spanien.

Der hejser hun Flag, at det var en Prinsessse,

der kom. Kanonerne gik, og hun sejlede ind med sit Fartøj, men de andre blev liggende ude paa Reden. Anden Dag bliver hun tillige med sin Søn og nogle Officerer budt op at spise ved det kongelige Taffel. Saa kommer hendes Flaske Vin ogsaa paa Bordet. „Det sidste jeg saa den Flaske Vin, da var det min", siger hun. Ja, det kunde godt være, siger Kongen, for der var en Prins fra England, som havde givet ham den, men paa det Vilkaar, at han til Ejeren skulde udruste ti tusend Mand med fuld Oppakning til Hest. Ja, Flasken maatte han godt beholde, men de ti tusend Mand vilde hun gjærne laane, de skulde nok komme tilbage igjen. Saa blev den Hær udrustet, og nu sejler hun til Frankrig.

Der gik det kort at fortælle lige saadan. Hun saa Brødet paa Bordet og gav Kongen det, men tog imod den Krigshær, han udrustede til hende, og saa rejste hun til Kjøbenhavn. Der tager hun baade imod Sværdet og de ti tusend Mand, og saa sejler hun lige ad England med en forsvarlig Styrke.

Der kommer hun saadan om Aftenen, og da det var i de lyse Aftener, stiller hun den samme Nat al hele hendes Skibe an runden omkring Hovedstaden, og Infanteriet og Hestfolkene en Fjerdingvej fra Byen, saadan at hun kunde beskyde den fra alle Kanter, og hun gav Ordre til, at saa saare der blev sendt en Raket op, skulde det og ske. Fra hendes Lejr og ind til Porten lod hun Vejen beklæde med rødt Skarlagen og sender saa om Morgenen Bud ind til Kongen, om han vilde lade hans Søn komme ud til hende. Hun vidste jo, at hendes Drengs Fader maatte findes her, men ikke, hvor mange Sønner Kongen havde.

Saa troede de, det var en Bejler, der kom til dem, og saa skulde den ældste Søn først af Sted. Han blev munderet saa pænt ud, som de kunde faa ham, og

saa red han ud ad Porten, men turde ikke ride paa Skarlagenet, og saa lod han Hesten gaa ved Siden af. Prinsessen stod med sin Dreng for ved Lejren. „Der kommer vist min Fader“, siger Drengen. „Ja, det haaber jeg“, siger hun. Saa kommer Prinsen og hilser. „Hvordan var du, det sidste du var hos mig?“ siger hun. Ja, det kunde han ikke sige noget til, for han havde aldrig været ved hende. Saa blev han omringet af Soldater, fanget og arresteret.

Nu gik der Bud efter den anden Søn, og ham gik det lige saadan; han blev ogsaa sat fast. Saa stod der en gammel Mand ved Lejren, og han tager Ordet og siger: „Ja, Kongen har haft tre Sønner, men den tredje lod han skyde, for det han var i Arabien.“ Da Prinsessen hørte det, blev hun jo gal og skikkede strax Bud ind til Slottet til Kongen, at dersom han ikke skikkede den yngste Søn ud til hende, levende eller død, inden fjorten Dage, blev det hele Land lagt i Aske.

Da Kongen fik det Budskab, blev han bitte. Der kommer øjeblikkelig Bud efter Skytten, og han bliver hørt ud, om han havde skudt Prinsen. Ja, han havde, han turde jo ikke sige andet. Ja, Kongen holdt det med ham og fortæller endelig, hvordan han absolut skulde skaffes til Veje, ellers vilde den fremmede Prinsesse lægge det hele øde. Saa sagde Skytten Sandhed. Der blev nu skrevet Stikbreve efter ham og sendt ud i adskillige Landskaber; men han havde ikke andet Kjendemærke end en lille sort Plet paa hans højre Bryst.

Det træffer hverken værre eller bedre, end at en af de Skrivelser kommer til den Kjøbmand, hvor Prinsen var Handelsbetjent. Saa sad de og læste i dem, og der kommer en af Butiksdrengene og siger, da han hører det: „Vor villeste Handelsbetjent har en sort Plet paa hans højre Bryst, det har jeg set ind ad Nøglehullet en Aften, han var ved at skifte Skjorte.“

Saa kalder de Handelsbetjenten ind og spørger, om han var ikke en Prins. Han nægtede det først, men saa bad de ham knappe op, og den sorte Plet fandtes godt nok. Saa maatte han tilstaa og sagde, at han var flygtet, fordi hans Fader vilde skyde ham. Da blev der ikke andet for, end han maatte hjem nu, siger Kjøbmanden, men de skulde nok følges med ham, og han skulde ingen Uskjel ske. Altsaa kjørte de i to Kareter og havde sex Kanoner med for at beskytte ham.

Da de kommer til Kongens Slot, kommer Kongen ud og falder paa Knæ for hans egen Søn og beder ham saa mindelig, om han vil ikke drage ud til den fremmede Prinsesse, for saadan og saadan var det, og hvis han ikke kom, havde hun truet med at ødelægge det hele, og det var en nem Sag for hende at fuldføre Truslen. Nej, hende havde han slet intet med at bestille, sagde Prinsen, og kjendte ikke til hende. Kongen bliver ved at tigge til ham i tre Nætter og Dage, og han vilde endda ikke af Sted.

Saa omsider den fjerde Dag siger han: „Ja, skal jeg endelig ud til hende, lad mig saa faa den gamle Uderkjole og det Par lange Støvler med Spændsporer paa, som jeg havde, da jeg tog til Arabien.“ Det kunde de ikke skaffe, for det var nu tolv Aar siden, og de vidste ikke, hvor de Ting var. Men dem skulde han have, og saa fandt de det endelig inde under en Trappe, hvor det laa og var saa mullent og beskidt, at det var rædeligt, og der blev sat femten Tjenere til at pudse og børste paa det, og de fik det da nogenledes.

Han kom da i Munderingen, og saa blev der ført en Hest frem, som var glatskoet, men den vilde han ikke have, den skulde være skærpet under alle fire Ben. Da det var gjort, satte han sig op og red til Porten. Der begyndte Skarlagenet, og saa red han ned ad det, te Pjalterne røgte om Hestens Fødder. Hun

og hendes Søn stod for ved Lejren, og saa sagde Drengen: „Der kommer min Fader.“ — „Ja, det tror jeg“, sagde hun, „for han tør ride paa Skarlagenet“. Da Prinsen kom op til hende og havde hilst, siger hun: „Hvordan var du, det sidste du var hos mig?“ — „Ligesom du ser mig her“, siger han, „baade med Støvler og Sporer paa“. I det samme stod han af Hesten, og saa sprang hun hen og kyssede og klappede og slikkede ham fra den ene Ende til den anden lige ned til hans Tæer. Der blev strax hentet tre Præster og fem Degne, og de blev sammenviede paa staaende Fod i Kongens og hans Brødres Paasyn.

Saa siger hun: „Men her staar nu dine Brødre, hvad skal de gjøres ved?“ — „De skal hænges op i de højeste Galger, som vi kan rejse her, for det har de ærlig fortjent.“ Saa fik de to sexten Alen Bjælker og gravede dem tre Alen ned i Jorden, saadan paa lige Side, og der blev en Jærntrisse hugget fast i den ovre Ende af hver Bjælke, og saa gik der en Jærnkjæde i hver Trisse med en Krog i den ene Ende og en Ring i den anden. Den Krog blev kastet her i deres Hage, og saa blev de hissede op, saa de hængte paa den ovre Ende af Bjælkerne paa lige Side begge to. Da det var forrettet, rejste Prinsen og Prinsessen tilbage til Arabien for at tage Landet i Besiddelse, og paa Vejen der hen afleverede Prinsen de Soldater, Prinsessen havde laant, ti Tusende hvert Sted, baade i Kjøbenhavn, i Frankrig og i Spanien. Og saa regerer de der i Arabien i den største Herlighed, og er Kongen ikke levende endnu, saa er han død.

---

24. Prins Karl og den hvide Hest.

Der var en Gang en Konge i England, han havde tre Sønner, og dem blev der spaaet en Gang, at de

skulde have deres Koner fra et Land langt borte. Saa bestemte de alle tre, at de vilde rejse ud i Verden for selv at hente de tre Prinsesser, de skulde have.

Saa sejlede de først over et stort Hav og kom til Land ved en stor Skov, og da der gik en Vej fra Stranden op gjennem Skoven, fulgte de den. De to ældste havde ikke været saa meget for at faa den yngste med, fordi han var noget dorsk af sig, og da de kom midt ind i Skoven, og der gik en lille Sti ud fra Vejen, besluttede han sig til at gaa med den, medens de to andre vilde følge Vejen. Nu skal vi da høre, hvordan det gik Prins Karl — saadan hed den yngste Broder.

Da han havde gaaet lidt med Stien, kom han til et Æbletræ, og det bar Æbler, der lignede Kobber. Saa tænkte han ved sig selv, at dem vilde han gjærne have nogle af, hvorfor han begyndte at ryste med Træet. Men saa kom der en Røst oppe fra Toppen af det, og den sagde: „Prins Karl af England! gjør ikke det, for saa vil det gaa dig ilde“. Saa lod han ogsaa være med at ryste Træet og gik videre frem paa Stien.

Lidt længere henne kom han til et Træ, der bar Æbler, som saa ud til at være af Sølv. Saa vilde han op i Træet og plukke nogle af dem for at tage med sig hjem. Men da kom den samme Røst til ham som forhen og sagde: „Prins Karl af England! gjør ikke det, for saa vil det gaa dig ilde“. Han lod da ogsaa Æblerne være og gik længere ind i Skoven.

Der kommer han til endnu et Træ, og det bar Æbler, der skinnede som Guld. Strax, han saa dem, fik han Lyst til at plukke sig nogle og vilde kravle op i Træet, for dem maatte han dog have, ihvad det skulde siden koste. Den samme Røst kom rigtig nok til ham igjen der oppe fra Toppen og sagde: „Prins Karl af England! gjør ikke det, for saa vil det gaa

dig ilde", men han lod dog ikke Æblerne være, inden Røsten kom til ham for anden Gang, og saa kravlede han ned igjen og vilde gaa videre.

Men fra det Træ gik der to Stier, og nu stod han stille lidt og betænkte sig paa, hvad for en af dem han skulde følge med. Omsider bestemte han sig til at følge med den, der gik til venstre, og saa kom han snart til et lille trindt Hul, der var ned i Jorden. Der kommer en Røst op af Hullet, som siger: „God Dag, Prins Karl! du skal have Tak for, at du lød mig, ellers havde det ogsaa kostet dit Liv." Han keg ned i Hullet, og da stod der en stor hvid Hest nede. Saa siger den til ham, at nu skulde han gaa tilbage til det sidste Træ, han var ved, og plukke tre Æbler. Dernæst skulde han følge med den anden Sti paa højre Haand, indtil han kom til en Høj, og den skulde han gaa op paa. Saa var der ogsaa et Hul oppe, og det skulde han raabe ned igjennem, at de tre Jomfruer, som skulde til England, skulde komme op til ham. Naar de saa kom, skulde han slaa de tre Guldæbler paa dem, for dersom det ikke skete, vilde de have ham til at blive der, og det vilde være ham umuligt at komme fra dem. Men naar han havde udrettet det, skulde han komme tilbage til Hesten og sige den, hvordan det var gaaet.

Prins Karl gjorde nu, som Hesten havde sagt. Han plukkede de tre Æbler og gik hen til Højen, hvor han kaldte ad Prinsesserne. Saa kom der ligesom tre gloende Ildstykker op af Hullet, men han var hurtig til at kaste Æblerne hen paa dem, idet han sagde, at de skulde pynte sig noget bedre. Nu varer det en lille Smule, saa kommer de igjen som tre kjønne Prinsesser i fine Klæder. Saa fulgtes de ad ned til Skibet alle sammen, men han glemte at gaa om ad Hesten.

Hans Brødre var blevne kjede af at gaa der inde i den vilde Skov, og saa var de vendte om og traf nu at møde ham med Prinsesserne ved den Sti, der løb ud fra Vejen. Da de kom samtlige ned til Skibet, var det først, Prins Karl kom i Tanker om, at han skulde have været hen til Hesten og fortalt den, hvordan det var gaaet ham. Han sagde nu, at han skulde en lille Tur op i Skoven igjen, og Brødrene lovede ham, at de nok skulde bie saa længe, til han kom tilbage. Saa gik han, men da han kom op til Hesten, sagde den: „Ja, nu er dine Brødre paa Vejen hjem ad, og nu kan du ikke komme hjem, undtagen du kan hjælpe mig op.“ Han begyndte saa at arbejde i Hullet med sin Sabel for at gjøre det større, og han fik det da endelig saa stort, at han selv kunde gaa ned til Hesten; men der blev meget Arbejde, og det tog lang Tid for ham, inden han fik Hullet saa stort, at han kunde faa Hesten op. I den Tid han arbejdede der, levede han ikke ved andet end Frugter af Træerne.

Da nu den hvide Hest var kommen op, sagde den til ham, at nu kunde han sætte sig op at ride paa den, saa skulde den nok hjælpe ham hjem. De rider et langt Stykke, indtil de kommer til et Slot, og det var Klokken elleve om Natten, de naaede dertil.

Saa siger Hesten til Prinsen, at nu maatte han gaa ind paa det Slot og faa sig noget at leve af, men den skulde blive uden for. Han maatte være der til Klokken tolv, for i den Time sov alting paa Slottet; men saa skulde han være af Sted igjen, for hvis Folkene blev vaagne, saa kunde han ikke komme derfra. Han maatte spise og drikke der inde saa meget som han vilde. Men der kom en til ham, som skulde tilbyde ham at tage med sig, hvad han vilde, af alle de kostbare og dejlige Sager der inde, og saa maatte han ikke tage andet end en gammel Dug, der laa i Bordkrogen,

for én Ting skulde han have, og den Dug kunde være ham allermest nyttig.

Saa gaar Prins Karl ogsaa ind paa Slottet, og han mærkede ikke en levende Skabning, førend der kom en Mand til ham, som bød ham til, at han maatte faa med sig af de allerfineste Sager, der var der inde. Men Prins Karl sagde nej til det alt sammen, han vilde ingen Ting have, undtagen det da skulde være den gamle Dug, der laa henne i Bordkrogen. Manden sagde, at den skulde han ikke tage, for det var meget for ringe for en Kongesøn at fragte saadan en gammel Dug med sig. Men Prins Karl blev ved sit, og saa fik han Dugen. Efter at han havde spist og drukket, gik han ud til Hesten med Dugen og lagde den paa den i Steden for Saddel. Nu var Timen næsten omme, og de skulde af Sted.

De rider da et uhyre langt Stykke. Saa siger den hvide Hest til ham, at han skulde se tilbage, om der ikke kom noget efter dem. Han sagde nej, han saa ingen Ting til. De rider atter et Stykke, og saa siger Hesten det igjen. „Jo, nu kan jeg se en tyk Taage, der kommer farende lige saa stærkt efter os, og den Taage er ikke at se andre Steder end lige paa Vejen, som vi rider ad.“ Saa siger Hesten: „Ja, det er Manden paa Slottet, han har fortrudt, at du har faaet Dugen, og da nu Folkene og Dyrene er vaagnede op, saa er han kommen i Tanker om at sætte efter os, og det er Dampen fra Hesten, du kan se, for saa stærkt sveder den, og saa hurtig rider han. Men vi kan nok staa os“, siger Hesten, „for vi har aldrig langt, inden vi kommer af hans Ejendom, og saa kan han ikke komme videre.“

De rider den Nat og Dagen med, til det bliver Nat igjen. Da Klokken var tolv, kom de til et andet Slot, der var ligt efter et Kongeslot. Saa siger Hesten: „Nu skal jeg have en halv Skjæppe Hakkelse og en halv Skjæppe Havre, for ellers

kan jeg ikke holde det ud, og imens maa du gaa ind og spise og drikke saa meget, som du vil. Men Klokken et skal vi være herfra igjen, da kommer Folkene op, og hvis vi er her til den Tid, slipper vi aldrig herfra. Og naar du er kommen der ind, saa vil der komme lige saadan en Mand til dig som paa det andet Slot, og han vil give dig af det pæneste, der er der inde, men du maa ikke tage andet end et gammelt Tov, der ligger ude i Forgangen."

Saa gik han ogsaa ind paa Slottet og spiste og drak saa meget, som han kunde, af de gode Sager, der stod paa Bordet. Strax efter kommer der en fin Mand ind til ham og vilde have ham til at tage af de kjønne Ting, hvad han kunde have Lyst til. Men Prins Karl sagde: „Jeg vil ikke have andet end det gamle Tov, der ligger i Forgangen. Manden flyede ham det, og saa gik han ud til Hesten igjen.

„Nu skal du binde dig fast", sagde Hesten, „for vi skal hurtig af Sted, vi har biet vel længe, Timen er snart udløben." Saa binder han sig ogsaa godt fast, og de rider et Stykke. „Nu maa du se dig tilbage, om du kan ikke se noget", sagde Hesten. Jo, der kom en Taage farende ligesom sidste Gang, og den var ikke ret langt henne. Saa spørger Hesten ham, om han kunde taale at være i Vandet, for ellers blev de tagne og kom af med Livet. Prins Karl sagde ja, han vilde da hellere dø i Vandet end af med Livet paa Landet. Hesten gik da ned med ham paa Havsbunden, og der kunde Manden, som var efter dem, ikke komme.

De rider en Tid der nede, og saa løber Hesten op paa Landet igjen, indtil de kom til et Kongeslot, hvor der stod Løver og Bjørne som Vagt uden for, men de sov ligesom alt andet levende paa Slottet.

Den Gang var Klokken elleve. Saa siger Hesten: „Nu i den Time maa du æde og drikke saa meget, som

du vil, men jeg skal have en halv Skjæppe Hakkelse og en halv Skjæppe Havre, ellers kan jeg ikke holde det ud. Paa det Slot kommer der ingen til dig, men der staar et halvt Lys og brænder paa Bordet, det maa du tage, og der ligger en halv Sigtekage paa Bordet, den maa du og tage, og der staar en halv Flaske Vin i Vinduet, den maa du ogsaa tage, og der ligger et gammelt rustent Fyrtøj paa en Hylde over Bordet, det maa du fremdeles tage, men andre Ting maa du ikke tage.“ Han siger nej, det skulde han nok lade være.

Saa gik han ind og spiste og drak saa meget, som han kunde; men da han tykte, at Timen slog godt til, vilde han se sig omkring der i Slottet. Saa kommer han ind i et Kammer, hvor der laa en Prinsesse og sov i en Seng. Han stod og saa lidt paa hende, og da han syntes, hun var saa kjøn, fik han Lyst til at lægge sig lidt hos hende. Lidt efter rejser han sig og kommer ind i et andet Kammer, hvor han skrev nogle Ord over Døren, og da det kom ham for, at Timen nu maatte være næsten udløben, gik han ud til Hesten.

„Det er paa høje Tid, du kommer“, sagde Hesten, „men hvad har du gjort der inde?“ Ja, han havde ikke gjort mere, end han maatte. Saa siger Hesten igjen: „Ja, nu har vi ikke langt til England, og nu maa vi hellere sætte lige til der over.“

Da de kommer der, siger Hesten: „Naar du nu kommer hjem, saa bliver du kastet ned i Løvekulen, for dine Brødre er saa vrede paa dig, fordi det var dig, der frelste Prinsesserne, men saa snart du kommer der, skal du rive Ild og tænde dit Lys. Derpaa skal du brede din Dug og sætte Kagen og Vinen derpaa, saa kan du beværte Løverne, og det Lys og det Brød og den Vin skal ikke slippe op for dig, saa længe du er nede hos dem. Paa den Maade frelser du dit Liv, saa de river dig ikke ihjel. Altsaa skal vi nu skilles

ad, men den ene Ende af Tovet kan du binde om dit Liv, og den anden Ende kan du binde om mit Liv, saa behøver du blot at rykke i Rebet, saa snart du vil tale med mig eller kommer i en eller anden Forlegenhed, og jeg skal da komme og hjælpe dig."

Dermed skiltes de ad, og Prins Karl gik hjem. Aldrig saa snart han var kommen ind paa Slottet, blev han kastet ad Løvekulen. Men han rev strax Ild og tændte Lys, og saa skar han løs af Kagen og skjænkede af Flasken til Løverne, saa de gjorde ham ingen Fortræd, og selv spiste han noget med. Nu var han der nede i ti Aar og bespiste Løverne i al den Tid.

Den Prinsesse, som Prins Karl havde været inde ved paa Slottet, var bleven frugtsommelig og havde født en Søn. Da han var bleven en dygtig stor Dreng, kom han en Dag ind i det lille Kammer, hvor Prinsen ogsaa havde været, og da saa han, at der stod skrevet noget over Døren. Saa løb han ind til sin Moder og fortalte hende det. Hun kom og læste: Prins Karl af England er Fader til dette Barn. Saa blev hun glad, for hun havde ikke vidst nogen Tid før, hvem der var Fader til hendes Søn. Strax samlede hun hele sin Krigsmagt og rejste med den af Sted til England.

Da hun kom der, slog hun Lejr neden for Slottet, lod Jorden fra hendes Telt af og op til Kongens Dør beklæde med Silke og to Rader Fløjel, en ved hver Side af Silken, og sendte saa Bud op til Kongen, at hun vilde have Prins Karl at se.

Nu var Kongen jo i Forlegenhed, men han tykte, at han kunde vel lade den ældste af hans Sønner gaa derned i Steden for, da det sagtens kunde gjøre lige meget, hvem der kom. Altsaa blev han lukket ud af Slottet, men turde ikke gaa paa Fløjelet og Silken og gik med Hatten i Haanden. Som han nu er kommen ned til hende, spørger hun ham, om det var Prins

Karl af England. Han siger ja. Ved hvilket Klokkeslæt han da havde været paa hendes Slot? Ja, han havde været der fra Klokken ti til elleve. Saa siger hun, at det var ikke sandt. „Men hvilke Forposter var der da uden for?“ Det vidste han snart ikke, hvad han skulde svare til; men saa siger han da, at der var Hunde og Katte. Ja, det var heller ikke rigtigt, og hun bliver vred og lader ham sætte i Fængsel, for han skulde af med sit Liv. Dernæst sender hun Bud op til Kongen igjen, at hvis han ikke sendte Prins Karl, saa skulde han komme til at lide ligesom hans Søn.

Nu blev Kongen noget ræd, men Prins Karl kunde han ikke skaffe, og saa maatte den næstældste Søn af Sted. Men han turde heller ikke gaa paa Fløjelet og Silken og gik med Hatten i Haanden ned til hendes Telt. Om han var Prins Karl af England? Ja. „Hvor naar har du været paa mit Slot?“ — „Fra Klokken tolv til et.“ — „Hvilke Forposter var der?“ — „Der var Rotter og Mus“, sagde han, for han vidste snart ikke, hvad han skulde svare. Ja, det var ikke sandt, og han kom ind til Broderen og skulde ogsaa af med sit Liv.

Strax sender hun en Staffet op til Kongen igjen med det Bud, at hvis han ikke skaffede hende Prins Karl, saa skulde hun lade ham se, hvor stor hendes Krigsmagt var. Nu var gode Raad dyre, men han beslutter sig da til at berette hende Sagens Sammenhæng og sender Bud tilbage igjen, at han kunde ikke, for Sønnen var revet ihjel af Løverne. Hun lader atter Bud gaa derop, at hun vilde have et Ben at se af ham.

Saa skulde de hen og have set efter, om de kunde finde et Ben af ham nede i Løvekulen. Og hvad ser de saa, da de keg ned gjennem Aabningen? Prins Karl sad lyslevende der nede og Løverne rundt omkring ham. Nu blev Kongen glad og raabte ned til ham, at han skulde gives fri.

Saa blev Porten til Løvekulen lukket, op og Prins Karl gik ud, men Løverne fulgte bag efter, som det var Hunde. Da han var kommen hjem til Slottet, fortalte hans Fader ham, at han skulde ned til en Prinsesse, som vilde tale med ham, og nu skulde han da i nogle pænere Klæder og komme til at se lidt mere hæderlig ud, for der var endogsaa groet Mos paa hans Hat og Støvler. Men det vilde han ikke, han gik ud til Prinsessen, ligesom han var, og Løverne fulgte ham. Han turde gaa midt ned ad Silken og Fløjelet, og da han kom til hende nede ved Teltet, spurgte hun ogsaa ham, om han var Prins Karl af England. Han svarer ja. Hvor naar han havde været paa hendes Slot? „Fra Klokken elleve til tolv", siger han. Saa spørger hun ogsaa ham om, hvilke Forposter der var. „Løver og Bjørne", siger han. Ja, det var rigtigt, og nu havde hun da fundet den rette Prins Karl, ham, der var Fader til hendes Dreng.

Saa blev de gifte med hinanden, og da hun rejser tilbage til sit Slot, fulgte han med hende. Da de var komne der, kom han i Tanker om den hvide Hest og taler til hans Kone om den. Saa fortæller hun, at hun havde haft en Broder, og han var bleven forhexet, maaske det kunde være ham. Prins Karl giver da et Ryk i Tovet, og saa kom den hvide Hest og spurgte om, hvad han vilde. Ja, han fortæller den det hele, ligesom det var gaaet til. Saa siger Hesten til ham, om han vilde nu gjøre den en Tjeneste, fordi den havde hjulpet ham saa meget, som den kunde; og hvis han ikke vilde det, skulde den gjøre ham lige saa meget ondt, som den forhen havde gjort ham godt. Ja, det kom an paa, sagde Prins Karl, hvad det var for en Tjeneste, han skulde gjøre. Saa siger Hesten, at han skulde hugge dens Hoved af og sætte det til den anden Ende. Det var Prins Karl ikke for, men han turde

dog heller ikke lade det være, og saa drog han sit Sværd og gjorde, som Hesten havde forlangt. Da det var sket, blev den omdannet og forvandlet til et Menneske, og det var ganske rigtig Prinsessens Broder, som havde været hexet om til en Hest, ligesom hun og hendes Slot ogsaa havde været forgjort; men Prins Karl havde løst Fortryllelsen, da han var der. Saa blev han Konge der i Landet, og Prinsessens Broder blev hos dem. Men hans Brødre blev der hjemme og var blevne gifte hver med en af de Prinsesser, Prins Karl havde frelst.

---

26. Pimpegryden.

Der var en Mand og en Kone, de havde et usselt bitte Hus at bo i og var da saa elendig fattige. Saa havde de en enlig Ko, det var for Resten alle de Kreaturer, de havde, og den skulde Manden til Marked med og have solgt for at skaffe noget til Føden. Da kommer der en imod ham og spørger om Prisen for Koen.

„Ja“, siger han, „jeg skulde da have tyve Daler for den.“

„Penge har jeg ingen af“, siger den anden, „men jeg vil give dig noget i Bytte, som du skal blive lige saa godt fornøjet med som de tyve Daler. Her har jeg en Gryde, jeg vil give dig for Koen.“

„En Gryde!“ siger den fattige Mand, „jeg har desværre ikke noget at komme i Gryden, og en Gryde kan vi da ikke give Børnene at spise; nej, jeg maa have Penge for min Ko.“

Saa siger sorte Gryden: „Tag mig kuns!“ og da den fattige Mand hørte det, tænkte han ved sig selv: „Kan du snakke, saa maa der være mere ved dig, end en tænker, og det kan da aldrig rave saa vidt med

saadan et Stykke Helmisko, som jeg har.“ Altsaa bytter han og faar Gryden for Koen.

Da de nu kommer hjem, saa gaar han først ind i Kjørhuset og binder Gryden i Kobaasen, for han turde ikke komme ind til Konen med den. Saa gaar han jo ind ad og skal til at have noget at æde, for han er sulten. „Naa, Farlil“, siger Konen saa, „hvordan Handel fik du gjort? kom du af med Koen?“ Ja, han gjorde. „Da var det vel“, siger hun, „for saa har vi Penge og kan faa lidt Brød og Tilmad.“ Nej, han fik ingen Penge, siger han. „Men hvad fik du da?“ — „Ja, det kan du gaa ud og se efter i Kobaasen.“

Da de saa kommer ud i Kjørhuset, staar den sorte Gryde der, og hun giver sig jo til at skjælde over ham. „Da har du vel ikke byttet lige over med Koen?“ Jo, han havde. „Ja, du har altid været et godt Tokkihoved, havde jeg endda selv trukket med Koen; vi havde ikke andet end Armod før, og naar den Gryde nu gaar i Skaar, saa kan vi pisse i Stumperne; men hvad tænker dit Menneske paa? nej, jeg har saa mænd aldrig kjendt Mage til Fæhoved!“ og saadan blev hun ved en lidt.

„Skur mig og læg mig i Rammen!“ siger Gryden.

Saa fik Konen store Øjne, da hun hørte, den kunde snakke, og hun begyndte at komme i Tanker om, at der mulig kunde være noget ved den at gjøre. Altsaa faar hun Gryden skuret og lagt i Rammen.

Saa om Morgenen efter saa siger Gryden, da Konen er kommen op: „Jeg pimper, jeg pimper!“ — „Hvor pimper du da paa?“ — „Ad den rige Mands Gaard, ad den rige Mands Gaard!“ — „Ja, pimp!“ siger hun. Den rige Mand boede ikke saa meget langt derfra, og de var ved at bage den Dag og var lige ved at faa Brødet af Ovnen, da Potten kommer og stiller sig an paa Bordet. „Haa haa!“ siger Konen, „nej

sikken en sort Gryde der staar, den kunde en jo komme en Kage i.“ Hun prøver paa at stikke en ned, og den kunde meget godt være der, endskjønt Gryden kun var bitte; hun stopper en til ned, og den kunde ogsaa forrumme der, kort sagt, saadan rejser hele Bægten af ned i god Gryde. Saa siger den: „Jeg pimper, jeg pimper!“ — „Hvor pimper du da hen?“ siger hun. „Ad fattig Mands Hus, ad fattig Mands Hus!“ — „Da vil jeg min Sjæl have mine Kager igjen,“ siger hun. Men det hjalp ikke, hvad hun sagde; Gryden pimpede uden videre af med alle hendes Brød.

Da Gryden kom hjem til den fattige Kone, kunde hun nok se, at der var noget i den, den var bleven saa stor, og da hun fik Kagerne i Land, saa hovede hun det saa meget godt, nu havde de da noget til Føden for det første.

„Skur mig og læg mig i Rammen!“ sagde Gryden, og det gjorde hun strax.

Saa stod den stille til om Morgenen efter. „Jeg pimper, jeg pimper,“ siger den. „Ja, pimp du kun,“ siger Konen. Den Dag var de ved at faa Rug af Loen til den rige Mands. Saa siger en af Tøndetærskerne: „Nej se, der staar en Gryde, lad os prøve at slaa noget i den ogsaa.“ De hælder en Skjæppe i, og de hælder to, det blev ingen Steder kjendt. De slaar kort sagt i den hver Kornkjærne, de havde. Saa siger den: „Jeg pimper, jeg pimper!“ — „Hvor pimper du paa?“ — „Til fattig Mands Hus, til fattig Mands Hus!“ — „Da vil vi have vort Korn igjen“, men det var lige meget, hvad de sagde, Gryden rejste af, og de kunde tage æbag.

Da den kom hjem, fik de travlt til den fattige Mands med at bære Korn op, de fyldte snart Loftet med Rug og havde da nok til Føden hele Aaret.

„Skur mig og læg mig i Rammen!“ siger Gryden, og det sker jo, og Konen saa nok saa mildt til den.

Næste Morgen pimpede den af igjen om til den rige Mands. Da var det saadant et dejligt Solskinsvejrlig, og den rige Mand havde alle hans Penge ude i Solen, for at de ikke skulde blive mulne. Saa staar denne her Gryde jo til Rede, som den gjorde alle Steder, og den rige Mand talte Pengene, om de nu var der til Hobe. Saa stod den saa tilpas for ham at komme dem i, og han slog den ene Slant i efter den anden. Da de var der alle sammen, siger den: „Jeg pimper, jeg pimper!“ — „Hvor pimper du paa?“ — „Til fattig Mands Hus, til fattig Mands Hus!“ — „Da vil jeg faa Skam have mine Penge igjen“, siger han; men det brød den sig lidt om, den pimpede af med hele Herligheden. Da den kom hjem til den fattige Mands, fik de travlt med at tælle Penge og gjemme dem, nu havde de rigtig nok faaet god Betaling for deres Ko. „Skur mig og læg mig i Rammen!“ sagde den, og saa stod den alstille til næste Morgen.

Da Konen kommer op, saa pimpede den igjen. „Hvor pimper du paa?“ — „Til rige Mands Gaard!“ sagde den, og saa pimpede den hen til deres Nabos igjen og stiller sig an paa Skorstenen. Saa raaber Konen ind til Manden: „Her er den Potte, som pimpede af med vore Kager og vort Korn og vore Penge.“ — „Naa, er den det“, siger han og gaar ud ad Køkkenet, „da skal jeg give den noget at pimpe med i Dag“, og han sætter sig op paa den og vil da gjøre hans Behov i den. Saa siger den: „Jeg pimper, jeg pimper!“ — „Ja, pimp du ad Helvede til, nu skal du faa noget at pimpe med.“ Saa flyver den af Sted, og han rykte paa Rumpen og vilde op, men den var groet fast til den, han sad som klinet fast til Gryden, og den pimpede af hen over Gaarden og hen over Marken med ham. Siden er der ingen, der har set noget til anten af dem, Gryden pimpede jo af ad Helvede med ham,

som han havde ønsket, og der er han, og der bliver han. Nej, det var ingen Taari, den Gryde.

---

27. Møllen paa Havsens Bund.

Der var to Brødre en Gang, der boede tæt ved hinanden, den ene hed Lars, og han var rig, men den anden var fattig, og han hed Hans. Den rige Broder var tillige med svært gjerrig, og det er da noget, som ikke er saa sjældent med den Slags Folk. Saa var det en Gang lige før Jul, at den fattige gik hen til ham og bad, om han vilde ikke give ham et lille Gran Fødevarer til Hjælp til Juleaftensnadver, de havde saa lidt der hjemme og mange Børn.

„Ja, du staar nu her og hutler altid“, svarer han lige saa sur, „jeg kan vel ikke slippe fri for dig, saa her har du nu én Gang for alle en Side Flæsk, og saa kan du rejse ad Helvede til med den.“

„Ja, mange Tak, det skal jeg nok“, siger Hans, for han var altid saa troskyldig i det, og han faar Flæsket paa Nakken og gaar. Men i Steden for at gaa hjem rejser han til den modsatte Side ud i Verden for at lede efter, hvor Helvede laa.

Han gik længe, men endelig kommer han til en gammel Mand, der stod og gravede paa en Høj. „Hvor skal du hen?“ siger Manden, „siden du færdes paa den Vej denne her Tid Dags.“ Det var nemlig blevet Aften.

„Ja“, svarer han, „min Broder sagde, at jeg skulde rejse til Helvede med denne her Side Flæsk; men jeg véd ikke, hvor det er, og jeg skal vel have ondt ved at finde dertil.“

„Aa“, siger Manden, „den Vej er vel ikke den mest vanskelige at finde, vær saa god at gaa ned i det

Hul, som jeg staar og graver, det er dybere, end du tror, og bliv ved saa længe, til du træffer noget."

Saa sækker den fattige Mand ogsaa Flæsket godt paa sig og kneb det godt ind til Kroppen og gjorde sig selv saa bitte, som han kunde, for han troede jo, det kneb med Pladsen, men der var Hul nok og Plads nok, saa der kunde have gaaet flere ned paa lige Side. Endelig kommer han for en forfærdelig Ild, der var tændt midt paa Gulvet, og der var en Varme, som om de var ved at stege et Helmis. Saa faar han Øje paa saa mange Smaadjævle, te det var en Gryv at se dem, og de løber omkring Ilden, og de kommer springende hen til ham for at faa at se, hvad han havde i hans Pose.

„Ja, der har jeg en halv Side Flæsk, som min Broder har givet mig, han sagde, at jeg skulde gaa til Helvede med det; saa véd jeg ikke, om I vil kjøbe det, for her er nok Helvede."

Jo, det traf da heldig, lod det til, for Flæsk var netop Mad, de kunde bruge, siden Svinene og Djævlene havde boet sammen fra Kristi Tid af, og de bød ham en ligesom en Kaffemølle i Vederlag.

„Ja, hvad skal jeg med den?" siger han, „jeg har jo ingen Bønner at male."

„Ja, har du ingen, saa kan du blot tænke paa at male dem", siger de, „saa faar du strax Bønner; men du behøver da just ikke at male dig Kaffebønner, for paa saadan en Mølle kan du male dig lige, hvad du ønsker dig, og saa længe du ønsker det, den maler dig alt lige rask, og naar du tykker, du har nok, og vil have den sat, kan du lige sige de her tre Ord til den — saa hviskede de ham noget i Øret — saa skal den nok staa stille øjeblikkelig.

„Ja, Tak skal I have, det skal jeg nok huske", svarte han, og saa traskede han af fra Helvede med Møllen.

Den Gang han kommer hjem til hans Kone, var det ud paa Natten, og hun var vred og skjældte slemt: „Hvor i Helvede har du været, din Tokki? nu er det over Midnat, og vi skulde endda have haft en bitte Krumme i Livet paa selve Juleaften. Du ved jo nok, at vi mangler alle Verdens Ting, og jeg har gaaet og ventet den evige Venten, jeg var saa ræd for, at du var slaaet en Ulykke til.“

„Aa, bitte Mor, slaa dig kun til Taals“, siger han, „jeg skal sige dig, jeg har lige akkurat været i Helvede siden, og der fik jeg denne her Mølle, som jeg satte paa Bordet, det er en, vi kan bruge, og nu vil vi strax forsøge den.“

„Ja, det kunde jo være rart nok“, siger hun, „men du mangler nok det vigtigste, for der er ikke Bønner skabt i Huset.“

„Ja, Bønnerne skal den selv levere, det er en Akkord“, siger han.

„Naa, det er en anden Sag, ja, kunde du faa den til det, var det rart nok, saa fik vi da en Skaal Kaffe i Jul. Men vi kunde da trænge mere til en Bid Brød og lidt Lyssen, her skal vi sidde i Mørke saadan en højhellig Aften.“

Ja, det kunde den ogsaa male, og han siger: „Mal Lys!“ Strax begyndte Lysene at komme. De fik et tændt, og saa slog han den i Gang til at male Brød, først Grovbrød, og det gik ellers grumme flink, den ene Kage trimlede ud efter den anden lige saa rask, saa det varede ikke uden et lille Stød, inden hun siger: „Nu har vi da Brød nok i mange Tider.“ Dernæst malede den Finbrød til Julen, og de fik snart Gudslavn af Brød.

„Er der saa ingen andre Ting, du mangler?“ siger han, „for sig saa til, siden Møllen nu er slaaet til Skred.“

Jo, der var da mange Ting, for de havde saa talt

ingen Ting af nogen Slags, Huset var saa armt, som det kunde være. Ja, saa malede de Køkkentøj og Husgeraad, baade Potter og Pander og Kruse og Kander, saa vel som finere Ting baade af Sølv og Guld. De malede ogsaa Sølvskeer og Bægere, Knive og Gafler, alt af det rene Sølv.

„I men da, hold endelig op!“ raaber Konen saa, „vi har jo saa meget nu, at vi kunde gjøre et Gilde med det samme.“

„Ja, det vil vi ogsaa“, siger han, og da Møllen havde løbet et Stød endnu og gjort ordentlig Besked, sagde han det, der skulde siges, og saa holdt den op.

Nu fik Manden travlt med at løbe i By og byde til Gilde: om de vilde ikke være saa god at komme tredje Juledag og Aften at besøge ham og hans Kone. Han løb hele Sognet rundt, og det gryvede enhver saadan over, for han havde knap Salt til et Æg, mente de, og de troede da, han blev tosset. Han gik jo ogsaa til hans Broder, takkede ham for sidst og bød ham, om han vilde ikke komme derom til Julegilde tredje Juledag og tage hans Kone med. De to passede godt sammen, for hun var ogsaa en gjerrig Sjæl, men alligevel tykte de ikke, det kunde betale sig at gaa derom. Det var der flere, der tykte, og de blev jo hjemme; men der var ogsaa mange, der kom, og de blev jo, som de havde tabt baade Næse og Mund, da de saa den Herlighed og Overflod, der var i alle Ender og Kanter.

Hen ad paa Eftermiddagen, da Lars gaar uden for Døren for at se, hvordan Vejrliget stod til, da bliver han opmærksom paa, at der kom og gik saa mange baade fra og til hans Broders. Det løb rundt i hans tykke Hoved, og saa gaar han ind og fortæller hans Kone, hvad han har set. Det kunde de da ikke forstaa, te han havde saa mange fremmede, og de bliver

enige om, at de vil derom et Lob, Konen hun bliver jo slemt nysgjerrig.

Naa, da de kommer ind, faar de endda ogsaa Øjnene lukkede op, for ingen Steder i den hele By kunde der have været saa meget af alting. De bliver strax bedt til Bords, men den Gang de var færdige, taler Lars hans Broder ud i Gangen og spørger ham om, hvad det skal betyde. „Din fattige sølle Djævel! har du stjaalet det, eller laant det? sig mig med ét Ord, hvor du har faaet det fra.“

„Det skal jeg saa meget gjærne“, siger Hans, „kan du huske, da du gav mig det Flæsk til Jul, te du sagde, at jeg skulde gaa til Helvede med det? Det gjorde jeg nu lige saa bogstavelig, og der fik de Flæsket og gav mig en Mølle til Vederlag, den kan male al Verdens Ting, hvad en forlanger, og den lader selv til, hvad der skal bruges.“

„I, det er da vel Løgn, du fortæller“, siger Broderen, „vis mig den Mølle, den vil jeg kjøbe af dig.“

Saa viste han ham den. „Hvad vil du have for den?“

„Ja, den er dyr, kan du nok tænke“, siger Hans, „den koster tre hundrede Daler Kurant; jeg vilde ellers ikke sælge den, men da du er min Broder, faar du vel at have den.“

Ja, det var mange Penge, om han kunde ikke faa den billigere? Nej, det var der intet ved at gjøre, ikke en Skilling billigere kunde den faaes, og saa vilde han endda beholde den et halvt Aar for selv at faa noget mere malet af hvad han trængte til. Den rige Mand maatte til at gaa ind paa det, endskjønt det gjorde ham ondt at komme af med saa mange Penge, men han kunde jo heller ikke lide, at Broderen havde den, for han var ræd for, han skulde blive lige saa rig, som han var.

Det var saa ikke inden ved Høstens Tid, at Lars fik Kværnen udleveret og fik den hjem. Nu var han gaaet

og kommen i Tanker om, at hans Kone kunde godt gaa med i Marken fra Morgen til Aften i Høstens Tid, i Steden for at hun ellers altid skulde være hjemme at lave Maden, og det var jo en dejlig Besparelse; nu kunde han lige rende hjem før Middag og slaa Møllen i Drift, og saa kunde den i en Haandevending male æ Onden til dem. Saa den første Dag bliver de enige om, at de vil have Vælling og Sild, det var saa længe siden, de havde faaet fersk Sild, og et lille Stød før Middag render Manden hjem ad. Han stiller Møllen an og siger: „Mølle! mal mig nu Vælling og Sild.“ Strax begynder den at brøle og maler rask væk baade Vælling og Sild imellem hverandt. Han sætter det ene Fad under efter det andet, men det varede kun kort Tid, saa var de fulde alle dem han havde. Nu lod han den male Bøtterne fulde, for det kunde jo og bruges til Svinene, tykte han, og Møllen blev ved at male. Til sidst var alle hans Karmon fulde, og nu tykte han da, de havde nok for en rum Tid, og saa vilde han have den til at staa, men den vilde ikke staa, og hans Broder havde ikke lært ham de Ord, der skulde siges for at stille den. „Da kan en vel holde den, den er da ikke større“, tænkte han, men det kunde han heller ikke, og da han havde aset sig træt med det, havde den malet saa meget, at han stod i Vælling og Sild til Buxelivet.

Saa tykte Konen der ude i Marken, at det varede for længe, inden han kaldte til Onden, og hun gaar op paa Brinken for at se, om han var ikke ude at vifte. Da kommer han farende ud af Gaarden og raaber paa Folkene, at de maatte endelig stræbe at komme hjem for at hjælpe ham at holde Møllen. Men inden de kommer hjem, havde den malet hele Salsen fuld. Der brager en Dør, og saa kom det væltende ud i Gaarden som en hel Flod, te der blev en ordentlig Sylli der ude.

Saa blev han noget hed om Ørene, men omsider kommer han da i Tanker om, at det var bedst at sende Bud efter Broderen. Han kom, men vilde ikke stille Møllen paa andre Betingelser, end som han maatte faa den for det. I den Tid de staar og akkorderer om det, bliver den ved at male, saa Gaardsrummet er næsten fuldt. Nu maatte han jo beslutte sig til at redde hans Ejendom og give Slip paa Kværnen. Den bliver saa stillet, og Broderen tog den med sig. Men nu fik de travlt med at faa Gaarden og Salsen ryddede. Lars og hans Folk havde nok at bestille den hele Høst om med at faa dette her Vælling og Sild kjørt væk, og det var ikke noget behageligt Arbejde, for det begyndte snart at stanke. Men det værste var, at Høsten blev forsømt over det, saa han fik ikke hans Avl bjærget, og det var et urimeligt Tab for ham. Om Vinteren efter sultede hans Kreaturer og døde for ham det ene efter det andet, kort at fortælle, det endte med, at han fra en rig blev til en fattig Mand.

Men den anden Broder formerede hans Bo og blev til en velhavende Mand. Saa vilde han ikke være i det lille Hus længere, og han malede sig en rigtig stads Guldgaard oppe paa Havbakken, og den var forklædt med ene Guld i Sted for Tag. Saa boede han der, og alle de Folk, der sejlede paa Havet der ud for, de kunde sejle efter den, saadan glimpede den, og alle dem, der kom tæt forbi, de vilde ind at se den Gaard. En Gang kommer der da en norsk Skibskapitajn til ham i Besøg, han havde sin Fortjeneste ved at sejle med Saltladninger, og han spurgte ham om, hvordan han var bleven saa rig. Ja, han var just ikke rig, men han havde en Mølle, der kunde male alt, hvad han ønskede sig. Det kunde være en rar Mølle at have, mente Skipperen; naar den kunde blot have malet Salt. „Det kan den ogsaa nok,“ sagde Hans, og han

slaar den i Gang, for at Skipperen skal se, hvordan den kunde male baade fint Salt og grovt Salt efter hans Behag. Saa faar han saadan Lyst til den og vilde absolut kjøbe den. „Den kan være mig til uhyre Nytte og spare mig megen Sejlads baade frem og tilbage," siger han Norskeren, „for der er langt hen til Saltklipperne." Ja, saa fik han at have den, naar han vilde give tusende Daler Kurant, og den Handel fik de sluttet uden lang Prutten. Skipperen tog Møllen med sig; men det gik ham som med den rige Mand, han tænkte slet ikke paa at faa at vide, hvordan han skulde stille den igjen, naar han først fik den sat i Gang.

Da han kommer ud paa Havet, beslutter han sig til at slaa hans Mølle i Gang, og den malte først grovt Salt og siden fint Salt, da han fik nok af det første. Men da han havde malet saa længe, at der var ikke uden en Planke over Vandet, vilde han have den stilt af; han tager ved den med begge hans Hænder og vil holde den, men det kan han jo ikke, den lod som den ikke kunde forstaa ham, for den løb lige rask. Saa kalder han i en Snarhed hele Skibsmandskabet sammen, men de kunde heller ikke holde den med al deres Styrke. Saa gav de dem til at kaste ud af Saltet, men de kunde ikke kaste ud saa stærkt, som Kværnen kunde male, og det endte jo med, at Skibet blev for tungt og sank til Bunds. Møllen sank med og blev ikke stilt af, saa den bliver vist nok ved at male der nede den Dag i Dag, og det kan enhver ogsaa nok forstaa, for ihvor meget fersk Vand der løber til Havet, saa er det endda lige salt.

---

28. Fandens Hofjæger.

Der var en Gang en gammel hvervet Soldat, som havde tjent Kongen i ni og halvfemsindstyve Aar og tretten Maaneder og tre Dage. Nu var han kjed af at blive i den Tjeneste længere, og saa gaar han til Sergeanten (Skjærsanten) og forlanger hans Afregning. „Aa, hvad kan det hjælpe dig, nu du er bleven saa gammel“, siger Sergeanten, „du maa hellere blive i den Tjeneste, du har, for du duer saa mænd ingen andre Ting til.“ Ja det var det samme, han vilde have hans Afregning nu, „eftersom jeg har tjent Kongen i ni og halvfemsindstyve Aar og tretten Maaneder og tre Dage, saa kan det nok slaa til for den Gang.“ Det kunde Sergeanten ikke fragaa, „og siden du saa gjærne vil have gjort op, saa skal det ogsaa ske.“ Saa beløb hans Afregningspenge sig til fire Rigsbankskilling, dem faar han, og saa rejser han af.

Da han kommer et Stød ud paa Vejen, møder han en halvgammel Mand, der giver sig i Snak med ham og spørger om, hvor han vil hen.

„Aa, jeg vil ud og søge mig en Tjeneste op“, siger Soldaten.

„Vil du da ikke tjene mig?“ siger Manden.

„Jo, lige saa godt dig som en anden Mand.“

„Jeg vil give dig en Skjæppe Penge, naar du vil tjene mig tro et Aar“, siger den fremmede.

„Det tænker jeg nok, jeg vil“, siger Soldaten, „for nu har jeg tjent Kongen i ni og halvfemsindstyve Aar og tretten Maaneder og tre Dage, saa kan jeg vel ogsaa tjene dig et Aar. Men hvad skal jeg tage mig for?“

„Du skal ikke bestille andre Ting end at fyre under tre Kjedler, som jeg har hængende over Ilden med koghedt Vand i; du skal passe paa, at Ilden aldrig gaar ud, og du maa love mig, at du ikke ser i Kjedlerne.“

Ja, det skulde han da nok tage sig paa, og saa følger han med Manden, der anviser ham hans Bestilling, og saa sætter han sig der imellem de tre Kjedler i al Rolighed; det tykte han var en rar Plads at have, nu han var saa gammel, og saa blev han jo siddende og fyrede, og Tiden gik rask for ham; saa da han tykte, at han havde været der ved en Pas fjorten Dage, saa var der gaaet over et Fjerdingaar.

Men saa gaar Ilden ud før ham under den ene Kjedel. Han var jo saa snar, som han kunde være, med at faa Ilden tændt igjen, men da han nu har fyret saadan en lidt, saa tager det saa sært paa i den Kjedel. Han bliver nysgjerrig og tænker ved sig selv: „Da var det endda skjønt at se, hvad der er i den.“ Saa linner han ved Laaget og kiger ned. Da er det hans Kommandersergeant, der sidder nede i Kjedelen, og han tigger til ham og beder, om han kan ikke hjælpe ham op af den Pine, han der er kommen i. Det var jo da heller ikke saa meget rart saadan at blive gjennemkogt, kan jeg tro.

„Nej“, siger den gamle Soldat, „du faar at blive siddende, nu har jeg Magten, men den Gang jeg var i Tjenesten, da pinte du mig.“

Naa, han fyrer et Fjerdingaars Tid igjen, da er han saa vanheldig, at Ilden gaar ud for ham under den anden Kjedel, men han var jo snar til atter at faa den tændt. Da han havde fyret et bitte Korn, begynder det at tage paa i den Gryde ogsaa, og det snorkede meget stærkere i den end i den anden. Han bliver jo svært nysgjerrig og vil linne ved Laaget, da er det hans Løjtnant, som er kommen i den Kjedel. Naa, Fyren tigger jo til ham, han maatte da endelig hjælpe ham op af den Pine; men Soldaten siger nej, „jeg kan nok huske, hvor tit du har givet Befaling til, at jeg skulde have min Ryg pryglet igjennem.“

Han fyrer da atter et Stød, til Ilden gaar ud under den tredje Kjedel ogsaa; men han er jo snar til at faa den tændt igjen. Aldrig saa snart Ilden er kommen til at brænde dygtig under Kjedelen, inden det begynder at tage meget stærkere paa i den. Saa maa han jo have set efter, hvad der er, og tager da ved Laaget, men idet han nu letter det, er der noget, der smækker ham over hans Fingre, saa han fik ikke at se, hvad der var i den Kjedel. Han sætter sig rolig hen paa hans Sæde, og da Aaret er omme, saa kommer hans Husbond hjem.

„Ja“, siger han, „du har rigtig nok tjent mig som en tro Karl, men du har dog set i Kjedlerne, det maatte du jo ikke have gjort. Men du vilde vel ogsaa gjærne have at se, hvad der var i den sidste Kjedel?“ Ja, det var han da ikke kjed af. Saa tager Fanden ved Laaget, for det var jo ham, han var kommen til at tjene, og da nu Soldaten rækker Hovedet over og vil kige ned i Kjedelen, saa griber Fanden i Rumpen paa ham og smider ham over i den, og saa Laaget paa ham. Nu fyrer han dygtig løs, til han faar ham rigtig gjennemkogt, og saa tager han ham op og lægger ham langs ad en Fjæl, piller alt det gamle Kjød af ham og sætter nyt Kjød paa igjen, og til syvende og sidst blæser han Liv i ham, saa den gamle Soldat nu er bleven til et helt ungt Menneske.

Saa siger Fanden: „Naar du vil nu tjene mig i tre Aar til, saa vil jeg give dig tre Skjæpper Penge, og i den Tid skal du slet ikke bestille andet end rejse runden om i hele Verden. Du maa aldrig lade dine Negle skære af, og du maa heller hverken lade Haar eller Skjæg klippe af, og saa skal du i en laadden Skindpels, der skal syes lige fast ad Kroppen til dig, og hvor du kommer, og der er nogle, der spørger dig om, hvor du er fra, da skal du sige, at du er Fandens

Hofjæger.“ Ja, den Tjeneste kunde han da nok tage sig paa, sagde han, for han havde tjent Kongen i ni og halvfemsindstyve Aar og tretten Maaneder og tre Dage, „saa kan jeg sagtens tjene dig i tre Aar“, siger han.

„Naa, ja, det er godt; saa vil jeg her, inden du rejser, give dig en Pung, som du skal have med dig, og den tager du aldrig saa mange Penge af, der er jo lige mange tilbage, og saa er her et Spil Kort, det skal du ogsaa have med, om du skulde træffe at komme til at faa Herberg et Sted, hvor der er nogen, som gjærne vil spille Kort, for dem kan I spille med Aar ud og Aar ind, de taber dog aldrig deres Glans, og med dem vil du ogsaa altid kunne vinde, saa paa den Maade kan du aldrig komme i Forlegenhed for Penge.“

Saa rejser Hofjægeren af, og han drager fra ét Landskab og i et andet. Han havde altid godt ved at blive, hvor han kom, for der var ingen, der turde nægte ham, hvad han begjærede, naar de hørte, hvad han var for en Karl. Da det lakkede saadan hen ad paa det tredje Aar, kommer han en Aften til en Kjøbstad, og der vilde han opholde sig om Natten. Han kommer ind paa en Gjæstgivergaard og spørger Opvartningsjomfruen, om han kan blive der. Men han saa jo hæslig ud, og hun bliver forskrækket og spørger, hvad han var for en Person. Ja, han var da Fandens Hofjæger. Nej, siger hun, saadanne afskyelige Folk vilde de ikke have i deres Hus. Men han lod sig ikke saadan jage væk og begjærer at faa Gjæstgiveren selv i Tale. Han kommer og spørger jo ogsaa ud om, hvem han var. Ja, det var da Fandens Hofjæger. Det var troligt nok, eftersom han saa ud, og han tør da ikke nægte at beholde ham, og hvad mere var, da den anden forlanger at faa det Værelse, som Kongen altid havde,

naar han var der i Byen, saa turde han ikke nægte ham det heller og maa til at vise ham der op.

Om Morgenen, da Opvartningspigen kom med Tevand til ham, giver han hende to Gulddukater i Drikkepenge. Da hun kommer ned og viser de to Skillinger frem, hun har faaet, tænkte Jomfruen: „Saa maa jeg af Sted i Morgen.“ Naa, hun kommer op med Tevand den anden Morgen, men da han ser, hvem det er, triner han lige af Sengen og giver hende en ordentlig en ved Hovedet med de Ord, at saadanne afskyelige Folk vilde han ikke have i hans Kammer. Hun blev godt fornøjet med den Foræring og lovede for, at hun skulde ikke komme til ham tiere.

Nu bliver det Aften igjen, og saa træffer det hverken værre eller bedre, end at Kongen kommer kjørende og vil blive i Gjæstgivergaarden den Nat. Da Gjæstgiveren nu kommer ud og skal tage imod ham, maa han jo til at fortælle, hvordan en Person han har i Kvarter, og det galeste var, at han havde taget det Kammer i Besiddelse, som var forbeholdt Kongen. Ja, det kunde da blive godt, siger Kongen, „men jeg har nok Lyst til at se den Fyr.“

Da han nu er kommen ind, skal Gjæstgiveren jo op at bede den anden om at komme ned. Han følger villig nok med, og paa Kongens Spørgsmaal om, hvem han er, svarer han som sædvanlig, at han er Fandens Hofjæger. Saa bliver de siddende ved hverandre et Stød og snakker sammen. Endelig spørger Kongen ham, om han havde ikke Lyst til at spille Kort. Jaa —, han havde da endelig ikke saa megen Lyst, men det kunde da blive godt for nogle enlige Spil, siger han. Saa henter Gjæstgiveren et Spil Kort, men det varede ikke uden tre Spil, saa var de beskidte og kunde ikke bruges længere, for Hofjægerens Fingre var ikke saa meget pæne. De spiller paany, og han tabte dygtig.

Penge til dem, saa de to andre tykte, at dette her var aldrig saa galt; de havde allerede store Dynger af Guldpenge for ved dem. Men de skulde tit have Kortene byttet, og saa slap Gjæstgiverens Kort op.

„Da har jeg et Spil Kort“, siger Fandens Hofjæger, „og dem kan vi spille med, saa længe som vi skal, de bliver aldrig beskidte.“ Altsaa faar de dem i Brug, og nu vendte Bladet sig. De to andre var blevne saa ivrige i Spillet, at de efterhaanden satte alt det paa Spil, de ejede og havde, og hver Gang tabte de. Til sidst havde Kongen spillet hele hans Land hen, og da han saa ikke havde mere at sætte paa Spil, skulde Fandens Hofjæger med ham hjem og tage imod det.

Men da de nu rejser dem fra Spillet og skal til at af Sted, saa spørger han Kongen, om han havde nogle Døtre. Ja, han havde tre, siger han. „Dersom der er en af dem, der vil have mig“, siger han igjen, „saa maa du blive ved Riget, saa længe du er levende.“ Det var endda et Tilbud, og saa skulde de jo hjem og have det forhørt.

Da de kommer kjørende for Døren, saa springer Prinsesserne ud og vil tage imod deres Fader. Men dette her laadne Spøgelse kommer jo først ud af Kareten, da han nu er den villeste, og da Prinsesserne ser ham, tror de, at det er klare Fanden, og de sætter af ind og skriger i vilden Sky. Saa kommer Kongen ind og fortæller sine Døtre, hvordan det er gaaet ham, og dersom der var nogen af dem, der vilde have hans Følgesvend, saa maatte han blive ved Riget, saa længe han var levende, men hvis ikke det, saa skulde han rejse og ejede ingen Verdens Ting. De to ældste sagde da, at de vilde hellere lade dem kaste ud i Stranden end tage saadant et Spøgelse. Men den yngste siger: „Før min Fader skal rejse fra Landet som en Kjæltring, før skal jeg tage ham og slide min Tid med ham, som jeg

kan.“ Saa bliver Kongen glad for Alvor, og saa tager han hende ved Haanden, og de følges ad ind til den anden.

„Har du Lyst til mig, min Pige?“ siger han.

„Nej“, siger hun, „Lysten er nok ikke saa hæslig stor, men jeg vil før tage dig og slide mine Dage med dig, end at min Fader skal gaa fra Riget som en arm Stakkel.“

Ja, saa var det afgjort, og han tog en Guldring og brød den midt over, hende gav han det halve, og selv beholdt han den anden Halvdel. Nu vilde han rejse bort i fjorten Dage, og naar han kom saa igjen, skulde de drikke Bryllup. De to Stykker af Ringen skulde saa passes sammen, naar han kom, for at hun kunde være vis paa, at det var ham selv, om ogsaa han var bleven noget forandret.

Saa rejser han hjem til Fanden, for nu var de tre Aar omme. „Ja, du har rigtig nok tjent mig som en tro Karl“, siger han, „nu skal du have dig pyntet, at du kan komme til at se lidt ordentlig ud igjen.“ Saa kommer han af den laadne Pels og faar noget andre Klæder paa Kroppen, og han faar jo Haar og Skjæg og Negle klippet. Da han nu er at se til som et andet Menneske, saa flyr Fanden ham sex Æg, dem skulde han gaa uden for og slaa i Stykker. Han var ikke meget for det, han frygtede jo for, at der var én Ting Skidt ved de Æg, siden de kom fra den Mand, og Fanden kunde godt mærke paa ham, at han var noget trykken til at gaa. Saa siger han: „Gaa du kuns, du skal ikke være ræd, for jeg ved nok, at det er i Træk med, at du skal giftes nu, og saa vil jeg hjælpe dig til Rette med det, saa godt jeg kan.“

Naa, han gaar jo ud og slaar Æggene i Stykker, og da bliver der en skjøn Karet med sex hvide Heste for ud af dem. Saa kommer han ind igjen og fortæller, hvad

det blev til. „Ja, det skal du have“, siger Fanden, „og nu følger du med ind i Kammeret her, saa faar du et Sæt skjønne Klæder.“ De var saa stads, at ingen Prins havde Mage til dem, og saa fik han den halve Tønde Penge maalt op, som han havde tjent. Dem fik han i Vognen, og saa siger Fanden til ham, at nu var det bedst, han rejste hen til hans Brud.

Saa kjører han til Kongeslottet, og de blev saa forundrede, da denne her skjønne Befordring kom for Døren, men de undrede dem endnu mere, da de saa den Prins, der stod ud af den. Saa kom han ind og forlangte et Glas Øl, og det kom den yngste Prinsesse med til ham. Derilag han drikker af Bægeret, lader han den halve Guldring falde i det. Hun tykte nok, at det gav saadan et sært Klinger, saa da han flyr hende Bægeret tilbage, faar hun set efter og finder Stykket. Saa bliver hun jo saa glad, at hun springer hen og flyver om Halsen paa ham. Men da de andre to bliver opmærksomme paa, hvordan det er fat, bliver de saa forbitrede paa dem selv, at de springer lige ud ad Slagvinduet og ned i Stranden, hvor de drukner begge to.

De to faar da Bryllup, og der var Glæde over hele Gaarden. Men om Aftenen, da de var komne i Seng, saa kommer Fanden og pikker paa Vinduet og siger: „Jeg gjorde en god Handel, jeg har faaet to i Steden for en.“

Nu er der ikke andet at fortælle om dem, end at de fik det halve Kongerige strax og det hele, ilag Kongen var død.

---

29. Soldaten og Gamle-Erik.

Der var en gammel hvervet Soldat, der havde tjent Kongen i syv og halvfemsindstyve Aar og tre Maaneder

og tre Dage. Men saa klagede de paa, at han kunde ikke gjøre hans Tjeneste længere, og derfor fik han hans Afsked. Men han maatte gaa ind paa Munderingskammeret først og tage sig en Mundering, hvad for en han ønskede sig, og da han nu fik hans Afregning, saa havde han ikke uden halvottende Skilling til Gode, det var alle de Penge, han fik at rejse med.

Saa gaar han hen og skal have sig den Mundering set ud. Allerførst opdagede han et Par gamle fladbundede Træsko, der staar og rækker Tungerne ud af Halsen, og dem stod der skrevet under Bunderne af, at hvem der havde de Træsko paa, de kunde tage ti Mil af hvert Trin. Dem kunde han nok bruge. Saa fandt han et Par gamle Lærredsbuxer, og der stod skrevet i Lommerne, at hvem der havde de Buxer paa, de havde altid Penge nok. Dem maatte han have tillige med Træskoene, tykte han. Saa hængte der en gammel Lærredskittel, og der stod skrevet i Taskerne, at alt hvad han ønskede sig deri, det skulde komme. Den vilde han ogsaa have. Saa fandt han en gammel Felthue, og der stod skrevet inden i den, at hvem der havde den paa og snurrede den tre Gange rundt, den skulde komme til at se ud, som den var ikke uden tyve Aar, om den endogsaa var nok saa gammel. Den maatte han ogsaa have, tykte han, der kunde maaske blive Brug for den med. Saa stod der en gammel rusten Bøsse, og den stod der skrevet paa, at alt det, han pegte paa med den, det skulde falde. Den maatte han ogsaa have.

Nu trak han i denne her stadselige Mundering, og saa gaar han ind til Kongen for at vise ham, hvor pæn han var bleven. Da siger Kongen: „Du er jo bleven ti Daler ringere, end da du gik derhen.“ — „Aa, jeg er tilfreds“, sagde den gamle Soldat, „saa kan du vel ogsaa være det.“ Kongen bliver vred over det Svar

og giver ham en Lussing, og den tog han for gode Varer. Derover bliver Kongen ved Sind, at han skal have en Bid Brød og en Dram, inden han gik, og den yngste af Kongens Døtre kom ind til ham med det. Saa siger Soldaten: „Naa, der kommer min Kjæreste.“ — „Ja, naar jeg kan faa dig“, siger hun, „saa er jeg tilfreds.“ Saa bytter de Ringe, og saa rejser han jo af.

Ude i Byen kommer han ind til en Gjæstgiver, som han ellers havde været inde ved saa tit, og forlanger en Flaske Vin. Men Værtshusmanden vilde ikke fly ham den, inden han lagde Pengene først. Derover bliver Soldaten vred og klapper paa sin gamle Lærredskittel, imens han siger: „Værs'god og marsjer i Tasken!“ Gjæstgiveren havde ondt ved at komme der ned, for det var saadan en gammel tyk Mand, og Hovedet af ham sad uden for. Saadan rendte han med ham ud i Byen, op ad én Gade og ned ad en anden. Værtshusholderen blev jo snart kjed af at sidde der, og han begynder at give godt for og lover, at naar han maatte blive fri, saa vilde han give ham saa meget Vin, han vilde have. Ja, saa lader han ham jo komme løs, og de kommer hjem. Soldaten spiser og drikker af de fineste Sager, men da han var færdig, greb han i Lommen og tog en Haandfuld Penge, som han smed hen ad Bordet, saa var Maden og Vinen betalt mange Gange.

Nu vilde han ikke være i den By længere, og saa rejste han vidt omkring. Saa gaar han en Dag hen imod Aften hen ad Landevejen, og da kommer der en Vogn kjørende saa meget rask æbag efter ham. Det var en Møller, der kom agende, og saa kunde de jo se, dem, der var paa Vognen, at det var en gammel hvervet Soldat, og han havde ondt ved at gaa. Saa siger Manden til Kusken, at han kunde holde og tage den gamle Soldat op at age. „Vil du age med?“ siger Mølleren, „saa kan du sidde ved Kusken, men du maa

stræbe at komme op, for vi har Hastværk.“ Han kommer jo kravlende op paa Vognen, og de kjører igjen.

Som de sidder nu og snakker, og Mølleren hører ham ud om, hvor han kommer fra, saa kjører de gjennem en Skov, og der staar et Træ, som er saa meget højere end de andre. Saa siger Mølleren: „Sikken et farlig højt Træ, der staar.“ — „Det er ogsaa stort“, siger Soldaten, „jeg tror, vi vil jævne det med de andre.“ Han snapper lige hans gamle rustne Bøsse og skyder et Skud, saa Træet blev kappet lige saa lige med det andet Skov.

„Kan du gjøre det“, siger Mølleren, „saa kan du vist ogsaa mere. Jeg har gjort Akkord med Fanden, og han har skaffet mig mine Penge, som jeg er kommen til Rigdom ved; men i Aften er Tiden omme, da vil han komme og hente mig. Nu kunde det være, du kunde hjælpe mig til Rette, for jeg er i en hæslig Knibe.“

„Jeg kunde jo prøve paa det“, siger han Soldaten, „men vil du give mig noget for det?“

Ja, han maatte faa en af hans Døtre og det halve af det, han havde, hvis han kunde gjøre det ud for ham, at han blev fri.

Nej, Datteren vilde han ikke have, for han havde selv en Kjæreste, sagde han, hende vilde han have. Men de blev lige godt ens om Tingen, og saa siger Soldaten: „Nu vil jeg af og gaa, saa kan I kjøre saa meget des stærkere.“

Saa staar han af og tager hans Trinesko paa, og det var jo ikke uden et Trin og kanske ikke uden et halvt, saa var han ved Møllen. Den Gang han kommer ind ad Gaarden, siger Børnene til deres Moder: „Naa, nu kommer Gamle-Erik og vil have vor Fader.“ Men det brød Soldaten sig ikke om, han gaar ind og sætter sig ved Bordet. Lidt efter kommer Mølleren kjørende, og han gaar ud og tager imod ham. „Aa“,

raaber og skriger Børnene, „nu render han lige ud og tager ham med det samme, og vi faar ikke en Gang sagt Farvel til ham!“ Men de følges jo kjønt ad ind, og saa siger han til Mølleren, at han skulde fyre dygtig i Kakkelovnen, saadan at Røret kunde være rødgloende, for der vilde Gamle-Erik komme ned igjennem, og han skulde ogsaa vide, at der var Varme her nede. „Og saa skal I sætte Kage og Steg til mig og Mølleren,“ siger han til Kvindfolkene, „men I skal sætte en Tallerken fuld af Hønelorte for Gamle-Erik, for han skal ikke have Maden for god, saadan at han skal have noget at rose af. Saa skal I sætte en Flaske Vin til mig og Mølleren, men I skal hælde Lud i en Flaske og sætte til ham, for han skal ikke tale Ord af, at han har faaet for god en Drik, naar han kommer her fra. Saa skal I lægge to Piber til mig og Mølleren, der skal være stoppede med rigtig god Tobak, men I skal lægge en til Gamle-Erik med et stort Hul i, og den skal være fyldt med tørre Aske. Saa skal du lade mig raade for Snakken, naar han kommer“, sagde han til Mølleren.

Det lovede han, og alting blev bragt til Stede, ligesom Soldaten havde sagt, inden Fanden kom, og der blev lagt tre Spil Kort paa Bordet, som de skulde have at spille med, imens de røgte Piberne ud.

Den Gang de havde Kakkelovnen rigtig varm, og Røret var rigtig rødgloende, saa kom Gamle-Erik der ned igjennem. „Py, hvor der er varmt!“ siger han.

„Ja, du skal ogsaa vide, at vi har Varme paa her nede“, siger den gamle Soldat. Fanden saa noget skjævt til ham, men da han byder ham at sætte sig ned og faa noget at spise og drikke, saa gjør han ogsaa det. Mølleren og Soldaten de spiser Kage og Steg, men Gamle-Erik maatte sidde og tygge paa Hønelortene. „Hy, hvor de er bedske!“ siger han.

„Ja, vi maa have en Taar af Flasken“, siger Soldaten.

De skjænker, og de drikker. „Hæ, hvor det er surt“, sagde Gamle-Erik, da han smager til hans, og han spytter, og han spruder; men de andre to lod til at finde god Behag i deres Drik. Saa skulde de til at røge Tobak. De faar jo deres Piber tændt, og han skal da ogsaa til at have hans tændt. Han bakker jo, men de tørre Aske vil ikke rigtig fyre, og saa giver han et godt Sug, saadan at alle de her Aske fløj op i Halsen paa ham. „Det er endda slemt fint, jer Tobak“, sagde han, da han havde hostet og nyst en lidt.

Saa skulde de til at spille Kort. „Men maaske du har ikke Lyst til det?“ siger Soldaten. Jo, det havde han da nok, men hvordan de skulde spille. Ja, det skulde han nok lære ham. Hver faar nu et Spil Kort, og saa siger han til Fanden, at nu skulde han lægge et Kort op, og det skulde han saa lægge en Dukat paa. Saa skulde Mølleren gjøre lige saadan, og dernæst vilde Soldaten selv gjøre det samme. Den, der lagde det sidste Kort, skulde have Dukaten. Nu skulde det gaa i Omgang, hvorover Fanden altid kom til at lægge først, og Soldaten sidst, og hver Gang samlede den sidste jo Dukaten hjem til sig.

Da de havde prøvet det nogle Gange, siger Fanden, at saadan vilde han ikke spille længere, naar de skulde spille, saa vilde de ikke have uden ét Spil Kort. Soldaten sagde nej, de vilde ikke have nogen Forandring paa Spillet, inden hver havde faaet Ende paa sine Kort; og saa blev Fanden vred, og de kom til at skjændes. Soldaten var nær ved at tro, at Fanden vilde flyve paa ham, og saa klappede han paa hans Kittel og sagde: „Værs'god, og marsjer i Tasken!“

Da Gamle-Erik var kommen ret ned i Tasken, trækker han af hans Kittel og hænger den paa et Søm

oppe ved Bjælken uden for hans Seng. Saa siger han til Mølleren og hans Kone og hans Børn, at nu kunde de frit gaa ad Sengen, for nu skulde Gamle-Erik kjønt blive i Tasken, til han gav ham Lov til at gaa derfra. Det gjorde de ogsaa, og saa sov de sødelig hveren til den klare Dag. Saa vilde Mølleren jo have givet ham hans Belønning, for det han havde frelst ham, men han sagde nej, han vilde intet have, han var godt fornøjet med de Dukater, han havde vundet fra Gamle-Erik, og han ventede at faa mere af ham endnu. Saa vilde han jo til Rejsen igjen, og de tog en kjøn og herlig Afsked med hverandre, og hvem der var glad, det var Mølleren og hans Familie, da Soldaten havde faaet hans Kittel paa, og de saa, at han rejste af med Gamle-Erik i Tasken.

Op ad Dagen kom han til en Smedje, hvor han gik ind og forlangte at faa den Taske, som Fanden var i, hamret et Gran, den var bleven saa stiv. Det fik han Lov til, Tasken blev lagt paa Ambolten og to Smedesvende kom i Færd med den hver med en Forhammer. De troede, de skulde have slaaet den i Gras, men det gik ikke saadan til. Djævelen begynder at skrige og love, at naar han vilde lade ham komme ud, saa vilde han give ham en Skjæppe Penge. Da Smedesvendene hører det, bliver de saa forskrækkede, at de havde nær rendt deres Vej, men Soldaten sagde, at de skulde bare slaa. Saa lovede han, at han ikke alene vilde give Pengene, men heller ikke skulde han nogen Sinde tage nogen Soldat. Soldaten lod som han hørte det ikke og sagde, at de skulde rask væk hamre løs. Saa vilde han desuden give alle Møllere fri, hvis han maatte komme paa fri Fod. Men Soldaten var døv endnu for hans gode Løfter, og Svendene dundrede stadig ned paa Tasken. Omsider lovede Fanden, at han aldrig skulde tage nogen af Landets Folk undtagen

Skrædderne, og saa lod Soldaten ham komme ud. Han fik den Skjæppe Penge øjeblikkelig, og saa skiltes de, men det var just ikke med de bedste Øjne fra Fandens Side.

Saa gaar den gamle Soldat hen til den Kjøbstad, hvor han havde været Soldat i saa mange Aar, og der gaar han ind til den samme Gjæstgiver, som han havde haft i Tasken. Han var jo ikke saadan videre glad ved hans Komme, men tog dog godt imod ham, for han turde jo ikke andet. Da Soldaten havde faaet den Mad til Livs, som han havde krævet ind, skikkede han Bud efter Kongen, han skulde komme derom. Kongen havde nok spurgt, hvordan Gjæstgiveren var bleven behandlet, og nu var han ræd for, at han ogsaa skulde komme i Tasken for den Lussing, han havde givet Soldaten, da han havde faaet den skjønne Mundering paa. Han var paa den Maade ikke meget for at følge Indbydelsen, men hjemme turde han heller ikke blive, og saa gik han jo derom og havde ikke mere Glæde end til sig selv.

Naa, den Gang han kommer ind, saa beder Soldaten ham om at faa en af hans Døtre. Den Svigersøn var just ikke efter Kongens Sind, men da han skottede hen til Kittelen og tænkte paa Tasken, saa turde han ikke svare nej, og han siger da, at det skulde komme an paa Pigerne; dersom en af dem vilde, saa maatte han godt faa den, men han stolede jo paa, at de vilde ikke, for Soldaten saa ikke meget kjønt ud, saa gammel og moget han var, og saadan en Paaklædning han var i. Saa blev der skikket Bud hjem til Slottet efter den ældste Prinsesse, og da hun kommer, spørger Soldaten jo, om hun vil have ham. Nej, saadant et afskyeligt Menneske vilde hun endda ikke have. Den anden Prinsesse svarede lige saadan, og saa gik der Bud efter den yngste, hende holdt Kongen mest af.

Soldaten spørger nu, om hun vil have ham, og strax

flyver hun om Halsen paa ham og siger, at naar hun kunde faa ham, saa var hun vel tilfreds. Saa drejede han Kaskjetten tre Gange rundt, og strax faldt Skjægget og Skidtet af ham, saa han saa ud, som om han var en Prins paa ikke uden tyve Aar. Det var ret Kongens Ganning, Soldaten bliver ordentlig klædt op, og Penge havde han jo som Græs, og saa faar de Bojel med hverandre de to. Det varede vel i en fjorten Dage, og derefter blev han udraabt til Tronarving, saa han skulde være Konge over Landet efter den gamles Død.

Men de andre to Døtre blev saa ærgerlige paa dem selv over, at de ikke vilde have ham, at de springer ud i Søen og drukner begge to. Saa kommer Gamle-Erik en Aften til den forrige Soldat og vil besøge ham, og da er han bleven bedre til Sinds end sidst. „Du tykte vel, at du gjorde det godt“, siger han, „men jeg gjorde det endda bedre, for jeg fik to, men du fik ikke uden én.“

Saa er der ikke mere at sige, end at den gamle Soldat lever herlig og godt med Prinsessen. Men om Fanden holdt sit Løfte, hvad Landets Folk angik, det véd jeg ikke noget om, — at Skrædderne er hans, det er nu vist nok.*)

---

*) Dette Æventyr har jeg med Læmpe maattet ændre noget ved, da det i sin oprindelige Form hverken var til at trykke eller fortælle. Da jeg optegnede det, nedskrev jeg følgende Bemærkning: „Det er kun med stor Overvindelse, at jeg har skrevet et vist Stykke i denne Historie. Men jeg mener, at der kan foretages en passende Ændring, saa at det vanhellige kommer bort.“ Denne Ændring, som jeg den Gang ikke var sikker paa selv at komme til at foretage, er altsaa nu gjort.

30. I Pagt med Fanden.

Der var en Gang tre Haandværkssvende, en Snedker og en Smed og en Skrædder, der ikke havde Arbejde, hvor de var, og saa rejste de alle tre ud i Verden for at søge nogen Fortjeneste, men de gjorde først den Akkord med hverandre, at de ikke vilde tage imod Arbejde, undtagen de kunde faa det i én By, for de vilde ikke skilles ad. Men der var ingen Raad til at faa noget at bestille paa den Betingelse, hver for sig kunde de nok have faaet Plads hos en eller anden Mester, men ingen vilde have dem alle tre, og heller ikke kunde de faa Mestere paa én Plads.

Saa blev det jo grumme smaat for dem, og de maatte til at fægte for Føden. Endelig talte de med hverandre om, at de dog nok kom til at skilles alligevel, for det kunde ikke gaa saadan længere, og som de saa en Dag kom til en Korsvej, blev de ens om at ville skilles der. Som de nu staar og skal til at tage Afsked, kommer der en gammel Mand til dem, han kaldte sig Lokkus, og han spørger om, hvad de stod der og spekulerede paa, saa modfaldne som de saa ud. Ja, de siger, at de havde hverken at spise eller drikke, og det var en stræng Vinter. De var endda blevne ens om, at de vilde blive ved hverandre, men nu havde de længe forgjæves søgt Arbejde paa ét Sted, og derfor kom de nu til at skilles.

„Da kan jeg lige have Brug for saadanne tre Karle som jer“, siger Manden, „I kan komme til mig alle sammen.“ Den Tale hovede de, og de spurgte jo saa om, hvad de skulde bestille, og hvor meget han vilde give i Løn. Det skulde de nok komme ud af, sagde han. „En god Kost skal I faa, og I skal ingen Ting bestille, I maa gaa af By, naar I har Lyst, og Penge skal I aldrig komme til at mangle. I skal blive

ved mig i tre Aar, og det eneste, jeg forlanger af jer, det er, at naar de tre Aar er omme, saa skal I møde paa denne Plads og besvare mig tre Spørgsmaal. Kan I saa ikke det, saa skal I høre mig til, men er der blot en af jer, der kan, saa er I fri og kan rejse strax, hvorhen I har Lyst." Den Akkord gik de villig ind paa, og saa fulgte de med Manden hjem.

Det var i en Kjøbstad, han boede, og et prægtigt Hus kom de ind i, saa de kunde nok forstaa, der var intet Kniberi paa Pengene. Næste Morgen, da de havde faaet deres Frokost, viste Manden dem en Tønde, der stod bag Døren; den var fuld af Penge, og den maatte de tage af efter Behag. Det var et herligt Levnet, syntes de to, de fik strax en tredive Daler i Lommen og gik ud i Byen, men Skrædderen blev hjemme. De andre levede saadan hver Dag som flotte Mænd, men han satte ingen Ting til og holdt sig fra deres Lag. Det kunde Manden ikke godt lide, lod det til, og han spurgte ham, hvi han vilde ikke med. Nej, sagde han, det var nu hans bedste Fornøjelse at sidde hjemme og læse.

Saadan gik nu Tiden. De to blev ved med at svire og sætte dygtig Penge til, og til sidst maatte de have en Tværsæk fuld af Penge paa Nakken, naar de gik ud, for ringere kunde ikke gjøre det. Skrædderen derimod satte ikke en Skilling til, og han gik i Kirke hver Søndag. Saa nærmede Tiden sig, da Spørgsmaalene skulde besvares, og ved at tænke herpaa blev de to noget sørgmodige, ja, de sidste Dage kunde de hverken spise eller drikke eller gaa i By. Men Skrædderen var ved frit Mod og bar sig ad som sædvanlig.

Det var en Mandag, at Spørgsmaalene skulde forelægges dem, og saa gaar Skrædderen om Søndagen uden for Byen, og da var han ikke mere glad end til sig selv, for han var dog bange for, at det vilde gaa

galt; de andre to stolede han nu slet ikke paa, og han vidste nok, efter hvad han saadan kunde forstaa, at det var den slemme Mand selv, de havde med at gjøre. Som han saadan gaar i hans egne Tanker, kommer han længere og længere bort, og det bliver Aften, inden han kommer paa Hjemvejen. Da var der en stor Bro under Vejen, og der var tørt under den, saa han beslutter sig til at ville ligge der om Natten.

Ilag han nu er der og kan ikke falde i Søvn, da hører han ved Midnatstid to komme oven over paa Vejen, en fra den ene Side og en fra den anden, og de mødes lige midt paa Broen. Saa siger den ene: „Hvad, hvordan kommer det sig, at jeg træffer dig her?“

„Jo“, siger han, „jeg skal her ud og have tre Karle i Morgen.“

„Hvad skal du have dem for?“ siger den første.

Ja, saadan og saadan var det gaaet til, de havde indgaaet en Akkord med ham og skulde nu besvare ham tre Spørgsmaal, og dersom de kunde ikke det, saa skulde de høre ham til.

„Naa, hvad vil du saa spørge dem om?“ siger han igjen.

„Jeg vil bygge et Hus her i Nat af en Helmispande, og det skal saa være mit ene Spørgsmaal, om de kan gjætte, hvad det er opført af. Inde i Huset vil jeg beværte dem paa det bedste, og saa skal de sige mig, hvad Borddugen er af. Den ligner rigtignok Skarlagen, men det er ikke andet end en Helmishud. Midt paa Bordet sætter jeg en Lysestage, der ser ud, som den var af det pure Guld, men det er ikke andet end et Potteskaar. De tre Spørgsmaal vil det være dem umuligt at besvare, og saa har jeg dem baade med Hud og Haar.“

Skrædderen tænkte ved sig selv: „Ja, det skal du endda ikke stole altfor trygt paa“, for han havde jo

ligget og hørt det hele. De to der oppe skiltes saa ad, og Morgenen kom; da saa Skrædderen, at han var ikke langt fra Korsvejen, hvor de skulde møde den gamle Mand, og Huset stod opført der nok saa pænt. Saa gaar han til Byen og henter sine Kammerater, og de følges ad der ud. Men de var sølle Karle, han der imod var nok saa frejdig. „Hvordan kan du være ved saa godt Mod?“ sagde de, „vi er jo helt ulykkelige til Hobe.“

Saa kommer de til Huset, og den gamle Mand var paa Pletten og bød dem inden for. Nej, de vilde hverken have Mad eller Drikke, sagde de to. „Jo, kom nu inden for, saa kan vi snakke om det“, og Skrædderen sagde strax ja, og de fulgtes da ad ind i dette her Hus. Bordet var dækket, og de fik dem noget at spise og drikke, og det var alt sammen godt. Da de var færdige, siger Manden: „Ja, det er jo i Dag, I skal besvare mine tre Spørgsmaal, og kan I saa ikke det, skal I jo høre mig til efter vor Akkord.“

Ja, det var rigtig nok, sagde de, men Ordene var nær ved at sidde fast i Halsen paa de to.

„De Spørgsmaal, jeg vil give jer, er nu for Resten ganske lette. Hør du nu, Snedker, hvad er den Dug af, der ligger her paa Bordet?“

Den saa grumme fin ud, og Snedkeren sagde uden Betænkning: „Det er jo Skarlagen“. Men strax tager Skrædderen Ordet og siger: „Du er jo tosset, kan du ikke se, at det ligner nok Skarlagen, men er blot en Helmishud.“ Saa kunde han ogsaa se det, men den gamle Mand keg noget til Skrædderen ved de Ord.

Saa vender han sig om til Smeden og siger: „Saa kan du sige mig, hvad den Lysestage er af, som staar der.“

„Ja, det kan jeg nemt“, siger han nok saa glad, „for den er jo af Guld.“ Men Skrædderen tager igjen

Ordet og siger: „Du bruger desværre ikke dine Øjne ret, for det ser nok ud som Guld, men det er dog ikke andet end et Potteskaar.“

Nu var det ikke saa fri, at den gamle Mand blev noget arrig, og han siger da noget brat til Skrædderen: „Siden du har saadan nogle gode Øjne, sig mig saa, hvad Huset her er opført af.“ De andre to saa paa det og skrabte og keg, men de kunde ikke opdage, hvad det var bygget af. Skrædderen derimod sagde: „Det er let nok at sige, for det er vist bygt af en Helmispande.“

Den gamle gjorde sig grimt til, da han maatte tilstaa, at Svaret var rigtigt. De to Svende mærkede strax, at de nu var frie, og løb nok saa glade ud af Døren, men Skrædderen derimod gav sig god Tid og snakkede lidt med den gamle, som strax efter blev god igjen og foreslog ham, at de kunde gjøre en ny Akkord. Saa skulde han tjene ham i tre Aar til, og i den Tid maatte han hverken vaske sig eller tage Skjæg af, eller klippe sit Haar eller rue sin Næse eller trække af Klæderne eller i det hele foretage sig noget af, hvad der hørte til Renlighed, og forsyndede han sig derimod, saa skulde han høre den gamle til, naar de tre Aar var omme. Men til Gjengjæld var her saa en Dukat, som han skulde have til sin Afbenyttelse i den Tid; hver Gang han vendte den, skulde han faa en til.

Skrædderen gik ind paa det hele, og saa kommer han i Tanker om at gjøre Gaardhandel. Han rejser ud paa Landet og kjøber en Kro, og saa steder han sig en Karl og en Pige. Dem giver han den Besked, at de skulde staa for Beværtningen og det hele, og de maatte aldrig tage Penge for nogen Ting, ihvem der saa kom. Men selv lukkede han sig inde i et Kammer, og der var aldrig nogen fremmede, der fik ham at se.

Saa gik der snart Ord af over det hele, hvordan

en svar Kromand, der var kommen til det Sted, en kunde faa alting der uden Betaling. Men Folk var lige godt kjede af, at de aldrig kunde faa Kromanden ved Tale; det var dog skjønt, tykte de, om en kunde have faaet ham at se somme Tider. Men han lod sig jo ikke se, af den Grund at han nu saa fæl ud, og naar nogen begjærede at snakke med ham, saa sagde Pigen, at de kunde godt faa Bud til ham, og det Bud skulde hun være.

Saa var der en Konge i den By, hvor Skrædderen før havde været, og han havde tre Prinsesser. Den ældste af dem blev saa nysgjerrig efter at se den Kromand, og hun vil da derop en Dag. Saa kommer hun til Pigen og siger, om hun kunde ikke faa Manden ved Tale. „Nej, du kan ikke“, siger hun, „men jeg kan faa dig Bud til ham.“ Ja, det var hun ikke for, men hun kunde vel faa Lov til at se Lejligheden. Saa gaar hun og spaserer der inde, der var saadanne skjønne Kamre, og det var morsomt at gaa og se i dem. Endelig træffer hun at komme i det Kammer, som var næst ind til det, han var i, og der var en Dør med en stor Rude, saadan en Glardør, derind til, saa hun kunde se ham der igjennem. „Uha, som han ser ud“, tænkte hun, „det er jo en fæl en at se paa.“ Saa gaar hun hjem, og de andre spørger hende, om hun saa ham. Ja, hun fik ham endda vel at se, men saa grim, som han var, det kunde hun endda ikke sige tit nok. Saa bliver den mellemste lige saa begjærlig efter at faa ham at se, eftersom han var saa forfærdelig grim. Hun kommer og spørger Pigen, om hun kan faa Kromanden ved Tale. Nej, hun kunde ikke, men hun kunde faa hendes Bud til ham. Det vilde hun da ikke, og saa gaar hun lige saadan og spaserer af et Kammer og i et andet, indtil hun kom i det, som var næst ind til hans. Der fik hun ham ogsaa at se, og siger ligesom den første, da hun

kom hjem, at han var saa grim, te en kunde saa næsten ikke taale at se ham. Men de to, som havde set ham, vilde dog nok, at den yngste skulde ogsaa derop. Det gik jo lige saadan, men da hun nu staar og betragter ham, siger hun til sig selv: „En kunde dog aldrig vide, hvad han kunde blive til, naar en fik ham vasket og gjort i Stand, der kunde maaske dog blive en pæn Mand nok ud af det.“ Hun lagde nemlig Mærke til, at han havde kjønne hvide Tænder, og saa maatte han ikke være saa meget gammel. Ellers kunde man jo ikke se ham for bare Snavs.

Saa gaar hun hjem, og de andre spørger, om hun saa ham. Ja, hun gjorde, og saa smilte de, for de kunde nok tænke, hvordan hun yndte ham. „Ja, han saa jo grim ud“, sagde hun, „men det kunde faa Held til, at han kunde blive kjøn nok, naar en fik ham vasket.“

Imidlertid havde Kromanden siddet og vendt paa sin Dukat saa længe, til han havde faaet et helt Værelse fuldt af Penge, han havde jo ikke andet at bestille. Men saa kommer Lokkus til ham en Dag og siger, at han kunde ikke vel fly ham flere Dukater nu, han fik at tage nogle Smaapenge for Fremtiden, for Dukaterne havde snart Ende. Saa ruer han lige hans Næse hen paa Lokkus og siger: „Saa behøver jeg ikke at holde mit Løfte længere, naar du ikke tænker paa at holde dit“, og dermed smider han Dukaten til ham: „Jeg har Penge nok og behøver ikke flere af dine, og nu maa du se, om du kan forføje dig bort snarest mulig.“

Saa maatte den anden tøfle af, og Kromanden tog nu hans Skjæg af og ruede hans Næse og vaskede sig, saa han blev den pæneste Mand, en kunde se. Da han kommer ud til Pigen, fortæller hun ham, hvordan der har været tre Prinsesser inde fra Kongeslottet for at se ham, og han kom da i Tanker om, at han vilde ned

og bejle til en af dem, han maatte jo sagtens kunne faa Ja, saadan et godt Rygte, som han havde paa sig, og saa mange Penge, som han var i Besiddelse af. Kongen havde heller ikke noget imod ham, og saa kom den ældste Prinsesse frem: om han vilde have hende? Nej, hende vilde han ikke have, siger han. Saa kom den mellemste, men heller ikke hende vilde han have. Saa skulde den yngste ind, og hende tykte han om, og hun tykte om ham, for da hun saa ham sidst, var han saa beskidt og saa fæl, at han kunde slaaes op til en Væg og blive hængende, og nu saa han ud som en Prins og havde de fineste Klæder paa Kroppen, for han havde jo Penge nok og kunde anskaffe sig, hvad han vilde. Saa bliver de gifte sammen, og det var saa meget herligt, men de to ældste blev saa misundelige og arrige paa dem selv, at de rejste af op i Skoven og hængte dem selv i et Træ.

Saa blev Skrædderen jo udraabt til Arveprins over Riget og fik det ogsaa efter Kongens Død; men et Par Aar efter Brylluppet kom de to andre Svende tilbage til Byen, og da var de saa usle og fattige, at de havde aldrig været saa elendige, og deres Klæder var saadan, at en kunde se dem sønden ind og norden ud. Men da Skrædderen havde lovet forhen at holde sammen med dem, saa tog han dem op paa Slottet og klædte dem op og var god ved dem til deres Dødedag.

---

31. Fandens Tjenere.

Der var en Gang tre Karle, der vantede Tjeneste, og de fulgtes ad. Som de saa gaar hen ad Vejen, kommer de til en gammel Mand, der spørger dem om, hvor de vil hen. Ja, de gik da efter at faa dem en Tjeneste

ledt op. Saa vilde han stede dem alle tre, siger han, og han vilde give dem en Skjæppe Penge hver i Løn, naar de vilde være ham tro. De skulde blot i tre Aar tage dem paa ikke at sige andet end nogle bestemte Ord. Den ene maatte blot sige: Vi alle tre, og den anden maatte blot sige: For Penge, og den tredje: Det var bravt. Dersom de sagde andet, saa skulde de høre ham til, naar de tre Aar var omme. Han vilde ellers ikke have noget med dem at gjøre, de skulde koste dem selv, og naar de tre Aars Tjeneste var godt bestaaet, fik de deres Løn. Se, saadan blev deres Stedsmaal; men han maatte da vide, sagde de, at hvis de kom i altfor stor Forlegenhed, saa maatte han komme betids nok for at frelse dem, siden de ikke havde Lov til at forsvare dem med andet end de Ord. Det sagde han strax ja til, og saa skiltes de paa det. Saa gaar de videre og kommer langt omkring. Men de kom snart i Tanker om ved dem selv, at det var en skidt Tjeneste, de havde faaet, og især fordi de heller ikke maatte snakke andet imellem dem selv.

Omsider kommer de en Aften i Mørkningen til et Sted, hvor Manden var ude efter Vand, og han var døv, saa han kunde ikke rigtig høre, hvad de sagde til ham. Saa gaar de ind i Stuen, for de vilde være der om Natten, og Manden gaar ind ad Kjøkkendøren til Konen, som stod fremme, og siger til hende: „Der kom tre til mig her ude, og de sagde noget, men jeg kunde ikke forstaa, hvad det var, du maa hellere gaa ind til dem.“

Saa gaar Konen ogsaa ind ad Stuen, og hun byder Velkommen. „Vi alle tre“, siger den første Karl. Ja vist, de var velkomne alle tre, siger hun. „For Penge“, siger den anden saa. „Nej, det skal ingen Penge koste“, siger hun. „Det var bravt“, siger den tredje. Saa spørger hun dem, hvor langt de vilde hen, men de bliver jo ved med deres Snak, og hun gaar saa ud til

Manden og siger, at hun forstod ikke, hvad det var for Mennesker, en skulde faa at se, de blev ikke ledige ved dem i Nat; men de maatte helst se at være det bedste ved dem, de kunde, saa skred Personerne vel igjen om Morgenen.

Folkene gik da ind i Stuen igjen, og saa skulde de have noget til deres Nadver. Da Maden er kommen paa Bordet, siger Konen til de her tre Karle, at de skulde sætte dem op paa Bænken og faa noget til deres Nadver med. „Vi alle tre“, siger den første. „Ja vist er det jer alle tre“, siger Konen. „For Penge“, siger den anden. „Nej, det skal ingen Penge koste“, siger Konen. „Det var bravt“, siger den tredje.

Da de havde faaet Nadveren til Livs, siger Konen, at nu kunde de komme hen paa en Seng at ligge. „Vi alle tre“, siger den første. „Ja, alle tre, ja“, siger hun. „For Penge“, siger den anden. „Nej, det skal saa mænd ingen Penge koste.“ „Det var bravt“, siger den tredje. Konen tænkte, at det var gale Mennesker, de der havde faaet i Huse, og hun skyndte sig at faa dem til Ro.

Saa skulde Manden til Kjøbstad næste Morgen, og det var langt borte, saa han skulde af Sted før Dag. Han havde hans Penge i den Stue, hvor de laa, og saa ser de Konen liste sig ind om Natten og tage Pengene ud af Skatollet. Hun brød sig ikke om de fremmede og mente vel heller ikke, at de mærkede hende. De Penge vilde hun gjemme for Manden, for han var slem til at drikke, og saa maatte han ikke faa dem med for hende.

Da Manden nu kommer ind om Morgenen og vil have hans Penge, saa er de jo væk, og han spørger Konen, om hun véd af dem at sige, men det svarer hun nej til, og saa havde altsaa de fremmede stjaalet dem. Han spørger dem, om de havde taget hans Penge. „Vi

alle tre", siger den første. Ja, han vidste ikke, om de havde taget dem alle tre eller blot en af dem. „For Penge", siger den anden. Ja, naturligvis var det for at faa Penge, siger han, det var to hundrede Daler, han havde der. „Det var bravt", siger den tredje. „Ja, det skal du faa at se, hvor bravt det skal blive", siger Manden, og saa lader han Sognefogden hente og beretter ham, at han havde faaet tre Personer i Huse, der havde stjaalet to hundrede Daler fra ham. Men da Sognefogden ikke kunde faa noget ud af dem, for de blev jo ved med deres, saa bliver de arresterede og ført til Herredsfogden. Han forhørte dem flere Gange, men kunde ikke faa andre Svar af dem, og saa skulde der jo gaa Dom i Sagen. Men forinden maatte Konen aflægge Ed paa, at hun havde ikke taget dem, og det gjør hun nok saa frit, for hun var jo sikker paa, at de tre kunde ikke gjøre dem fri, og Sagen var jo gaaet saa vidt, at hun kunde ikke hænde andet end Skam af at bekjende. Da der saa ikke havde været andre i Huset, og hun gjorde sig fri, blev de dømte til, at de skulde miste deres Liv.

Dagen blev bestemt, da de skulde henrettes, og saa blev de førte ud til Retterstedet. Inden det nu skulde gaa for sig, blev de tilspurgte endnu en Gang hver for sig, om de vilde ikke bekjende, og hvis de vilde ikke det, saa nægte i alt Fald, at de havde taget Pengene, eller maaske sige, om de havde set, hvem der havde taget dem, for at give Oplysninger i Sagen. Men de bekjendte ikke og sagde blot, hvad de før havde sagt. Saa skulde den første jo for og have sit Hoved hugget af. Men da han nu har lagt sig til Rette, saa kommer den gamle Mand hujende, at de skulde holde inde lidt, for han vilde give Oplysninger om, hvordan Sagen forholdt sig.

Saa siger han jo, da han kom ind paa Pladsen, at

han havde stedt de tre Karle i tre Aar paa den Maade, at de ikke maatte sige andet end de tre Ord, men nu vilde han give dem fri, saadan at de maatte sige selv, hvad de vidste. Ja, saa siger de, som sandt var, at Konen havde taget Pengene om Natten, det havde de set. Nu havde hun jo vel gjort Ed paa det modsatte, men det gik hende paa, saadan at hun blev dømt og henrettet i deres Sted, ikke saa meget for Pengene, hun havde gjemt, som for den falske Ed, hun havde aflagt.

Da de nu er blevne fritagne for deres Tjeneste, saa siger den gamle Mand, at han nok var bleven narret paa en Maade, for han havde gjort Regning paa dem alle tre, og nu fik han ikke andre end Konen, men nu kunde de faa deres Penge, og han vilde ikke have dem længere i hans Tjeneste, for han kunde nok forstaa paa det, at han ikke fik noget ud af dem, de var altfor standhaftige. Saa var de jo givne fri og maatte sige, hvad de vilde, og det første, de sagde, det var, at de aldrig mere i deres Dage skulde tage dem saadan en Tjeneste paa, det vilde de love baade med Haand og Mund.

---

32. Smeden og Fanden.

Der boede en Smed i Hammertoft, og han havde gjort en Akkord med Fanden. Smeden skulde have alle de Penge, han behøvede, og saa skulde han tilhøre Fanden, naar han var et halvt hundrede Aar. Saa var det i den Tid, Vorherre og Sante Peder de gik omkring paa Jorden. De kommer ogsaa om ved Smedien en Dag, og da var der Isslag paa, saa de kunde ikke vel staa fast. Vorherre siger da til Sante Peder, som de er komne et lille Stykke forbi Smedien: „Lad os gaa til-

bage igjen og faa nogle Nelliker i vore Træsko.“ De gaar tilbage, og da var Smeden just ved at beslaa en Hest uden for Smedien. „Du skulde skrue Foden af og lægge den ind paa Ambolten og beslaa den der,“ sagde Vorherre, „saa havde du ikke behov at staa her ude og fryse i Kuld og Blæst.“ — „Det har jeg min Sjæl ikke lært,“ siger han Smeden. Vorherre gaar da hen og skruer Hestens Ben af, lægger det ind paa Ambolten, og saa beslaar Smeden dem der det ene efter det andet, hvorefter Vorhere skruer dem til igjen.

Det var Smeden godt tilfreds med, og saa fik de Nelliker i deres Træsko uden Betaling — de var ellers meget fladbundede. Da de var komne lidt hen ad Vejen, siger Vorherre: „Smeden burde dog haft noget for sin Ulejlighed, vi vil gaa tilbage igjen og lade ham faa tre Ønsker, for det han gjorde vore Træsko i Stand.“ — „Ja, hvad kan det hjælpe,“ siger Sante Peder, „han glemmer vel hans Salighed, men vi kan da sagtens gaa tilbage.“

„Vil du have tre Ønsker, Smed?“ Ja det vilde han da godt. „Naa, hvad vil du saa først ønske?“ sagde Sante Peder, „men glem ikke det vigtigste.“

„Jeg vil ønske, at den, der kommer paa min Skostol, den skal ikke komme derfra uden min Tilladelse; for Knægtene er saa slemme til at gaa og tage mine Nelliker.“ — „Det var nu det første Ønske, hvad vil du saa vælge til det andet? men glem ikke din Salighed“. „Nej,“ siger han Smeden, „her har jeg en bitte Pung, og saa vil jeg ønske, at hvem der kommer i den, kan ikke komme derfra, inden jeg beder den gaa, for min Kone er saa slem til at tage Skillinger af den, naar jeg er fuld.“ — „Hvad vil du saa have til det tredje Ønske?“ siger Sante Peder. „Jeg har et Pæretræ i min Have, der er Knægtene saa slemme til at klyve op og plukke Pærerne af, inden de bliver modne, saa

jeg vilde gjærne, at hvem der kom op i det Træ, maatte blive der, til jeg bad den gaa derfra." Ja, hans Ønsker skulde nok blive opfyldte, og saa gik Vorherre og Sante Peder.

„Der kan du se, han glemte hans Salighed," sagde Sante Peder, „jeg tænkte det nok."

Naa, saa gik Tiden for Smeden, til han blev de halvhundrede. Da kom Fanden en Dag ind i Smedien og skulde have ham. „Nu skal du følge med", sagde han. „Ja vist saa, men bi, til jeg faar den Hest beskoet, jeg er i Lag med, Manden kan ikke være tjent med halvgjort Arbejde. Men du er vel træt, sæt dig ned paa min Skostol saa længe." Fanden gaar ogsaa ind og sætter sig, men saa kan han jo ikke komme derfra.

Der sad han i fire Dage, og baade Smeden og Svendene skiftedes til at jage én gloende Stang i Næsen af ham efter en anden. Det var han ikke saa farlig glad ved, og for hver Stang der kom, hoppede og sprang han og vilde have været derfra, men det var nu umuligt. Endelig tilbyder han, at naar han maatte komme løs, maatte Smeden være fri i ti Aar til. Det gik Smeden ind paa, og saa rejste Fanden af for den Gang.

Da de ti Aar var omme, kommer han jo igjen, og det var saadan lige sidst i Avgust, saa det var noget varmt i Vejret. Da var Smeden lige tredsindstyve Aar. „Nu skal du følge med, og det skal være strax!" siger Fanden og skulede i det samme til Skostolen, den skulde han nok hytte sig for at komme for nær til tiere. „Ja, det forstaar sig, nu skal jeg strax være færdig, men jeg skal lige have en lille Byldt Tøj pakket sammen og have med mig."

Saa gaar de. Den Gang de kommer lidt uden for, siger Smeden: „Aa, fy for Fanden, nu har jeg glemt én Ting." — „Hvad er det?" siger Fanden. „Aa, jeg

har nogle dejlige Pærer i min Have, og jeg vilde endda gjærne have haft en halv Snes Stykker med at forære din Moder.“ — „Lad mig rende hen og plukke dem,“ siger Fånden, „jeg kan snarere komme igjen.“ Han var jo hed paa Fangsten, og saa han op i Træet, men der flyver han af én Gren og i en anden og kan ikke komme ned igjen. Smeden tykte, han biede for længe, det sagde han da i det mindste, og derfor vilde han hen at se efter, hvad det blev til. Men Fanden kunde ikke komme ned. „Du maa ikke tage Pærerne hver en, min Kone skal ogsaa beholde nogle,“ sagde Smeden, og saa gik han hen i Byen og samlede alle hele Byknægte og Byfolk sammen. Fanden sad oppe i hans Pæretræ og aad alle hans Pærer, sagde han, og derfor skulde de komme og stene ham ned. Da de hørte, at Fanden var der oppe, saa blev de nok saa ivrige med Arbejdet og tarsk den sølle Djævel med den ene Sten større end den anden, og det blev de ved med i tre, fire Nætter og Dage, og han fór af én Gren og i en anden og kunde ikke komme ned. Endelig raaber han til Smeden, at dersom han maatte komme derfra, skulde han være fri ti Aar til. Saa kom han løs.

Nu var Smeden da fri Mand i de ti Aar igjen, men saa kom Fanden og vilde have ham uden videre Snak, for nu var han ond. Ja, Smeden var ogsaa strax færdig til at følge med; han snappede Hammer og Tang, bandt det ind i sit Skjødskind, trak saa i en stor Skindtrøje og tog Skjødskindet under Armen. Saa fulgtes de med hinanden et Stykke ud ad Vejen, og der kommer de forbi et gammelt Faarehus ude paa Marken. Saa siger Smeden: „Mon det er sandt, hvad Folk siger, at du kan gjøre dig stor og lille efter Behag?“ Ja, det var da. „Nu vil jeg gaa ind i det Faarehus, og du følger vel med, saa gad jeg endda nok set, om du kunde gjøre dig saa stor, at du kunde klemme mig ud

ad Døren." Ja, det var en smal Sag for Fanden at gjøre det, og da de var komne ind begge to, blev Fanden saa stor, at Smeden kom ud i en Fart, og han havde nær revnet Faarehuset. „Men kan du ogsaa gjøre dig bitte?" Ja, han kunde blive saa bitte som en Myg. „Det gad jeg nok set," sagde Smeden, „her har jeg en bitte Pung, kan du krybe ned i den, saa vil jeg tro det." Han gjorde sig øjeblikkelig saa bitte som en Myg og krøb ind i Pungen. Men saa puttede Smeden Pungen i Vestelommen og gik hjem i Smedien. Der lagde han Pungen paa Ambolten, og saa smed han fire Femdalersedler paa Bordet og sagde til Smedesvendene, at dem maatte de have, naar de nu vilde tage de allerstørste Forhamre, han ejede, og ikke lægge Fingrene imellem, for Fanden var i Pungen, og den skulde bankes saa flad, de kunde faa den. Saa smed de dem ogsaa af til den bare Skjorte og kilede dygtig paa, ja, Fanden fes saadan ved det, at det røgte over femten Kirkesogne. Endelig blev de ham for haarde, og han raabte til Smeden, at dersom han nu maatte komme ud, saa vilde han lade ham være i Fred siden. Fanden blev da fri, og Smeden gjorde ogsaa.

Nu gaar der da en Tid hen, og saa skulde Smeden da til at dø en almindelig Straadød ligesom andre Folk. Han tager Hammer og Tang og Skjødskind under Armen, trækker i den store Skindtrøje og gaar til Himmerige, der havde han hørt, de fleste skulde til, og han tykte om sig selv, at han var ærlig nok.

Saa kommer han til Sante Peder ude i Gaarden, og han siger God-Dag. „God-Dag! naa, er det dig, der skoede vore Træsko, ja, du skal ikke være her, for du glemte din Salighed." Hvor han skulde da hen? „Du skal til Helvede." Ja, han vidste ingen Vej. „Du kan følge den grønne Sti, der gaar her op imellem de Graner, den gaar til Helvede."

Saa dasker Smeden af der op og banker paa. Fanden kommer og lukker op. Paa Stedet, han saa, det var Smeden, hug han Porten i igjen, den Person maatte ikke komme ind. Saa tænkte han ved sig selv: „Nu har du narret Fanden tre Gange, mon du skulde ikke kunne gjøre det den fjerde Gang ogsaa?" Saa lister han sig hen og staar op ad Muren lidt fra Porten i den Tanke, at Fanden nok vilde kige ud efter ham, for han er jo altid nysgjerrig, det Spøgelse, og det vidste Smeden ogsaa. Ganske rigtig, han letter Porten lige saa stille for at se, hvor han blev af, men kunde jo ingen Smed se. Altsaa lukker han Porten helt op. Smæk! hugger god Smed Hammer og Tang og Skjødskind ind ad Porten og havde nær slaaet Fanden ihjel. Saa kommer han frem og siger, at han havde da Lov til at gaa ind og hente sit Værktøj. Det kunde Fanden ikke nægte ham. Men saa satte han sig paa det og sagde, at han vilde ikke have det endnu. Der sidder han den Dag i Dag er, og er der nogen, der kommer til Helvede, saa sidder han paa højre Haand, naar man kommer ind ad Porten.

---

33. Pattegris.

Der var en Mand og en Kone, som havde en Søn, og ham vilde de gjærne have ammet op til at blive en dygtig Karl. Saa siger Manden: „Nu skal han have Patten, til han bliver syv Aar, saa kan vi se, hvad det kan hjælpe." Da Drengen bliver syv Aar, vilde Faderen have ham med ud ad Skoven for at se, om han kunde rykke et Træ op med Rod. Han faar ogsaa Hold i et, men kunde ikke rykke det op, han kunde blot rokke det. Saa gaar Manden hjem igjen med Drengen til

hans Moder og siger: „Nej, han er ikke stærk nok endnu, han skal have Patten syv Aar til, og saa skal han hedde Pattegris.“

Den Gang han nu havde faaet Patten i fjorten Aar, skulde han atter ud i Skoven at forsøge sig paa Træet. Saa gik han endda til et af de største lige Træer, han kunde finde, og det rykker han op med Nemhed. Da han nu har faaet det sat op oven paa Jorden, siger han til Faderen: „Nu maa jeg vel faa det Træ til en Gangkjæp?“ Ja, det maatte han gjærne, og saa tager Pattegris Træet med sig hjem.

Nu gav han sig strax til at pynte lidt ved Kjæppen, for at den kunde komme til at ligne noget. Først blev Toppen savet af, saadan at den var passende paa Længelsen, og dernæst huggede han Knotterne og Grenene af med Øxen samt dannede Roden saadan til, at den blev en passende Knap at tage ved. Saa siger Faderen: „Nu behøver du ikke at være hjemme længere, for nu er du stærk nok, og vi har heller ikke Brug for saadan en Karl som dig. Det er bedst, du kommer til at tjene paa en Herregaard, for der faar du en stor Løn, og der kan du nok faa Brug for Kræfterne.“

Saa rejser Pattegris af med sin Kjæp. Paa Vejen kommer han om ved en Smedje, og der gaar han ind, men sætter Kjæppen uden for Døren.

„Jeg kan aldrig vide, om jeg kunde ikke faa denne her Smed til at slaa mig en Ring og en Pig til min Kjæp.“

„Jo, det kan du gjærne“, siger Smeden.

„Hvad skal det koste?“

„Ja, tu jeg plejer at faa fire Skilling, men skal de være svære, er det lidtagtig, saa tager jeg fem.“

„Ja, min Kjæp er ikke saa bitte“, siger han Pattegris, „og jeg vilde da gjærne give den Skilling til for ikke at faa det for klejnt.“

Smeden lovede da at lave baade Ring og Pig efter Kjæppen for de fem Skilling. „Men kan du saa lade os faa den her ind, at jeg kan faa den at se!"

„Ja, jeg er ikke vis paa, den kan gaa her ind", siger Pattegris, „jeg er ræd for, jeg skal rive Døren ned med den."

„Nej, da skal du ikke være ræd for det", siger Smeden, „jeg skal give dig Lov til at komme her ind med den, hvad enten du river Døren ned eller ej, naar du blot sætter den lige ind."

Saa kom Kjæppen og tog godt nok Dørkarmen med sig og en hel Tavle af Væggen. „Det er endda den sværeste Gangkjæp, jeg har set nogen Sinde", siger Smeden, „den tjener jeg ikke ved at beslaa." Men han var bleven som lidt ræd for Personen, der kom med den, saa han turde ikke forlange mere end de fem Skilling, de var akkorderede om.

Da Kjæppen nu er bleven beslaaet, rejser Pattegris af hen til en Herregaard og vil have Tjeneste. Det kommer de snart til Rette om, Herremanden fæster ham, og saa skal han nu tjene der.

Den første Dag er Manden i Kjøbstad, og Pattegris gaar og driver omkring; ikke har han videre Lyst til at bestille noget, og ingen Slags Bestilling er han vant til. Om Aftenen, da Manden kommer hjem, taler han til Karlen og spørger ham, om han havde torsket noget meget i Dag. „Nej", siger Pattegris, „jeg har slet ikke torsket, for der har ingen talt til mig om det". — „Da ser det galt ud", siger Manden, „for jeg har solgt fem og tyve Tønder Rug i Dag og skal af med i Overmorgen."

Morgenen efter var Pattegris oppe i hovsom Tid, og saa gaar han op oven paa Laden hen over Ruggulvet. Der giver han sig til at rive baade Lægter og Tag ned, indtil der bliver et Hul saa stort, at han kan

retten vende sig oven paa Rugkjærvene. Saa begynder han at tærske med sin Gangkjæp, den brugte han til Plejel, og nu gik det løs for Alvor til Middag.

Da der blev kaldt til Onden, var han ogsaa sulten, saa det duede noget, og kunde nu æde sig en god Pibefuld; det var knap, Maden slog til, de havde lavet. Saa skulde han jo i Laden igjen; men nu var hele Ruggulvet blevet torsket til Middag, og saa skulde Rugdyngen da gjøres ren. Men det var ellers en slem Dynge at se til. Hvad han saa har at gjøre, han sætter sig midt i den og borer sig ned, bestandig længere ned, indtil han naar Bunden i denne her bitte Rugdynge. Saa giver han det ene Pust efter det andet, at Avner og Helmder og Sager flyver til alle Sider, og det faar saadan en Fart, at det til sidst maa oven ud af det store Hul i Tække.

Saa staar Manden og bliver vár, at det kvolmer saadan ud af Laden. Han tror strax, at der er Ildløs, og kommer ud i en Fart for at se, hvor paa Lag det røger. Da opdager han jo, at det er en anden Taage end Røg, og at Huset er splittet ad; men uagtet han nu blev slemt gal, ansaa han det for klogest at gaa ind igjen for det første.

Da Pattegris faar Avnerne blæst fra og har Rugdyngen færdig til Selden, gaar han ind og siger til Manden, at nu var han saa vidt, og nu maatte de komme ud med Poser for at faa Kornet maalt op. „Nu ja“, siger Manden, „er det saa vidt, er det bedst, vi faar det færdig, det skal jo kjøres bort i Morgen.“ Det sker, men Manden tænkte ved sig selv: „Det er nok bedst, jeg sørger for at komme af med den Karl, for han bliver mig for morsom.“

Saa om Eftermiddagen, da Kornet var blevet maalt op, siger han til ham, at han skal til Mølle med ti Tønder Rug og have malet.

De ti Tønder faar han da læsset paa en gammel elendig Træval af Møgvogn, der næsten ikke kunde bære dem, og faar to elendige dødelige Helmisser spændt for Vognen, alt sammen efter Mandens Anvisning, og saa kommer han til Kjøren, men det var jo snart Aften.

Det varer ikke ret længe, inden Helmisserne gaar trætte for dette her stærke Læs Rug, og saa spænder han det Bæst fra, der var mest træt, og lægger det oven paa Læsset. Nu gaar han selv i Selen i Steden for, og saa kommer de igjen et Stød frem. Men da kan den anden Hest ikke trække længere og er saa aldeles træt. Altsaa maa han spænde den af Tøjet ogsaa og smider den paa Vognen til den anden. „Kunde nu blot den sølle Trævl af Vogn holde, saa maa jeg selv tage ved for Alvor“, sagde han og tog fat i Stjærten. Nu gik det strygende, til han kom ind i Møllebakkerne. Der kommer Mølleren imod ham og hans Kone og Barn.

„Hvor skal du hen med det stærke Læs Korn?“ siger han.

„Jeg skal til Mølle og have det malet, og jeg skal have det med mig hjem“, siger Pattegris.

„Det kan du ikke faa, for vi kan ikke være i Møllen om Natten, ingen levende Mennesker kan nære sig der ved Nattetid.“

„Ja, naar Møllersvenden sætter Værket i Gang og slaar den første Tønde paa“, siger han, „saa kan jeg godt selv male det, og jeg er hverken ræd for Død eller Djævle.“

„Ja, er du ikke ræd for de to Dele“, siger Mølleren, „saa kan du jo prøve ad, men den ene Del grasserer der, det har vi haft Beviser nok paa, og den anden kommer der vist ogsaa.“

Pattegris faar altsaa Møllersvenden til at hjælpe sig med at faa Værket i Gang og den første Tønde

slaaet paa, inden Solen puttede sig, og saa rejste han af.

Da Pattegris faar malet et Tag, og det bliver ud ad Aftenen, bliver han sulten. Nu maatte den ene Hest holde for. Han slæber den ind, tager Skindet af den og æder hele Kroppen. Det hjalp da et bitte Gran for Sulten. Saa maler han til Midnat. Da bliver der saa meget en fæl Alarm inde i Møllestuen. Saa gaar han hen til Døren, linner lidt ved den og raaber: „Kan I ikke være lidt rolige her inde!“ Nej, det blev de endda ikke bedre af. Han trinede atter hen til Døren og raabte: „I skal være rolige, og hvis ikke, skal I faa med mig at bestille!“ Men det blev snarere værre end bedre. Pattegris gaar da hen til Vognen og henter sin Kjæp, for den førte han altid med sig, hvor han færdedes, og saa lukker han Døren op paa Vindvæg, vender den spidse Ende af Kjæppen til og render saa ind i Stuen. Men den tog lige godt Dørkarmen med sig. Nu kunde han se, at det var den Gamle selv, der var der inde, og saa saa mange Smaadjævle, at det var da grovsomt. Men de blev ordentlig tugtede med Kjæppen, og den Gamle tog han hen til Kværnen og holdt ham saa nær ind til den, at den malede det halve af hans Rumpe af. Saa maatte de alle sammen til at love ham, at de vilde holde op med den Kommers og aldrig komme der i Møllen mere hverken ved Nat eller Dag, og dermed rejste de af.

Da han havde faaet Døren stillet saa nogenlunde op igjen og malet et Stød videre, bliver han atter sulten og faar nu den anden Hest slæbt ind. Da den var fortært, giver han sig til at male, til den klare Dag skinner ind til ham. Saa kom Folkene tilbage, og Mølleren siger: „Naa, hvordan er det gaaet dig?“

„Ja, hvordan er det gaaet?“ siger han, „der var nogle Smaapuslinger og noget Kram her, som gjorde

saadan Tummel inde i Stuen, og jeg maatte da hen at true dem lidt. Det blev de ikke bedre af, og saa var jeg et Gran i Lag med dem med min bitte Kjæp. Det hjalp, og saa lovede de ikke at komme her tiere. Nu kan I altsaa være rolige for dem, men jeg kom rigtig nok til rive Dørkarmen ned.“

Ja, det kunde være det samme, og de var rigtig glade ved, hvad han fortalte dem.

Saa faar han Vognen læsset til med Kornet og de to Helmishude og Kjæppen, og saa rejser han af ad Herregaarden. Manden havde jo troet, han skulde have blevet henne, og da han nu saa, de havde ham igjen, fik han i en Snarhed alle Portene lukkede, saadan at han ikke kunde komme ad Gaarden. Men det tog Pattegris sig ikke nær og vidste Raad i en snæver Vending. Mølleposerne tog han og kylte oven over Laden ind i Gaarden, den ene efter den anden, og saa tog han sin bitte Kjæp og rendte den imod Porten, saa den gik i Stykker, og der blev Aabning nok til at komme ind og faa Kjæppen med.

Han gaar nu ned til Manden og siger, at han var her med Møllekornet, men det var en underlig Fremgangsmaade imod ham saadan at lukke Portene. Men nu havde de det for det, at Melet laa spildt ude i Gaarden, for Sækkene var begribeligvis revnede, da de faldt ned. „Den sølle gamle Vogn, du flyede mig, holdt endda, men Bæsterne er døde begge to.“

„Ja, det er der ikke Fare ved“, siger Herremanden, „men nu kan du rejse til Helvede og laane mig en Skjæppe Penge.“

„Det var en slem Ting at komme til“, siger Pattegris, „hvad skal jeg gaa og laane Penge til dig for?“

„Vil du ikke gjøre, hvad jeg befaler dig, naar jeg giver dig Kost og Løn?“

„Jo, jeg skal vel gaa, men jeg tykkes, det er en sær Bestilling.“ Dermed tager han sin Kjæp i Haanden og rejser af.

Da han kommer til Helvede og banker paa, kommer der jo en Djævel og lukker op, men da han ser, hvem det er, der staar der ude, flyver han ind til Ham selv og fortæller, at det er den Person, der slog dem i Møllen. Saa kommer den Gamle ud, og alle Smaadjævlene krykkede i Ly bag ved ham, saa rædde var de, alt imens de skreg: „Det er ham, der var i Lag med os i Møllen!“ Den Gamle tyssede paa dem og sagde, der var ingen Fare, men han havde ikke mere Glæde end til sig selv.

Saa siger Pattegris: „Jeg er sendt her ned fra min Husbond og skulde laane en Skjæppe Penge.“

„Ja, dem kan du gjærne faa“, siger den Gamle, „men nu kan du følge med, vi vil prøve en Dyst med hinanden først“. Saa gik de ud ad Skoven.

„Kan du rykke et Træ op?“ siger Djævelen. „Ja, dersom det sidder ikke for haardt“, siger Pattegris. Saa vilde den Gamle først vise sin Færdighed og rykkede et skikkelig stort Træ op. „Nej fy, kan du ikke tage det større!“ siger Pattegris, „saadan et er snart ikke til at tøde sig efter.“ Dermed gaar han hen til et forfærdelig stort et, og tog ved, saa han havde nær stentet baglænds over, idet Træet kom. „Nu kan jeg se, du har Kræfter“, siger den Gamle. „Aa, det er ingen Ting“, siger Pattegris, og saa tager han Træet og holder det ud i Armen og peger op ad Maanen med det. „Nu skal jeg sætte det op til Maanen“, siger han. „Nej, det maa du ikke gjøre“, siger den Gamle, „det er Synd.“ Jo, nu skulde der da skydes til Maal efter den Skive. „Ja, saa vil jeg hellere give dig den Skjæppe Penge uden videre.“

Saa lod han Træet staa, og de fulgtes ad hjem.

Da han havde faaet Pengene i Sækken, siger han: „Kunde jeg ikke ogsaa faa en Sæk Smaadjævle?“ Jo, den Gamle turde ikke nægte ham nogen Ting, og de stakkels Djævle blev da puttede i en anden Pose, og Pattegris fik dem begge paa Nakken, og dermed rejste han af hjem til Herregaarden.

Det var om Morgenen tidlig, han kom der, og da var Herremanden endnu ikke kommen op. Saa satte han Poserne alstille hen saa længe, og der var heller ingen, der turde røre ved dem.

Da Manden hørte, at Pattegris var kommen tilbage, fik han ikke mere Glæde end jævnt hen og kom knaphændig paa Benene. „Naa, fik du saa den Skjæppe Penge til mig?“

„Ja, jeg gjorde, og Gamle-Erik og mig vi kom saa farlig godt ud af det med hinanden, saa han gav mig to Skjæpper; men nu har jeg gjort Regning paa, da jeg har haft saa megen Ulejlighed med at slæbe dem hjem, at vi kunde bytte Pengene, saa vi fik hver de halve.“

Herremændene har nu altid været saa vigtige, og denne her var ikke saa lidt storsnudet. „Nej, vist ikke“, siger han, „du tjener for Kost og Løn, alt det, der er i begge Poserne, tilhører mig.“

„Ja, saa kan du ogsaa faa det“, sagde Pattegris og gaar hen og løser for den Pose, som Djævlene var i.“

Nu var Herremanden i en Læderskinkel, der var laadden indvendig, og da Djævlene kommer løs, kunde de ingen Steder nærere komme i Ly end op under den. De flyver altsaa der op til Hobe og begynder at rive og kratte i Manden med deres Kløer, imens Pattegris gjør Tegn til at ville løse for den anden Pose ogsaa. Da Herremanden ser det, tigger og beder han saa mindelig om, at han maa da ikke løse for flere, og saa

maatte han endelig, saa snart han kunde, skille ham af med det Utøj. Ja, Pattegris lod ikke til at have saa stort Hastværk, og Djævlene rev og sled i Herremandens syndige Krop, saa han maa til at love ham hans fulde Løn og at dele halvt med ham, som han havde forlangt, og endda nogle flere Penge skulde han faa, om han vilde rejse strax.

Saa begynder Pattegris at samle sammen af Djævlene og faar alle dem i Posen igjen, som han kunde faa fat paa. Herremanden udbetaler ham nu hans fulde Løn og et Par Skilling i Rejsepenge, og derefter tager Pattegris begge Sækkene paa Nakken og rejser af. Men da han kom et Tag uden for Gaarden, rystede han Djævlene ud, og de var ikke sene med at rejse ad Helvede til.

Da han kommer hjem til Faderen, siger han, at nu havde han været ude at tjene og vilde for Fremtiden blive hjemme. „Nej“, siger Faderen, „det er jeg ikke hover paa, for du vil æde os op.“

„Det behøves ikke“, siger Pattegris, „for her har jeg en Skjæppe Penge, og for dem kan jeg kjøbe alle de Smaasteder her omkring, saa maa vi sagtens kunne faa vor Føde ud af det.“

Han kjøber da en hel Del Ejendomme og lægger det hele sammen, saa der blev en lille Herregaard ud af det. Nu gik han og bestyrede Ejendommen et Stykke Tid; men saa giftede han sig og fik en Kone, saadan et stort Stykke Hamphegle, ligesom han var selv. De lagde dygtig Børn til, og saa sandt som den Grisefamilie er ikke uddød, er der af dem endnu.

---

34. Bjærgmandens Dreng.

Der var en Gang en Enkekone, som havde saadan en halvvoxen Søn, en slem kolhøgen Knægt, og de boede i et bitte Hus. Saa siger hun til ham en Dag: „Du skal ud i Heden og skære mig noget fint Lyng, te jeg kan faa at farve mig et Skjørt i." Han fik en lille Pose at tage det i og en Kniv at skære det med og en Meldmad i hans Lomme, og saa rejste han af. Da kom han ud til en Høj, for der vidste han, at der var saa meget smaat og grønt Lyng, og det sædede nu godt nok. Saa siger han til sig selv: „Her kan jeg snart faa Lyng nok, her vil jeg lægge mig til at sove en lidt." Som sagt saa gjort, men den Gang han blev vaagen, saa vidste han ikke, hvor han var. Han begynder at nide i hans Øjne og faar Søvnen ret tørret af dem, men det var for Resten lige nær. Saa kommer der en Bjærgmand hen til ham, og nu kunde han begynde at forstaa, at han var kommen ind i Højen.

„Hvor er det, jeg er?" siger han.

„Du har lagt dig ude paa mit Hus at sove, og der vil jeg ikke have dig til at ligge, saa tog jeg dig her ned, og nu skal du tjene mig."

„Det er jeg ikke fornøjet med", siger Drengen, „kan jeg ikke først faa Lov til at gaa hjem med noget Lyng til min Moder?"

„Nej, du kan ikke", siger Bjærgmanden, „for saa kommer du ikke igjen, den Regning kan jeg nok gjøre."

Det hovede Drengen ikke godt, og da Bjærgmanden vilde til at have nogen Nytte af ham, blev han tvær og var noget selvraads, saa Bjærgmanden ikke godt kunde faa ham til at lystre. Tillige med blev han ham vel klog, for Drengen sagde stor Snak somme Tider, og til sidst blev han saa kjed af ham, at han spekulerede paa at faa ham af med Livet paa en snild

Maade. Saa siger han til ham en Dag: „Hør, min Kone skal til at brygge, følg du med mig ud at bære Vand ind.“

„Ja“, siger Drengen, og han følger med ud til Kjelden.

Saa havde Bjærgmanden en forfærdelig stor Kobberkjedel, saa stor, at Drengen kunde ikke en Gang løfte den ene Side fra Jorden, naar den var tom, siden saa, naar der kom Vand i den. Saa siger Drengen, da han saa den:

„Hvad kan det blive til med det Korn Kjedel at bære Vand i? lad os hellere tage Haand i Hanke og bære hele Kjelden ind, saa er vi fri for denne Vandbæren siden“.

„Nej, det kan ikke gaa an“, siger Bjærgmanden, „lad os nu bære ind i Kjedelen, saadan plejer vi altid at gjøre.“

„Nej“, siger Drengen, „det vil jeg ikke tøde efter, kan vi ikke bære hele Kjelden ind, saa vil jeg ikke have med det at gjøre.“

Saa render Bjærgmanden ind til Konen og siger: „Det kan jo da ikke nytte, at vi bærer hele Kjelden ind? saadan vil Drengen have det.“

„Nej, sikke noget Snak“, siger hun, „det kan der ikke være Tale om.“

Saa gaar han ud igjen med den Besked. „Ja, saa kan du selv bære Vand ind.“

Bjærgmanden vilde have haft ham til at fortage sig, saadan at han kunde dø af det, men nu maatte han selv til at bære alt Vandet ind. Da han var færdig med det, siger han igjen til Drengen:

„Ja, nu skal du til at hjælpe mig at bære Tørv ind“, for han vilde have ham til at forbære sig nu.

„Ja, det kan jeg gjærne“, sagde Drengen, og saa kom Bjærgmanden med en forskrækkelig stor Tørve-

baare, den var saa stor, at Drengen kunde ikke saa nær løfte den ene Ende op paa den, for den var af Kobber.

„Hvad vil du med den?“ siger Drengen.

„Ja hvad, den vil vi have at bære Tørv ind paa.“

„Nej, det vil jeg ikke tøde mig efter, lad os tage Haand i Hanke og bære hele Tørvestakken ind, saa har vi Ende paa det, og saa er vi fri for den Tørvebærenind siden.“

„Nej, det kan nok ikke gaa“, siger Bjærgmanden, og han render ind til hans Kone og siger: „Kan vi vel have hele Tørvestakken inde?“

„Men hvad er det for noget Pjadder?“ siger hun, „det kan der jo slet ikke være Tale om, hvor kan du komme i Tanker om det?“

„Aa, det er den slemme Dreng, han vil ikke have med det at gjøre, naar vi ikke skal bære hele Tørvestakken ind.“

Saa render han ud til Drengen igjen og siger: „Nej, min Kone sagde, at vi kunde ikke have Tørvestakken inde, det kunde der ikke blive af.“

„Ja, saa kan du selv bære ind“, og Bjærgmanden maatte til at bære hans Tørv ind alene. Saa bliver det Aften over dette her, og da de havde faaet noget at æde til deres Nadver, saa skulde de til Ro.

Men inden Drengen gik i hans Seng, hørte han Bjærgmanden og Konen snakke sammen om, at det var nok bedst ligefrem at tage ham af med Livet, for de kunde ikke være tjent med at have ham, og de fik ham nok ikke af med det paa andre Maader. Altsaa skulde Bjærgmanden gaa ind om Natten, naar Drengen sov, og slaa hans Hoved i Stykker med en Nødde.

Da Drengen nu hører det, saa gaar han ind i hans Kammer og tager Flødegryden — det var i deres Spisekammer han laa, og Bjærgkonen hendes Flødegryde

havde hun altid staaende der inde — den tager han saa og sætter i æ Hvojem af Sengen, lige paa det Sted, hvor hans Hoved ellers laa, og han smurte Fløde uden om den, for at den kunde blive hvid at se til, og saa kravlede han selv ind under Sengen.

Ud paa Natten kom Bjærgmanden listende der ind med Nødden i Haanden. Maanen skinnede saa dejlig ind i Kammeret og skinnede ogsaa hen paa Flødegryden, men Bjærgmanden saa ikke saa meget godt — det havde Drengen godt nok lagt Mærke til — og saa antog han Flødegryden for Drengens Hoved og lagde Skrald til den, saa baade Skaar og Fløde stentede runden om i Kammeret. Bjærgmanden sprang ud af Døren og ind til hans Kone, og Drengen var snar med at komme ud fra Sengen og hen til Døren for at lutte. Saa hører han Konen sige til Bjærgmanden: „Traf du ham?“

„Ja, det kan du tro“, siger han, „jeg traf ham saadan, at baade Pandeskallen og Hjærnen stentede runden om i Kammeret.“

Om Morgenen var Drengen tidlig oppe for at faa gjort rent inde i Kammeret, og han fik alt det Skaar og Fløde af Vejen, saa der var ingen Ting at se Bjærgmanden og hans Kone blev saa hæslig forundrede over, at Drengen var levende og fejlede ingen Ting, og de var ikke saa fri for at blive rædde for ham nu.

Saa kunde de jo ikke dy dem for at spørge ham, om han havde sovet godt sidste Nat, for de tykte ikke, de havde sovet saa meget godt, sagde de.

„Jo, jeg har sovet ret godt“, sagde Drengen.

„Mærkede du da slet ingen Ting til?“

„Jo, jeg mærkede nok“, siger Drengen, „som en Loppe, der stak mig en Gang i Panden, men det gjorde jo ikke noget videre ondt, og jeg brød mig da heller ikke om det.“

Med de Ord rejser han af ud, men luttede jo lidt ved Døren og hørte saa Bjærgmanden sige til hans Kone: „Lav nu en forskrækkelig stor Gryde Grød, saa vil vi se, om vi kan ikke faa ham til at foræde sig.“ Da Drengen havde nu hørt, hvad der skulde gaa for sig, saa fik han fat paa to rigtig store Støvler, og dem satte han saadan, at de sad neden under hans Klæder, og Fødderne pegte ned paa hvert af hans Laar, men Skafterne vendte op ad og sad lige under hans Mund.

Saadan udrustet kommer han ind og skal have noget til hans Davre, det var jo Grød og sur Mælk til at dyppe dem i. Konen havde sat en Træbuttel forved hver af dem med lige mange Grød i, og saa kommer de til Bords og begynder da at æde. Bjærgmanden hug dem i sig med en Ruf, men Drengen han holdt noget i Lange. Saa siger Bjærgmanden: „Stræb og æd!“ — „Jeg skal nok faa min Part, inden det faar Ende“, siger Drengen. Bjærgmanden saa som sagt ikke godt, og naar Drengen kunde komme ad med det, jog han Grøden ned i Støvlerne, og saadan blev han ved til Buttelen var tom, og den ene Støvle var endda karrig nok fuld. „Ja, jeg kan æde en Buttelfuld til“, siger han. Det kunde Bjærgmanden ogsaa, men hans Grød vilde ikke godt glide ned nu. Saa snakkede Drengen endda om, at han kunde have ædt noget mere, og da der ikke var flere Grød, fik han lidt Mælk og Brød æbag efter. Bjærgmanden og Konen undrede saadan over den Dreng, saa meget som han kunde æde, naar han kom først ret til det, det havde de endda aldrig troet ham til.

Da de var nu satte rigtig godt til, siger Bjærgmanden: „I Dag vil vi ud at more os“, og saa tog han en stor Kobberkølle med Guldringe om og gik ud paa Marken. „Nu skal vi prøve, hvem der kan kyle den Kølle længst“, siger han. „Vil du kyle først, heller jeg skal?“ siger han til Drengen.

„Ja, det har jeg lige kjær“, siger Drengen, „men kyl du nu først, for Køllen er jo din.“

Saa kylte Bjærgmanden Køllen, og det var langt. „Nu kan du jo hente den“, siger han til Drengen.

„Nej“, svarer han, „du kan selv hente den, da du nu har kylt den; naar jeg kommer til det, saa skal du nok blive fri for at hente den.“

Saa henter han den jo selv og kommer hen til Drengen med den. Det var ilde nok, han kunde løfte Enden op af den, saa han kunde staa og holde ved Skaftet, og Bjærgmanden stod og gottede sig over, at han nu skulde komme til at forkyle sig, efter at han havde ædt saa meget.

Saa siger Drengen: „Hør du nu, min gode Broder i Norge! tag du nu imod denne her Kølle, som jeg vil kyle over til dig, saa skal du ikke staa til at trænge mere.“

Men saa rendte Bjærgmanden hen og snappede Køllen og bandede nej, „saadan vil jeg ikke af med min Kølle!“ Saa kom Drengen naturligvis ikke til at kyle.

„Lad os nu gaa ned og prøve at springe over Bækken“, siger Bjærgmanden, „og se, hvem der kan springe længst“, for Bækken var somme Steder smal og somme Steder bred, og han tænkte, om Drengen ikke kunde enten forspringe sig eller springe i Bækken og drukne, saa var de af med ham paa en Maade.

Da de nu kommer ned til Bækken, siger Drengen: „Jeg tykkes, jeg er saa tung, jeg kommer til at have min Mave sprættet op, for jeg har nok ædt vel meget.“ Dermed tog han en Kniv af Lommen og skar en Ritte ned i hver Støvle. Bjærgmanden stod og grinte ad det, han tykte, det var Karl, for nu kom han da nemt af med Drengen, da han saa, hvordan Mælken og Grøden væltede ud af ham.

Men Drengen gav sig til at hoppe og springe og sagde: „Det var endda et godt Lin at komme af med det, aa, hvor jeg er godt tilpas nu“, og han hoppede og sprang. „Nu kan du tro, at jeg kan springe, saa det betyder noget, nu er der ingen Fare for, at du skal mestre mig i det.“

Bjærgmanden sagde: „Jeg tykkes rigtig nok ogsaa, at jeg er lidt tung, og jeg kunde have godt af at faa min Mave sprættet op ogsaa, men jeg er ræd for, at det kan ikke gaa an.“

„Aa, sikke noget Snak“, siger Drengen, „du kan jo se, at det gik godt an for mig, men det maa du nu selv om.“

„Ja, det er sandt nok“, siger Bjærgmanden, „og dersom du vil laane mig din Kniv, saa tror jeg ogsaa, at jeg vil have det prøvet.“

Saa fik Bjærgmanden da Drengens Kniv. „Du skal skære rask til og gjøre det af i en Fart, for saa gjør det ikke ondt.“ Han skærer sig ogsaa en ordentlig Ritte, men han gjorde sig grim til og gav et forfærdeligt Skrig af sig. „Aa, nu lever jeg ikke svar længe, nu har du narret mig“, siger han, „men løb nu lige hjem til min Kone og bed hende, at hun skal endelig være snar at komme her ned, for jeg vilde gjærne tale med hende, inden jeg dør.“

„Nej“, sagde Drengen, „jeg har slet ikke narret dig, for du har jo selv set, hvordan jeg har baaret mig ad, og vilde du ikke have gjort det, saa kunde du jo have ladet være.“

Han fagede ikke saa haardt med at komme at Sted, og det varede jo kun et Øjeblik, saa var Bjærgmanden død. Drengen tog hans Tarme og skar dem i saa mange Stykker, som han kunde, og saa kylte han dem ud i Strømmen.

Da det var nu bestilt, rendte han op til Højen og

forrettede til Bjærgmandens Kone, at hendes Mand laa der nede ved Bækken og var død. Hun øjeblikkelig der ned og faar ham set efter. Men Tarmene kunde hun ikke finde. „Det var værre“, siger hun, „havde de endda været her, saa kunde jeg nok have standet ham igjen. Men véd du ikke, hvor de er?“ siger hun til Drengen.

Jo, han skar dem i Stykker og kylte dem i Strømmen.

Ja, det var nu det værste af det hele, for naar de var i Stykker, saa kunde hun paa ingen Maade stande ham.

Nu var hun saa ræd for at have den Dreng, at hun vilde akkordere med ham om, hvad han skulde have for at rejse. Ja, det vilde han have tusend Daler for, og saa skulde han rejse straks. Det vilde hun ogsaa give, han fik Pengene paa Nakken, og saa rejste han hjem til hans Moder. Nu var de rige Folk, og saa kjøbte de dem en Gaard og fik den i Steden for det sølle Hus, de havde. Se saadan kom de til Krylt.*)

---

35. Min Tjeneste ved Bjærgmanden.

Jeg tjente en Gang ved en Mand i Engbjærg, der hed Jens Gregersen, og skulde da passe hans Høveder. Der gaar jeg og kommer paa Spor efter, at der var en Bjærgmand i en Høj paa hans Mark, og jeg faar

*) En temmelig afvigende Variant til dette Skjæmteæventyr følger her næst efter. Det meddeles af Fortælleren i første Person, som om det var ham selv, der havde været hos Bjærgmanden, en Fortællemaade, der er meget almindelig i den Slags Æventyr, og som gjør god Virkning i det mundtlige Foredrag.

ogsaa Snak med ham en Dag. Da havde jeg lige været hjemme et lille Løb for at faa en Taar at drikke, og da var Konen ved at kryste en Ost. Nu har jeg altid haft Lyst til at gnave paa sød Ost, og da Konen ogsaa gav mig en Haandfuld, løb jeg med det i Haanden op til Studene. Saa er det, Bjærgmanden kommer op og siger, at jeg skulde være af hans Høj, for jeg rev Snavs ned i hans Mad. Da han nu saadan vilde prøve paa at gjøre mig forskrækket, vilde jeg gjøre Gjengjæld, for jeg var nu slet ikke saa forknyt af mig, og saa siger jeg: „Den Snak passer det vist ikke at møde med til mig, og du maa se at holde dig lidt i Rumme, saa bitte som du er, der er vist ikke meget Ork i dig.“ Bjærgmanden gjorde store Øjne ved den Tale. „Ja, se du kuns, min Fa'r, om du kan klemme Vand af en Sten ligesom jeg.“ Dermed klemte jeg paa den Haandfuld Ost, saa at Vallen løb ned ad mine Fingre. Saa tager Bjærgmanden ogsaa fat paa en Sten og skal til at prøve det samme, men han kan jo intet Vand klemme af den.

„Nu skal du følge med ned og se mit Værelse“, siger han saa, „for at du selv kan overbevise dig om, at jeg har sagt sandt.“

Jeg kommer ogsaa med ham der ned og ser, at der er faldet en Klat Jord ned lige i Smørhullet paa deres Grød. Saa tager jeg Skeen og vilde smage til dem; jo, det var gode, søde Grød, ligesom vi bruger. Men ligesom jeg saa vil til at op igjen, ser jeg, at Højen er falden sammen, og jeg kan ikke komme ud. Altsaa maa jeg finde mig i Stillingen, saa ringe som den er.

„Hvad skal jeg bestille her nede?“ siger jeg til Bjærgmanden.

„Ja, i Dag faar du at være fri“, siger han, „men i Morgen skal du til at tage fat, nu kan du følge med her ind og se, hvor du skal være i Nat.“

Ja, saa følger jeg ogsaa med ham ind i et Sideværelse, og der skal jeg have min Seng lige ind til deres Sovekammer.

Næste Morgen rejste jeg mig tidlig og spørger om, hvad jeg saa skal bestille i Dag. „Ja, i Dag skal Konen til at brygge, og saa kan du bære Vand til hende“, siger han, „for jeg bliver ikke hjemme“, han skulde til Fattigligning ved Bjærgmændene, sagde han, for han var et af Kommissionsmedlemmerne.

Da han nu er rejst af, skal jeg jo til mit Arbejde, men Konen siger: „Du er ulykkelig, min Dreng! du kan jo hverken bære Spandene eller Vandet.“ Saa kunde jeg nok forstaa, at hun var en kristen Kvinde og var vist nok bleven forbyttet en Gang. Men jeg tænker ved mig selv: „Det skulde da være nogle store Spande, dersom du kunde ikke bære dem, for du kunde jo da haande de store Staldspande til Jens Gregersens.“ Jeg kommer ud i Køkkenet og skal til at se, da er det nogle store Malmspande, der staar, og jeg kan hverken løfte eller nogre dem. Den Bryggen blev da ikke til mere, jeg var jo nødsaget til at lade alting bero, til Bjærgmanden kom hjem om Aftenen.

„Naa, fik I saa brygget i Dag?“ sagde han, da han var trinet ind ad Døren.

„Nej, jeg vilde til Skam ikke løbe med de Øser“, svarte jeg, „men du kan tage ved den ene Ende af Dammen, og saa vil jeg tage ved den anden, og paa den Maade bærer vi den saa op for Døren.“

Nej, det kan Bjærgmanden nu ikke have med at bestille, og saa maa han selv til at bære Vand ind, for at de kan faa brygget om Natten.

Om anden Dags Morgen rejser jeg mig tidlig som sædvanlig og spørger om, hvad jeg skal gjøre i Dag.

„I Dag skal du bære Stoppetørv til Konen, hun skal til at bage“, siger Bjærgmanden.

Da jeg kommer ud til Tørvestakken, kan jeg jo aldrig slide en Tørv af den, for det er hver Tørv saa stor og saa lang som denne her Sals, og Konen hun fik da ingen Tørv den Dag til at stoppe Ovnsmunden med — for den Gang brugte de ingen Ovndøre — og ad Aften, da Bjærgmanden kommer hjem, spørger han jo strax, om vi saa fik baget i Dag.

„Nej“, svarer jeg, „jeg vilde rigtig nok ikke være saa narrevorn at løbe med de Pandekager. Men kan du tage ved den ene Ende af Tørvestakken, saa tager jeg ved den anden, og vi vil da bære den her op for Døren.“

Nej, det kan Bjærgmanden nu ikke gjøre, og han maa altsaa selv til at bære Tørv ind om Aftenen, hvorpaa de faar Brødet i Ovnen og Ovnsmunden stoppet den Aften.

Nu er jeg jo klog nok, og saa vil jeg staa ved Døren og lutte efter, hvad han og Konen snakker om inde i Sengkammeret, da de havde faaet Ovnen stoppet og vilde til at til Sengs. Saa siger han: „I Morgen vil vi ad Skoven og hugge et Træ om, for jeg vil endda se, om Drengen er saa stærk, som han praler af.“

Saa gaar jeg op om Natten og faar fat i en Sav, og saa gaar jeg ud ad Skoven og saver tre Træer om ved Roden, men ikke helt om, saa de lige kunde pirres om med lille Magt. Næste Morgen rejser jeg mig tidlig og siger: „Hvad skal jeg bestille i Dag?“

„I Dag skal vi ad Skoven og hugge et Træ om“, siger Bjærgmanden, „for vi mangler Brændsel.“

Naa, saa tager han selv den store Øxe og flyr mig den lille, men jeg havde rigtig nok ondt ved at bære den. Saa siger jeg: „Aa nej, Fa'r, lad mig endda faa den store Øxe, det passer nok bedst.“ Han flyr mig ogsaa den og løfter den lille op paa sin Axel. Men nu var han jo kun et bitte Menneske, og da han

vender Ryggen til for at gaa, har jeg endda Held til at løfte den store Øxe saa højt, at jeg kan faa den smidt op paa den bitte, og han var saa stærk, at han fornam slet ikke, jeg løftede den der op. Han gaar nu for af, og jeg bag efter, indtil vi kommer ad Skoven, og der standser han ved et stort Træ, ja, det var saa stort og saa svært, at jeg har aldrig set saa stort et Træ.

„Lad os først give os i Lag med det", siger han, og jeg var da ikke sen med at faa Øxen taget ned fra hans Axel; men Brug fik jeg ikke for den, da det var kun en to tre, saa havde han det Træ kappet om.

„Nu kunde jeg have Lyst til at se dig hugge et om ogsaa", siger han.

„Ja, jeg behøver ingen Øxe", siger jeg, „for jeg tænker nok, at jeg kan rende et om, det er nemmest at komme fra det."

Nu stod jeg jo henne ved dem, jeg havde savet over om Natten, for at Bjærgmanden ikke skulde komme dem for nær.

„Ja, lad os endda se det", siger han.

Saa render jeg til et af dem, te det stentede lige om. „Det var godt gjort", siger han, „kan du gjøre det én Gang til?"

„Ja, det er mig en smal Sag", siger jeg, og render til det andet, saa det drassier ned imod Jorden. „Ja jeg kunde gjærne vælte et til", siger jeg, „men nu kan du jo vælte et Par først, Magen til dem, jeg har gjort det af med."

Saa render Bjærgmanden ogsaa til et med saadan en Kraft, at hans ene Arm sprang i Stykker, men Træet blev lige godt staaende, han gjorde ikke andet end at russie det noget.

„Du er jo skidt til det", siger jeg, „du kan jo ikke gjøre andet ved et Træ end at faa det til at ryste.

Nej, da skal du nu se, hvordan jeg skal bære mig ad.“ Saa render jeg lige nogle Trin tilbage og render til det tredje Træ, at det knækkede lige over som et Rør. „Nu er det vel ikke værd at lære dig mere om det“, siger jeg, „for vi skulde vel te'n at hjem ad igjen.“

„Ja, lad os saa bære det Træ hjem, som jeg huggede om“, siger han.

Saa vilde han tage ved Topenden, og jeg skulde tage ved Kjævlen; men se, jeg kunde jo ikke løfte anten af dem. Saa siger jeg: „Nej, Fa'r, lad mig endda tage ved den brede Ende, det passer nok bedst, og saa tager vi fat paa én Gang.“ Ja, det var han godt fornøjet med, for det, jeg skulde have, det rugede jo noget mere omkring, og han tager da ved Kjævlen og siger: „Ja, lad os saa smide den paa os.“ Men jeg lod lige min Øxe falde ned i en af Grenene, og satte mig op at ride paa den, og saa kunde han trække baade mig og Træet.

Da vi saa kom ud af Skoven, saa siger Bjærgmanden: „Dette her er vel strængt.“ „Ja, det maa ikke hjælpe“, siger jeg, „jeg fornemmer nok, at det er tungt, men der er nogle efter os, du skal stræbe at løbe, ellers tager de os.“ Jeg var jo bange for, at han skulde smide Kjævlen af sig. Bjærgmanden rendte nu saa uafladelig, og da vi kommer hjem, var han træt til Gavns.

Saa hujer han: „Lad os nu smide den af!“ og med det samme springer jeg jo ned.

„Pyha! hvor det var haardt“, siger han.

„Aa, skidt med det“, siger jeg, „det er aldrig at regne.“

„Det maa være en stærk Dreng“, tænkte han, „du havde selv saa ondt ved at bære den smalle Ende, og han havde endda ved den brede.“

Da vi nu var komne ind og havde faaet vor Nad-

ver, skulde vi jo til Sengs, men jeg stillede mig an ved Døren for at høre, hvad de nu snakkede om igjen. Saa siger Bjærgmanden til Konen: „Den Dreng er mig for stærk, for han rendte til tre Træer der ude i Skoven og væltede dem som ingen Ting, og da jeg saa rendte til et, gjorde det ikke andet end at ryste lidt af det, og saa fik jeg endda min Arm i Stykker. Det er nok det allerklogeste, naar han nu ligger og sover i Nat, at jeg tager den store Øxe og gaar ind og slaar ham ihjel.“

„Ja, saa mænd“, siger Konen, „ligesom du vil“; hun vilde jo nødig saadan af med mig, men hun turde heller ikke sige ham imod. Saa gaar jeg hen og tager en Bøtte tyk Mælk — for Konen havde saa mange Bøtter med Mælk staaende inde i det Værelse ved mig — og den sætter jeg i Sengen der omentrent, som mit Hoved skulde ligge, men jeg kryber selv ind under Sengen, for det var saadan en Stolpeseng, og gik saadan dygtig ned ad Fødderne til i den Tanke, at jeg kunde snarest være i Behold der, hvissom han skulde slaa Bunden af den for oven.

Hen paa Natten kommer han listende saa stille med de bare Fødder, og saa slaar han ned i den sure Mælk med den raske Arm, at Mælken stier op i Hovedet paa ham.

Han springer nu ind til Konen. „Naa, fik du ham saa af med Livet?“

„Ja,“ siger han, „ret te Hjærnen stiede op i Panden paa mig.“

Men hvad jeg nu har at gjøre, jeg kravler ud og faar Sengen tørret af, saadan at jeg kunde komme i den, og saa sover jeg i al Rolighed til Dag.

Om Morgenen gaar jeg ind, som jeg plejer, og spørger om, hvad jeg skal bestille i Dag.

„Hvad!“ siger Bjærgmanden helt forundret, „fornam du ingen Ting til i Nat?“

„Nej, saa mænd gjorde jeg snart ikke, det kommer mig rigtig nok for, ligesom der var en Loppe, der stak mig i min Pande en Gang.“

Saa tænker han: „Den Dreng maa være en haard Hund, naar han kun regner det for et Loppestik, og du slog endda til ham med den store Øxe. — Har du ikke Lyst til at komme ud af Højen?“ siger han saa.

„Nej,“ siger jeg, „jeg har det jo godt her nede.“

Ja, jeg maatte godt gaa, og han vilde give mig hundrede Daler foruden ved.

„Nej, nu er jeg bleven kjendt her nede og vil ikke her fra,“ svarte jeg.

Men nu var han bleven opsat paa at blive skilt ved mig, og saa siger han: „Jeg vil give dig saa meget Guld, som du kan bære.“

„Saa meget har du ikke,“ svarte jeg; „men vil du endda give mig saa meget, som du kan selv bære, alligevel jeg ikke er hover paa at komme her fra, saa faar det at gaa.“

Det bliver da ogsaa saadan. Jeg læsser ti Tønder Guld paa Bjærgmanden, og han bærer dem hjem til Jens Gregersens. Se, saadan kom jeg hjem og var nu en holden Karl.

Men nu rygtedes det vidt omkring, og det kommer ogsaa i Aviserne, at der var en Dreng i Engbjærg, som havde saa og saa meget. Nu var Kongen i Prøjsen meget fattig ved det, og han havde en Prinsesse, han vilde gjærne have gift, naar hun kunde faa en, som havde ti Tønder Guld. Der kommer da Skrivelse ned til mig hos Jens Gregersens, om jeg havde ikke Lyst til at komme ud og drikke Bryllup med den Prinsesse. Se, nu har jeg altid været noget stor paa det, og saa tykte jeg, det kunde være skjønt at blive saadan en Karl, hvorover jeg rejser til Prøjsen, og vi havde Bryllup i syv og halvsyvsindstyve Dage. Men nu er det

jo en Skik imellem alle Konger, at de skal lære en Profession og rejse som Svend. Saa lærte jeg Tømrerprofessionen, og da jeg nu skulde til at rejse, havde jeg mest Lyst til at komme hjem ad mine egne Egninger, Men i det samme bliver der Krig imellem begge Landene, og det var min Svigerfaders Skyld, for han sendte Tropper her ind, der skulde slaa imod mine Landsmænd. Det blev jeg saa gal over, at jeg aldrig vilde til Prøjsen mere, og derfor sidder jeg i dette her lille Hus den Dag i Dag er.

---

36. Bjærgmandens Banemand.

Der var et Par gamle Folk, der havde tre Børn, to Sønner og en Datter. Saa havde de et Træ ude i deres Have, der bar Guldblade, og dem blev der nogle henne af. Saa skulde den ældste Søn ud at passe paa Træet, og som han nu sidder, faar han en Guldfugl at se, der kommer flyvende og snapper et Blad. Saa vilde han jo se at fange den, og løber efter den et langt Stykke, for Fuglen fløj baade langsomt og lavt. Nok er det, han bliver ved saa længe, indtil han kommer til en Hyrde, der gik ved en Flok Faar. Hidtil havde han kunnet se Fuglen hver Tag, men nu blev den henne for ham.

Saa spørger han Hyrden, om han kunde ikke sige ham, hvor den Fugl blev af.

Han svarede: „Den fløj vel hjem til Samson i Lurebure, han frygter ingen for uden den, som er ufødt, og gid den fødes aldrig.“

Nu vidste han da, hvor han skulde gaa hen og lede efter Fuglen, og saa gaar han videre frem, indtil han kommer til en Hyrde, der gik ved en Flok Stude.

Ham spørger han ogsaa om, hvor Fuglen blev af, og faar det samme Svar.

Endelig kommer han til Samson i Lurebure og gaar ind og spørger om den Fugl, der havde taget et Guldblad i deres Have. Saa sidder der en gammel Kjælling nede ved Kakkelovnen, det var Samsons Moder, og hun siger hele Tiden:

„Klavs Kluk! Klavs Kluk!“

„Hvad fejler hun?“ siger Karlen.

„Aa, hun vilde saa gjærne kløes paa hendes Ryg“, siger Samson.

„Ja, da kan jeg gjærne gaa ned og klø hende“, og saa gaar han hen til Kjællingen og begynder at skrabe hende ned ad Ryggen. Men saa klemte hun ham ihjel, og nu var det forbi med ham.

Da han nu ikke kom hjem igjen, og de der hjemme ikke fik noget at vide om, hvor han blev af, saa skulde den anden Søn ud at passe paa de andre Blade, at de skulde ikke blive henne ogsaa. Fuglen kommer, og han bliver narret bag efter den. Han kommer til den første Hyrde og den anden Hyrde og, kort at fortælle, han kommer til at klø Kjællingen paa hendes Ryg, og saa klemte hun ogsaa ham ihjel.

Nu er Datteren jo tilbage, og da ingen af hendes Brødre kom hjem igjen, saa kom hun i Tanker om, at hun vilde hen og lede efter hendes Brødre. Saa kom hun til den første Hyrde, der gik ved de hundrede Faar, og ham spørger hun om, hvis den Fugl var.

„Ja, det er Samsons i Lurebure, han frygter ingen for uden den, som er ufødt, og gid den fødes aldrig.“

Saa gaar hun videre og kommer til den Hyrde, der gik ved de hundrede Stude.

„Hvis er den Fugl, der fløj forved mig?“

Han svarer det samme: „Det er Samsons i Lure-

bure, han frygter ingen for uden den, som er ufødt, og gid den fødes aldrig."

Saa kommer hun til Samsons Bo: Om det var ikke her, hendes Brødre var?

Jo, det var, siger Samson, hun skulde komme ind.

Saa gik hun ogsaa ind, men hun blev ikke klemt ihjel, for Samson vilde være gode Venner med hende og have hende til sin Kone. Det var sagtens derfor, han havde lokket først hendes Brødre og nu hende ud til sig.

Altsaa kom hun heller ikke tilbage, og nu var de Folk af med deres Børn. Men saa var der spaaet af, at de skulde faa et Barn, der skulde være lige saa stort, naar det blev født, som et andet, naar det er fjorten Aar, og den Spaadom gik ogsaa i Opfyldelse, for Konen faar en Søn, og han blev rigtig nok ikke født som andre, for hans Moder kunde ikke føde ham, men han blev skaaren ud af hendes Side. Ham var det netop, Bjærgmanden var bange for.

Samme Dag han kom til Verden, da fik deres Hund Hvalpe, og deres Øg et Føl. Nu voxede det jo op med hverandt, og Sønnen blev da saa forfærdelig stor og stærk. Hans Fader vilde aldrig sige ham, at han havde haft nogle Søskende, for han var ræd for, at han skulde drage hen og lede efter dem; men saa drømmer Karlen en Nat, at han havde haft en Søster og to Brødre, som Bjærgmanden havde taget, og han drømte ogsaa, at han frelste dem og fik dem med hjem. Om Morgenen fortæller han, hvad han havde drømt.

„Ja, det er ogsaa sandt nok", siger Faderen, „men jeg har aldrig villet sige dig det, for jeg var ræd for, at du saa skulde tage hen og lede efter dem og blive henne med det samme."

„Ja, da vil jeg lige godt hen og lede efter dem",

siger Sønnen, og han blev ved sit, ihvad Faderen sagde. „Men jeg vil ride, jeg vil have det gamle Øg at ride paa, og jeg vil have den gamle Hund med.“ Det Øg kaldte han Filipært, og det var lige saa stort som Ørre Kirke, men Hunden hed Lorens, og den var saa stor som en jævn Kjørehest. Saa tager han ogsaa en Knippel med, og den var saa tung, at to Karle havde ondt ved at løfte den.

Saa kommer han til den Dreng, der gik med de hundrede Faar, og det var Bjærgmandens.

„Er Bjærgmanden hjemme i Dag?“ siger den yngste Søn.

„Ja, han sidder hjemme i Buren og lurer med sin unge Brud, som han fik i Fjor, og frygter for den, der er ufødt, og gid han fødes aldrig.“

„Jo, nu er han født“, siger Drengen, og dermed trækker han Knippelen og slaar Hyrden ihjel. „Filipært, luk op din Stjært! Lorens, gjen os det Kræ her ind!“ Saa gjenner Hunden alle Faarene ind i Øget, og nu rider han videre, til han kommer til den anden Hyrde, der gik ved de hundrede Høveder. Ham spørger han lige saadan, om Bjærgmanden var hjemme i Dag.

„Ja, han sidder hjemme i Buren og lurer med hans unge Brud, som han fik i Fjor, og frygter ingen for uden den, som er ufødt, og gid den fødes aldrig.“

„Jo, nu er han født“, siger Drengen og trækker hans Knippel og slaar Hyrden ihjel. „Filipært, luk op din Stjært! Lorens, gjen os det Kræ her ind!“ Saa gjente den de hundrede Høveder ind i Hesten, og nu red han videre med dette her tykke Helmis, indtil han kom til det Slot, hvor Bjærgmanden boede.

Saa staar han af og trækker hans Knippel, og dermed slaar han paa Portdørene, te Skjeldene af dem fløj ind midt i Gaarden.

Pigen, hans Søster, kommer jo ud og tager imod

ham og siger: „Kom du ikke her, du kommer aldrig levende her fra, for Bjærgmanden slaar dig ihjel.“

Nej, det troede han ingen Fare der var for, han vilde blive og have Ord med Bjærgmanden, og saa fortæller han hende, at det var hendes yngste Broder, der var kommen for at frelse hende og hans Brødre, om det var muligt.

Hans Knippel lægger han uden for Døren, og Lorens tager han med sig ind, men Hesten bandt han der ude. Saa sidder han alstille til Aften, til Bjærgmanden kommer hjem. Da han nu kommer, saa er han sølle ved det, hans Hyrder var slaaede ihjel, og hans Kræ var henne. Saa kommer han ind og siger: „Her er nok fremmede i Aften.“

„Ja“, siger Pigen, „men det er ikke andre end min Broder, og ham maa du endelig ingen Fortræd gjøre.“

„Nej, hvad skal jeg“, siger Bjærgmanden, men han vidste nok nu, at det var ham, der kunde overvinde ham.

Saa kommer der en gammel sort Kjælling ind og sætter sig i Kakkelovnskrogen, det var jo Bjærgmandens Moder, og hun sidder og siger: „Klavs Kluk, Klavs Kluk!“

Saa siger Karlen: „Hvad er det, den forbandede gamle Kjælling sidder og siger?“

„Aa, hun vilde saa meget gjærne kløes et lille Korn paa hendes Ryg“, siger Bjærgmanden.

„Det kan hun blive“, siger Karlen, „Lorens, klø mig hende!“ og strax fløj Hunden ned i Krogen og rev og splittede hende ad, for ham kunde hun ikke klemme. Nu begyndte Bjærgmanden at hove det smal til. Saa vender Karlen sig til ham og siger:

„Hvissom du nu ikke skaffer mine Brødre lige saa evende, som de var før, saa skal du blive gjort lige saadan ved.“

Saa kan det nok være, han fik travlt med at faa dem til Live igjen.

„Ja, nu vil jeg have min Søster og mine Brødre med hjem“, siger Karlen.

„Det skal du ogsaa“, siger Bjærgmanden, og nu stod de der jo baade friske og raske alle tre.

Saa siger Karlen: „Lorens, riv og split ham ad!“

Det gjorde Hunden strax, den splittede ham ad i mange Stumper, og siden har der ingen Bjærgmænd været.

Nu rejser Karlen hjem ad med hans Søster og hans Brødre og hans Hund og hans Knippel og det gamle Øg, og de tog med dem alt det, der var, baade af Guld og Sølv. Men Øget skulde gaa under Jorden tilbage igjen. Saa kan det nok være, der blev Glæde hos de gamle, da han kom hjem med deres andre Børn.

Saa kommer den gamle Mand ud for at se til det gamle Øg, og saa siger han: „Hvordan er det, at Filipært er saa tyk?“

„Ja, jeg holdt hende til Hest, da jeg var henne“, sagde Sønnen, „og nu er hun med Føl, for jeg tykte, det kunde være skjønt at faa et Tillæg paa hende.“

„Det er ikke sandt“, siger den gamle Mand.

„Ja, saa skal jeg lade jer se, hvad hun er tyk af, Fader. Filipært, luk op din Stjært! Lorens, gaa ind og gjen os det Kræ her ud!“

Nu bliver der jo saadan en Hejre af Høveder og Kræ, at det overgik al deres Faders Mark, og det var jo galt, for den Gang kostede Høvederne ingen Ting, det var ikke saadan som nu. Saa siger den gamle Mand: „Hvad skal vi med det Kræ til? Børnene dem er vi glade ved, at de er komne hjem, men Høvederne splitter os alting ad, og vi har ingen Ting at give det.“

„Ja, det kan blive godt“, siger Karlen, „Hunden kan gjenne Høvederne ind igjen, og Øget kan vi skyde.

Filipært, luk op din Stjært! Lorens, gjen os det Fæ her ind!“ Saa kommer Hunden med det lige i én Hjord, og det gaar rask, men saa render det fast lige i Helmisset sin Stjært, og der sidder det den Dag i Dag er.

---

37. Søstrene i Bjærgmandens Høj.

Der var en Mand og en Kone, de boede i et lille Hus, og saa havde de tre Døtre; den ene sad paa Bordet og kartede, og den anden sad paa en Stol og spandt, og den tredje sad paa Gulvet og bandt Hose. Saa boede Bjærgmanden i en Høj der uden for, og han skabte sig i et Svin og gik ad deres Kaalgaard. Da Manden ser det, siger han til den ældste Datter: „Gaa ud og jag det Svin af Kaalgaarden.“

Hun snapper Rokken i Haand og løber ud og tærsker paa Svinet, te hun slaar Rokken i Stykker, men den vil ikke gaa. Saa siger den: „Sæt dig op og rid paa mig, saa skal jeg gaa!“ Hun tænkte ikke videre ved, hvad Følger det kunde have, og satte sig op, men saa kunde hun ikke komme ned igjen, og Soen rendte med hende hen til Højen. Der var en lille Dør paa, og da de kom ind ad den, blev Soen til en Bjærgmand. Saa bliver hun endda slemt forknyt, for hun mærker jo, at hun er bleven lukket inde, men han trøster hende det bedste han kan og lover, at hun skal faa det meget bedre, end hun nogen Sinde før havde haft det, naar hun blot kunde finde sig i at være ved ham. Tillige med viser han hende alle hans Herligheder, og til sidst tykte hun, at det var skjønt nok der, hun kunde godt faa Lyst til at blive ved ham. Saa flyede han hende tolv Nøgler, det var en til hver af hans

tolv Kamre. De elleve maatte hun lukke op med og se, hvad der var i de Kamre, men den tolvte maatte hun ikke bruge; og til sidst flyede han hende et Guldæble, hun maatte lege med, men hun skulde passe godt paa, at det ikke kom fra hende.

Bjærgmanden var ude hver Dag med hans Faar og hans Geder, og saa rejser han af som sædvanlig næste Morgen, men inden han gik, saa forbød han hende igjen strængelig, at hun ikke maatte komme i det Kammer.

Nu gaar hun jo og pusler om i Huset og ser alting efter, men da hun kom til den Dør, hun ikke maatte aabne, tænkte hun ved sig selv: „I, hvad Skam kan der være inde? Det kan da ikke gjøre noget, at jeg linner Døren og kiger lige der ind.“ Til sidst kunde hun ikke længere styre Nysgjerrigheden, og saa linner hun ved Døren. Men det var et grysseligt Syn, hun der fik at se. Kammeret var fuldt af Lig, og et Kar stod der og var halv fuldt af Blod. Nu vilde hun skynde sig at smække Døren, men der flyver Guldæblet fra hende, og det træffer sig saa uheldig, at det springer lige hen i det Kar Blod. Hendes Æble skulde hun jo have fat paa igjen, og saa maatte hun ind og have det taget op. Naa, hun tørrer det af det bedste hun har lært og lukker saa Døren, men Æblet var ikke saa glimrende, som det før havde været, og Blodet kunde hun ikke ret faa tørret af det. Saa gik hun saadan og klagede sig og rolte, for hun var saa kjed af, naar Bjærgmanden kom hjem, at hendes Æble saa saadan ud. Saa gik der en gammel graa Kat der, den sagde, at hvissom hun vilde give den et Fad sur Mælk, saa skulde den slikke hendes Æble af ligesaa kjønt, som det før havde været. Hun sagde nej, det kunde den ikke gjøre, eftersom hun havde tørret og fissiet paa det, og hun vilde ingen Mælk give den heller.

Da det saa bliver Aften, kommer Bjærgmanden hjem. „Maa jeg se dit Æble, Mo'rlil“, var det første, han sagde. Hun viser ham det, og han siger: „Ja, du har været der inde, du skal af med dit Liv!“ Dermed slog han hende ihjel og smed hendes Lig ind til de andre døde Kroppe.

Om Morgenen efter kommer han igjen og gaar ad Mandens Kaalgaard som et Svin. „Nu er der et Svin i Kaalgaarden igjen“, siger Manden til den næstældste Datter, „gaa ud og gjen det af!“ Hun rendte ud med Karterne i Haand og slog paa Soen, te Karterne gik i Stykker. „Sæt dig paa min Ryg, saa skal jeg gaa!“ siger den. Saa gik det hende lige saadan, at hun kom ind i Højen. Bjærgmanden fortalte hende ligesom den første, at hun skulde faa det saa godt, og hun skulde have Raadighed over hele Huset uden det ene Kammer. „Du er jo min Pige, og nu kan du blive her og se min Stads“, og saa blev hun der.

Næste Morgen gav han hende et Guldæble, hun skulde have at lege med, imens han var henne, „for jeg skal ud med mine Faar og Geder“, sagde han. Nu gik Pigen omkring i alle de skjønne Kamre og saa alting efter. Endelig kommer hun til det Kammer, som hun ikke maatte gaa ind i. „Aa Skam, hvad kan det gjøre, om jeg lirker Døren et lille Gran paa Klem? det kan han jo ikke mærke, nu han er ude“, sagde hun, „jeg skal jo nok vare mig for at gjøre nogen Fortræd der inde.“ Saa linner hun Døren, for som sagt, saa gjort, men hun blev grov meget betagen, da hun saa der ind, ja, hun blev saa forfar, at Æblet slap fra hende og fløj hen i Karret. Saa var det først, hun kom til sig selv igjen, da hun saa det svømme der, og hun maa jo have det taget op. Hun tværer det endda godt af, ja, det bedste hun kunde, og putter det i Lommen en lidt. Men det var jo ikke godt,

Blodet vilde ikke lade sig nide af. Som hun nu gik der og var helt sørgmodig over det, kom den graa Kat ogsaa til hende og sagde, at hvis hun vilde give den et Fad sur Mælk, saa vilde den slikke hendes Æble rent. „Det kan du saa mænd ikke“, siger hun, „for jeg har nedet paa det, til mine Fingre er al ømme; men det gjør vel heller ikke noget med det Blod.“

Men da Bjærgmanden kom hjem ad Aften og fik Æblet at se, fik hun at vide, hvad det gjorde. „Du har været der inde, det kan jeg se paa dit Æble, og derfor skal du af med dit Liv.“ Saa slog han ogsaa hende ihjel, og nu var han pigeløs igjen.

Men det var noget, han slet ikke holdt af, og derfor maatte han atter til Skred. Han skaber sig i et Svin og løber ind i Mandens Kaalgaard for tredje Gang. „Nu er Svinet der ude igjen, gaa du ud og gjen det af!“ siger Manden til hende, der sad med Bindehosen, hun var nemmest til Lob, og hun løber ud og tærsker paa det med Bindehosen og Pindene; men det vilde ikke af Stedet. „Sæt dig op paa min Ryg, saa skal jeg gaa!“ siger den. Hun gjør det ogsaa, og den løber med hende lige ad Højen og ind ad den lille Dør, der var bleven paa den, og hun kunde paa ingen Maader komme fra Svinet. Saa blev det til en Bjærgmand, og han gjorde sig lækker for hende og sagde: „Nu skal du være min Pige og se alle de rare Ting, jeg har her, naar du vil saa blive ved mig.“ Men hun var jo svært forknyt og sørgende, endda hun havde haft det strængt der hjemme og været Slæbhæl for de andre. Han blev jo ved at love godt og snakke vel for hende og vise hende alt det, han havde af skjønt og pænt, og alt det maatte hun faa og have Raadighed over, sagde han. Til sidst fik han hende overtalt, saa hun lovede at blive ved ham.

Men idet han nu viser hende omkring og flyr

hende Nøglerne til hans tolv Kamre, kommer han ogsaa til Kammeret, som hun ikke maatte lukke op. Der siger han: „Det lille Kammer maa du ikke komme i, for saa skal du miste dit Liv. Men der er jo Kamre nok det foruden, og saa har du her et Guldæble, som jeg vil give dig, men det maa du passe godt paa.“

Ja, det var nu alt sammen saa farlig svar, „men her maa da være meget at gjøre i Stand og holde rent, efter som her er Kamre“, siger hun; „har vi Øl brygget?“ Nej, det var da sluppet op. „Ja, da maa vi have noget, jeg kan ikke undvære Øl i Huset.“

Næste Morgen maa han til Skred hen at faa fat paa noget Malt, da han havde faaet hans Faar og Geder ud.

Det varede heller ikke længe, inden han var tilbage igjen, og saa giver hun sig til at brygge løs. Men Brændsel havde de da ogsaa for lidt af, mente hun, og saa tog han Øxen paa Nakken og gik ad Skoven til.

Nu var hun ene der hjemme en Tidlang, men meget forknyt var hun lige godt, ihvor meget der var at se paa. Hendes Søstre havde hun tænkt at finde, men de var ingen Steder at opdage, og det hovede hun ikke svar vel. Saa tager hun Æblet og ser paa det. „Hvi mon jeg skulde forvare det saa vel? dersom det skulde gjøre Skade at kaste det hen, vil jeg ogsaa forvare det godt.“ Dermed drog hun en Snærpeøl af bjet Læder for Lommen og trak rigtig tæt til for Æblet.

Saa gaar hun omkring og ser Kamrene efter. Alle sammen var de fulde af Sølv og Guld og gode Ting. Endelig kommer hun til det tolvte Kammer. „Hvifor mon jeg ikke maatte komme der ind?“ tænkte hun, „jeg er dog nysgjerrig efter at se, hvad der er inde.“ Saa linner hun Døren og faar det samme grysselige Syn at se, og hvad der gjorde det endnu skrækkeligere, var, at hendes to Søstre laa der ogsaa. Hun render

ind til dem, men saa tager Æblet til at springe op og ned i Lommen lige saa rask det kunde, og det tog paa Snærpeølen, men den holdt, og Lommen gik i Stykker, saa Æblet plumpede ned i Karret. Hun var snar til at faa det samlet op, men det var blødigt, og alt det hun ned og tørrede paa det, saa blev det ved at være lige blødigt. Saa blev hun ræd for, at Bjærgmanden skulde blive vred, naar han kom hjem, og gjøre ved hende, ligesom han havde gjort ved hendes Søstre, for hun kunde nok forstaa nu, hvordan de var komne af Dage, og saa fik hun i Sinde at ville have rendt derfra.

Men saa kom den gamle graa Kat til hende og sagde: „Det kan ikke hjælpe, du render, for Bjærgmanden vil naa dig og slaa dig ihjel, du maa hellere blive.“

Ja, hun vidste da ikke, hvad hun skulde gjøre: „Hvad skal jeg endda finde paa, naar Bjærgmanden kommer, og mit Guldæble ser saadan ud?“

„Dersom du vil give mig et Fad sur Mælk, saa skal jeg slikke dit Æble af“, sagde den.

Ja, hun vilde give den to, sagde hun, og saa slikkede den hendes Guldæble, saa det blev lige saa kjønt blank, som ilag Bjærgmanden flyede hende det.

Da Bjærgmanden kom hjem, efter at han havde slidt svært i Skoven, siger han strax: „Lad mig se dit Guldæble.“ Jo, det var lige saa kjønt, som da han flyede hende det. Ja, hun var en god Pige, sagde han til hende, nu havde han haft flere hundrede Piger, men aldrig havde han haft en saa tro som hende, for hun havde ikke været i det Kammer; nu skulde hun være hans Kone, og saa laa hun ved ham om Natten.

Næste Morgen skulde hun til at brygge, da Bjærgmanden var gaaet. Men saa kom den graa Kat til hende og sagde: „For det du var god ved mig, saa vil jeg her give dig en Pibe, som du kan blæse Liv i

dine Søstre med.“ Den Pibe var hun jo saa glad over, og hun gik strax ind i Kammeret og blæste en af hendes Søstre til Live. Saa giver Katten hende Underretning om, hvordan hun nu bedst skal bære sig ad med at faa Søstrene og sig selv tilbage igjen til Forældrene.

Da han kommer hjem, har hun puttet den ældste Søster i en Pose og noget Mask rundt omkring hende. Saa siger hun: „Nu har jeg brygget i Dag.“

„Da var det godt“, siger han, „saa kan en faa en Taar nyt Øl.“

Nej, han kunde ikke, for den slemme Kat havde gaaet hen og spildt alt Øllet.

„Ja, det faar jo være det samme“, siger han, „saa kan du brygge i Morgen igjen.“

„Men her har jeg en Sækfuld Mask, te jeg vilde gjærne, min Moder skulde have til hendes Høns, og du har ingen Nytte af det, vil du ikke bære det hjem til hende? du forsømmer jo ikke noget med at slantre der op.“

Nej, det kunde ikke gjøre noget, han vilde godt gaa med det.

„Der er ogsaa et Par Bryggesten i Posen, som de kan have Nytte af“, siger hun og saa hjælper hun ham den paa Nakken. „Men skynd dig nu og gaa og lad mig se, du hviler ikke under Vejs, jeg skal nok have Øjnene efter dig, og du maa for alting ikke se i Posen, for saa dør jeg.“ Saa tøfler han af Sted.

Da han havde gaaet et Stød, bliver han noget kjed af Byrden, som ikke var saa sært, for den var dryvelig tung, og han sukkede ved sig selv som saa:

„Vejen er laang,
og Posen er taang;
hold, bi,

lad mig fo aa si,
hvad der er i."

Saa siger Pigen paa hans Ryg, saadan som Søsteren havde lært hende: „Ser I i den, saa dør jeg, ser I i den, saa dør jeg."

„Nej, saa skal jeg heller ikke", sagde han, for han troede jo, det var Pigen der hjemme, som sagde det, og saa løftede han den paa sig og skruppede af et Stød endda. Men Trætheden kom over ham igjen, og han begynder at mumle: „Jeg bar' mig ett, jeg ser jo i 'en."

„Jeg ser, jeg ser", sagde Søsteren i Posen, og han maa atter til Trasken, for hende der hjemme var han bange for.

Endelig kommer han til Huset, aabner Over-Døren og smider Posen ind midt paa Gulvet, ret te det kvasede. „Der har du noget Mask og nogle Bryggesten fra din Datter!" skreg han, og dermed Døren i, og af Sted hjem lod han tage.

„Da var det endda rart, saa godt vi kan have med det til Hønsene", sagde Konen, „Vorherre betal ham det!" og hun fik Sækken slæbt ind og fik aabnet for den. Da kan det nok være, hun blev forundret, den Gang hendes ældste Datter kom kravlende ud af Sækken.

Imens havde den yngste Søster der hjemme i Højen haft travlt med at blæse Liv i den anden Pige og faa hende puttet i en Pose tillige med noget Mask. Da han nu kommer ind og fortæller om den trange Byrde, og hvordan han smed den ind til hendes Faders, siger hun: „Ja, du lader nok, du er færdig nu, men der er ikke blevet saa lidt Mask, siden du gik, og nu har jeg kommet det i en Pose, saa det er vel bedst, du kommer af Sted med det ogsaa, det første kan ikke være for snart."

„Ja, maa jeg se dit Æble!" siger han.

Jo, men da han saa, at det var rent, saa var det godt, og han lavede sig til at tage Sækken paa Nakken.

„Se nu for alting ikke i den“, siger hun, „for saa dør jeg, nu vil jeg stille mig ved Husenden og se efter dig.“

Saa dasker han af, men da han kom et Stykke hen, laa Posen alligevel noget tungt paa Nakken af ham, og han mumler ved sig selv:

„Vejen er laang,
og Posen er taang;
hold, bi,
lad mig fo aa si,
hvad der er i!“

„Ser I i den, saa dør jeg! ser I i den, saa dør jeg“, siger Pigen paa hans Ryg, saadan som Søsteren havde lært hende, hvis han skulde finde paa at sætte den fra sig, og da han troede, det var hende ved Husbjørnet, der snakkede, saa maatte han jo til Skred igjen. Men om lidt mod var han bleven ret saa knagetræt, og saa begynder han igjen at snakke om, at han maatte have Posen af sig. „Jeg bar' mig ett, jeg ser jo i 'en“; det var dog noget farlig Mask, saa tungt det var.

„Jeg ser, jeg ser“, siger Pigen, og han maa videre fort.

Omsider kommer han da til hendes Faders Hjem, men grov forpustet og al lang i Hovedet var han. Sækken smider han fra sig hen i Kakkelovnskrogen, ret te det gjaldt i Tarmene paa Pigen, og raaber: „Her har I Mask fra jer Datter!“ og saa hug han Døren i efter sig, te det knagede i hele Huset. En kunde nok mærke, han var ikke saa meget god, og af Sted lod han tage hjem ad.

I det Lag han var henne, havde den yngste Søster

travlt med at sige Katten Besked om, hvordan den skulde sige til Bjærgmanden, naar han kom, og hun fik en Tagkjærv lagt i hendes Seng med hendes Hovedklæde om og hyllede den saa godt ned, at det kunde se ud, som det var et Menneske, der laa der. Da det var stilt an, gik hun selv i Sækken og fik en grov Hejre af Guld og Sølv stoppet ned ved sig og saa en lille Gran Mask oven paa. Endelig bandt Katten for Sækken, og saa kom Bjærgmanden.

Da forretter Katten jo, hvad hun har sagt: at der var blevet endnu en Sækfuld Mask, og det vilde hun gjærne have baaret hjem til hendes Faders ogsaa; men han maatte jo ikke kige i Sækken. Hun var bleven saa syg, at hun kunde ikke være oppe længere, og saa var hun gaaet til Sengs. Han saa der hen til Sengen, og da han mærkede, at hun sov, tykte han, det var Synd at tale til hende, og saa maatte han lige saa godt rende med det samme. Den Gang var Posen streng at tage, for da maatte han selv løfte den paa sig, men Katten sagde, at nu var der ikke mere Mask, og det var dog altid en Trøst.

Da han saa kom et Stykke ud, begyndte Sækken at blive ham for tung, og han skumpede den paa sig et Par Gange. Nej, det blev for galt:

„Vejen er laang,
og Posen er taang;
hold, bi,
lad mig fo aa si,
hvad der er i.“

„Ser I i den, saa dør jeg“, siger Pigen, og han vender sig om og ser tilbage, men da blev han Katten va'r, der stod ved Hushjørnet, og saa var han jo ræd for, den skulde fortælle hende det. Han gaar da et Stykke længere, men endelig bliver han dygtig yrriset i hans Sind og siger: „Jeg bar' mig ett, jeg ser jo i 'en.“

„Jeg ser, jeg ser“, siger hun, og saa maatte han til Skred igjen. Hun bliver saa angst for, at han skal sætte den, at hun giver sig til at klage og sige: „Aa ja ja!“ der inde i Posen. Saa tænker han: „Er hun saa ringe, te jeg kan høre hende her ud, saa maa jeg ikke give mig Stunder til at smide den af mig“, og han render igjen det snareste han kunde. Til syvende og sidst kommer han hjem med den, men det stod haardt, for det var den tungeste Mask, han havde baaret i alle hans Dage. Han smider Sækken ind paa Gulvet, som han plejer, og siger: „Her har I det sidste Mask fra jer Datter, nu skal I aldrig faa Mask mere!“ Nu vilde han lige have hugget Døren i, som hans Skik var, men Manden springer hen og byder ham sætte sig ned ved Bordenden. Sagen var, at de nu havde faaet hele Redeligheden at vide af de to Piger, der var komne hjem, og nu vilde de nok have lidt mere Snak med Bjærgmanden. Saa bærer de Posen ud af Stuen og begynder at sætte god Mad og Drikke for ham, imens de ligesaa stiltiende faar sendt Bud efter Præsten, og han kommer da baade i Kjole og Krave.

Men den Gang Bjærgmanden faar retten at se, hvem der kom, saa tog Katten ved ham. Han af Sted ud over Moser og Kjær, saa travlt fik han, og saa forfar blev han, og da han nu sprang alt det han kunde lige til, var han saa uheldig at falde over en Sten og brække begge hans Ben, saa han maatte slæbe sig hjem. Han hujede nu Skrald paa hans Kone, men ingen svarede. Saa krøb han ind og ruskede først i Tagkjærven, og siden saa han hele Huset efter. Til sidst vilde han jo se i Kammeret, I véd, med de døde Kroppe, og saa opdagede han jo, at alle hans Piger er henne. Det eneste der var, det var det Gran Øl, og saa blev han saa gal, te han sprang i ene Flintestene, og det er dem, vi nu gaar og skærer vore Fød-

der paa, og siden har der heller ingen Bjærgmænd været.

Men Folkene der hjemme var jo snare til at faa den tredje Datter ud af Posen, da Bjærgmanden var rejst af, og saa blev der en Glæde der hjemme, saa det lod til, som den snart aldrig skulde have faaet Ende. Nu havde de ogsaa nok at leve af, og det kunde de alt sammen takke den yngste Datter for.

---

38. Gaaden.

Der var en Mand, der havde to Sønner. Da de voxte op og kom til Skjæls Aar og Alder, skulde den ældste have Gaarden, og den yngste en Arvepart. Men han holdt ikke af at være der hjemme længere, og saa forlanger han at komme ud i Verden og forsøge hans Lykke. Det faar han Lov til, og saa giver Faderen ham ti Daler i Rejsepenge og en af de bedste Heste, der var i Gaarden, med Ridetøj til, og hvad dertil hører, at ride paa. Da han nu tager Afsked, formaner hans Forældre ham til,

at han maatte ingen Kroer tage i
og ingen Kirker forbi,

og hvis han saa nogen i Nød og kunde hjælpe dem, saa maatte han ikke spare det, om end hans eneste Skilling skulde springe. Det lovede han, og saa rejste han da ud i Verden.

Som han nu en Søndag kommer forbi en Kirke, saa staar der en hel Flok Mennesker paa Kirkegaarden, og de kunde ikke komme til Rette, den ene skjældte og skjændte mere stærkt end den anden. Saa bandt han Hesten ved Stetten og gik der ind. Da han havde staaet og set paa dem et bitte Gran,

spørger han dem om, hvad de holder saadant et Spektakel for. Da stod de ved en aaben Grav, og der laa en død Mand i Graven.

„Aa“, raaber de saa i Munden paa hverandre, „der ligger den Kjæltring, han skylder mig saa mange Penge“, siger en, „og han skylder mig saa mange“, siger en anden, og Enden paa det var da, at ingen vilde kaste Muld paa ham, fordi han ikke havde betalt dem hans Gjæld.

„Det er da ogsaa forfærdeligt“, siger Karlen, „at han ikke kan blive jordet for det, skylder han saa meget hen, at det kan ikke lade sig betale?“ Saa begynder de at tale sammen imellem hverandre, og de faar da regnet ud, at det kunde blive ti Daler i alt. Saa svarer han og siger: „Saa er der ikke Fare ved det, jeg vil betale hans Gjæld, og vil I saa gjøre ham den Ære at kaste Muld paa ham?“ Dermed tager han hans Bog op og flyr dem de ti Daler. De studser noget over dette her, men Begjærligheden var stor, og saa tager de mod Pengene og kaster Muld paa den døde. Siden kunde de saa bytte Pengene, hvordan de vilde, det var ikke Karlens Sag.

Da han nu har hørt og set det over, saa gaar han ind ad Kirken og hører et Guds Ord, og da han kommer ud igjen, tager han hans Hest og rider videre hen ad Landevejen.

Lige efter kommer der en Stumlingsdreng til ham, og han hilser Goddag. „Hvad er du for en Karl og hvor vil du hen?“ Karlen tykte, at han saa godt ud i Klæder, endda han var saa næsvis, og endelig svarer han: „Jeg er en Karl som andre, jeg vil ud i Verden og forsøge mig.“

„Det passer godt nok“, siger Drengen, „det vil jeg ogsaa, vi kan da følges ad.“

„Ja, hvor kan vi følges ad? jeg er ridende, og du er gaaende.“

„Jo, det kan godt gaa, for vi kan byttes til at ride.“

Naa, saa kom de ogsaa til at følges ad, og de bliver ved hen ad Vejen, til Aften falder paa. Saa snakkes de ved om, at de nok skal have dem et Nattekvarter søgt op. Men i det samme bliver de et Lys va'r, og da de gaar efter det, kommer de til en Kro, der laa inde i en Skov. „Det var jo udmærket“, siger Drengen, men Karlen vilde ikke vel der ind. Omsider lod han sig bevæge, og saa faar de Aftensmad og bliver vist til Sengs i et stort Gjæstekammer, hvor der var to Senge. Værtinden følger med dem der op og viser dem, hvad for en Seng de skal ligge i, for hendes to Sønner laa ogsaa der inde, og de skulde ligge i den anden Seng, naar de kom hjem, sagde hun.

Da Konen er gaaet, siger Drengen: „Ja, lad os saa lægge os i den.“

„Aa nej,“ siger Karlen, „det er jo pæne og skikkelige Folk, vi er ved, og saa er Sønnerne jo kjede af, naar de kommer hjem, at vi er gaaede i deres Seng.“ Men Drengen siger: „Jo, den Seng vil vi i,“ og han fik hans Vilje, endskjønt Karlen var kjed af det og blev ved at sige, at de burde dog have gjort, som Konen havde sagt.

En Times Tid efter kommer Sønnerne hjem, og de kommer op ad Kammeret. „Se, hvor sært er det,“ siger den ene, „vor Moder har vist dem i vor Seng.“ — „Da kan det jo være det samme,“ siger Broderen, „saa gaar vi i den anden.“

Ved Midnatstid kommer Konen der ind med en Øxe i Haanden, og hun gaar lige hen til de fremmedes Seng og klinker paa hendes Sønner med Øxen, først rapper hun Hovedet af den ene og saa af den anden, og det var kun et to tre, saa var det bestilt. Drengen ligger vaagen, og da hun er gaaet igjen, støder han til Karlen, saa han vaagner, og siger: „Har du mærket,

hvad her er passeret?" Nej, han springer op og tænder et Lys. „Saadan skulde vi have haft det," siger Drengen, „var det nu ikke et Spil, at vi blev fri?"

„Aa, tykkes du, det var et Spil? det var da sørgeligt, at de skulde af med deres Liv, for det vi var komne i deres Seng."

„Maaske du tykkes, at det var et Spil, om vi havde faaet Hovederne hugget af", siger Drengen, „det var godt nok til dem, og det gik, som det skulde."

Men Karlen bliver ved at sige, at det var kjedsomt, og han var saa modfalden. „Hvad skal vi nu endda gjøre?" siger han, „for naar hun kommer i Morgen tidlig, saa bliver det galt med os?"

„Ja, kan du være saa stille og sindig, at du kan komme ud til din Hest", siger Drengen, „og tage den, uden at de skal mærke det, saa vil vi nu te'n, mig skal du ikke bryde dig om, jeg skal nok selv komme. Men naar du kommer op paa din Hest", siger han, „saa skal du ride lige op paa Stenbroen uden for Døren og raabe: Farvel, Værtinde, og Tak for godt Herberg! Skulde hun saa faa i Sinde at byde dig noget, maa du ikke tage derimod, men ride, saa stærkt du kan, ud af Gaarden."

Saa gjorde han ogsaa det. Da Konen mærkede, at de var levende endnu, og det var galt, saa kommer hun ud og spørger, om de skal ikke have en Slurk Vin af et Horn. Karlen siger Nejtak, nu maatte hun have Farvel, og saa rider han, men hun rendte saa snar efter ham, at hun naaede at slaa det, der var i Hornet, paa Hesten.

Lidt efter styrtede den, og da var Drengen kommen til ham. Saa siger han: „Var det ikke et Spil? nu kan hun gaa hjem med den Fornøjelse."

„Aa, Herregud, var det et Spil?" siger han, det var min gode Hest, jeg mistede."

„Ja, det kan være det samme, nu er vi gaaende begge to, saa kan vi bedst følges ad.“ Men han sørgede alligevel over hans Hest og gav sig til at spænde Ridetøjet af.

„Hvad vil du med det?“ siger Drengen.

„Aa, jeg vilde dog tage det med, for min Fader har givet mig det, og vi kunde sær sælge det og faa et Par Skilling for det, jeg er jo helt pengsøde.“

„Ja, vi faar nok Føden alligevel“, mente Drengen. Men han var ræd for, at Hesten skulde komme til Live igjen, og saa jager han sin Kniv i den og sprækker den op, saa Vommen vælter ud. De staar en lidt, saa kommer der tolv Krager flyvende, og de giver dem til at pikke i Hesten. Men da de havde faaet noget i dem af den, saa dør de strax. „Dem vil vi have“, siger Drengen, „har du ikke et Klæde i din Lomme?“ Jo, han havde da et Lommeklæde, men han vilde nu hellere have Ridetøjet end saadanne døde Krager. „Ja, dem kan vi sær faa Spil af en Gang“, siger Drengen, og han giver sig strax til at revle dem paa en Strikke og binde dem ind i Klædet.

Saa lister de af igjen. De hører ikke om Herberg, før det bliver Aften, og saa kommer de ind i en Skov igjen. Der er de saa heldige, at de omsider bliver et Lys va'r, og det gaar de efter. Saa kommer de til et Hus, men det var helt tomt. „Det er os passende“, siger Drengen, „her er en Røverkule, og Folkene kommer nok snart hjem. Saa vil jeg give dig ud for en dygtig Jæger og mig selv for din Kok, saa giver de os nok Nattely; jeg ved nok, at Røvere vil gjærne have noget varmt i Livet, naar de har været ude paa Røveri hele Dagen.“

Saa kommer de hjem lidt efter, og det var tolv Karle i alt. De begynder jo at spørge om, hvad det er for Folk. „Aa“, siger Drengen, „vi er vist af samme Slags

som I, vi er gaaede vild og vilde gjærne være her til i Morgen. Men for Resten er min Herre en dygtig Jæger, og jeg er hans Kok." Da de hører det, saa giver de dem gladelig Herberg, det var snart de bedste Professioner for dem, sagde de, for den ene kunde skyde, og den anden lave Vildtet til.

Om Morgenen efter drog Røverne nok saa fornøjede ud og sagde til hverandre: „Nu kan vi da faa noget varmt, naar vi kommer tilbage", og deres Tænder løb ordentlig i Vand efter den Steg, de skulde have ad Aften. Saa skulde Karlen da ud at skyde, og han fik da knaphændig et Par Fugle eller tre. Drengen stiller et Bras an til de tolv, og da Kragerne er stegte til dem, saa gjør han de smaa Fugle i Stand og steger dem i en Pande for sig selv. Hen paa Natten kom Røverne hjem, og de kunde jo strax ryge Stegen og var saa fornøjede, som de kunde være. Saa dækker Drengen Bordet, og hver Røver fik jo en af de stegte Krager. „Har I ikke noget til jer selv?" siger de. Jo, de havde et Par smaa Fugle.

Den Gang Røverne havde nu sat sig til Bords, stiller de to andre sig an ved Nedrebordenden. Saa tager Drengen Ordet og siger, at han vilde helst, de brugte den samme Skik som der, hvor han havde lært at koge. Ja, det yndte de godt nok, det skulde han raade for. Det var, at de skulde putte i deres Mund af én Gang og sykke af én Gang det første, siden kunde enhver spise, hvordan en vilde, saa længe en havde noget. Det havde de intet at indvende imod, saadan skulde det ogsaa være.

„Nu putter vi i Munden", siger han saa, og de var jo sultne og snap hver et godt Stykke, men ingen af Røverne fik afspist, før de styrtede, der blev ikke andre levende i Gaarden end Drengen og Karlen.

„Var det ikke et Spil?" siger Drengen saa.

„Aa, Gudbevares“, siger han, „det ser sølle ud med de mange døde Kroppe. Jeg fortryder snart, at jeg har faaet dig med, for du tykkes altid, det er et Spil, naar det gaar galt til.“

„Mener du, at deres Liv var bedre end vort? de har endda slaaet saa mange ihjel; og dersom vi havde ladet dem blive i Live, saa var det os omsider, der skulde have holdt for.“ Saa gik de til Sengs, da de havde afspist, og saa kunde de andre blive siddende til Bords, imen de vilde.

Om Morgenen saa de dem omkring runden om i Røverkulen, de kom i ét Kammer, og de kom i et andet, og der var baade Klæder og Penge nok og Spisevarer og alting. Men nu havde de gjort den Pagt med hverandre, at naar de fik Ende paa Følgeskabet og vilde skilles ad, saa skulde de dele alting ligeligt og være lige rige til sidst. Saa vilde Karlen haft baade Sølv og Guld med sig, men Drengen sagde nej, „det vil vi ikke slæbe paa, men nogle Fødevarer kan vi tage med os, de kan nok tjene paa Vejen.“

Saa drager de videre og gaar som forben og bekymrer sig ingen Ting om, inden det bliver Aften, og de skal til at se efter Nattely. Da er de komne ind i en lang Dal, og det var saadan et enligt Sted. De tumler omkring saa længe, indtil de kommer for en Bygning, og da ser de, at det er en gammel Kirke. Nu var der jo ikke andre Steder, de kunde faa Nattekvarter, og saa siger Drengen: „Her vil vi ind, det er da bedre at være inde end ude.“

„Nej“, siger Karlen, „aldrig har jeg turdet gaa ad en Kirke om Aftenen og tør heller ikke nu.“

„Du skal ingen Ting være ræd for“, siger Drengen, og saa gaar han jo da med. Det var slemt koldt, og saa gaar Drengen op til Alteret og brækker det i Stykker, og saa gaar han op og ned imellem Stolene og

samler en hel Del Blade af Salmebøger. Den Bunke stikker han Ild i, og saa faar de Maden frem, som de har taget med dem, de koger og steger, og de varmer dem ved Ilden. Men Karlen klagede endda over, at han tykte, det var Synd saadan at gjøre Ild ved Guds Ord. Nej, det gav ikke, sagde Drengen, det kunde lige saa godt brænde og komme til nogen Nytte, som ligge her og blive splittet ad eller ødt alligevel.

Da de har saa spist deres Maaltid og er blevne varmede op, saa lægger de dem til Ro der inde. Men om Morgenen, da de vil til at rejse af igjen og lukker Kirkedøren op, da er det som et skinnende Hav der uden for Døren, de kunde ikke komme derfra uden at drukne, saadan var Kirken bleven omflødt om Natten. Saa siger Karlen: „Det er du Skyld i, for det du har plyndret en Kirke, det er jo en Straf fra Vorherre, for det vi gjør saa megen Synd og Fortræd. Nu skal vi jo omkommes her.“

„Haa, det har ingen Nød“, siger Drengen, „jeg skal nok finde paa Raad; vi maa ind i Kirken igjen.“

Saa gik han op og brækkede Himlen ned, der var over Prækestolen, og den fik de ud at sejle over paa. De brækker ogsaa nogle Bjælker og Planker løs og faar da en Flaade lavet, og saa sætter de dem til Sejls. Men de var nu ikke kjendte med Søvæsenet, og saa maatte de lade dem drive for Vejr og Vind. Endelig driver de ind imod en Kjøbstad og kommer i Land lige for Porten paa en stor Gaard eller et Slot, og der stod skrevet paa:

Tager du her ind, farer du ilde,
men tager du forbi, farer du værre.

„Hm, ja nu skal vi nok straffes for vor Synd“, siger Karlen, „hvad skal vi endda gjøre her?“

„Ja, vi skal ind.“

„Jamen, vi kunde maaske slippe forbi; tager vi ind, faar vi jo en Ulykke.“

„Nej, vi maa ind“, siger Drengen, „for der staar jo, at vi farer værre, naar vi tager om, og det maa passe, hvad der er skrevet; af to slemme Ting er det da bedst at vælge den ringeste. Nu skal du give dig ud for en Kjøbmand, og saa er jeg din Tjener.“

Naa, saa kommer de da ind og bliver tagne vel imod, det var saa svar og bovn i det hele, for det var et Kongeslot, de var komne i. Da de havde været der en Dags Tid, lod de, som de vilde rejse igjen.

„Nej, hold, I slipper ikke saadan“, siger Kongen saa.

„Ja, hvad da?“

„Her maa ingen komme ind“, siger han, „undtagen de bejler til min Datter, og saa har vi den Skik her at lægge alle Bejlerne et Spørgsmaal for, og kan de ikke sige det, saa skal de af med deres Liv. Saadan er det gaaet med flere, der har prøvet det. De hænger her ude i Træerne hist og her, hvor det kan træffe. Men naar der er en, der kan besvare det, saa skal han have min Datter og Kongeriget og det hele.

Saa skulde denne her Kjøbmand jo til at bære hans Tale op og bejle til Datteren, og dernæst lægger Kongen ham et Spørgsmaal for; han havde Betænkningstid til næste Morgen, og saa skulde det altsaa gaa for sig. Saa siger Drengen: „Er det ikke tilladt, at Tjeneren maa tale for sin Herre?“

Jo, det var der ikke noget i Vejen for, Kongen ansaa ikke ham for at have ret meget Vid. Altsaa, Morgenen kommer, og Tjeneren lagde det ud for Herren og svarede saadan, at Kongen ikke kunde sige, det var fejlt.

Saa tager Kongen Ordet og siger, at det kunde ikke blive endt med det, den Prøve slap de altfor nemt fra. Men nu skulde de lægge hende et Spørgsmaal for,

og dersom hun kunde saa ikke rede det ud, saa skulde hun jo have ham. Hun vilde have Betænkningstid i syv Dage, og i den Tid skulde de faa et Værelse for dem selv og en god Kost. Ja, det maatte vel være tilladt, siger Drengen, at Tjeneren igjen talte for sin Herre. Jo, det maatte han godt, de maatte godt tale begge to, for det skulde naturligvis være saa svært som mulig. Saa kommer Drengen med Spørgsmaalet, om de kunde rede det ud:

„Horn dræbte Hesten, og Hesten dræbte tolv Krager, og tolv Krager tolv Skovrøvere, derved blev to uskyldige frelste; de lavede deres Mad til ved Guds Ord og brækkede af Himlen og sejlede over Vandet med.“

Der var nok at gjætte paa. Det var da en urimelig Ting, tykte Prinsessen, at gjætte den Gaade; men hun havde jo Betænkningstid, og der var ogsaa andre kloge Folk i Riget end hende.

Der gaar en to tre Dage, og Kongen faar alle hans Spaamænd samlet, men de kan lige saa lidt som Prinsessen udgrunde, hvad den Gaade har at betyde. Hun blev saa elendig over det, at hun kunde ikke sove om Natten, og Tiden gik, saa der var kun én Nat tilbage. Saa havde hun to Kammerpiger, og der fik hun den ene af dem til at gaa ind til Drengen om Aftenen, da alting var kommen til Ro — for der var jo ingen, der skulde se, at hun gik til ham — og se at faa Gaadens Opløsning at vide af ham, hun vilde jo give ham meget for det. Karlen og Drengen laa i ét Kammer, men hver i sin Seng, og Prinsessen og Kammerpigerne laa i et andet. Naa, hun kommer ogsaa ind til Sengen og tigger Drengen for at sige hende det. Nej, det kunde han ikke sige, for han vilde da ikke forraade hans Herre. Men hun lister jo ved, og saa vil han da, naar hun vil gjøre ham én Tjeneste. Naa, hvad det var? Om hun vilde trække af hendes Særk

og gaa hen og putte den under hans Herres Hoved. Det krympede hun sig ved. Men for da at gjøre hendes Frøken den Tjeneste maa hun jo til det, og saa gaar hun tilbage til Drengen for at faa Opløsningen. Men den gav han hende ikke, i den Sted sagde han hende Gaaden, som hun ikke havde hørt, og saa troede hun, det var rigtigt nok, og gik tilbage til Prinsessen.

Da hun hører, hvad Besked Pigen har faaet, siger hun: „Ja pyt, det er det, jeg véd nok.“ Saa siger den anden Kammerpige, at hun skulde nok faa det ud af ham. Hun gaar og maa ogsaa hen og lægge Særken under hans Herres Hoved. Det var jo strængt, men for Prinsessens Skyld gjorde hun det og fik endda ikke anden Besked af Drengen end den anden. „Ja, jeg er lige klog, det er det samme som før“, siger Prinsessen, og da hun havde ligget en Times Tid og betænkt sig, saa beslutter hun sig til selv at gaa. Det gik jo lige saadan, hun krympede sig og tilbød at ville betale godt ellers. Men han sagde nej, ikke paa andre Maader fik hun noget at vide af ham, og saa maa hun jo til det. Men da hun kommer tilbage og faar den samme Besked som Pigerne, siger hun, at det var hun ikke tilfreds med. Ja, han kunde ikke sige hende andet, og saa fik hun at gaa.

Om Morgenen, da de kommer ind til Frokost, vilde Kongen først have at vide af Datteren, om hun nu kunde løse Gaaden, for i Dag var det den syvende Dag. Nej, hun var lige klog. Saa siger Drengen, at nu vilde han lægge Kongen en Gaade for.

„Som jeg kom i min Seng i Aftes saadan ved Lag en halv Time derefter,

kom der en Hind
til mig i Kammeret ind;
jeg skaad' hend',
og min Herre flaad' hend'.

Da jeg havde ligget et lille Stød længere,

kom der en langt smukkere Hind
til mig i Kammeret ind;
jeg skaad' hend',
og min Herre flaad' hend'.

Saa laa jeg en lille Tid igjen, og da

kom den allersmukkeste Hind
til mig i Kammeret ind;
jeg skaad' hend',
og min Herre flaad' hend',

og hvis I vil ikke tro mig, saa kan I her se Beviserne paa det." Dermed trak han de tre Særke frem, som havde ligget under hans Herres Hoved, og viste ham dem. Kongen kunde kjende hans Datters Særk for det første, og saa blev han vred og sagde: „Ja, har hun ikke været villere end at gaa ind til jer ved Nattetider, saa er hun ikke bedre end til jer". Saa maatte han faa hende, og de holdt da Bryllup.

Saa levede de sammen i nogle Aar, og Karlen fik det halve Kongerige strax. Drengen gik ved dem og raadte sig selv og havde saa vidt den samme Rettighed, som Prinsen selv. Der gik saa lang Tid, at de unge avlede fem Børn sammen, men saa siger Drengen en Søndag til ham: „Lad nu din Kone gaa i Kirke i Dag, jeg har et Ord og vil tale med dig om, men lad hendes Piger følge med."

„Jamen, de kan jo ikke være henne fra Børnene."

„Dem skal jeg nok passe", siger Drengen.

Da de var nu tagne af Sted, siger han til Manden, at han skal følge med ham ned i Børnekammeret. „Du husker jo vel", siger han, „den Akkord, jeg gjorde med dig den første Dag, vi fulgtes ad."

Jo, det huskede han godt nok, „og det er ogsaa min Mening, at du skal være et med mig i alting."

„Men nu vil jeg have det halve af det", siger

han Drengen, „nu har du det godt nok, og jeg vil ikke tjene dig længere. Jeg vil have det halve af hver eneste Gran undtagen din Kone, hende maa du holde fri.“

„Men, Herregud, hvordan vil det saa gaa med Børnene? jeg har jo fem.“

Ja, dem vilde han ogsaa have hans Part af.

„Saa faar du at have de tre.“

Nej, han vilde ikke have mere end hans Ret, men den vilde han ogsaa have.

„Hvordan skal det dog gaa til?“ siger han.

„Ja, det er jo nemt at vide, det ene vil skilles ad.“

„Aa, Jøsses“, siger han, „det maa du ikke, tag de tre!“

Nej, han vilde ikke, og saa tog han et Sværd ned fra Bjælken og kløv det ene Barn langsen ad.

„Aa, du har aldrig gjort mig saa glad, at du nu gjør mig ikke mere harmet.“

„Ja, er du nu ret harmet?“

„Jo, nu har jeg aldrig været saa harmet i mine Dage.“

Saa tager Drengen en Krukke og smører begge Stykker med det, der er i den, og sætter dem sammen igjen, saa var Barnet lige saa levende som før.

„Nu har jeg aldrig været saa glad“, siger Faderen.

„Naa, er du saa ret glad? Ja, lige saa harmet, som du var for lidt siden, lige saa ængstet var Sjælen af den Mand, der ikke kunde blive kastet Muld paa ved den Kirke, du ved nok, og da betalte du ti Daler, saa han fik Hvile i Graven, og da fik hans Sjæl Ro og Glæde, saa han blev lige saa glad, som du nu er. Men jeg er en af de tjenende Engle, der staar for Vorherre, og han har sendt mig her ned at hjælpe dig igjennem Verden for det godt, du gjorde den Mand, og for det du lød din Faders Formaning saa godt. Nu vil jeg sige dig Farvel, for nu ser jeg dig ikke mere her paa

Jorden. Du kan godt beholde det, du har, og nu maa du hilse din Kone fra mig til Afsked.“ Saa skiltes han fra ham.

---

39. Den hvide Silkedreng.

Der var en Gaard, der hed Lærkendal, og der boede et Par gamle Folk, som var gaaede i Armod. Saa havde de dem en Søn, og da han var konfirmeret, kunde de ikke evne at have ham hjemme længere. Hans Fader siger da til ham, at nu kom han til at rejse ud i Verden og prøve hans Lykke. Men de havde ikke Raad til at give ham andet hjemme fra end et Par store Lufvanter, som hans Moder bandt til ham, det var koldt i Vejret, og hun vilde ikke, at han skulde fryse hans Hænder. Saa rejser han jo af og skal hen og have sig en Tjeneste ledt op. Det sidste, hans Moder sagde til ham, det var, at han maatte ingen Kirker tage forbi uden at gaa ind.

Den første Kirke, han kom til, der saa han saa mange Mennesker forsamlede paa Kirkegaarden, og de skjændtes af al Magt. Saa var han nysgjerrig, som saadanne Karle altid er, og gaar hen til dem for at høre, hvad der var ved det. Da var det Sognefolkene, og de havde hver sin Plet i Kirkegaarden, men nu var der død en fattig Mand, som ingen Plet havde, og ingen vilde have ham i sin Plet under tre Mark, men de tre Mark vilde ingen betale for ham. Det var det, de stod og skjændtes om. Saa kom der en af Mændene til denne her fattige Dreng og spørger ham, hvad han vilde have for hans Lufvanter. „Du kommer til at give mig tre Mark for dem“, sagde han. Det vilde den anden ogsaa give, og saa faar de den Handel gjort. Saa gaar den fattige

Dreng hen og giver de tre Mark for at faa den fattige Mand i Jorden, og da det var i sin Orden, gaar han igjen ud ad Landevejen.

Da han havde gaaet en lidt, og det var blevet hen imod Aften, kommer han til at se sig tilbage, og da kommer der en Dreng rendende bag efter ham i hvide Silkeklæder og med en hvid Silkelue paa hans Hoved. Saa gav han sig ogsaa til at løbe, for han var kjed af at faa Følgeskab med saadant et ukjendt Menneske, og han havde nok at gjøre med sig selv. Men jo stærkere han rendte, jo stærkere løb ogsaa denne her bitte Dreng, og til sidst naaede han ham.

Drengen siger saa: „Hvifor vilde du saadan løbe fra mig?“

„Jo, for jeg tykte, at jeg bedre kunde faa Plads ene i Nat, end naar vi var to.“

„Hvor skal du da være?“ siger han.

„Aa, hvor jeg kan faa Hus i Guds Navn“, siger den fattige Dreng, „for jeg har intet at betale med.“

„Da vil jeg ikke“, siger den hvide Silkedreng, „jeg vil ligge i Kroen, og du skal med, jeg skal nok betale for os begge to. Men skal vi ikke gjøre den Akkord, at vi skal fælles om at dele det, vi kan bjærge her i Verden?“

„Det kan blive godt“, mente han, og saa kom de til Kroen, og Silkedrengen fik ham ind, skjønt han var rigtig nok ikke saa meget for det. Han krævede Kage og Vin og Steg ind, og de skulde da leve som nogle Herrer, lod det til. „Det ser godt ud“, tænkte den fattige Dreng ved sig selv, „dersom det nu er et Stykke Skjælm, der vil ikke betale for mig, hvad skal jeg saa gjøre? men de kan da ikke tage mere af Ræven end Bælgen.“

Om Natten skulde de i én Seng, og da saa den fattige Dreng ud paa Natten vaagner, saa var den

anden væk. „Naa“, tænkte han, „nu ser det godt ud, jeg har ikke en Skilling at give dem for al den Fortæring, jeg maa nok hellere rende min Vej fra det hele.“ Saa beslutter han sig til at ville springe ud af Vinduet. Men ligesom han har faaet det lukket op og vil ud ad det, da kommer Silkedrengen løbende og slaar ham ind ad Vinduet igjen. „Nu vilde du nok have narret mig og løbet fra mig“, siger han. Saa kom de da i Seng igjen og sov til Dag. Da der skulde gjøres Redelighed, gik det godt nok, for Silkedrengen betalte for dem begge to.

Dagen efter kommer de i Nærheden af en Kjøbstad. Saa siger Silkedrengen: „Kan du nu gjætte, hvad jeg vil hitte paa, naar vi kommer der ind?“ Nej, det var ikke nemt at vide. Men Karlen fortrød den Akkord, han havde gjort; han frygtede jo for, at den anden var et Stykke Skarn.

Saa tager de ind paa en stor Gjæstgivergaard, og Silkedrengen siger: „Nu kan du blive her, jeg vil ud i Byen en lidt. Du kan kræve noget ind at spise, for du skal ikke sidde og sulte, jeg skal nok betale, naar jeg kommer.“ Saa gaar han, men den anden turde ingen Ting kræve ind. Han blev saa sulten, at Tarmene skreg i Livet paa ham. Men i den Tid havde Silkedrengen haft travlt. Han havde været ude i Byen og kjøbt sig en Karet med fire sorte Heste for, og han havde været nede ved en Guldsmed og faaet fire Sølvsko lagt under hver Hest, og han havde kjøbt et rigtig fint Sæt Klæder til den fattige Dreng. Saa kommer han kjørende ind ad Gjæstgivergaarden og hugger Skrald, ret te den ryster. Dernæst blev Drengen klædt op i de fine Klæder, og saa fik de dem noget at spise; det var snart det bedste for Øjeblikket, for han var jo saa sulten, te han hven. Silkedrengen skjændte noget paa ham, fordi han var saa vantro. „Det er ikke efter

vor Akkord", sagde han, og den anden lovede at være flinkere for Fremtiden.

Om Morgenen, da de havde spist Frokost, skulde de jo ud at kjøre. Saa kjører de hen forbi et stort Slot, og der sad en af Mandens Døtre oppe paa anden Sal, hun havde Slagvinduerne lukkede op og sad og syede. Saa kjører de nu saa rask forbi, at en af Bagskoene fra Bæsterne springer fra og flyver op i hendes Skjød. Saa springer hun ind til hendes Fader med den og raaber:

„Det maa da være nogle grov rige Folk, der kom kjørende, siden de har Sølvsko under deres Bæster, for der fløj en op i mit Skjød."

„Saa skal du passe paa, naar de kommer tilbage," sagde han, „at de kan faa deres Sko igjen."

Ja, hun staar jo i Vinduerne og gaber og ser efter dem. Da var de blot kjørte et lille Stykke hen ad Vejen, og saa vendte de, men da nu Silkedrengen kommer tæt til Slottet, hugger han Skrald, te hele Slottet rystede, og saa flyver de forbi som et Stjærneskud. Saa kom hun jo ikke til at snakke med dem eller kom af med Skoen.

Nu skulde den fattige Dreng jo forestille at være Herre, og Silkedrengen at være hans Kusk og Tjener. Han blev ude ved hans Bæster og tog ned til Guldsmeden for at faa ham til at tage de fire Sølvsko fra og lægge fire Guldsko under i Steden for.

Om Dagen efter skulde de jo ud at kjøre igjen. Jomfruen sidder der oppe i Vinduet og syr ligesom den forrige Dag, og saa flyver der en Guldsko fra et af Bæsterne op i hendes Skjød, idet de kjører saa rask forbi. Saa springer hun ned til hendes Fader og raaber:

„Det er da nogle farlig rige Folk, der kom her forbi, i Gaar havde de Sølvsko, og i Dag har de Guldsko under deres Bæster."

Saa siger han: „Ja, da skal vi passe paa, naar de kommer tilbage, at de kan faa den.“

I det Lag de havde været ude at kjøre en lidt og havde faaet Vognen vendt, siger Silkedrengen:

„Naar vi nu kommer hen forbi Slottet, saa staar de uden for og vil fly dig Skoen, men den skal du ikke tage, du skal sige, at den regner du ikke for nogen Ting, Jomfruen maa godt beholde den. Saa vil de have dig med ind at spise, og det skal du tage imod. Jeg kommer ogsaa ind og bliver sat ved Nedre-Bordenden, men det skal du ikke bryde dig om. Saa vil de have at vide af dig, hvor du er fra; men du skal sige, at du er fra et Slot her ude paa Landet. Saa vil Manden unde dig hans Datter, og hende skal du tage med Glæde.“

Naa, da Silkedrengen havde givet ham den Besked, kjører de jo hen forbi Slottet. Der stod Herremanden og hans Datter uden for Døren. De klapper, og de vinker ad dem, at de skulde holde. Det gjør de, og saa kommer hun og vil fly Herren de Sko, hans Heste havde tabt. Nej, dem regnede han ikke for noget, dem maatte hun godt beholde. Ja, om han vilde saa ikke være saa god at følge med ind og spise til Middag med dem? Det vilde han nok, og saa kommer han ind og bliver sat ved Ovre-Bordenden, men Silkedrengen bliver sat ved Nedre-Bordenden, for han var jo ikke andet end Kusk. Saa vilde de have at vide af ham, hvor han var fra. Han svarer jo, som den anden havde lært ham, at han var fra et stort Slot der ude paa Landet. Saa slog Herremanden ud til ham, om han havde ikke Lyst til at faa hans Datter. Jo, hende vilde han nok have, og de bliver enige om det, og da hun vilde lige saa gjærne, saa blev alting klappet og klart. Der bliver kjøbt Brudestads, og der bliver standet til Bryllup, og det bliver holdt i Storhed.

Den Gang det havde nu Ende, saa skulde den fattige Dreng jo hjem til hans Slot med Konen. Han vidste jo ikke, hvor han skulde hen med hende, for saa meget var da sikkert, at han havde ikke noget Slot, men han lod den hvide Silkedreng raade. Den lukkede Vogn med de fire Heste for kommer jo for Døren, og hendes Fader og Moder skal da med dem for at se Mandens Hjem, og Silkedrengen sad paa et Tjenersæde bag ved; men han raadte jo for æ Kjøren alligevel.

Da de havde kjørt en lidt, saa kommer de om ved en Løkke, hvor der gik en stor Flok Faar. Nu havde den hvide Dreng sagt Brudgommen Besked i Forvejen, og da de nu spørger om, hvis Faar det var, saa siger han: „Ja, det er mine.“ — „Nu har jeg aldrig kjendt Mage“, siger hans Kone, „min Fader har mange Faar og har haft mange Faar, men jeg har aldrig set saa gode Faar og saa mange Faar, som her er.“

Saa kjørte de en lidt, og da kom de atter forbi en Løkke, den var fuld af ene Stude. „Hvis mon de Stude er?“ siger hun. „Ja, det er mine“, siger den fattige Dreng. „Nu har jeg da aldrig kjendt Mage“, siger hun; „nej, nu havde jeg aldrig troet, at du var saa rig, for min Fader har mange Stude og har haft mange Stude, men jeg har aldrig set saa gode Stude og saa mange Stude og saa store Stude, som her er.“

Saa kjører de atter en lidt, til de kommer om ved en Løkke igjen, der var fuld af ene Køer. „Hvis mon de Køer er?“ siger hun. „Ja, det er mine,“ siger Drengen. „Jeg bliver jo længere jo mere forundret“, siger hun, „min Fader har mange Køer og har haft mange Køer, men aldrig har jeg set saa gode Køer og saa store Køer og saa mange Køer, som her er.“

Saa kjører de et lille Korn igjen, og der kommer de til den fjerde Løkke, den var fuld af Bæster.

„Hvem mon der ejer de Bæster?“ siger hun. „Det gjør jeg“, siger Drengen. „Nej, nu har jeg aldrig kjendt Magen“, siger hun, „min Fader har mange Heste og har haft mange Heste, men saa gode Heste og saa store Heste og saa mange Heste, som her er, har jeg aldrig set.“

Lidt efter kommer de til den femte Løkke, og den var fuld af ene Svin. „Ja, saa er det vel dine ogsaa, de Svin?“ siger hun. Ja, vist var det. „Aa, nej, nu har jeg aldrig set Mage“, siger hun, „min Fader har mange Svin og har haft mange Svin, men saa mange Svin og saa gode Svin og saa store Svin har jeg rigtig nok aldrig set.“

Da de havde kjørt en lidt igjen, kunde de skimte et stort Slot langt henne. Saa spørger hun ham ad, hvis det Slot var. Ja, det var hans, sagde han. Nu havde hun da aldrig kjendt Mage, hendes Fader havde et stort Slot, og hun havde set mange, men hun havde ingen set saa store som dette her.

Imidlertid var det blevet Aften, og saa kjørte de gjennem en Skov. Som han nu kommer til at se ud ad Vinduet, da er Silkedrengen væk. Hvad skulde han nu gjøre? Vejen kjendte han ikke, og han vidste jo, at det var Usandhed fra Ende til anden, hvad han havde siddet og bildt hans Kone ind. Det var dog nok en Skarns Dreng alligevel, der til Slutning vilde lade ham i Stikken. Altsaa beslutter han sig til, at han vil løbe hans Vej fra det hele. Han hugger Vogndøren op og vil da springe ud, men i det samme kommer Tjeneren løbende, han smækker Døren i igjen og siger: „Hvad er det for Kunster, vil du nu narre mig igjen?“

Saa kjørte de atter et Stød, og da spørger Kusken om, hvad det var, han kunde se der oppe. Ja, det var den store Herregaard, de skulde til, siger Tjeneren. Det var nok mørkt, men da de kommer tæt til den, saa

kunde de se, der var Grave uden om den, og der var ogsaa en Vindebro. Alting var i Stand til at tage imod dem, da de nu kommer kjørende ind i Slottet, og der var saadan Storhed paa Forældrene, at de havde faaet deres Datter gift til saa bovn en Gaard. Saa skulde de jo ind og se dem om, han skulde naturligvis vise hans Kone om i hans Slot, men han var jo lige saa fremmed, som hun var, og Silkedrengen var bleven ude for at faa Bæsterne fra. Men saa kom han, og han var kjendt og kunde vise dem om over alt. Ethvert Værelse, de kom i, det var fuldt af Guld og Sølv, og der var nok af alle Slags, saadan var det over det hele, og Forældrene var nær ved at tabe baade Næse og Mund over den Storhed.

Da der var saa gaaet en Dags Tid, efter at de var komne der, bliver Tjeneren igjen henne for ham. Saa gaar han endda og leder efter ham rundt omkring og finder ham til sidst omme bag Slottet i en Halmstak. „Hvifor vil du nu gjøre mig den Sorg saadan at blive henne?“ siger han.

„Ja, nu skal jeg til at fra dig“, siger han.

„Aa nej, hvi skal du det? bliv nu ved mig, der er jo nok til os at leve af begge to.“

Nej, det kunde han ikke, sagde han, „men nu skal vi vel til at dele det ad, som vi har samlet, det er jo efter vor Akkord.“

Ja, det var Drengen færdig til, men hvad skulde de gjøre ved Konen? „Du maa hellere faa Gaarden og det hele, og saa vil jeg beholde hende, det er jo ikke mit alligevel.“

„Ja, nu skal jeg fortælle dig, hvordan det forholder sig. Det er mig, du betalte tre Mark for at faa jordet paa Kirkegaarden, og derfor vilde jeg være god ved dig til Gjengjæld. Den første Gang jeg blev henne for dig, det var om Natten der i Kroen, da var jeg her

ude paa Slottet for at slaa en Trold ihjel, som havde taget det i Besiddelse, men jeg fik ikke Held af det den Gang, for du var for hurtig til at vaagne, og jeg skulde jo møde dig i Vinduet. Da vi kjørte her ude paa Vejen, blev jeg henne igjen, og da fik jeg Magt med Trolden og fik alting i Stand til at tage imod det Herskab, jeg sagde, der vilde komme. Men det kneb rigtig nok for mig, da du vilde prøve paa at stikke af igjen. Jeg behøver ikke noget af det, der er her paa Jorden, og derfor maa du have det altsammen for dig selv, jeg forlanger ikke noget af det. Dermed maa du saa have Farvel.“ Saa tog de en herlig Afsked med hverandre, og den fattige Dreng blev ved at bo med sin Kone der paa Gaarden i Herlighed og stor Fornøjelse til deres Dødedag.

---

40. Den grønne Dreng og de tre Hexe.

Der var en Prins, som en Dag vilde ud paa Jagt. Som han nu rider ude i Skoven, bliver han forvildet, og Aftenen falder paa, snart inden han ved af det at sige. Han staar da af Hesten og trækker den efter sig der inde imellem Træerne. Omsider bliver han et Lys va'r, og det sigter han efter. Saa er det en lille fattig Bolig, hvor der er en gammel Mand og en gammel Kone. Dem spørger han, om de kan vise ham Vej eller huse ham om Natten. Jo, det kunde de godt begge Dele, for nu maatte han helst blive i Nat, hvis han vilde tage til Takke med simpel Lejlighed, og i Morgen skulde de saa hjælpe ham ud af Skoven. Konen laver nu Nadver til ham, og de to gamle blev af deres egen Seng og laa paa noget Halm ved Kakkelovnen om Natten. Næste Morgen siger den gamle Mand, at nu skulde

han følge med i Kirke, for det var Søndag, og saa følge med hjem igjen og faa Kaal til hans Onden, saa kunde han rejse, naar de fik spist.

Det gaar nu saadan, men da Prinsen kom paa Kirkegaarden, saa han en aaben Grav, og den gik han hen og kikkede ned i.

„Hvi er den Grav ikke kastet til?" siger han, „jeg tykker, det er en gammel Grav."

„Ja, det kommer paa", siger Manden, „at vi har den Ret her paa Egnen, naar et fattigt Menneske dør og efterlader sig Gjæld, at der ikke maa blive kastet Muld paa det, inden Gjælden bliver betalt, og saa skal Liget op en Gang aarlig og piskes, indtil det sker."

„Det var da en grim Ret", siger Prinsen, „kan det ikke lade sig gjøre om? kan denne her Grav nu ikke blive kastet til?"

„Nej", siger Manden, „for der er jo ingen, der vil betale hans Gjæld."

„Da vilde jeg gjærne snakke med de Mennesker, der har noget til Gode hos ham."

Saa træffer det sig, at de er til Kirke, og han faar dem fat og spørger, hvor stor Gjælden er.

„Naar I nu fik det halve, maatte der saa ikke blive kastet Muld paa ham og gjort en anstændig Jordefærd ligesom andre Steder?"

Jo, det erklærede de dem tilfreds med, og saa betaler han, Præsten kommer til at kaste Muld paa, Graven bliver kastet efter, og alting bliver klappet og klart den samme Dag.

Saa følger han med den gamle Mand hjem og faar Kjød og Kaal til hans Onden. Derefter viser han ham paa rette Vej ud af Skoven, og saa gaar der en Vej langs med Skovdiget, den bliver han ved at følge. Da kommer der en grøn Dreng til ham.

„Hvor vil du hen, min Dreng?" siger Prinsen.

„Jeg vil med dig, for jeg ved nok, at du har tænkt paa at finde og faa den dejligste Prinsesse i Verden, og hende kan jeg vise dig til.“

Da vilde Prinsen nok have hende opsøgt, og de rejser med det samme, Drengen løber, og Prinsen rider. Hen imod Aften kommer de til et Slot, „og der“, siger Drengen, „er det bedst du bliver liggende i Nat.“

„Hvor bliver du saa af?“ siger Prinsen.

„Jeg kan sagtens faa Plads, for jeg har en Farbroder her i Byen.“

Drengen tager imod hans Hest og trækker den i Stald, fodrer den og lægger sig saa i en tom Baas i noget Halm. Da det er saa Midnat og lidt over, gaar han ud til en Høj, der er lidt uden for Byen, og banker paa. Saa kommer Bjærgmanden ud og spørger: „Hvad vil du, min Dreng?“

„Du har en Kappe, naar en trækker i den, saa er en usynlig, den vil jeg have.“

„Den faar du ikke, min Dreng, for den kan jeg ikke undvære.“

„Jo, den vil jeg have, og hvis jeg faar den ikke, skal jeg splitte din Høj ad i mange Stykker.“

„Du er en sær grim Dreng, vil du true dig til det, en Mand kan ikke undvære? der har du den da.“

Saa gaar han hjem og lægger sig i hans tomme Baas. Om Morgenen kommer Prinsen ned og ser til hans Hest. „Har du fodret, min Dreng, saa vil vi nu af Sted.“ Ja, han havde, og de kommer til Færds som Dagen før. De bliver ved den hele Dag til langt ud paa Natten, og da kommer de til nok et Slot.

„Her maa vi helst blive, for ellers kan vi ingen Steder faa Herberg“, siger Drengen; han tager imod Hesten og sørger for den. „Hvor bliver du af?“ siger Prinsen. „Jeg har en Farbroder her ogsaa, jeg kan sagtens blive her.“

Han lægger sig i en tom Baas, og da det bliver lidt over Midnat, gaar han uden for Byen til en Høj, hvor der ogsaa boede en Bjærgmand.

„Hvad vil du, min Dreng?"

„Jeg vil ikke have andet end en Kjæp af dig, en kan ikke se den, og naar en holder den ud, saa hænger det fast, den rører ved. Den Kjæp har du, og den vil jeg have."

„Den faar du ikke, for den kan jeg ikke undvære."

„Jo, jeg vil have den, ellers splitter jeg din Høj ad i mange Stykker."

„Hukken en fæl Dreng er du endda, vil du true dig til det, en Mand kan ikke undvære? der har du den saa."

Saa gaar han tilbage til Slottet og lægger sig i den tomme Baas ved Hesten. Om Morgenen kommer Prinsen og spørger til, om Hesten er fodret, for saa vil han af Sted. Ja vist var den, og alting var i Orden.

Hen midt paa Eftermiddagen kommer de atter forbi et Slot. „Her maa vi helst lægge os ind i Nat", siger Drengen. „Det er for tidlig", siger Prinsen, „vi kan nok ride et Stykke Vej endnu."

„Nej, her skal vi blive", siger Drengen, „for her er Prinsessen, du søger efter. Nu kan du blot gaa ind og se, om du kan faa hende ved Tale, men du maa ingen Ting foretage dig med hende, inden du lader mig det vide."

„Men hvor bliver du saa af i den Tid?"

„Du skal ikke sørge for mig", siger Drengen, „jeg har en Farbroder her i Byen, og ved ham kan jeg blive saa længe, som jeg skal."

Saa trækker Drengen hans Hest i Stald og sørger for den. Om Morgenen kommer Prinsen ned til ham og siger: „Ja, nu har jeg set hende, og jeg ynder hende

ogsaa godt nok, blot jeg kan faa hende; men det er vist ikke saa nem en Sag.“

„Jaja, det gaar nok, men nu skal du jo se at begjære hende ved en Lejlighed.“

Da de faar saa spist til Middag, begjærer han hende. Men hun svarer, at det kan ikke ske, undtagen han kan udrette tre Dele, som hun sætter ham for. „Den første Del skal være, at du skaffer mig min Guldring, som jeg her har paa Fingeren, til i Morgen, naar vi faar spist til Middag, og jeg beholder den endda selv.“

Saa gaar han ned til Drengen og siger: „Nej, hende faar jeg aldrig, for nu har hun betinget, at jeg skal udrette tre Ting for hende, og den første Ting er, at jeg skal skaffe hendes Guldring til i Morgen Middag, og hun beholder den endda selv. Det kan jeg jo ikke, for hun kan sagtens forvare den saadan, at jeg ikke kan finde den.“

„Jo, den skal jeg nok skaffe“, siger Drengen, „men pas paa, at du ikke faar for meget med hende at gjøre for det første, inden du lader mig det vide, for hun er i Ledtog med tre Hexe, og det er ikke saa nemt med dem.“

Om Aftenen tager Drengen hans Kappe og hans Kjæp, saa han bliver usynlig, og gaar saa ind i Stuen til Prinsessen for at høre, hvad hun og Hexene snakker om. Da hun lige vil til at gaa i Seng, siger hun: „Ja, hvor skal jeg nu gjemme min Ring, at jeg kan være sikker paa, han finder den ikke? Jeg vil lægge den i min Skuffe og gjemme Nøglen under mit Hoved.“

Som hun vel er kommen i Seng, saa er Hexene der. „Du har jo en Bejler“, siger de, „og ham har du givet dit Jaord; saa er du jo ikke tro imod os.“

„Ja, det er rigtig nok paa Betingelser“, siger hun, „han skal udrette tre Ting for mig, og de kan nok blive saa svære, at det er ham umuligt.“

Saa fortæller hun det første, hun har forlangt, og hvor hun har gjemt Nøglen. „Nej, det duer ikke“, sagde de, „lad vi andre faa Ringen, saa skal vi nok gjemme den.“ Hexene faar den saa og rejser af med den, og Drengen bag efter.

Da de kommer saa ned til Stranden, sætter de dem paa en lille Baad og sejler et Tag ud. Saa siger den ene: „Maal Vandet!“ De lodder, og da har de fem Alen Vand. „Kast kun nu Ringen ud!“ Som den ene saa kyler Ringen, jager Drengen hans Kjæp i den og trækker den op til sig. De sejler til Land, og Drengen gaar hjem og lægger sig i hans Baas. Næste Morgen kommer Prinsen og var nok saa vant. Her har du nu Ringen“, siger Drengen.

„Du er en dygtig Dreng, jeg skal nok huske dig det.“

Da de har spist til Middag, siger Prinsessen: „Maa jeg saa bede om min Ring.“

„Ja, vær saa artig, her er den, blot det nu er den rette.“

Jo, hun lod de andre Damer se, og det var saa begribeligt, at det var den rigtige, for Prinsessens Navn stod i den. Saa skulde han jo have den anden Ting sat for.

„Nu i Morgen, naar vi faar spist til Middag, kommer du med min Halskjæde, og jeg beholder den endda selv.“

Han rejser ned til Drengen og fortæller ham dette her. „Det kan jeg jo ikke, det er mig helt umuligt.“

„Jo, det kan vi sagtens, den skal jeg nok skaffe“, siger Drengen.

Da det bliver Aften, rejser han igjen ind i Prinsessens Kammer med hans Kappe og hans Kjæp og er da usynlig. Idet hun saa gaar i Seng, siger hun: „Ja,

nu vil jeg gjemme den i mit Skab og lægge Nøglen under mit Hoved."

Strax kommer de tre Hexe igjen. „Nu, hvordan gaar det?" siger de. „Ja, hvordan gaar det", siger hun lidt vranten, „det maa jeg vel helst spørge I andre om." — „Hvordan det?" siger de.

„Jo, I er jo i Ledtog med ham, derfor kom han godt nok med Ringen."

„Hvad for noget!" siger de, „er det en lang en?"

„Ja hvad, en lang en, han har Højelse som et almindeligt Karlfolk."

Det kunde de ikke begribe. „Men hvad har du nu sat ham for?"

Saa fortalte hun det, og hvor hun havde gjemt Halskjæden. „Det stoler vi ikke paa", siger de, „lad os faa den og forvare den, vi skal nok sejle saa langt ud med den, at han kan ikke vade til den."

Saa rejser de ned og sætter dem paa et Skib, men Drengen følger jo med. Da de kommer saa et forfærdelig langt Tag ud, siger den ene: „Maal Vandet!" Da de faar det loddet, var der ti Alen Vand.

„Ja, vi maa noget længere ud, for kan han vade de fem Alen ud og finde Ringen, saa kan han vel ogsaa vade ti Alen ud." Saa sejler de ud paa fem og tyve Alen Vand og kaster den ud der. Men Drengen stikker Kjæppen til og trækker den ind til sig. De sejler til Land igjen, og han gaar op og lægger sig i hans Baas.

Om Morgenen kommer Prinsen og spørger til, hvordan det er gaaet ham. Ja, det var gaaet godt, her var Halskjæden. „Du er endda en svar Dreng, dersom jeg havde ikke dig, hvor blev jeg saa af? Men det er galt med mig, for mine Penge slipper op, jeg havde ikke belavet mig paa saa lang en Rejse; kan du kjende mig noget Raad til det?"

„Ja, jeg kan sagtens faa Penge af min Farbroder, men du kommer til at nære dig til i Morgen."

Da de faar spist Onden, skal hun jo have hendes Guldkjæde. „Her er den", siger han, „dersom det nu blot er den." Jo, det troede hun nok, og hun lod de andre Damer se; „det er jo den, for Prinsessens Navn staar i den." Saa skulde hun til at sætte ham den tredje Ting for. „Nu i Morgen, naar vi faar spist til Onden, saa skal du give mig Hovedet af den, der er aftegnet her, paa et Sølvfad", og dermed flyr hun ham et Portræt.

Saa kommer han ned til Drengen og siger: „Nu er det værste endda tilbage."

„Naa, hvad er det saa?"

Dermed tager han Billedet op af hans Lomme. „Her skal du se."

„Huha, har du det nu skrevet for dig?"

„Nej, det er et Portræt, og det Hoved skal jeg skaffe hende paa et Sølvfad; jeg har aldrig set saa vederstyggeligt et Ansigt i mine Dage. Men hvor skal jeg skaffe hende det?"

„Ja, det Fjæs kjender jeg nok", siger Drengen, „det er den gamle Hex hendes Hoved; den Ting er det ikke værd at klage sig over."

„Men saa Sølvfadet, jeg kan ikke laane et Sølvfad ved Hoffet."

„Det bliver der vel Raad til ogsaa", siger Drengen.

Da det bliver Aften, gaar han ud til Bjærgmanden og banker paa.

„Hvad vil du nu, min Dreng?" siger Bjærgmanden.

„Jeg vil ikke andet, end at du skal laane mig et stort Sølvfad, du har."

„Nej, det faar du ikke, det vil jeg ikke saadan laane ud."

„Jamen jeg skal nok fly det igjen, og hvis jeg

faar det ikke, saa skal jeg splitte baade dig og din Høj ad."

„Du er en sær grim Dreng, imen du vil saadan true dig til det, men der har du det da."

Saa gaar han hjem med det og rejser af ind til Prinsessen med hans Kappe og hans Kjæp.

Da var de ikke komne i Seng endnu. Saa vil Prinsessen til Sengs, og han følger jo med hende ind ad Kammeret og sætter sig under Kakkelovnen, den Stund hun laver sig til. Strax efter kommer alle tre Hexe.

„Naa, hvordan gik det saa i Dag?" siger de.

„Ja, hvordan gik det, tu det ved I vel, naarensind det er en af jere egne Kammerater; han kom godt nok med Kjæden."

„Hukke da et forskrækkeligt Menneske er det", siger de, „det maa jo være en Kæmpe."

„Nej, han er ikke større end Folk er i Almindelighed", siger hun.

„Det kan vi ikke forstaa. Første Gang sejlede vi fem Alen ud, og anden Gang fem og tyve. Ham skulde du ikke have givet dit Jaord."

Nej, hun havde ogsaa fortrudt det, men da han var af lige saa høj Stand som hun, saa kunde hun ikke være bekjendt saadan at give ham Afslag lige strax. Men derfor satte hun ham ogsaa nogle Ting for, som hun tykte var umulige at udføre, „og det kunde han heller ikke, naar I ikke hjalp ham."

Jamen det gjorde de ikke.

„Nu har jeg sat ham en Ting for, som nok skal give til Kjende, enten han er med eller imod jer. Han skal nemlig skaffe vor gamle Moder hendes Hoved paa et Sølvfad."

„Aa, huha!" siger de, „lad os komme af Sted, lad os komme af Sted! hukke noget fælt noget har du

endda der fundet paa.“ De lader klø ud af Huset alt hvad de kan, men da de er komne en lidt uden for Staden, render de to unge fra den gamle, hun kunde ikke holdes med, for de frygter jo for, at han skal tage dem ogsaa. Saa bliver Drengen da ene med den gamle saa længe, til han faar Ro til at kneppe Hovedet af hende, og Legemet smider han hen i en Grøft. Men Hovedet tager han med sig hjem og lægger sig saa i den tomme Baas til Dag.

Da kommer Prinsen og spørger om, hvordan det gik. „Det gik godt, her er Ansigtet.“

Han kunde kjende, at det var det rette, endskjønt han havde aldrig set hende før. „Men hvordan skal jeg komme ind med det?“

„Nu følger jeg med og sætter mig under Bordet, imens I spiser, og naar hun saa forlanger det, kan du blot række dine Hænder ned og tage det af mig“, siger Drengen.

Da de saa faar spist til Middag, siger hun: „Naa, har du saa udført den tredje Ting og kan komme frem med det Hoved?“

„Jo, her er det.“

„Aa, huha, lad os faa det væk igjen, skaf os af med det!“ skreg hun og gjorde sig ilde til. „Saa er jeg jo bunden“, siger hun, „og saa skal vi til at stille an med Brylluppet.“

Om Eftermiddagen kommer Prinsen ud og snakker med Drengen om dette her. „Ja, nu kan du blot lade dem lave til, men du maa ikke komme i Seng med hende for det første, for den gamle Hex er vel af Vejen, men der er to tilbage.“

„Det er sandt, fik du nogle Penge til mig?“ siger Prinsen.

„Nej, det har jeg glemt, for jeg havde saa travlt i Aftes, men du skal faa dem i Morgen.“

Om Aftenen gaar han ud til Højen og banker paa. Saa kommer Bjærgmanden: „Hvad vil du, min Dreng?"

„Her er dit Sølvfad, og nu skal du have Tak for Laan. Men du har en Læderpung, som Pengene aldrig kan slippe op i, den trænger jeg til, og den vil jeg have."

„Nej, den faar du ikke, for den kan jeg ikke undvære", siger Bjærgmanden.

„Jo, den kan du sagtens undvære, men jeg kan ikke undvære den, og hvis jeg faar den ikke, skal jeg splitte din Høj ad endnu."

„Du er den slemmeste Dreng, jeg har nogen Tid haft med at gjøre, men der har du den da." Saa gaar han hjem og lægger sig i Baasen.

Om Morgenen faar Prinsen jo Pungen. „Nu skal du ikke være ræd for at bruge Penge, de skal nok slaa til, for ihvor mange du tager, bliver der endda nok tilbage."

Nu retter de jo til paa Bryllupssagerne. Saa den Dag, Brylluppet skulde staa, siger Drengen til Prinsen, da han kommer og fortæller ham det: „Ja, nu kan du blot lade dig vie til hende, men naar du skal ad Brudesengen med hende, saa maa du passe paa at lægge dig ved Stokken, saa hun kommer til at ligge ved Væggen, og pas endelig paa, at du falder ikke i Søvn, men lad hende sove det første hun kan. Saa saare du mærker, hun sover, skal du løfte dig og gaa ind ad en anden Stue, for saa kommer Hexene, men jeg skal nok følge med og tage imod dem og følge dem ud."

Saa gaar det ogsaa saadan. Strax, han har faaet hende i Søvn, løfter han sig og gaar inden for den anden Dør, og saa kommer Hexene. Hun vaagner, og de giver dem i Snak med hende.

„Saa har I altsaa haft Bryllup i Dag", siger de.

„Ja, vi har, men snak stille, for han sover.“

De fornemmer efter ham ved Stokken, men der er ingen andre i Sengen end hende.

„Ja, da maa han være i Stuen, for han er kommen her ind, og han gik ogsaa i Seng til mig.“

De fornemmer efter ham rundt omkring, men kan ikke finde ham. „Jo, hold, tys“, siger den ene, „han er her under Kakkelovnen.“ Men nu blev han jo henne igjen, for de kunde fornemme ham, men ikke se ham. Saa finder de ham nok en Gang i Stuen, men faar lige godt ikke fat paa ham. „Ham vil vi ikke have med at gjøre“, siger de lige med et, „vi har forlist vor Moder ved ham, vi vil ikke være her.“ Saa springer de ud ad Døren, og Drengen bag efter. Da de kommer uden for Staden, gaar de og snakker om ham, saadant et Menneske havde de aldrig kjendt Magen til. I det samme lister Drengen sig til at give den ene et godt Skrald med Kjeppen over hans Ben. „Av“, siger han til den anden, „hvi sparker du mig saadan?“ — „Jeg rørte dig slet ikke“, siger han. Saa giver Drengen den anden nok saa haardt et Skrald over Benet. „Du sagde, at jeg sparkede dig, da skal jeg love for, at du sparkede mig noget anderledes. Føj endda, hvor ondt det gjorde.“ De bliver ved saadan, til de kommer til at slaas, og de falder om Kuld begge to og ligger der og bødles i en sølle Tid. Saa løber Drengen til og snitter Hovederne af dem, imens de nu ligger der, og han smider deres Kroppe hen til den anden Trævl hendes der i Grøften. Saa havde de Ende paa det alle tre.

Imidlertid var Prinsen gaaet ind til hans Prinsesse og sov rolig ved hende til Dag. Om Morgenen kommer Prinsen ned og spørger til, hvordan det gik.

„Aa, det gik mig godt nok, nu skal de tre ikke skade jer længere, de er af Vejen.“

„Ja, nu skulde vi til at gjøre et Besøg hjem til

mine Forældre om nogle Dage", siger Prinsen, „saa følger du da med?"

Jo, det skulde han nok, og de kommer begge to op at ride, Prinsen og Prinsessen, men Drengen han løber. De lægger dem ind hvert Sted, saadan som de gjorde paa Henvejen, og omsider kommer de til Skovdiget, som Drengen var kommen til ham.

„Naa, min Dreng, her var det nok, vi to kom i Følgeskab", siger Prinsen.

Ja, det var saa.

„Nu skal du følge med mig hjem paa mit Slot og blive antagen som min egen Søn, al den Tid du lever."

„Nej, det vil jeg ikke", siger han, „ellers skal Prinsen have saa mange Tak."

„Jo, det skal du, for du har gjort mig saa megen Tjeneste, at det er det mindste, jeg kan gjøre for dig."

„Nej, det kan jeg ikke, for her maa jeg skilles ved dig. Jeg er nemlig den Mands Aand, som du sørgede for at faa kastet Muld paa, og derfor kom jeg for at vejlede dig paa din farefulde Vandring, nu maa du have Farvel." Dermed saa de ikke mere til Drengen.

Prinsen og hans Kone red hjem til hans Faders Slot, og kort efter at de var komne der, døde den gamle Konge, og saa blev Prinsen udraabt til Konge i Landet. Saa udmærket et Kongepar har der vel næppe fundenes i Verden.

---

41. De frelste Prinsesser.

Der var en Gang tre Soldater, som blev kjede af at være i Kongens Tjeneste, de to var Brødre, og den tredje var Skrædder af Profession, men han kjendte de

andre af Anseelse. Saa kommer han i Tanker om at rømme, og da han fortæller det til den ene af Brødrene, saa siger han: „Da vil vi med“, og saa rømte de alle tre.

Efter at have vandret en Tidlang kom de til en stor Skov, og der gik de vild, og det blev Aften. Omsider traf de for et stort Slot, og saa siger Skrædderen: „Her vil vi ind og være i Nat.“ De andre tykte det samme, og saa gik de ind.

Alting var herligt der baade i Dagligstue og Storstue, og i Sovekammeret var der kjønne opredte Senge, men ingen Mennesker traf de paa. Saa siger Skrædderen: „Havde vi nu blot haft noget godt til Føden, saa manglede vi da for Resten ingen Ting; jeg kunde have lidt at faa en rigtig god Fæsuppe.“ Han havde det aldrig snarere sagt, før Suppen stod jo paa Bordet, og der var tillige med baade Vin og Kage.

Nu aad de og drak, og da Sulten var stillet, saa siger Skrædderen: „Vi skulde vel til Sengs nu, men der maa en af os vaage i Nat, efter det vi ikke véd, om vi er ved Trolde eller Mennesker. Nu maa du helst tage dig det paa, Kræsten.“

Nej, han var ikke hægen for den Ting, Pejer kunde lige saa vel, mente han. Men Pejer yndte det heller ikke saa farlig svar, og Enden blev, at Skrædderen maatte vaage, hvis der skulde vaages. Altsaa blev han oppe, og de to andre gik hver i en af de gryve Senge der inde i Kammeret.

Hen ved Midnatstid bliver der saadan en farlig Larm paa Døren, og lav han skulde til at se sig om, saa stod der en stor sort Kvinde for ved ham. Han var ellers ikke ræd af sig, men dette her yndte han endda ikke saa farlig godt.

Saa siger hun: „Hvordan er I komne her ind?“

„Aa, vi gik vild i Skoven, og saa fandt vi her

til og gik her ind, det var da bedre end at ligge ude."

„Ja, det kan nok være", sagde den sorte Kvinde, „men her bor en Trold, og han er ikke saa meget god af sig."

„En Trold! saa skal jeg ogsaa have talt til mine Kammerater, at vi kan komme te'n."

„Jaja, giv dig nu Stunder lidt", siger hun, „naar I kunde slaa jer til Ro her en Tid og vilde være tro, saa kunde I baade redde mig og to til her ud af dette Fængsel."

„Hvad for et Fængsel?" siger han, „hvad skal I da være her for?"

„Ja, det er ikke saa gjævt", siger hun, „Trolden holder os fangne, og vi skal sidde hver Aften og Morgen og samle Pullikerne af ham."

„Det var haardelig", siger Skrædderen, „men hvor længe skal vi saa være her for at kunne frelse jer?"

„Et Aar og tre Dage", sagde hun.

„Ja, jeg skal nok holde ud, men mine Kammerater maa du selv snakke med om det."

„Nej, jeg taler ikke til andre end dig, saa kan de andre to Jomfruer tale med dine Følgesvende."

„Ja, lad dem det, det er ogsaa det bedste", siger Skrædderen, og saa havde de ikke mere Snak, den sorte Kvinde gik, og Skrædderen lagde sig rolig til Sengs og sov til den lyse Dag.

Saa vaagnede Brødrene, og da de saa ham ligge der, sagde de: „Du er nok en svar Karl til at vaage for vi andre."

„Ja", siger han, „jeg er nok bedre, end I tager mig an for. Men jeg skal fortælle jer noget: I Nat var der en sort Kvinde ved mig, og hun sagde, at naar vi kunde faa Tid at blive her, saa kunde vi redde de tre Kvindemennesker, der opholder sig her

ved en Trold; ham faar vi ikke at se, og vi skal slet ikke bestille andet her end at leve godt og raade os selv."

Det tykte Brødrene ikke saa galt om, det var da altid lige saa godt som at være i den røde Trøje.

„Ja, saa skal en af jer vaage til Nat, for at de ogsaa kan faa gjort Akkord med jer."

„Ja, det kan jeg end hovelig", sagde Pejer.

Natten kom, og de to andre gik til Sengs, men Pejer blev siddende. Som han havde vaaget til Midnat og var som ved at slumme, hører han Døren gaa, og saa blev han saa forskrækket, at han sprang ad Sengen med Træskoene paa, det var nogle, han havde fundet ude ved Kjelden, for Støvlerne klemte ham. Nu vaagner Skrædderen ved det Sæt, han tager hen i Sengen, og vinder op og siger: „Hvad er dette her, Pejer, er du ikke mere dristig Karl?" Pejer stikker Næsen frem af Dynerne, men han blev saa forskrækket, te det russiede ham, for der stod en hæslig stor rød Kvinde lige uden for hans Seng og lod til, lige som den vilde have i ham, men det betød jo ikke mere end det samme; den vilde blot have, at han skulde love det, Skrædderen havde lovet: at blive der paa Slottet. Det gjorde han da ogsaa.

Saa var det Kræsten til at vaage Natten efter. Det gyste rigtig nok i ham, da Døren begyndte at gaa, men han tykte da ikke, han vilde være slet saa barnvorn som Pejer, og saa blev han, hvor han var. Der kom en stor grøn Kvinde ind og vilde have ham til at love det samme som de andre, og det gjorde han jo.

Lige før Daglysningen kom, var alle Kvindfolkene der og gjorde rigtig Aftale med de her tre Soldater. Saa fortalte de dem, at de var tre Prinsesser, der var blevne fangne og forgjorte af Trolden. Men naar de

tre Karlfolk havde været der i et Aar og tre Dage, saa maatte de være fri og frelste, og saa vilde de til Belønning hver tage en af dem til Ægte. Da de var nu blevne ens om deres Ting, gik Prinsesserne ind til deres gamle Bestilling at samle Pulliker af Trolden, for nu var det Dag.

I Førstningen gik det saa meget prægtig med de her tre Fyre, de levede godt og førte ret et Herreliv, tykte de. Maanedsdagen kom, og da besøgte alle tre Prinsesser dem en Aftenstund. Da var der blevet Forandring paa dem, kan I tro, de var blevne hvide i Hovedet alle tre, og kanter var de og glade ved dem. Saa gik der nok en Maaned, og den gik ogsaa ret godt. Da Prinsesserne kom igjen, var de blevne hvide til ned paa Brystet. Saadan kom de hver Maanedsdag, og bestandig var de blevne hvide længere og længere ned. Men det kneb for de to Soldater med at faa Ende paa Tiden, og da de elleve Maaneder var gaaede, sagde Pejer en Dag til Kræsten: „Jeg vil ikke være her længere.“

„Jeg har tænkt paa det samme“, sagde Kræsten.

„Da lad os saa snakke med Skrædderen om det“, og det gjorde de, men han tykte ikke som de, han mente, at de kunde sagtens holde det ud endnu en Maaned, og de kunde ikke være andet bekjendt.

Men de sagde: „Du kan blive, om du vil, men nu gaar vi andre.“ De samlede med dem af Godet i Huset, hvad de kunde finde, og saa rejste de af. Der var en stor Bro, de skulde over, og de var aldrig snarere komne over den, før det gav et svært Rabalder, ligesom hele Slottet havde faldet ned. Da de skulde se til, hvad det var, saa var Broen sprungen, som de var gaaede over paa; men hvad brød de dem om det, de satte det lange Ben æfor og lod staa til, nu var de deres egne Herrer igjen og havde deres Frihed.

Men nu skulde vi vel sagtens til at fortælle, hvordan det gik Skrædderen; han var jo ene paa Slottet nu. Da det blev Midnat, kom Prinsesserne ind til ham, og da var de blevne forhexede igjen de to af dem, men den tredje, det var hende, der havde gjort Aftale med Skrædderen, hun havde hendes hvide Kulør endnu.

„Ja, I var nogle skjønne Karle til at være os tro", sagde de.

„Ja, det kan jeg rele ikke gjøre ved", siger han, „jeg bad dem tit nok om at blive, men der var intet at se efter."

„Det er nu heller ikke dig, vi har noget imod", siger de, „men det værste er, at du skal ogsaa te'n her fra, for vi skal frelses alle tre paa én Gang." Saa tog den hvide Prinsesse om ham og sagde: „Nej, Skrædderen vil jeg ikke af med." Men det var i hendes Ivrighed, hun sagde det, for han maatte og skulde af Sted, og det skulde være, fra en kunde se det første af Solen, og til den kom af Jorden. Lige idet han skulde gaa, omfavnede den hvide Prinsesse ham og sagde: „Af med dig skal jeg jo, men der har du en lille Ting, for det du skal ikke glemme mig." Dermed gav hun ham en gammel Lærredsklud, der var syet sammen ligesom en Pung. „Naar du tager i den, saa skal du altid finde Penge." Saa rolte hun igjen og gav sig elendig, og de andre omfavnede ham ogsaa og sagde: „Kom her aldrig mere."

Saa var det da ved Tiden, Solen vilde komme. Da han kom til Broen, var den bleven hel igjen, saa han kunde gaa over, men han kom aldrig snarere paa den sidste Fjæl, inden saa gik Broen i hundrede Splinde. Ræd blev han, og et svært Skrald gav det paa Slottet.

Saa rejste han rundt omkring, og han kunde jo sagtens, for han havde altid Penge nok. En Aften har

han det underlige Træf, at han mødes med de to Brødre, han havde været ved paa Slottet. De var saa pjaltede, te det var elendigt, og sultne og sølle i alle Maader. De vilde absolut have Skrædderen med tilbage til Slottet og begynde der paa en frisk; men han tykte, at det var bedst, de blev derfra, eftersom de bar dem ad det sidste de var der. Men de plagede ham baade Dag og Nat saa længe, til de fik ham ved Sind, og saa tog de te'n og kom ogsaa til Slottet. Broen var bleven hel igjen, og de gik ind i Værelserne som forhen og sagde: „Hvad om vi nu havde haft nogle Suppe ligesom den første Aften, vi kom her!“ Det var aldrig saa snart sagt, før de stod jo for dem, saa det lod til, som de havde let ved at komme i deres gamle Stilling. Men der var dog den Forskjel, at Skrædderen hans Fad og Ske var af Sølv, men de andre deres var af Træ, og saa kan en nok gjætte sig til, hvordan Forskjel der var paa Føden med, den var jo i Forhold til Delene, som den blev frembaaren i.

Saa blev det Aften. „Nu kan du vaage, Pejer“, siger Skrædderen.

„Det er jeg ikke for“, siger Pejer, „det kan Kræsten vel?“

Ja, han var da heller ikke for det, og saa maatte Skrædderen tage sig det paa. Hen ved Midnatstid kom Prinsesserne, og de var blevne at se til som den første Gang, han saa dem. De to kom med et hæslig stort Stykke Reb i Haanden, men den sorte Prinsesse kom med en Rose. „Er I her nu igjen?“ sagde de til ham.

„Ja, jeg kunde ikke blive fri for dem“, sagde Skrædderen, „og saa fik jeg ogsaa selv Lyst til at se jer endnu en Gang.“

„Da skal de ikke baade noget af det“, sagde de to, „for nu skal de hænges.“

Saa gik den røde først ind og tog fat paa Kræsten. Han tiggede og bad, men der var ingen Naade at faa, hun tog ham i hans Haar, og saa Rebet om Halsen, og hængte ham med det samme. Lige saadan gik det med Pejer, ham gjorde den grønne i Stand. Han bad og tiggede nok saa mindelig, men det hjalp ikke, hængt blev han.

„Skal jeg samme Vej?“ sagde Skrædderen.

„Nej, du skal ikke“, sagde Prinsessen med Rosen i Haanden, „og hvissomensindenstid du kan holde ud, saa kan du frelse os alle tre endnu, men det vil vare i tre Aar og ni Dage, og hvis du kan bie her saa længe, saa har du gjort det ud for os alle tre.“

„Da kan jeg det“, sagde Skrædderen, „om det saa var i ti Aar.“ Dermed var den Sag afgjort, og saa forlod de ham.

Men han saa dem ikke i al den Tid nærere den næstsidste Aften, da kom de og var hvide hveren. Saa kan I tro, der blev en Glæde, og de fortalte ham, at de skulde af Sted derfra hveren om Morgenen. Han var ogsaa retten tornøjet af det der i Slottet, saa det var noget, han hovede at høre. Saa samlede de alt det, de kunde have i deres Lommer af Kostbarheder, og det var ene Guld undtagen en lille Faa Ædelstene, som de ogsaa tog med. Men Skrædderen trak hans ene Stumpe af og bandt for Enden af den, saa havde han der en Pose, som ikke kunde rumme saa lidt, og den fyldte han, saa han nap kunde binde for den.

Morgenen kom, og da de kom ud til Broen, saa var det halve af Solen at se, og over kom de hveren, men hende med Rosen var det endda nær gaaet galt, hun havde nær blevet der, for Broen sprang saa tidlig, at hun slap ned i Vandet. Men Skrædderen var ikke sen med at faa hende trukket op, for det var da hende, han led bedst. Saa rejste han med dem hver til deres Hjem,

og den sidste, der kom hjem, det var hende med Rosen i Haanden. Hun var fra Frankrig, og der havde Trolden jo taget hende. Hvem der blev glad, det var hendes Fader og Moder, da de saa deres Datter igjen, og der blev Storhed, da hende og Skrædderen fik Bojel. Det var rele et bovnt Bojel, og de fik saa mange Retter, at jeg kan ikke huske de halve. Men én kan jeg da mindes: de fik Spegesild i en Træskobund, og den fik jeg noget af, kan jeg vide, for jeg fornemmer Tørsten af det endnu.

Men de andre to Prinsesser kunde slet ikke undvære Skrædderen. Den Gang de fik talt ved deres Forældre, rejste de af til Frankrig, og saa lever de herlig og godt alle fire sammen, for nu var Skrædderen jo bleven Konge, og Dronningen trængte jo for en Stuepige og en Kokkepige, og de to Bestillinger gjorde de ud. De levede saa grov skjønt det sidste jeg talte med dem, og jeg kan snart ikke vide, om de ikke er levende endnu.

---

42. Staalmanden.

For nogle Aar siden var der tre Karle, de var opfødte i én By og havde saadan meget tilovers for hverandre. Den ene af dem hed Hans, og han var den mest kløgtige, men de to andre fik endda et Haandværk lært, idet den ene blev Skrædder, og den anden Skomager. Saa kom Hans til at tjene som Karl i Aalborg, og han fik de andre ud til sig, de tog Arbejde hver ved en Mester, for det var saa fornøjeligt at være sammen paa et Sted. Men det blev ikke ret til Fornøjelse alligevel, for den ene sagde: „Jeg kan aldrig gjøre Arbejde nok for min Mester, og jeg faar saa meget en ussel Kost“, og den anden sagde lige saadan.

Det blev da Enden, at Hans sagde: „I kan lade skrive i jer Vandrebog, og saa vil jeg bilde min Husbond ind, at en af min Familie er død, og snakke godt med Kvindfolkene, at jeg kan faa en god Madpose med mig, saa rømmer vi alle tre.“

Det bliver de saa enige om at sætte i Værk strax, og de rejser, saa længe deres Mad og deres Penge kan vare. Men da alting er sluppet op, kommer de en Aften for en stor Skov, sultne og trætte, og vidste da ikke, hvor de skulde gaa. Saa kravler Hans op i et Træ for om mulig at opdage et Lys. Han ser ogsaa godt nok en Lysning langt henne, og det stiler de da efter. De kom ud af Skoven, og saa kom de igjennem Moser og Moradser og stor Lyng, indtil de endelig naar det Slot, som Lyset kom fra. Der gaar de ind i en Stue, hvor Bordet var dækket til tre Personer, og saa siger de til hverandre: „Det er formodentlig ikke til vi andre, men det faar ikke at hjælpe, vi trænger saa haardt som nogen til at faa en Krumme at styrke os paa.“ Saa tog de det, de kunde spise, og der var Piber og Tobak og Kort, de kunde spille med, saa Tiden gik nok saa fornøjelig.

Da Klokken bliver ti, kommer der en sort Jomfru ind til dem. Idet Hans ser hende, siger han: „Ja, vi har vel forset os med at spise af noget, der ikke var anrettet til os, men vi trængte haardt til en Vederkvægelse.“

„Det gjør ikke noget“, siger hun, „men da I nu har spist her, saa skal I være her i tre Nætter og gjøre et Forsøg paa at frelse os. For vi er tre Prinsesser, der er forgjorte af Trolde, og der skal tre Mandspersoner til at frelse os. Nu skal hver af jer ligge en Nat i et Kammer, hvor Troldene kommer. De kan være haarde nok, men naar I blot tier stille, saa kan de ingen virkelig Fortræd gjøre jer. Klokken elleve

skal I gaa til Sengs, og saa kommer Spøgelset Klokken tolv, men Klokken et rejser det af igjen. Nu maa du helst ligge der i Nat", siger hun til Hans, „for du er vist den mest dristige."

Da hun havde sagt det, rejste hun af igjen, og saa skulde de jo til at tænke paa at til Sengs. Hans kommer ind i dette her Kammer, men de andre kommer ind i en anden Stue, hvor der ingen Fare var. Da Klokken slaar tolv, kommer der tre Ravne ind til ham, og de spørger ham om, hvad han er der efter. Hans svarede ikke, og saa truede de ham hæslig flere Gange med, at dersom han ikke svarede, saa blev han splittet ad inden Dag. Men han tav det hele over, og da Klokken slog, rejste Ravnene af. Nu var den Nats Fare overstaaet.

Om Morgenen spurgte de andre ham jo ud om, hvordan han havde haft det. „Aa, der var slet ingen Fare ved det", siger han, „naar blot en kan tie." De gik og levede godt den Dag, og Klokken ti om Aftenen kom den sorte Jomfru igjen. Da var der blevet nogle hvide Pletter paa hende.

„Det gik jo godt sidste Nat", siger hun til Hans, „nu maa den anden af jer prøve det." Saa blev det da Skomageren, der skulde holde for. „Ja, det vil rigtig nok blive haardere", siger hun, „men der er slet ingen Fare ved det, naar blot du tier stille." Dermed gik hun, og Skomageren kom ind i Kammeret, da Klokken var elleve.

Det gaar som sidste Nat, at der kommer tre Ravne, og de skriger: „Naa, er du her i Aften igjen? da skal du rigtig nok blive splittet ad inden Dag, dersom du ikke siger, hvad du er her efter." De trak Dynen af ham og fløj rundt omkring i Kammeret med den, men ham rørte de ikke, og da Klokken slog et, slap de ved Dynen, der faldt ned uden for hans Seng, og saa for-

svandt de. Men Skomageren havde faaet saadan en Skræk i Livet, at han turde ikke en Gang samle Dynen op, saa den blev liggende til Dag.

Om Morgenen siger Hans: „Hvordan er det, du ligger, og hvordan har du haft det?“

„Ja, jeg véd ikke, hvordan det er gaaet mig“, siger han, „men saadan en Nat har jeg aldrig haft, det véd jeg.“

„Ja, ti stille med det“, siger Hans, „og snak ikke om det til Skrædderen, for saa tør han jo ikke ligge her inde i Nat.“

De gaar den Dag og lever godt som sædvanlig, og om Aftenen kom den sorte Jomfru jo igjen; da var hun helt broget paa Kroppen. „Det gik jo godt“, siger hun. „Ja, der er ingen Fare ved det, naar blot en kan tie. Den tredje Nat vil det jo rigtig nok blive allerhaardest; men lad mig se, du holder Stand“, siger hun til Skrædderen.

Naa, Klokken bliver elleve, og Hans følger med ham der ind og svøber ham godt ind i Dynen. Klokken tolv kom Ravnene, og de siger: „Naa, du er her i Aften igjen! ja, dersom du ikke siger, hvad du er her efter, saa skal du blive splittet ad inden Dag.“ De tager i Dynen, og Skrædderen fulgte med, saa de flyver rundt omkring i Kammeret med ham og svinger med Dynen baade imod Vægge og Døre. Da Klokken bliver et, falder den ned uden for Sengen, og saadan bliver han liggende til Dag.

Om Morgenen, Hans kommer der ind, siger han: „Hvordan er det, du ligger? mon du har tiet stille?“

„Ja, det véd jeg ikke“, siger Skrædderen, „for saadan en Nat har jeg aldrig haft i mine Dage, jeg ved ikke af mig selv at sige.“

Saa lever de godt den Dag igjen, og da det bliver Aften, kommer tre Jomfruer, der var hvide over alt,

ind til dem og siger: „Nu har I gjort det godt, for nu er vi frelste alle tre. Her er et Kongeslot, der var blevet forgjort af Trolde, og vi er tre Prinsesser. Men nu skulde I jo have nogen Belønning, og da vi er tre Prinsesser, og I er tre Mandspersoner, saa kan hver af os tage en af jer til Ægte.“

Hans havde jo haft den letteste Nat, og saa skulde han have den ældste og den grimmeste, men Skrædderen den yngste og smukkeste; det var hende, der havde været inde hos dem de andre Aftener. Det vilde Hans ikke finde sig i, og Enden blev da, at de ikke kunde komme til Rette om at dele dem.

Saa kommer hende, der skulde have haft Hans, og siger: „Ja, saa er her en Kappe, jeg vil give dig, naar du tager den om dig, saa kan du lige ønske dig hen, hvor du vil, i Verden.“ Hende, der skulde have haft Skomageren, hun kommer med en Hat til ham: „Naar du har den paa dit Hoved, og saa drejer den, kan du lige ønske dig saa meget Mandskab, du vil, du kommer aldrig i den Forlegenhed, at du jo saa kan klare dig.“ Saa kommer den tredje Prinsesse hen til Skrædderen og siger: „Her er en Pung med nogle faa Penge i, men du tager aldrig saa tit af den, der er jo lige mange i den.“ Alle de Gaver var de godt tilfredse med, den ene fik Kappen om sig, den anden fik Hatten paa, og den tredje fik Pungen i Lommen.

Saa siger Hans: „Nu kan I andre staa under Kappen ved mig, og saa vil vi flytte.“ Dermed ønskede han dem lige til Hovedstaden Berlin, og saa stod de strax uden for Porten.

De lejede dem nu et Værelse og lod dem klæde op som Prinser, for de havde jo Penge nok. Saa slog de dem ud i Byen og var flotte Herrer, spaserede med Hofdamerne og gjorde mere Opsigt, end Kongen kunde lide. Han ordrer en Del Mandskab til at drive dem

af Byen, men Hans triner ud i Døren med hans Hat og snurrer den lidt rundt og ønsker sig dobbelt saa mange Mandskaber, som de havde. Det var ene Trolde, der kom, nogle havde ét Hoved, og andre havde to tre, og saa blev Kongens Folk forskrækkede og tog hjem igjen.

Saa vilde Kongen se at faa dem væk paa en fiffig Maade, for det var nogle farlige Karle at have i Nærheden, kunde han forstaa. Han stiller et Hofbal an, og der bliver de tre budne med. De møder ogsaa, men de har hverken Kappe eller Hat eller Pung med, for de drømte ingen Fare om. Som de nu sidder der inde, kommer Kongens Datter og gjør et Nik ad Skrædderen, om han havde ikke Lyst til at spasere et Øjeblik ud ad Dyrehaven med hende. Det var han strax færdig til, og saa kommer de ind ad et Lysthus med hverandre, hvor der stod en Seng. Nu skulde han være saa god at gaa i den, saa skulde hun komme, men da han nu springer op i den, saa svup! vender det hele sig om, og han falder ned i en Kjælder. Saa var han fangen der. Prinsessen gaar ind igjen og gjør Tegn ad Skomageren, og han kommer kort sagt ad den samme Fælde. Saa staar Hans for Tur. Han spørger endda efter hans Kammerater, men hun siger, at de spaserer der ude, og saa vilde hun gaa ind efter ham, for det var dog ham, hun vilde helst kjærestes med. Da de kommer i Lysthuset, og han skal til Sengs, saa svup! er han i den samme Fælde.

Nu er de der alle tre, og de havde hverken Kappe eller Hat eller Pung med dem, og de var saa talt nøgne. Men Hans havde en Lommekniv ved sig, og saa byttes de til at staa op paa hverandre og arbejde med den Kniv, indtil det lykkes dem at faa en Sten arbejdet ud. Nok er det, de brækker ud den samme Nat.

Saa siger Hans: „Nu kan vi ikke være bekjendt

at komme til vort forrige Herberg, saadan som vi er komne af Sted, men det er ingen Sag med I andre, for I har lært et Haandværk hver, I kan jo foregive, at I er blevne plyndrede af Skarnsfolk, men det er værre med mig, jeg ved ikke, hvordan jeg skal bære mig te'n. Nu maa vi da helst skilles."

Saa tog de ogsaa Afsked med hverandre, og Hans faar fat paa en stor Rundsel og gaar ud af Byen, for han beslutter, at han vil slaa Folk ihjel nu, hvem han traf. Tæt uden for Byen træffer han en gammel Kjælling, og han begynder at trække hans Slagtræ, nu skulde hun først holde for.

„Hvad fejler du, min bitte Søn?" siger hun.

„Slet ikke andet end Penge", siger han.

„Ja, det tvivlede jeg nok paa", siger hun, „nu kan du gaa med den Sti hen til den Høj, og der er et Hul, som du kan gaa ned i. Saa kommer du ind i en Stue, hvor der staar en Kjedel fuld af Penge paa Bænken for ved Bordenden. Dem maa du tage, og andet maa du ikke komme til. Der sidder rigtig nok en Staalmand ved Bordet og sover, men ham skal du ikke være ræd for, han kommer ikke til dig."

Saa lod Hans hende ogsaa være og satte af med Stien hen til Højen. Det sædede godt nok med Hullet og Kjedelen fuld af Penge. Men saa fik han Øje paa et Fyrtøj, der laa paa Bordet, og det tykte han kunde ogsaa være rart at have ved sig, naar en sært skulde slaa Ild en Gang. Han huskede nok paa Kjælderen endnu. Saa tager han da baade Fyrtøjet og Kjedelen og kommer op af Hullet igjen.

Der stod Kjællingen og sagde: „Saa du det, min bitte Søn, Pengene var der endda. Men du tog vel ikke andre Ting med?"

„Nej, det forstaar sig." Han kunde jo nok forstaa, der maatte være en Ting Dyd ved det Fyrtøj.

Saa gik han en lidt fra hende ned i en Dal, og der satte han sig og tog Fyrtøjet op for at se til det. Det var nu at fornemme paa ligesom et andet Fyrtøj, men da han saa vilde prøve at slaa Ild med det, kommer Staalmanden øjeblikkelig og siger: „Hvad befaler min Herre?"

„Naa, det er saadant et Fyrtøj", tænker han, „ja, det var ikke sært, at jeg maatte ikke komme til det. Aa, jeg befaler dig slet ikke andet, end at du slaar mig den gamle Kjælling ihjel, der gik her oppe paa Brinken."

„Nu skal du have Tak", siger Staalmanden, „hun har i saa mange Aar haft Magten over mig, men nu er det forbi. Det var godt, at du tog det Fyrtøj." Saa rendte han lige hen og slog hende ihjel med et.

Hans havde Sigt efter at komme til Berlin igjen, og han naar ogsaa dertil og lejer sig et Værelse paa Nystand, men forbyder Værten at tale om, at han havde ham i Indkvartering. Om Aftenen i Mørkningen lukker han Slagvinduet op og slaar Ild, og saa kommer Staalmanden til Vinduet og siger: „Hvad befaler min Herre?"

„Aa, slet ikke andet", siger han, „end at du henter mig en Kappe og en Hat og en Pung, som jeg en Gang har forlist her i Byen."

„Jo, det skal jeg strax gjøre", siger Staalmanden. Han henter Sagerne, og det sker i en Haandevending.

Næste Aften slaar han Ild igjen, og saa kommer Staalmanden: „Hvad befaler min Herre?"

„Jeg havde en Gang to Kammerater: en Skrædder og en Skomager, kunde du ikke hente mig de to?"

Jo, det skulde ske øjeblikkelig. Han kommer lige til Vinduet, hvor Skomageren sad og arbejdede, og kastede en Krog i ham, her ud maatte han, og der blev saadan en Angest imellem de andre Skomagere, for de troede, at Fanden havde taget ham og vilde

hente dem ogsaa, nu Begyndelsen var gjort. Da Skomageren nu var skaffet til Veje, kom Staalmanden ogsaa til Skrædderen, hvor han sad og arbejdede, og kastede sin Krog i ham. Goden Skrædder maatte her ud, og det øjeblikkelig, og der blev saadan en Angest paa de andre Skræddere, de frygtede, at den Gamle vilde komme og hente dem ogsaa, siden han havde været der at hente den første. Men det blev ved Forskrækkelsen.

Nu var de her tre Karle da atter sammen, og de havde deres Kappe og deres Hat og deres Pung, saa de begynder nu at komme til Hes igjen. Om Aftenen slaar Hans Ild, og strax kommer Staalmanden: „Hvad befaler min Herre?“

„Aa, slet ikke andet, end om du kunde hente mig Prinsessen i Aften, hun har en Gang spillet mig et slemt Puds, og jeg kunde have Lyst til at faa talt med hende.“

Han hentede hende strax, og saa siger Hans: „Du kunde vel opholde dig lidt og bære hende hjem igjen?“ Det gjorde han ogsaa.

Om Morgenen blev der saadan en Forskrækkelse paa Slottet, for Prinsessen foregav for hendes Fader, at hun havde været henne i Nat, og det stod ligesom dunkelt for hende, at hun havde været i Mands Værge, og det kom hende for, som hun havde set tre Personer, men om det var blot en Drøm, kunde hun dog ikke komme paa det rene med.

Saa kom de i Tanker om de tre Fyre, der var faldne ned i Fælden, og skulde hen og se efter dem. Jo, deres Formodninger sædede godt nok, Fyrene var væk. Nu gjaldt det om at faa opspurgt, hvor de tre Personer var. Saa finder de paa om Aftenen at binde en Pose paa hendes Ryg med Ærter i, og der skulde være et lille Hul paa Posen, saa Ærterne kunde løbe

ud, for dersom hun skulde blive hentet tiere, saa kunde de slage hende til den Plads, hvor hun var.

Ud paa Natten slog Hans Ild og befalede Staalmanden at hente Prinsessen til ham igjen. Da hun kom, sagde Staalmanden: „I Aften er der Kixer ved det, for der er en Pose paa hendes Ryg med Ærter i, og de er draasede ud hele Vejen.“

„Ja, saa faar du flytte nogle af dem, imens hun er her“, siger Hans, „og saa bære hende hjem igjen.“

Da Kongen kom ind til Prinsessen næste Morgen, fortalte hun jo, at hun vist nok havde været af Sted igjen, men da han og hans Folk kom ud for at se efter Ærterne og faa opdaget, hvor hun havde været henne, da var der snart Ærter for enhver sin Dør i hele Berlin. Dem kunde det da ikke hjælpe med, de var for slemme til at trimle, og saa binder de en Pose paa hende med Gryn i den Aften, de maatte da ikke saadan kunne trimle væk.

Om Natten slaar Hans Ild, og saa kommer Staalmanden: „Hvad befaler min Herre?“ — „Jeg vilde gjærne have dig til at hente mig Prinsessen i Aften igjen.“

Det sker, og Staalmanden underretter ham om, at hun i Aften har en Pose paa sig med Gryn i, saa en kunde slage hende der til. „Ja, dem kan du vel gaa og flytte, den Stund hun er her“, siger Hans, „og saa kan du bære hende hjem igjen.“

Om Morgenen skulde de ud og se efter Grynene, men da var der Gryn over hele Berlin.

Nu var Hans og hans Kammerater ikke saa meget angest af sig, og de giver dem til at spasere omkring i Byen igjen. Paa den Maade bliver det opdaget, hvor de boede. Saa prøvede Kongen nok en Gang paa at ville have dem fordrevet ved Krigsmagt, og han fik en anden Konges Hjælpetropper i Ledtog med

hans egne. Men det var det samme som før, Skomageren gik ud med hans Hat og ønskede sig dobbelt saa mange Mandskaber, som Kongen havde. Det var jo af dette her Troldparti, nogle havde to Hoveder, og andre havde tre, og da Soldaterne saa dem, prøvede de aldrig paa at slaas, men vendte lige om og fægtede med Hælene.

Imidlertid lægger Konge Mærke til, at Prinsessen er frugtsommelig, og da han var vis paa, at Hans var Skyld i det, saa gaar han godvillig hen til ham og siger, at han maa faa hans Datter og Kongeriget. „For eftersom du har Mandskab, saa er du bedre til at være Konge end mig."

Saa er Hans Konge. Men en Aften kommer Staalmanden af sig selv og siger til ham: „Nu har jeg gjort dig saa mange Tjenester, nu kan du vel gjøre mig en?"

„Ja, det vil jeg, om jeg kan", siger Hans, „men hvad er det, jeg skal gjøre?"

„Du skal lige tage din Sabel og hugge mit Hoved af og saa være snar til at snappe det og sætte det til igjen, men vende Ansigtet tilbage."

„Det kan jeg ikke gjøre."

„Jo, det kan du nok, for jeg er ingen virkelig Staalmand, jeg er et Menneske lige saa godt som du."

Saa vilde Hans ogsaa prøve det. Han trækker Sabelen og hugger haardt til, te Hovedet flyver langt hen; men han er saa hurtig, som han kan, og snapper Hovedet, som han sætter til igjen med Ansigtet tilbage. Saa stod der den dejligste Prins, en kunde se. „Nu skal du have Tak", siger Prinsen, „for hvad du der gjorde; nu kan jeg komme hjem og blive Konge ligesaa godt som du, for det var mine tre Søstre, som du og Skrædderen og Skomageren frelste, og vi var alle sammen blevne forgjorte af en Troldkjælling. Det var

hende, du fik mig til at slaa ihjel, da du havde taget Fyrtøjet, og da fik jeg Magt over hende." Dermed rejste Prinsen, som havde været Staalmand, hjem til hans Kongerige, og saa skjænkede Hans Kammeraterne saa meget, at de hver fik et Grevskab at leve af. Derefter rejste de hen og bejlede til Prinsesserne, for nu kunde de godt enes om, at Hans skulde have den yngste og den kjønneste. De fik dem, og saa lever de godt hvert Par især.*)

---

43. Den lille røde Trold.

Der var en fattig Dreng, som var kommen ud at tjene hos nogle rige Folk for Hyrde, og der havde han det saa ondt, for han skulde op og ud med Faarene hver Morgen, før Solen kom. Saa hænder det sig en Gang, han bliver jaget op hele to Timer før Dag, og kommer jo ud paa Marken, imens det endnu var mørkt,

*) Her har vi et Exempel af de mange paa, hvorledes to forskjellige Æventyr kan blive koblede sammen og komme til at udgjøre et Hele, der tager sig ret godt ud. Ved fortsat Indvævning kan et Æventyr saaledes i Tidens Løb komme til at indeslutte mange fremmede Elementer, og Ophavsmændene dertil er de Fortællere, der har hørt mange Æventyr og haft saa megen Opfindsomhedsevne, at de af deres rige Forraad har kunnet knytte det sammen, der nogenlunde kunde enes. Sjældnere er det sket, at saadanne Tilsætninger er komne i Steden for noget, der er gaaet i Glemsel af Fortællerne. Dermed skal den Antagelse dog ikke være helt udelukket, at visse Æventyræmner endog fra gammel Tid har været sammenhobede; thi der synes ogsaa herfor at være Beviser nok i mit indsamlede Materiale.

at da kommer der en fin Herre til ham og siger, om han havde ikke Lyst til at tjene nogle Penge ved ham; naar han vilde gjøre ham en lille Tjeneste, skulde han betale ham godt for det. Drengen sagde jo, han vilde godt det, for han fik jo aldrig en Skilling ellers hverken til Givens eller paa andre Maader, og saa tager Manden ham med ud i en Skov, hvor der laa en stor Bakke, og da de kommer op paa den, ser Drengen et lille Hul ned i Jorden. Der skulde han kravle ned igjennem, og naar han saa kom ned til Bjærgmanden, skulde han tage det, der laa paa Bordet, og komme med.

Drengen gaar ogsaa ned igjennem Hullet og kommer ned ad en Stue, hvor Bjærgmanden laa og sov, for han sov altid, til Solen stod op; men paa Bordenden laa der en stor Bog. Den var det, han skulde hente, og han tog den ogsaa, men nu var han jo nysgjerrig, som saadanne Klører altid er, og lukker Bogen op for at ville se i den. Lige paa Minutten staar der en lille rød Trold for ved ham og siger: „Hvad befaler min Herre?“

„Ja, kan jeg faa alt det, som jeg befaler, saa befaler jeg meget“, siger Drengen, „saa kommanderer jeg dig til for det første at skaffe mig op af dette her Hul.“

Aldrig saa snart han havde Ordene ude af hans Mund, saa var han ogsaa oppe paa Bjærget. Der stod Herren jo og ventede efter ham. Han bad om at faa Bogen, for han kunde jo se, at Drengen havde faaet den. Men saadan en Skat var Fyren endda klog nok til ikke at skille sig godvillig ved, han slaar op i den og befaler den lille røde Trold, som strax var paa Pletten, at føre ham til en By, som han navngav ham, og som laa mange Mil derfra, saa kunde den fine Herre tage æbag, for Trolden fløj af med Drengen øjeblikkelig.

Da han nu var kommen der, tog han ind i den bedste og villeste Gjæstgivergaard, der var i Byen, og spillede nu den store Mand, for han vidste, at den lille Trold kunde skaffe ham Penge, naar han manglede, og saa brød han sig ikke om, hvad det kostede.

Saa en Aften kommer der en Herre ind til Drengen for at besøge ham, og det kommer i Snak, at der boede en Greve i denne her samme By, som havde saa meget en dejlig Datter.

„Hun er da vel forlovet?“ siger Drengen.

„Nej, hun er ikke“, siger den fremmede, „hun sidder inde i et Jomfrubur, og der kommer aldrig et Karlmenneske til hende. Der er nemlig blevet spaaet af en Gang, at hun skulde blive gift med en fattig Hyrde, og den Snak kunde hendes Fader paa ingen Maade lide at høre, langt mindre kunde han taale at se, at Spaadommen skulde gaa i Opfyldelse, og derfor har han indespærret hende saadan.

Da den fremmede Herre var gaaet, kom Drengen til at tænke noget paa, hvad han der havde hørt, han vidste jo, at han var kun en fattig Hyrdedreng, og det kunde nok være muligt, at Spaadommen kunde sigte til ham; om den kunde gaa i Opfyldelse, vilde det da ikke være saa galt. „Hvem der havde endda haft hende her“, siger han til sig selv, „men jeg maa have min lille Trold til at hjælpe mig.“

Saa tager han jo Bogen og lukker den op, og strax var Trolden paa Pletten.

„Hvad har min Herre at befale?“ siger han.

„Du skal hente mig Grevens Datter her hen i Aften!“ og øjeblikkelig render Trolden hen til Taarnet efter Jomfruen. Det varer jo ikke svar længe, inden han kommer med hende, og da Drengen havde rigtig set, hvor skjøn hun var, tog han et Kys ved hende. Det var nu midt om Natten, og hun sov det hele over,

baade da Trolden hentede hende og bragte hende tilbage. Men om Morgenen, da hun vaagnede, fortalte hun en af de Fruer, der skulde sidde og passe paa hende, at hun havde haft saadan en underlig Drøm i Nat, hun syntes, at der kom et lille rødt Menneske og førte hende med sig hen til et Karlfolk, der tog et Kys ved hende.

Fruen gaar strax ned og fortæller Greven det, og han blev ikke saa lidt forskrækket. Saadan nogle Drømme kunde han ikke lide, sagde han, og nu skulde alle Fruerne vaage ved Datteren næste Nat for at se, om den Drøm havde mere at betyde end det samme.

Karlen blev hægen for at faa Jomfruen hentet hen til sig igjen Natten efter, og han kalder paa Trolden og lader ham løbe efter hende. Han tog hende jo lige op af Sengen, som hun laa og sov, og rendte med hende hjem til hans Herre. Men Fruerne, der sad og vaagede ved Sengen, de saa, han kom, og den ældste var snarraadig nok til at rende bag efter for at se, hvor Jomfruen blev af. Hun fulgte dem lige til Porten, hvor Trolden rendte ind, og saa tog hun et Stykke Kride af hendes Lomme og skrev et Kors paa Portdøren for at kunne kjende næste Morgen, hvor det var. Men Trolden agtede, hvad hun gjorde, og da han havde faaet Pigen leveret tilbage i Taarnet, tog han ogsaa et Stykke Kride og tegnede Hofdamerne af paa Portdøren, men Korset tørrede han ud, og saa gik han rundt omkring i hele Byen og tegnede Hofdamer af paa alle Portene.

Om Morgenen havde Grevedatteren jo drømt igjen, og nu kunde den gamle Frue fortælle, hvordan det havde sig med den Drøm. Der var kommet en lille rød Skikkelse og havde taget Jomfruen op af Sengen, imens hun laa og sov sødt, saadan berettede hun Greven. Saa havde Fruen rendt bag efter og skrevet et Kors

med Kride paa den Port, hvor han løb ind, og derpaa kunde de nu ved Dag kjende Stedet.

Naa, saa skulde Greven og hans Kone og hele Hoffet da ud at se efter Korset, men det var intet Steds at finde, derimod var der Hofdamer nok, for de var tegnede af paa alle Byens Porte. Saa maatte de gaa skamfulde hjem.

Men den gamle Frue vilde ikke saadan holdes for Nar med hendes gode Vilje, hun var nu heller ikke saa bagavet til at finde paa, for hun kommer i Tanker om at sy en lille Lærredspose den samme Dag, og den fyldte hun med Sand, men skar et lille Hul i den forneden, saa at Sandet kunde draase ud. Nu skulde den jo bindes paa Ryggen af Frøkenen, og naar hun saa rejste af, vilde Sandet tage til at løbe, og de maatte da absolut kunne finde hende. Altsaa lægger hun sig til Sengs med Posen, og Hofdamerne sidder og vaager.

Da det blev nu retten Nat, lukker Karlen hans Bog op, og saa indfinder Trolden sig øjeblikkelig og siger: „Hvad befaler min Herre?“

„Du skal hente mig Grevens Datter i Nat igjen“, siger han, og saa render Trolden.

Da han nu tog hende op af Sengen, kommer Sandet til at løbe, og det bliver ved at draase ned hele Tiden, til de naaede Porten. Det gav han ingen Gav paa, og næste Morgen, Greven kom op, kunde han jo let se, hvor hans Datter havde været, for han behøvede blot at følge Sporet, og saa bliver Karlen uden videre arresteret. Der bliver gjort kort Proces med ham, og Greven var saa vred, at han dømmer ham til at skulle halshugges.

Dagen kom, at Henrettelsen skulde gaa for sig, og Karlen blev jo ført ud til Retterstedet. Lige før han skulde have Hovedet lagt ned paa Blokken, bad han, om han maatte ikke lige læse et Par Ord i en

Bog, han havde ved sig. De troede jo, det var en Bønnebog eller saadan noget, han vilde læse i, og hans Begjæring bliver ham da bevilget. Men saa snart han fik Bogen aabnet, blev der noget andet ved det. Den lille røde Trold kom og sagde: „Hvad befaler min Herre?“

„Tag mig Bøddelknægten der ved Vingebenet og vis ham, hvor højt Ørnen kan flyve!“

Saa greb Trolden ham og fløj saa langt op i Skyerne, at de begge kun var at se til som smaa Prikker. Da han nu lod ham falde ned mod Jorden, slog han sig saadan i Stumper og Stykker, at de kunde ikke have samlet ham op i hele fjorten Dage. Den Gang Greven og de andre saa det, blev de rædde for, at der skulde gjøres lige saadan ved dem, og saadan en Himmelfløvt var just ikke efter deres Sind. Greven stræber altsaa at komme hen til Drengen og sige, at nu maatte han godt faa hans Datter, naar han vilde blot spare hans Liv. Det gik Drengen ind paa, og saa kom Grevens Datter dog til at holde Bryllup med en fattig Hyrdedreng, som der var spaaet hende, og de lever godt med hverandre den Dag i Dag er.

---

44. Rig' Per Kræmmer og Fattig' Povl Smed.

Der var to Drenge, der var Hyrder sammen, den ene hed Per og den anden hed Povl. Som de saa sad en Dag ved en Høj, kom der i det samme en stor Drift Stude forbi, for der gik saadan en Drivevej om ved Højen. Saa siger Per: „Hvem der havde haft saadan en Drift Stude.“

„Hvad skulde en med dem til? siger Povl, „nej, da kan det endda være det samme“.

„Jo“, siger han Per, „det var rart, for saa kunde en komme til at handle og have noget imellem Hænderne, ilag en var ung.“

„Aa, Skam med det“, siger Povl, „te en har intet, imens en er ung, naar en blot kunde have faaet noget, naar en blev gammel, det var mere om at gjøre.“

„Da bryder jeg mig ikke om det“, siger Per, „for naar en bliver gammel, saa er en ikke regnet alligevel, saa kan det være det samme, enten en har noget eller ikke.“

I det samme kommer der en bitte Mand op af Højen med en rød Lue paa, og han giver Per en Pung med en Skilling i. „Det er en Lykkeskilling“, siger han, „og du skal passe paa, at du ikke faar den af Pungen nogen Sinde.“ Saa vender han sig til Povl og siger, at han skal lære et Haandværk, naar han bliver stor. Saa gik den lille Mand igjen ind i Højen, og det blev jo ikke til mere med deres Snak om den Ting.

Per kunde tælle saa mange Penge ud af hans Pung, som han vilde, og han gav sig jo knap efter til at handle og havde Lykken med sig, saa han tjente godt ved Handelen og blev omsider til en stor Handelskarl; han tog ad æ Sønden baade med Stude og Svin og Heste og alting og fik nu Navn af Rig' Per Kræmmer. Til sidst kjøbte han en hel Herregaard og lagde et stort Aalefiskeri an i et Vand, der gik forbi. Han blev jo da ogsaa gift, men Børn havde de ingen af, og saa slog han sig til sidst til Svir og Sværm, han drak og tumlede og spillede, saa det var hæsligt.

Povl derimod blev ved at være i ringe Stand. Han kom til at lære ved en Smed og fik saa Navn af Fattig' Povl Smed, for fattig var han, og da han blev gift, fik de mange Børn, som han havde ondt ved at forsørge.

Naa, Per han handlede i mange Aar, men spille og drikke det gjorde han hver Aften og som Tid Dagen med. Det var en tung Tid for hans Kone, og da hun nok kunde forstaa, at det kunde ikke slaa til for bestandig, saadan som han drak og spillede, saa samlede hun fire hundrede Specier sammen og gik med dem ned til Aalegaarden. Der laa en stor Eg, hvor der var en Spolt hugget ind paa et raaddent Sted, og den tager hun ud og gjør saa megen Huling, at hun kunde gjemme Pengene der inde. Saa slaar hun Spolten for igjen og gjør det da saa forsvarlig, at den ikke af sig selv skulde gaa fra.

Imidlertid dør Konen en Tid efter, og hun faar ikke aabenbaret, hvor hun havde gjemt de Penge, saa hendes Mand vidste ikke noget af dem at sige.

Han spiller jo og drikker, som han plejer, hver Aften, og der var nok til at holde ham ved Selskab, Huset vrimlede af Svirebrødre hver eneste Dag. Saa en Aften, han var retten svirende, saa ryster han Pungen, te Lykkeskillingen faldt ud af den, og saa kastede han den hen i en Krog. Næste Morgen var Skillingen ikke til at finde nogen Steder, og saa vendte Lykken sig for ham. Alt hvad han foretog sig, det mislykkedes, og Handelen tabte han svært ved. Mere og mere gik det tilbage, og til sidst skulde den store Gaard sælges, han i hans Velmagts Dage havde kjøbt sig, og alt det hele, som han ejede og havde, Rub og Stub, for at Gjælden kunde blive dækket. Nu vidste han ingen andre Raad end at gaa ud ad Landet og bede Godtfolk om Almisse.

Gaarden, han havde haft, laa i Nærheden af Fjorden, og saa traf det sig, at der lige efter blev saadan en Flode i Engene, ved det Fjorden blev saa stor, og saa gik den op og splittede Aalefiskeriet ad, og Træet, som det var lavet af, det flød bort i Strømmen. Saa hører

de en Dag til Fattig' Povl Smeds, at der kom en Røst nede fra Fjorden, som sagde:

„Nu rejser Lykken fra Rig' Per Kræmmer til Fattig' Povl Smed.“

Povl faar da at se, at der nede ved Fjorden er flydt et Stykke Træ op, som var svært nok til, at han kunde faa en god Amboltstok af det, naar det blev savet i Stykker, og da det laa tæt ved hans Bolig, saa faar han Træet slæbt hjem til Smedjen.

Imidlertid kommer Per Kræmmer som Tigger i Nærheden af det Sted, hvor Povl boede, og saa kom han i Tanker om at ville der ind for at høre, om han kunde ikke blive der om Natten.

„Hm“, siger Povl Smed, „hvordan kan det være, at du kommer nu og vil besøge mig? du har endda drevet her om ved med dine Høveder saa mange Gange; da skulde du have kommet her ind og set til mig, for vi er da gammel kjendt.“

Ja, det kunde han jo ikke sige noget til, han havde ikke haft Tid og saadan noget, hvad han kunde nu finde paa.

Men han kunde jo da godt blive der om Natten, „du faar at gaa ind, den Stund jeg faar det Stykke Træ savet i Stykker, jeg her er ved, saa skal jeg komme ind og snakke med dig.“

Nej, han kunde da godt blive der ude ved dem, det fagede ikke saa stort for ham.

Saa vilde Saven ikke bide, der var noget inde i Træet, tykte de, og Povl tager da en Øxe og vil slaa den Kile ud med. Men saa vælter der jo saadan en Hejre af Sølvpenge ud. Per Kræmmer staar nu og ser paa dem, og saa siger han, at det lignede meget et Stykke Træ, han havde haft i hans Aalegaard, og den Kile kunde han ogsaa huske var sat ind, for det der var saadan et raaddent Sted ind i Egen. Saa spørger

de ham ad, hvordan det var med de Penge. Ja, dem havde hans Kone vist sat der ind, for hun gik saa tit der ned, men han vidste det jo ikke for bestemt. Saa vilde Povl Smed, at han skulde have haft nogle af dem, men det sagde Per Kræmmer nej til, han vilde slet ingen Penge have. Povl Smed kom dem saa i en Pose og sagde endda: „Jo vist skal du have dem, for det er naturligvis dine;“ men han sagde nej, „jeg vil saa mænd ikke have Pengene, det er jo gaaet, ligesom vi snakkede om ved Højen; nu har jeg haft noget, ilag jeg var ung, nu bryder jeg mig ikke om mere.“

„Ja, nu kan du jo følge med ind“, siger Povl.

Saa fortæller han hans Kone, hvad de havde fundet, og her var nu de fire hundrede Specier, og det var Pers, men han vilde ikke have dem. „Da vil vi saa mænd heller ikke have dem“, siger Konen, og saa bliver de enige om at tilbyde ham hans Livsophold for bestandig. Heller ikke det vilde han tage imod, han var ikke bedre værd end at gaa om og tigge, saa længe han levede, sagde han; men han vilde da nok blive ved dem et Par Dage.

Saa gik han der, og de var saa gode ved ham, som de kunde være i deres smaa Omstændigheder.

Saa træffer det sig, at de skulde til at bage i samme Godlag, og da han nu ikke vilde have Pengene, finder Konen paa at komme dem i en Kage, og den bager hun jo med de andre. Den Gang han vilde nu te'n, saa gav hun ham den. Han vilde ikke vel have taget imod den, men hun blev ved at sige, at han skulde i det mindste have en Kage, der var nys bagt, med sig paa Vejen.

Men Per gik ikke længere end om til deres Nabos med den. Der gaar han ind og siger, om de vilde ikke have den Kage, det var en, de havde givet ham til Povl Smeds. Nej, de vilde ikke have hans Kage, men de

skulde have den, for den var for tung at bære for ham, sagde han. Saa kjøbte de den af ham.

Da han var gaaet, siger Konen: „Det Brød er baget for lidt, det er saa tungt; vi laante et omme til Povl Smeds den anden Dag, ellers kunde vi nu have betalt det tilbage med dette her.“

„Ja, da kan de ikke være led ved at tage deres eget Brød igjen“, siger Manden, „gaa du hen og vej det.“

Saa vejede det alligesom den Kage, de havde laant, og hun rejser da af derom med den.

Saa siger Povl Smeds Kone, da hun saa den: „Aa, Herre Gud, beholdt han den ikke?“ og hun render lige ud ad Smedjen til Povl og fortæller, at deres Nabokone var kommen med Kagen igjen, som Per fik, hvad de skulde nu gjøre ved den? „Ja, det er der jo intet at gjøre ved“, siger han. Saa beholdt de jo Kagen og Pengene, og nu udvidede Povl Smedeprofessionen, saa han blev snart en holden Mand, og omsider blev han lige saa rig, som Per Kræmmer havde været. Men ham fandt de kort efter død paa Vejen med Posen paa Nakken og Staven i Haand. Saadan gik det til, at Povl Smed fik Rigdommen i hans Alderdom, som Per Kræmmer havde i hans unge Dage, og det var jo netop efter hver sit Ønske.

---

45. Lykkens Flytte.

Der var en Gang to Drenge, der gik og passede Kreaturer sammen. Saa kjender vi det jo nok med Drengene, de snakker op om mange Ting og jævner meget med hverandre, naar de kommer sammen. De her to snakkede om en Dag, at det var skjønt at være

rig, men den ene vilde helst være det, imens han var ung, og den anden tykte, at det var bedst at være rig, naar en blev gammel, da var det om at gjøre, at en kunde have det godt. Ham, der helst vilde være rig i Ungdommen, han hed Jakob, og ham kommer det saadan til at florere for, det var da helt urimeligt, saadant et Held han havde med sig. Saa bliver han endelig gift og faar en stor Gaard omme i Tyland. Den anden Dreng derimod gik det ikke saa heldig for. Han hed Per, og han lærer at blive Smed, men i hvor meget han sled og asede, kunde han dog ikke ernære sig. Omsider bliver han da gift og har et lille Sted i Nørre-Nissum.

Naa, Jakob bliver rigere og rigere en Tidlang, og han bliver saa noget ved Alder. Da kommer der en Nat en Røst ved Vinduerne og siger: „Nu flytter jeg!“ Han rejser sig op i Sengen, men kan ingen Ting se. Næste Nat kommer den samme Røst igjen og siger: „Nu flytter jeg!“ Jakob springer saa af Sengen, for han vil endda se, hvem det er, men der er ikke noget at opdage. Saa gaar han Dagen efter og tænker ved sig selv: „Skulde den nu komme her i Nat igjen, vil jeg endda spørge den: hvor flytter du ad?“

Det sker godt nok, at Røsten kommer den tredje Nat og siger: „Nu flytter jeg!“ — „Hvor flytter du ad?“ siger Jakob.

„Jeg flytter over til den fattige Per Smed i Nørre-Nissum.“

Efter den Tid fornemmer Jakob nok, at hans Middel begynder at svinde lidt om lidt, af og til. Saa har han fire hundrede Specier i Sølvpenge, som ingen vidste af, og dem tykte han endda, han vilde have gjemt, for at de ikke skulde gaa deres Vej ogsaa. Saa hugger han dem ind i hans Bindepæl, der stod midt i Gaarden. „Dem vil jeg tage til, naar alle andre Ting

er rejste deres Vej", tænker han, „saa har jeg da dem at leve af en Tid." Da nu saadan det ene Stykke var gaaet efter det andet, sætter det en Gang Vandet op af Fjorden, og det gaar helt op i Jakob hans Gaard og skyller Bindepælen væk. Den flyder saa over Fjorden til Nissum Land, men det véd han jo ikke af.

Ved den Tid var Per Smed bleven saa vel ved det, at han var bleven kjørende og havde faaet sig en lille Gaard. Saa vil han kjøre ned til Fjorden en Dag og hente sig noget Ræ at have og strø med. Da ligger dette her Stykke Slude, den Bindepæl, der havde staaet i Jakobs Gaard, der nede imellem Tangen, og han tykkes, det er saadan et passende Stykke at sætte hans Ambolt paa, for han smedede da noget endnu, og saa tager han den med sig hjem. Imidlertid var Jakobs Gaard ogsaa skreden, og han bliver saa fattig, at han skal til at gaa om og tigge.

Saa vil han over at have set til Per Smed, de havde været saa godt kjendt som Drenge, og han kunde huske, hvad de havde snakket om. Saa er han jo ogsaa ret saa velkommen, som om det havde været hans egen Broder, og han er der i flere Dage. Nu skulde han jo omkring, og Per lader ham se alt, hvad han har, saadan i Gaarden og i Marken. Saa kommer de ogsaa ad Smedjen, og der faar Jakob Øje paa Amboltstokken, han kunde strax kjende, at det var Bindepælen fra hans gamle Gaard.

„Se ikkuns der", siger han, „nu kan jeg ret forstaa, at vore Ønsker er gaaede i Opfyldelse; du husker jo nok, hvad vi som Drenge snakkede saa meget om."

„Hvordan det?" siger Per.

„Jo, se nu, der staar det Stykke Træ, det har saa mænd været Bindepæl i min Gaard ovre i Tyland."

„Kan det ogsaa være rimeligt?" siger Per.

„Ja, det er sandt, for der er fire hundrede Specier i den, og nu skal du selv faa det at se.“

Saa tager de Ambolten af Stokken, og han tager Spundset ud. Da finder de ogsaa godt nok de fire hundrede. Saa vil Per Smed jo, han skal have hans Penge.

„Nej“, siger Jakob, „det kan aldrig hjælpe, du skal jo have det alligevel, kan jeg nok skjønne.“

Nu er der ingen Raad til, at han kan faa ham til at tage Pengene, og da de bager lige i de Dage, da Jakob er der, saa lægger de de fire hundrede Specier i en Sigtekage og bager dem sammen med den. Da han nu vil derfra og længere hen, saa vil de give ham den at leve af under Vejs.

Han faar den, men da han tykker, den er saa tung at bære paa, gaar han om til Nabogaarden og spørger, om de ikke vil kjøbe en Kage af ham, Per Smed havde givet ham den, og han kunde saa mænd ikke orke at bære den. Om det var et Finbrød? siger de. Ja, det var saa. Ja, de havde laant et Finbrød til Per Smeds, dersom dette her kunde passe med Vægten, saa var deres eget Brød det bedste at betale med igjen. Saa kjøber de Kagen af ham, og Per Smed fik hans Brød tilbage med de fire Hundrede i. Rigdom vilde nu holde sig til ham, og Armod til Jakob, der var intet at se efter*).

---

*) Denne Variant af det nærmest foregaaende Æventyr indeholder om just ikke meget forskjelligt derfra, saa dog nogle Ejendommeligheder, der gjorde, at jeg tog den med, og det saa meget mere, som den kun tog ringe Plads op. Lykkens Optræden som Personlighed er i den foregaaende Opskrift kun antydet, men her fuldt udviklet. Hele Fortællingens Gang i denne sidste passer ogsaa strængt dertil.

46. De lange Næser.

Der var to Herremænd, der boede Naboer sammen, den ene var rig, og den anden var fattig; men de havde et Barn hver, den rige nemlig en Datter, og den fattige en Søn. Da Børnene blev voxne, blev den fattige Herremand syg og laa for Døden.

Saa kalder han sin Søn ind til sig og siger: „Ja, nu skal jeg nok snart rejse af, Midler og Gode har jeg ikke noget af at efterlade dig; men dersom du vil grave ned under det store Æbletræ ude i Haven, saa vil du der finde en Skat, som nok skal slaa til, naar du vil bruge den ret.“

Da nu hans Fader var død og begravet, vilde Sønnen jo ud at lede efter Skatten, og han finder ogsaa et lille Skrin under Træet. Da han faar det aabnet, ligger dér en Pung i med en stor kjøn Guldskilling, og i Skrinet finder han tillige et gammelt Bælte, som ikke saa ud til at være brugeligt til nogen Ting, og dernæst er der ogsaa i samme Skrin et Horn som til at blæse i.

Det Horn prøver han først, og da han nu blæser i det, samles der saadan en Hær af Krigsfolk i hans Gaard, at han blev næsten ræd for dem. Saa kommer han i Tanker om at ville blæse i den anden Ende, og da han gjør det, bliver de henne igjen hver én. Det var jo morsomt nok med det Horn, tykte han; men han indsaa ikke, hvordan der skulde kunne blive Brug for det, og saa regnede han det jo ikke mer end det samme. Skillingen derimod kunde han jo dog have nogen Nytte af, og eftersom Fattigdommen var, var den da heller ikke til at holde paa. Altsaa giver han den knappelig ud, men da han vil lige til at fornemme til den tomme Pung, saa er der jo én igjen. Saadan blev det ved, i hvor mange Skillinger han tog af den

Pung, var der stadig en tilbage. Ja, den Pung var der baade Nytte og Fornøjelse ved.

Nu havde denne her Herremandssøn al Tid haft et godt Øje til Datteren paa den anden Herregaard; men hun regnede ikke ham, ved det han var saa fattig. Tid efter anden bliver hun opmærksom paa de gamle kjønne Guldskillinger, der var komne i Omløb i Egnen, og alle de Folk, hun spurgte om det, de sagde, at de havde faaet dem af denne her fattige Herremand. Saa en Gang, han kommer derover, spørger hun ham om, hvor han fik alle de kjønne Guldskillinger fra. Ja, han fortæller hende ogsaa strax, at han havde en Pung, der var saadan indrettet, at der altid var en Skilling i den, ihvor mange han gav ud. Saa vilde hun jo gjærne have den Pung af ham. Men den vilde han ikke af med, undtagen hun vilde love at have ham til Mand, for saa vilde han give hende den i Fæstensgave. Ja, saa lover hun ham det baade fuldt og fast, og han giver hende Pungen, men da hun havde faaet den i Hænder, lagde hun den i sit Skatol, lukkede for det og sagde: „Nu maa du have en god Dag, nu kan du gaa ad Døren, for jeg vil ikke have med dig at gjøre.“ Han vil jo gjøre sin Paastand gjældende; men til sidst bliver hun vred og lader ham sætte ud ved sine Tjenere.

Dagen efter kommer han i Tanker om, at han vil op og snakke med hende igjen om det. Da hun ser, han kommer ude paa Vejen, sender hun et Par Stykker af sine Tjenere ud for at passe paa, han skulde ikke komme ind i Gaarden, for hun vilde ikke vide af hans Vrøvl at sige, sagde hun.

Da han mærker, der er sat Vagt i Vejen for ham, kommer han i Tanker om sit Horn, nu kunde det være gandelig, tykte han. Saa tager han det op og blæser i det. Strax kommer den ene Krigsmand frem efter den anden, og da Vagten ser den store Krigsmagt,

der rykker imod den, saa bliver den naturligvis forskrækket og render sin Vej. Nu kunde han uden Hinder gaa ind til hende.

Hun spørger ham strax ad, hvordan det var gaaet til, og hvor han havde faaet den store Krigsmagt fra. Ja, han fortæller hende ogsaa, at han havde et Horn, og naar han blæste i det, kom der saa mange Krigsfolk, som han vilde have. Hun tykte, det var et rart Horn, og vilde gjærne have det af ham. Nej, det Horn var altfor gjævt med ham til saadan at give hen, men da hun saa siger, at hun vilde have ham, naar han vilde give hende det, saa var han heller ikke klogere end at fly hende det som Fæstensgave. Men det gik jo lige saadan med Hornet som med Pungen, hun lagde det ind i sit Skatol, slog Laas for det og sagde, at nu vilde hun give ham en god Dag, og nu maatte han helst se at forføje sig bort snarest mulig, for hun vilde hverken eje eller have ham.

Der gaar nu en Tid hen, men saa vilde han da op at snakke med hende endnu en Gang, for nu var han bleven klog af, at det gamle Bælte havde den gode Egenskab, at naar en spændte det om sig, saa blev en usynlig. Saa gaar han altsaa en Dag og tager Bæltet med sig. Da hun ser, han kommer ude paa Vejen, blæser hun strax i Hornet og samler en forsvarlig Krigsstyrke uden for Døren, den skulde passe paa at holde ham ude. Men han spænder jo Bæltet om sig, og saa kunde han trygt gaa ind, de saa ham slet ikke.

Da han kommer inden for, spændte han Bæltet af, og nu kunde hun da se, hun havde ham lige godt. Saa er hun jo helt forbavset over det og spørger ham om, hvordan det var gaaet til, at han saadan kunde komme ind. Ja, han fortæller hende det strax, den sølle Hjappe! Nu vilde hun gjærne have Bæltet

ogsaa og var helt syg for at faa det listet fra ham. Men til Slutning maa hun til at love ham, at de vilde være Kjærester, nu skulde det da staa fast, og saa afleverede han Bæltet.

Saa, nu havde han det sat Veje for alt sammen, og det værste var, at han ingen Ting havde faaet ud af det, for hun lukkede jo Bæltet inde og bar sig ad som sædvanlig.

Som han nu gaar og spekulerer paa dette her og bliver en hel Del utaalmodig og fortvivlet, saa faar han da omsider i Sinde at ville af med sit Liv, nu var der intet længer at leve efter. Han gaar ud ad en Skov og lægger sig der i den Tanke, at han vil ligge og sulte ihjel.

Da han havde ligget i den elendige Stilling en halv Dags Tid, kommer han lige til at vende sig om og faar set i Vejret, og der bliver han vár, at han laa lige under et Kirsebærtræ, som hængte aldeles fuldt af modne Kirsebær. De saa grumme indbydende ud, og han kunde ikke godt dy sig for at smage paa dem, inden han døde. Altsaa rejser han sig op og plukker et Par Stykker af dem.

Men da han havde nu spist dem, kom der saadan en Kløe i hans Næse, og den tager til at gro og bliver saa lang saa lang, ja, den bliver saa lang, at han kunde ikke gaa uden at træde paa den.

Saa tykte han, nu var han da en Vanskabning, et Spektakel for alle og enhver, og derfor maatte han nu af med Livet for enhver Sag. Da han har gaaet en lidt frem ad, faar han Øje paa en lille Vanddam, og der faar han saa i Sinde at ville gaa hen og drukne sig. Men Vandet var ikke dybt nok, det kunde ikke gaa ham længere end efter Knæene, og der kunde han da ikke drukne sig. Men lige som han staar og tænker paa det, lægger han Mærke til, at hans Næse

var krympet op, nu var den ikke længere, end at den karrig kunde naa Vandet, saadan var den krympet ind. Saa bøjer han sig ned og putter Næsen i Vandet, længere og længere ned, for eftersom han fik den i Vandet, saa krympede den ind, og saadan blev han ved, til den var i sin Orden igjen.

Da han havde nu den Erfaring, saa gaar han hjem efter en Kurv og gaar atter ud i Skoven til Kirsebærtræet. Der plukker han den helt fuld af Kirsebær, og saa trækker han i nogle Kvindeklæder og gaar til Herregaarden, hvor Pigen var, med denne her Kurv.

Saa spørger dette her Kvindfolk til, om Herskabet vilde ikke kjøbe Kirsebær. Jo, de Bær saa nok saa appetitlige ud, og Herremanden kjøber den hele Kurvfuld af hende, kan jeg tro. Baade Fader og Datter skal nu til at smage Kirsebærrene, men saa faar de jo nogle forsvarlige Næser, saadan noget lignende efter den, han havde haft, og de var jo elendig ilde holdne.

Saa gaar der et Par Dage hen, og de slæber af Sted med deres Næser og træder paa dem, alt ligesom det kunde byde sig. Da forklæder Karlen sig igjen og kommer til at se ud som en Doktor, og han faar jo begribeligvis en Flaske i Lommen med noget Vand af den Dam der i Skoven. Naa, saa kommer han til Herregaarden, hvor de lange Næser grasserede, og triner ind i Køkkenet, hvor han spørger Pigen, om der var ingen her paa Gaarden, der fejlede noget, for han var Doktor.

„Jo, det er nær ved det,“ siger hun, „vort Herskab har faaet nogle Næser, saa der har aldrig nogen set saadanne Næser; men dem kan han sagtens ikke skille dem af med.“

Ja, han vilde da nok prøve paa det, om hun vilde gaa ind og mælde ham?

Saa kommer han ind, og Herremanden akkorderer

med ham om, hvad han vil have for Kuren; det var baade ham og Datteren, det var galt med. Ja, nu kunde han først prøve det paa ham, og han betinger sig vel et Par hundrede Daler for det. De Penge vilde Herremanden hellere give end have den store hæslige Næse, og saa faar Doktoren jo Flasken af Lommen og kommer til at smøre paa Næsen.

Den krymper sig ogsaa godt nok ind, og han bliver ved, indtil den kom rigtig i Orden igjen. Da det var saa i Stand, vilde Datteren ogsaa have hendes Næse kureret. Om han vilde gjøre det for den samme Pris? Nej, han vilde ikke, siger han; men der var en Karl her i Nærheden en Gang, han havde en Pung med en Guldskilling i, og den Pung havde den Beskaffenhed, at den aldrig kunde blive tom, se, den vilde han have. Det vilde hun jo nødig gaa ind paa, men derimod vilde hun give ham saa mange Penge, han vilde have, naar hun kunde beholde Pungen. Men der var ikke noget at se efter, kunde han ikke faa Pungen, fik hun at beholde hendes Næse, og da der nu ikke var nærere Raad, saa hentede hun den og gav ham. Ja, siger han saa, men den samme Karl havde ogsaa et Horn at blæse i, det vilde han ogsaa have; og da hun nu for alting vilde af med den hæslige Næse, saa maatte hun af med Hornet ogsaa. Akkurat lige saadan gik det med Bæltet.

Da han nu havde faaet alle tre Dele, siger han: „Nu maa du have en god Dag, den har du givet mig saa tit, og saa kan du blive gaaende med din lange Næse!“

Saa var det det første, hun mærkede, hvem Doktoren var. Han gik, og hun beholdt Næsen. Men for Eftertiden maatte hun stadig have en til at bære hendes Næse for ved sig, for at hun ikke skulde gaa og træde paa den, og der gaar hun endnu.

---

47. Den uvillige Bonde.

Der var to Herremænd, som var Brødre; den ene var gift og havde Børn, men den anden var Pebersvend. Han boede her i Jylland, men den gifte Broder boede paa Sjælland imellem Kalundborg og Holbæk. Omsider blev det Pebersvenden for broget med at drive Gaarden og holde Tjenestefolk baade ude og inde, saa da han faar et Tilbud fra Broderen om at komme over og være hos ham paa hans gamle Dage, tager han med Glæde imod det, sælger Gaarden og gjør alting i Penge saa nær som et Par Heste og en Vogn, som han tager med sig for dog at have det noget behageligt for Fremtiden. Saa havde han desuden en tro Karl, der havde tjent ham i mange Aar, og han skulde ogsaa følge med. Naa, de bliver sat over til Kalundborg, og saa skal de til Kjøren ind ad Landet.

Det gik nu godt nok, mens de var paa Landevejen, den var nem at finde, men da de skulde til at fra den, var Manden lige godt ikke ret sikker paa, hvor de skulde hen, for vel havde han besøgt Broderen et Par Gange, men det er nu aldrig saa godt i en fremmed Egn. Saa laa der en lille kjøn Gaard tæt ved den Ensporvej, de kjørte ad, og Herremanden siger da til Karlen: „Aa, Per, spring lige hen og hør, om det er den rette Vej! jeg er ikke fuldkommen sikker paa det."

Han løber, og da han kommer i Gaarden, staar der en gammel vissen Stakkel og hugger Poldtørv til Stejl i Møddingen.

„God Dag, Fatter!" siger Per.

„*Ø* —!" siger den anden.

„God Dag, Fatter!" siger han noget højere, for han tænkte jo, Manden var tunghør. Nej, han svarer ikke.

„Kan I ikke sige mig, om det er den rette Vej til den Herregaard?"

Nej, han maa til at sige det nok én Gang, og endda noget højere.

„I kan, Fanden gnistre mig! tage, hvad Vej I vil, det har jeg lige kjært!“

„Det er en svar Mand“, tænkte Per, og han gaar saa tilbage til Herremanden.

„Var det saa den rette Vej?“

„Det véd jeg ikke“, siger Per lige saa mut.

„Hvad er der ved det, Per?“

„Ja, jeg har min Sæl aldrig truffet saadan en Stodder!“ og saa fortalte han, hvordan det var gaaet ham.

„Ja, jeg tror nok, det skal blive den rette Vej, vi er paa, lad os nu kun prøve ad.“

Saa kjørte de, og det varede heller ikke saa grumme længe, inden de kom til Broderens Herregaard.

Da de nu var komne ind, siger Pebersvenden: „Det er dog nogle prægtige Bønder, I har her ovre.“

„Ja, saa mænd.“

„Ja, det er ganske fortræffelige Folk.“

„Jeg synes, du roser dem vel meget“, siger Broderen, „jeg er bange for, du ikke ret mener af det; hvem har du truffet?“

„Aa, det var et sølle Stimmel her henne i en lille pæn Gaard ved Vejen.“

„Ja, det er nu ogsaa en uden Lige“, sagde Broderen, der nok tvivlede paa, hvem han mente, „han kan ikke unde en en Dryp Vand af hans Kjelde, om han saa var ved at forgaa af Tørst.“

Per staar ved Siden af, og saa siger han: „Jeg kan ikke vide, om det skulde være saa galt.“

„Jo, saa galt er det.“

„Da vil jeg nok tage mig paa at faa Nattely der“, siger Per igjen.

„Nej, det sker ikke“, siger den sjællandske Herre-

mand lige saa bestemt, „jeg giver dig et halvt hundrede Daler, om du kan det.“

Saa slaar de ogsaa det Væddemaal, og det blev bestemt, at Kusken skulde følge med der ned for at se, om det gik redelig til.

De kommer saa ridende der ned ved Aftens Tid.

„God Aften, Fatter!“ siger Per til Manden, der endnu stod i Gaarden og hakkede Tørv.

„Ø —!“

„Vi kan vel faa Husly her i Nat?“

„Nej, Fanden gnistre mig! kan I ikke“, sagde Manden lige saa arrig, og det kom i en Fart.

„Ja, Tak, Fa'r! det er saa meget godt“, siger Per, „saa vil jeg trække Hestene ind“, og uden videre Omstændighed gaar han hen til Stalddøren. Men Bonden efter ham og griber om Krogen.

„Ja, Tak, det er en Skam, vi kan nok selv lukke op,“ siger Per og skyder den visne Stakkel til Side.

Der inde stod to dejlige brune Heste, og dem gaar han op og slaar løs, saa de spiller ud ad Gaarden; nu kunde Bonden fange dem, naar han vilde. Den anden Karl holdt jo ved deres Heste imens, og saa trak de dem ind og fik dem bundet saadan, at Staklen ikke saa let skulde løse dem. Han gnistrede jo og var saa gal; men Per lod som ingen Ting og sagde: „Ja, jeg kan vel tænke, I vil unde vore Heste noget godt at æde.“

„Nej, Fanden gnistre mig, vil jeg ikke!“ og han springer hen og møder for Ladedøren.

Men Per skyder ham til Side og siger: „Det er en Skam; nej, jeg kan godt selv hente det.“

Saa gaar han ind ad Foderladen og henter noget Hø saa dejligt, at Stakler næsten kunde æde det. Manden er jo inde med og favner om Høet ligesom for at ville møde. „Nej, Tak, vi skal ikke have saa

meget," sagde Per, „en lille Ville kan være nok," og dermed tog han saa meget, som han vilde have, og gik ind til Bæsterne med; men Manden listede ud i Gaarden og gav sig til at hakke Poldtørv igjen.

Da Per kom ud af Stalden, gik han hen til Vinduet og stillede sig der for at faa et Glimt at se af Konen, det var saadan en lækker og rar, from Kvinde. Idet hun nu gaar forbi Vinduet der inde, tager han sig den samme Røst paa som Manden og siger: „Kan du, Mo'r, bakke lidt op til de to fremmede Karle, af hvad Huset formaar." Det gjør hun med Glæde, for hun var langt fra gjerrig, og faar da snart nogen Aftensmad standet til.

Nu gaar de to Karle og træder der ude, til Manden lister ind, for de var jo rædde for, at han ellers skulde gaa ind i Stalden og slaa deres Heste ud. Saa lister de ind bag efter, og da Konen nu begynder at sætte de gode Sager ind paa Bordet for dem, hvad han ikke havde været gal før, saa blev han og satte sig henne i Kakkelovnskrogen. Karlene derimod lod, som de var hjemme, og tog godt for sig af Retterne.

Saa siger Per endda: „Kom her op og faa dig noget med af Maden!" men han svarer lige saa bistert: „Nej, Fanden gnistre mig! jeg vil ikke sidde til Bords med saadanne Kjæltringer." Han forlanger en Skalende at bide paa, at det kan tage længere Tid og lade, som han faar fuldt Maaltid.

Imens gjorde de andre sig rigtig til Gode, og da de var færdige, siger Per til Konen: „Ja, nu kan du gjærne lade det blive staaende paa Bordet til i Morgen til vor Frokost, og saa maa vi vel helst komme til Ro." Det gjør hun, og saa viser hun dem ind ad et Kammer, hvor der stod en god Seng. Den anden Karl gaar ogsaa der ind, men Per siger: „Jeg har rejst vidt og langt og er bleven stiv i min Krop, saa jeg vil helst ligge paa Bænken."

Nu gik Manden og Konen i Seng, men da de havde ligget en lidt, siger han til hende, at han var saa sulten.

„Ja, hvifor spiste du ikke noget med de fremmede?“ siger hun.

„Kunde jeg spise med de forbandede Kjæltringer, saadant Røverpak, der formelig tager selv!“

„Ja, saa kan du godt gaa op og æde lidt af det, der staar paa Bordet“, siger hun.

Han rejser sig ogsaa og lister hen til Bordet, hvor han begynder at pille til sig med Fingrene.

Nu havde Per været saa forsigtig at tage hans Ridepisk med sig ind, og den laa ved ham. Saa rejser han sig og lægger Manden en dygtig en over Fingrene med Pisken. „Kist, Kat!“ siger han, for det skulde jo forestille, han jog efter Katten. „Der har de nu glemt at lukke Katten ud, og det var endda Synd, den skulde gaa hen og æde Maden.“

Manden bliver saa ræd, at han springer af ind i Sengen igjen uden videre.

Saa ligger han lidt igjen. „Jeg er saa sulten!“

„Ja, hvad skal vi gjøre?“ siger Konen, „det var ogsaa underligt, at du ikke aad dig mæt i Aftes.“

„Ja, saa meget er vist, jeg kan ikke holde det ud til Dag.“

„Saa kommer jeg vel til at staa op og bage nogle Emmedragier til dig.“

Ja, det var rart, om hun vilde det, siger han, og saa vilde han følge med hende for at passe paa, at den fremmede Karl skulde ikke ræde hende.

Da hun faar tre Kager i Emmerne, kommer Per og siger: „I er svar tidlig oppe.“

Ja, saadanne gamle Folk kunde ikke sove til Dag, svarer han.

„Ja, jeg er baade forvaaget og forrejst“, siger han,

„saa nu vil vi blive oppe og ro hverandre. Jeg kunde have haft det lige saa bovnt som I andre, ja, mere end det, for min Fader havde en stor Gaard; men jeg havde tre Søstre, og de blev gifte med tre Gaardmænd, den ene boede som her (dermed gjorde Per en Tegning i Asken med Piskeskaftet, saa den ene Emmedragi blev ødelagt), og den anden boede som her (saa gik det den anden lige saadan), og den tredje som her (nu blev den tredje ogsaa kjasset ud), og de fik hver en Gaard; men se, om jeg fik saa meget af min Faders Gaard, som der er i de her Aske (nu rørte Per rundt omkring i Asken med Skaftet, saa Dragierne blev aldeles ødelagte)."

Saa raaber Manden: „Men hvor naar vil I Satans Mennesker dog tage her fra?"

„Vi plejer aldrig at tage af Sted, inden Kragen sætter sig paa Huset", og dermed gaar Per ind; men de andre blev der ude.

Lidt efter kommer Konen ind og siger, at nu var Kragen kommen paa Huset.

„Det forbandede Dyr!" raaber Per og render ud. Lidt efter kommer han ind igjen og siger: „Nu har jeg da faaet den drevet væk. Jeg kylte en Rundsel efter den, og saa faldt Kragen ned."

„Du har da vel ingen Ulykke gjort", siger Konen.

Ja, det vidste han ikke, hvordan skulde det være gaaet til?

Hun springer ud og ser efter Manden, for det var jo ham, der skulde forestille Krage og var klatret op paa Huset. Men nu laa han nede paa Jorden og var død. Konen klagede sig over det, men nu var Per bleven flink og hjalp hende med at faa ham lagt paa Langhalm, og da han saa rejste af, sagde han, at han skulde nok komme der ned og hjælpe hende med alting, om hun ønskede det. Saa fulgtes Per og Kusken ad

op til Herregaarden, og Herremanden maatte jo ud med de halvtredsindstyve Daler.

Men det blev ikke endt dermed. Per blev en stadig Gjæst nede ved Konen efter Mandens Begravelse, og da hun var en rigtig rar Kvinde, bejlede han til hende og fik hendes Ja, siden han havde været hende saa behjælpelig. Saa blev han til en bovn Gaardmand, der var villig og flink imod enhver og gjæstfri imod vejfarende Mennesker.

---

48. De tre Ravne i Galgen.

Det traffes en Gang med to Karle, der var saa skrækkelig gode Venner, da de gik hjemme i Nabolaget ved hverandre, at de kom i Tjenesten begge to, og da de saa omsider kommer tilbage til deres Hjemstand, var der ikke Arbejde at faa der i Egnen, og det var fattig Familie, de havde, saa de vidste da ikke, hvad de skulde finde paa. Endelig ser de i Aviserne, at der er saadan Mangel for Arbejdere i Konstantinopel, og det var netop til at lave en Vandledning, de søgte om saa mange Arbejdsfolk, for de kunde intet Vand faa i Staden.

Saa giver de to Karle sig til at gaa om i Nabolaget for at faa en Rejseskilling af godt Folk, og da de nu faar lidt samlet sammen, rejser de med hverandre og kommer heldig paa de tyrkiske Grænser. Der spørger de dem til framme, for der var jo ikke andre Veje at gaa, og saa siger en af dem, de spørger om Vej: „Ja, der er et Stykke Hede paa flere hundrede Mil, som I skal igjennem, og den og den Vej skal I med.“

De faar saa Mad med til en otte Dages Tid og kommer paa den lange Tur.

Nu hilrer det noget med, at den ene var ikke saa rask i Gangen som den anden, enhver gaar jo ikke lige rask, og da de har rejst en Dags Tid, siger den største, der er raskest til Bens: „Hør, vedst du hvad! lad os æde af din Tværsæk først, det letter immer paa den.“ Det var den anden ogsaa tilfreds med, og de æder saa af hans Mad saa længe, til den slipper op, saa har han jo intet, Stakkel.

Anden Dags Morgen, da de kommer til Gang hen ad Landevejen, sætter den store sig og vil have noget til Frokost. Der vil den anden ogsaa holde sig stille og have sig lidt. Men hans Kammerat siger nej, han fik intet. Naa, de spaserer igjen, til det atter bliver Spisetid, og den raskeste vil have en Bid at leve af, saa siger den ringeste: „Jeg maa endeligmaal have noget at spise ogsaa; du har jo fortært af min Mad, hvorfor skulde jeg saa ikke have af din?“

„Nej, du faar intet, uden jeg maa stikke dit ene Øje ud.“

„Ja, da maa du ikke det, det gaar ikke“, svarer han.

Saa døver han den Dag over og fik ikke at spise. Anden Dag plager han ham igjen. „Maa jeg saa stikke dit Øje ud?“ — „Ja, naar der ikke er andre Raad, jeg kan ikke bie længere.“ Saa faar han sit ene Øje stukket ud og skal nu have det, han kunde spise et Døgn. Men da han havde faaet Forplejning i det Døgn, var det lige nær; den store spiste to tre Gange om Dagen, men den anden maatte se til med det ene Øje, han havde endnu. Saa gaar det atter hen paa det andet Døgn, og Stakkelen beder ham mindelig om noget. „Ja, maa jeg saa stikke dit andet Øje ud?“ — „Nej, det var ikke godt, jeg skulde blive blind“, siger han. Han holder ud i to Døgn og faar ikke at spise, den Stakkel — ja, han var saa mænd at ynke. Endelig bliver han jo nødsaget til at love den anden, at han maa

stikke det andet Øje ud ogsaa, dersom han kan faa noget. Ja, saa skulde han faa saa længe, til de kom til Herberg.

De rejste nu i tre Dage derefter, og da kommer de saa nær, at de kan se Konstantinopel. Han, der er seende, gjør hans Beregning over, at de kan komme dertil ved Aftens Tid eller lidt før maaske. Men det var alligevel snavs at gaa ind til en Stad med et blindt Menneske, tykte han, og da de saa kom forbi en Galge, der var tæt ved Landevejen, og hvori der var hængt en Tyv, leder han ham hen til den og siger: „Der er et Stykke Træ, kan du føle det?“ Ja, han kunde saa. „Nu kan du blive staaende ved det, imens jeg gaar hen til Byen, for den er ikke svar langt her fra, saa skal jeg bestille Kvarter til os begge i Nat.“

Personen bliver ogsaa rolig staaende — det var han nødt til, kan jeg tro — og venter paa den anden hans Naade, men han kommer ikke, og det sølle Menneske staar der alene, til det bliver Aften. Saa kan han fornemme paa sig, at det var ved Tiden at faa sig lagt, men da han har lagt sig ned paa Jorden, kommer der tre Ravne flyvende og sætter sig paa Galgen. Det var nu netop paa Sankt-Hans Aften, dette her gik for sig. Saa snakker de sammen med hverandre, og den ene siger til den anden: „Nu er det lige et Aar siden, vi traffes sidst, hvad nyt har I at fortælle?“

En svarer og siger: „Ja hvad, kan vi ikke sær have en Ting nyt at fortælle for hverandre? Jeg kan fortælle det nyt, at nu har de haft saadan Vandmangel i Konstantinopel i mange Aar; men der ligger en Sten under Kjøbmand og Gjæstgiver Kristensens Pakhus, naar de kan faa kastet til den og faa hugget Hul paa den, saa skal der komme Vand nok ud af Hullet.“ Det ligger nu den blinde og hører paa.

Saa siger den anden Ravn: „Da har jeg andet nyt

at fortælle jer om den Sten, for den er der mere godt ved. De skal fylde tre Flasker af det første Vand, der springer ud af den, for det kan kurere for hvad Slags Spedalskhed det skal være, naar Mennesket blot bliver vasket over sin Krop i det.“ Den Fortælling hørte den blinde da ogsaa.

Saa siger den tredje Ravn, at han havde da endelig ogsaa noget nyt at fortælle, siden han havde været saa langt henne paa Rejse i det sidste Aar. „Den Dug, der falder om denne her Galge, kan kurere ethvert blindt Menneske, om ogsaa hans Øjne er stukne ud.“ Det var noget for ham, der laa underneden.

Derefter giver de hverandre Farvel alle tre Ravne med det Løfte, at om et Aar mod skulde de mødes paa Pladsen igjen. Den blinde har nu ligget og hørt det til Hobe, og det første, han tænker paa, er den Dug, som er falden. Saa skraber han omkring i Græsset, og en lille bitte Krukke har han i hans Lomme, saa han faar da saa megen Dug samlet sammen, at han kan faa sig tørret dermed et Par Gange eller noget, der hvor Øjnene har været. Saa kan han begynde at skimme Galgen æfor ved sig. Han bliver jo ved at væde Hullerne, til han er helt ud seendes, og bag efter bliver han ved at presse saa megen Dug ud, som han kan faa, og faar den i Flasken. Nu var det nær Dag, og saa tykte han, det var bedst at komme til Listen ned ad Staden.

Men han véd jo ikke, hvor han skal hen. Endelig træffer han en lille Dreng, som han prajer, om han kan give ham Anvisning paa, hvor Kjøbmand Kristensen boede. Drengen staar og gaber og forstaar ikke hans Sprog; men endelig finder han paa at lede ham hen til en Tolker, som kan tale med ham, og hos ham forespørger han om, hvor Kjøbmand og Gjæstgiver Kristensen boede. Ja, hvor denne her Mand var fra? Han

var en Dansker. Saa vilde Tolkeren have at vide, hvad Profession han rejste paa. Ja, han var Vandleder. „Saa kan du ogsaa faa Bestilling nok her i Staden, for ingen kan finde Vand i vor By.“ Jamen han skulde nu først vise ham hen til den Kjøbmand. Altsaa kom han der og vilde nu først have noget at spise, det kunde han have behov. Saa fortæller han ogsaa ham, at han var Vandleder og var forsikret paa, at han kunde finde Vand her i Gaarden. „Ja, saa skal det strax mældes til Kongen“, siger Gjæstgiveren, og det skete.

„Lad os faa Personen fat!“ befaler Kongen, og saa bliver den fremmede Karl ført op paa Slottet. „Kan du skaffe os Vand her i Staden?“ siger Kongen. Ja, men der vilde mange Arbejdsfolk til, og der skulde maaske Bygninger rives ned. Ja, det kunde være det samme, han maatte godt rive ned, om det saa var Kongens Slot, naar de kunde blot faa Vand.

Saa siger Karlen til Gjæstgiveren: „Dit Pakhus skal ned.“

Ja, det sker strax, og de arbejder med Sløjfning og saa med at grave i Grunden, indtil de finder Stenen. Nu vilde de jo til at kaste den om, men han siger nej, „det er unyttigt, Stenen skal blive paa sin Plads. Men der skal Stenhuggere til.“ Endelig kommer der et Vandstent, og han springer ind efter Flaskerne. Da kom Vandet op i en fin Straale ligesom efter et Spigerborshul. Nu fylder han Flaskerne, og saa borer de mere og mere, indtil der bliver saadan en Oversvømmelse, at de maatte brække nogle Gader op, for at det kunde faa frit Lob ud af Staden.

Den Gang det var nu lavet, gjorde Gjæstgiveren et lille Gilde for Arbejdsfolkene, og Kongen kom der ud for at se Vandet, saa han og hans Søn, der var med, kom ogsaa til Gilde.

Da de kommer i Døren, siger Vandlederen

til Kongen: „Det forekommer mig, at jer Søn er blind.“

Ja, det var vist nok, „han blev blind, da han var tre Aar, og nu er han to og tyve.“

Mesteren gaar saa med ham ind i et Kammer, tager Flasken med Dug og smører hans Øjne nogle Gange, til han blev seende. Dernæst gaar han ind til Kongen med Sønnen, og han var nu saa glad over begge Dele, at han byder Mesteren til et Gilde paa Slottet et Par Dage efter.

Folkene kommer, og Mesteren kommer ogsaa. Da ser han der et stakkels Menneske staa i et Bur, og det var Kongens Datter, der var plaget af Spedalskhed, Saa vilde han have at vide, hvad det var for et stakkels Menneske. „Ja, det er min Datter“, siger Kongen, „og hun er bleven saa spedalsk, at vi har maattet sætte hende ind i det Bur, for at ingen skal røre ved hende.“ Om han maatte da ikke komme til hende? og saa løber han hjem paa Herberget efter de tre Flasker, men Dronningen vilde med ham ind at se paa, hvad han gjorde ved hende.

Først klæder han hende af, og saa vasker han hende over hele Kroppen med Vandet, der var i Flaskerne. Saa bliver hun helbredet, og Dronningen klæder hende paa igjen.

Da han nu har udrettet det, vil Kongen vide, hvor han har faaet den Vidskab fra, og han maa til at fortælle det fra først til sidst. Endelig blev han tilspurgt, om han vidste ikke, hvor hans Kammerat var. Nej, ikke til Sikkerhed, men han maatte vist nok være her i Staden. De kommer ud med Trommer og lader det lyde i Gaderne, at hvem der havde Arbejdsfolk, skulde ufortøvet komme med dem. Saa kommer alle de Folk ogsaa sværmende, og Kongen og Dronningen og Personen sidder og overser dem. Endelig kommer en Sko-

mager med sex Svende, og der er Fyren. Saa bliver han fanget; men de véd ikke ret, hvad Dom han skal have. Kongen tykte, han skulde have den med det samme, og saa vender han sig til Vandlederen: „Du maa selv dømme ham, for saa faar han en billig Dom."

„Ja, nu er det snart ved samme Tid, som vi skiltes ad i Fjor, for det var selve Sankt-Hans Aften", siger han, „og saa skal han have, ligesom han gav mig. Begge hans Øjne skal stikkes ud, og saa skal han ikke have noget at spise i et Døgn; men netop den Aften skal han sættes op ved Galgen og der tage Lykken, som den kan falde sig." Det finder Kongen rimeligt, og Dommen bliver udført i alle Maader.

Hen ud paa Natten kom de tre Ravne, og de begynder at snakke om, hvad nyt de havde i Aften. „Aa, vi har meget nyt at fortælle", siger den første, „det, vi fortalte for hverandre den sidste Aften, det er alt sammen fuldkommet."

„Ja, det har vi ogsaa spurgt", siger de andre. „Der maa have været en Fidseltuder, der laa her neden for og hørte vor Samtale, derfor er det sket; men førend vi siger noget for hverandre i Aften, lad os saa gaa ned og se, om der ingen er nu."

Saa lister de ned og finder Personen, og ham piller de Lem for Lem, saa der var ikke andet end den bare Benrad om Morgenen, da Folk kom og vilde se, hvordan det stod sig med ham. Men Kongen gav Vandlederen hans Datter til Ægte og et Stykke Land at regere over.

---

49. En Karl for en Ko.

Der var en Gang to Mænd, der boede til Hobe; den ene var rig og havde en stor Gaard og nok af

alle Slags, men den anden var i den sorteste Armod, og der var ikke Tanker om, at den rige Mand vilde give den fattige saa meget som Salt til et Æg. Nu skal jeg fortælle jer lidt om, hvordan de to kom til at omskifte deres Vilkaar.

Det var gaaet den fattige saa nær, at han havde ikke uden én Ko, og den skulde han nødsages til at sælge for at faa Brød i Huset. Saa trækker han til Marked med den en Dag, men da han kom til en Korsvej, kom der i det samme en Vogn kjørende med den anden Vej, og der sad en tre Karle paa. De spurgte ham, hvor han vilde hen, og han vilde saa ogsaa vide, hvor de skulde hen. Ja, de skulde da hen at hænge det Menneske, der sad imellem dem, for det var en Mestertyv.

„Jeg synes, at det er en stor Synd at hænge ham“, siger den fattige, „for det er jo et Menneske, der er frisk og rask.“

Ja, det kunde ikke hjælpe, hænges skulde han. „Men maaske du kunde have Lyst til at at bytte og have en Karl for en Ko, saa kan vi blive fri for at hænge ham, og du faar din Vilje.“

Ja, det var ogsaa det samme, siger han, og saa bliver han resolveret paa at gjøre den Handel med dem, og de beslutter dem til at sige, naar de kom tilbage, at Tyven var rendt fra dem.

Saa faar han altsaa Karlen og trækker af med ham til Markedet, men den hele Dag gik hen, og der var ingen, som kom og hørte til, hvad den Tyv skulde koste. Altsaa maa han have ham med hjem om Aftenen.

„Naa, hvad fik du for Koen?“ sagde Konen, da han kom ind.

Ja, han havde da faaet denne her Karl for den.

„Aa, du er altid tosset, og derfor har vi det, som

vi har det, synes du ikke, vi har Folk nok til Føden, siden du kommer med en til?“

Ja, Manden tav jo til det, og saa skulde de have noget til deres Nadver; men Konen havde ikke uden en lille Klat Grød og en Brødskorpe. Der var ikke til mere end en, men nu fik de jo bytte det, som de var Venner til, og saa havde de ikke det mindste til om Morgenen.

Saa tager Mestertyven Ordet og siger, at det skulde hun ikke klage sig over, han skulde nok skaffe Brød, for han var ikke Tyv for ingen Ting. Men nu var det bedst, de tog det med Ro til om Morgenen.

Da det saa gryede ad Dag, spørger han Konen, hvad de nu trængte allermest til. „Ja“, siger hun, „det er ikke saa godt at sige, for vi har hverken det eller det.“

„Saa er det vel bedst, vi først faar noget Brød, og saa vil jeg nu kjøre til Mølle for jer.“

„Ja, det kan nok sagtens hjælpe“, siger hun, „vi har ikke Kornkjærne i Huset.“

„Har I da ikke et Par Sække og en Befordring?“

Jo, de havde da begge Dele, og han faar et Par gamle Krikker spændt for en Pjalt Vogn og kommer til Kjøren med nogle tomme Poser bag i den. Da han saa kommer forbi en Sandgrav, holder han der og fylder alle Sækkene med Sand. Dem læssede han paa Vognen, og da han nu kjørte videre, var der ingen, der skulde have sagt andet, end at det var et stivt Læs Korn, han havde at kjøre med. Nu kjørte han til en Mølle, hvor de havde en svær Søgning, og da Møllersvenden netop havde travlt oppe i Møllen, da han kom, saa bar han selv Poserne ind den ene efter den anden og satte dem ved en hel Del andre Sække. Nu gaar han op til Møllersvenden og siger, om han kan faa malet i Dag.

„Nej“, svarer han, „vi kan ikke i Dag, for vi har

saa meget inde, og det skal males først; men i Morgen maa du hente det, da skal det nok være færdigt.“

Ja, det kunde han ikke bie efter, for de havde intet Brød i den Gaard, hvor han tjente, og han skulde have det med sig tilbage; men saa fik han jo at tage et andet Sted hen.

„Ja, det faar du jo“, svarer Møllersvenden, og saa gaar Tyven ned og bærer Sækkene ud paa Vognen igjen; men han passede jo paa, at tage nogle andre Sække med Mel i. Nu kjører han stiv Karl hjem med dem, og saa fik Konen travlt med at bage. Der blev saadan en Velsignelse af Brød, at de havde nok for lange Tider.

Men nu var det ikke nok med det, for Konen lod sig forstaa med, at det var elendigt nu for dem ikke at have en Ko og saadan faa lidt Smør at brede paa Brødet. Saa siger Mestertyven, at det kunde der vel ogsaa blive Raad for. Om de havde ingen Smørfjerdinger? Jo, dem havde de endda nok af, havde der saa sandt været noget i dem. „Jaja, nu kjører jeg til Kjøbsted og faar Smør“, siger han. Men det kunde hun ikke forstaa, siden de aldrig havde en Skilling at give for det.

Han faar Bæsterne for og kjører saa af Sted med nogle tomme Fjerdinger. Da han kommer til Sandbakken, fylder han dem med Sand og lægger hvert Laag nok saa kjønt paa. Derefter kjører han til Byen og ind ad en Kjøbmands Gaard, hvor han strax giver sig i Færd med at bære Fjerdingerne ind ad Pakhuset og sætter dem der lige Side med en Del andre Smørfjerdinger. Saa gaar han ind i Butikken og siger, at han er her med et Læs Smør, om de vilde sige ham, hvad Pris de gav for det. Ja, de gav saa og saa meget. Nej, den Pris vilde han ikke sælge Smør for, det var saa og saa godt, han kunde sagtens faa mere for det

et andet Sted, og hvad han kunde nu rimle op. Ja, de gav ikke mere, sagde de, og saa rejste han af ud til Pakhuset og skulde nu have Smørret læsset paa Vognen igjen, men passede naturligvis paa at faa nogle andre Fjerdinger, der var virkeligt Smør i, og saa kjørte han lige hjem til den fattige Mand med det.

De maatte rigtig love for Tyven, nu havde de baade Tilmad og Brød, og det var da saa meget dejligt.

Saa træffer det i samme Godlag, at den rige Mands Bedstemoder døde, og der bliver jo gjort Anstalter til at faa hende jordet. Folkene omme fra den fattige Mands hjalp dem noget til Rette med det, og derfor blev de da ogsaa budne med til Begravelsen tillige med den fremmede Karl, der var hos dem.

Saa om Eftermiddagen, da de havde spist, kommer de ud, det gjør Gjæsterne, og skal til at se den rige Mands Kreaturer. Der havde de en fed Ko, som lige stod færdig til at slagte, og alle syntes de jo, at den var i saadan udmærket Stand. Om Aftenen, da den fattige Mands Folk kommer hjem, siger Mestertyven, at det var bedst, de fik den Ko hentet, for den var værd baade at slagte og spise. Ja, det var nok ikke saa nemt at komme af Sted med. Jo, sagde han, det kunde let lade sig gjøre, og nu skulde de blot faa nogle Knive stenet, saa skulde han let hente Koen.

Han gaar nu op paa Kirkegaarden og graver den gamle Kone op, som var bleven jordet, og hende bærer han ind i Kohuset og stiller hende an i den Baas, hvor Koen stod, og saa trækker han Koen ud; men Halen skar han af den og stak ind i Munden paa hende. Da han saa er kommen hjem med Koen, slagter de den jo den samme Nat. Nu havde de Brød og Smør og Kjød i Overflod.

Om Morgenen, da Pigen kom ud og skulde have malket, sidder Bedstemoder jo der i Baasen og har ædt

Koen lige til Halen. Hun ind til Manden og fortæller, at Bedstemoder gik igjen og sad ude i Kohuset.

„Det er da forskrækkeligt“, siger den rige Mand, da han ser det Syn, „hun har altid været havefuld, imens hun levede, vil hun til at æde hele Høveder, nu hun er død, saa er der jo ingen Raad til hende.“

De vidste da aldrig, hvordan de skulde bære dem ad, og de maatte da ned til Præsten og fortælle ham, at Bedstemoder var kommen tilbage og havde ædt den røde Ko forat stille hendes Sult, da hun ikke havde ædt nu i saa mange Dage, om han kunde ikke hjælpe dem at faa hende sat væk, for hun gik begribeligvis igjen?

„Der er ikke andre Raad,“ sagde Præsten, „end at vi maa have hende jordet igjen.“

„Kunde Præsten ellers ikke gjøre noget ved det, saadan som at mane hende?“ sagde Manden, „for jeg er ræd for, hun ellers skal komme igjen. Jeg vil betale ham godt for det.“

„Jo, jeg skal nok gjøre min Flid, mød kun nu med hende ved Kirkestetten, saa skal jeg indfinde mig og nok sætte hende væk for bestandig.“

Saa bliver hun jo begravet for anden Gang, og Præsten fik hundrede Daler for hans Ulejlighed.

Men Tyven gik om Natten efter hen og skrabte hende op igjen, og saa satte han hende ind i den rige Mands Spisekammer, hvor der var mange Tønder og Ankere baade med Øl og Mjød og Vin. Det tog han alt sammen og bar ned til den fattige Mands, men de tomme Tønder bar han derop igjen, og saa satte han Bedstemoder der inde ved en af Tønderne med en Tøndehane i Munden.

Da Folkene nu kommer op om Morgenen, og Pigen lukker Spisekammerdøren op, saa ser hun jo den gamle sidde der inde, og hun farer ind og raaber: „Husbond! nu er Bedstemoder kommen igjen og sidder i Spisekam-

meret." Han kommer ned og skal have den Ting undersøgt. Da viser det sig, at hun har drukket alt deres Øl og Mjød og Vin og sad endnu og sugede paa Tøndetappen.

Saa maa han op til Præsten igjen og fortælle ham, hvor elendigt det endnu var, og i Nat havde hun haft en forskrækkelig Tørst, og saadan og saadan var det da.

Ja, siger Præsten, det var nok noget, han ikke kunde have med at gjøre.

Jo, han maatte da endelig sætte hende væk endnu en Gang, saa skulde han faa to hundrede Daler.

Ja, saa fik de jo at møde ved Kirkestetten, han skulde da nok indfinde sig. Og det gik da saadan, at hun den Dag blev jordet for tredje Gang.

Nu havde de fuldt op af Ædelse og Drikkelse omme hos den fattige Mands. Men Mestertyven gaar alligevel op paa Kirkegaarden om Natten og kradser hende op igjen. Dernæst bærer han hende ned i den rige Mands Storstue, hvor der stod et stort Skab, som var fuldt af Klæder, og det var noget, der baade kunde varme og holde. Skabet ryddede han jo, og Sagerne tog han med sig, men Bedstemoder lod han blive i Skabet.

Da et af Kvindfolkene om Morgenen kom og vilde aabne Skabet for at faa noget Tøj, falder den døde ud og havde nær revet hende om Kuld. Hun kommer hujende og brølende ned til de andre og siger, at Bedstemoder sad inde i Klædeskabet. Ganske rigtig, nu var hun der igjen, og hver Klædestraad var henne, der havde været i Skabet; jo, det var i god Orden, hun maatte jo have frosset svært i de sidste Dage og havde nu faaet Sagerne slæbt bort, men var selv bleven lukket inde til sidst.

Den rige Mand op til Præsten igjen og fortæller

ham Sagens Lejlighed. Nu vilde han give ham tre hundrede Daler for at sætte hende væk.

Nej, han kunde ikke have med det at gjøre, for han havde gjort sig al mulig Flid, og han kunde slet ikke forstaa, hvi hun saadan blev ved med at komme igjen. Men Manden lister jo ved ham, han skulde endeligen hjælpe ham til Rette med det, og saa faar han ham til sidst overtalt. Altsaa bliver hun begravet for fjerde Gang.

Men det bliver det samme som før. Tyven gaar hen og skraber Liget op om Natten, og saa bærer han hende ned ad deres Stald, hvor der stod to gode Bæster, det ene noget yngre end det andet. Der sætter han Bedstemoder op paa det unge, saadan at hun rider baglænds, og binder hende godt fast, samt løsner Hestens Grimeskaft. Om Morgenen, de kom op, og Karlen vilde ud at give Bæsterne, saa ser han strax, da han lukker Stalddøren op, at hun nu er kommen igjen og sidder skrævs over Plagen. Han faar da Døren lukket i en Fart og farer ind og klager sig elendig over det Syn, han der har set. Nu skulde Manden da ned til Præsten igjen for at faa hende sat væk paany. Han sætter det ogsaa i Værk, i det han trækker den gamle Hest ud og sætter sig op at ride paa den. Men nu var Stalddøren saadan i to Døre, og da de om Dagen kun lukte Nederdøren, saa rev Plagen sig løs og springer ud gjennem Døraabningen. Men Bedstemoder tarsk Hovedet ret saa haardt imod Dørkarmen, da den sprang ud, og ved det Skrald kommer Manden til at se sig tilbage og opdager nu, hvad der er bag efter. Han blev saa ræd, at han jager af Sted det bedste han kan. Men han red aldrig saa stærk, at hun enten var paa lige Side med ham eller ogsaa for af, og naar hun kom et Stød forved ham, saa syntes han, hun sad og saa efter, om han kom. Nok er det, han kommer ridende ind i Præste-

gaarden som en gal Mand, og Bedstemoder kommer flyvende bag efter. Præsten hører den Tummel og ser ud; da kan han kjende den gamle Kjælling, han nu havde begravet fire Gange, og han farer ud og raaber: „Væk med hende, hende har jeg haft nok med at gjøre!“ Manden bønfalder ham jo om at sætte hende væk nok en Gang, men han siger, at han hverken vilde eller kunde have med hende at skaffe, og det kunde være det samme, enten han vilde give lidt eller meget for det.

Saa farer det jo af Sted, som det kunde, hjem igjen, og Manden var helt sagtmodig; hans Bedstemoder holdt godt nok Trop, og da han sætter Hesten ind i Stalden, rider hun ogsaa ind. Da Manden er kommen ind i Stuen, klager han sin store Nød for Konen, nu vidste han ikke, hvad der var at gjøre, og han var bange for, at de blev hende aldrig kvit. Saa siger hun, at hun vilde endda gaa om til deres Nabos og spørge dem, om de havde ikke hørt tale om saadant noget før, for det kunde i saa Fald godt være, at de kunde vide dem et Raad til at blive skilt ved den Gjenganger.

„Ja, gaa endelig derom“, siger Manden, og hun rejser jo af.

Da hun kommer der, fortæller hun, hvordan det stod sig hjemme, den gamle Bedstemoder, som de var med til Begravelse over, hun var den haardeste Gjenganger, de havde hørt om fjern og nær, for nu havde de haft Præsten til at kaste Muld paa hende fire Gange og betalt ham godt for det, og nu havde de budt ham fire hundrede Daler for at gjøre det femte Gang, men han hverken turde eller vilde indlade sig paa det tiere.

Saa siger den fattige Mand, at han havde en Karl, der rimeligvis kunde begrave hende saadan, at hun skulde ikke komme igjen. Ja, da vilde hendes Mand betale ham godt for det, det vidste hun.

Naa, Tyven bliver kaldt ind, og saa spørger Konen

ham jo, om han vilde tage sig paa at begrave deres gamle Bestemoder saadan, at hun aldrig mere skulde komme igjen. Han siger, at det kunde han sagtens, det var en smal Sag for ham. Han havde en stor Bog, som han kastede op i, og saa sagde han, at der var kun ét Raad til at blive fri for det Gjengangeri, og det var, at den rige Mand skulde dele hans Gaard og Gods og lade den fattige Mand faa det halve af det, og saa forlods give ham selv femten hundrede Daler i Penge for hans Ulejlighed, ringere vilde han ikke gjøre det. Ja, det vilde de ogsaa gaa ind paa, for de maatte af med Bedstemoder, ihvad det skulde koste. Rigtig nok vidste hun, at hendes Mand havde ikke de femten hundrede Daler, men hun var sikker paa, at hån kunde laane dem. Ja, saa skulde han ogsaa nok indestaa for, at hun aldrig skulde komme igjen. Dermed fulgtes de ad hjem, og han tog Bedstemoder ned af Plagen og rejste af med hende op paa Kirkegaarden, hvor han puttede hende ned for femte Gang. Manden var saa ude om de femten hundrede Daler, og da Karlen fik dem, gik han hjem til den fattige Mand og gav ham de halve, men selv beholdt han de andre, og saa tog han Afsked med dem der i Gaarden og rejste hans Vej, for nu var de blevne hjulpne godt begge to. Den rige Mand var det saadan gaaet tilbage med, baade fordi han maatte af med de mange Penge, og fordi han maatte dele hans Gaard, at han var gaaet i Armod, men den fattige var bleven godt ved det, og saadan skiftedes det da om for dem ved den Mestertyv.

---

50. Den aabenmundede Pige.

Der var en Gang en Bissekræmmer, der rejste til Ribe efter Kram. Saa tager han Herberg i en Landsby

en Nat, og der kommer han til at snakke sammen med Datteren og kjærestes med hende, og om Morgenen, den Gang han vil rejse af, siger han til hende, te han vilde have hende til Kone, naar han kom igjen, i Fald hun kunde tie det. „Ja, det kan jeg sagtens tie“, sagde hun.

Da han var saa rejst, skulde hun til at lave Davren til. Saa stod Asketruget fuldt af Aske paa Skorstenen, og der stod et Fad fuldt af Mel ved Siden af. Der tager hun fejl og tager en Haandfuld af Asken i hendes Haand. I det samme kommer hendes Moder og siger: „Hvordan er det, du staar og taarier? jeg tykker, du tager Aske i Steden for Mel.“ — „Se!“ siger hun, „jeg staar i Tanker.“ — „Da er det nogle sære Tanker“, siger Konen. „Ja, det kommer paa, at den Kræmmer, der var her, han sagde, at han vilde have mig, naar han kom igjen, i Fald jeg kunde tie det.“ — „Ja, da kan vi sagtens tie det, det er vi nok om“, sagde Moderen.

Den Gang Pigen fik saa Melgrøden lavet, gaar hun ind ad Stuen, dér hvælvede Grødfadet*) paa Nedrebordenden, og saa vender hun det i det samme. Saa kommer Konen ind med Grøden, og da hun nu var vant til, at det altid hvælvede, naar hun kom, saa hvælver hun det igjen og giver sig til at lade Grøden paa Bagsiden af Fadet. Men nu var der jo blevet talt til Manden til Davre, og han kommer ind i det samme og ser dette her. Saa siger han: „Hvordan er det, du staar og taarier?“ — „I, se!“ siger Konen, „jeg staar i Tanker.“ — „Da maa det være nogle farlig vigtige Tanker“, siger han. „Ja, det var denne her Kræmmer“, siger hun, „der laa her i Nat, han har sagt til vor lille Mette, at han vilde have hende, naar han kom igjen, i Fald vi kunde tie det.“ — „Da kan vi sagtens tie det, det er vi nok om“, siger han.

---

*) Det var forhen altid af Træ.

Den Gang de havde saa faaet deres Davre til Livs, saa skulde Manden ud at plove. Han faar for, og kommer op til Ploven, den stod oppe ved Agerenden. Da var Nabomanden ogsaa kommen op at plove. Saa stiller denne her Mand an med Bæsterne ved Bagenden af Ploven, og der kommer Nabomanden hen og siger til ham: „Hvordan er det, du staar og taarier?“ — „Ja, se! jeg staar i Tanker og bærer mig galt ad.“ — „Da er det nogle sære Tanker, hvad mon det er for vigtige Ting, du tænker paa?“ — „Aa, det var en Bissekræmmer, der laa her i Nat, han har sagt til vor lille Mette, at han vilde have hende, naar han kom igjen, i Fald vi kunde tie det.“ — „Det kan I jo sagtens tie, det er der jo nok om“, siger Naboen.

Men det blev jo da ikke tejen, det gik vidt omkring. Den Gang Kræmmeren kommer saa paa Hjemvejen igjen, spurgte han det en tre fire Mil før han kom der, og Folk ønskede ham til Lykke ind ad en Kant. Det bliver han meget fornærmet over, og saa tager han ikke ind til den Mand, da han kommer til Byen, men han tager ind til hans Nabo og ligger der om Natten. Den Mand havde ogsaa en Datter, og saa kommer han til at kjærestes med hende; og der kunde han faa en stor Medgift, for den Mand var meget rigere end den anden. Saa bliver det jo ogsaa saadan da, de to skulde have hverandre, og der bliver lyst for dem, og Brylluppet bliver bestemt.

Nu bliver de jo da budne til Bryllup, der som han havde været, lav han rejste hen, men saa vilde de ikke en Gang ten, saa vrede var de blevne. Men da Bryllupsdagen kom, og Brudefolkene skulde til Kirken, saa bad Mette, om hun ikke maatte komme til Kirke og ofre med ham. Det fik hun og Lov til. Den Gang hun saa havde været oppe at ofre og gik ned igjen, saa rakte hun lige Hovedet ind til Brud-

gommen og sagde: „Jeg har en god Tro til dig endnu.“

Den Gang da Brudefolkene kom i Brudesengen om Aftenen, saa var Bruden nysgjerrig og vilde have at vide, hvad det var, Pigen hviskede til ham i Kirken. „Aa, den sølle Hjapnakke!“ siger han, „hun sagde, at hun havde en god Tro til mig endnu, jeg tykker snart, den Tro kunde være ovre.“ Saa er det hun siger: „Ja—a, det har været en Hjappe alle hendes Dage, ingen Ting har hun kunnet tie, and hun har sagt alt det, hun vidste. Nej, da har jeg kunnet tie, jeg har faaet tre Børn, og dem har jeg begravet her ude under det store Træ alle tre; jeg har aldrig nævnet det til noget Menneske nærere dig.“ Saa springer han af Sengen fra hende og siger, at han vilde hverken eje eller have hende, siden hun havde gjort saadanne Træfninger. „Saa vil jeg have den anden“, siger han, „kan hun ikke tie det gode, saa kan hun vel heller ikke tie det onde.“ Den Gang Dagen kom, saa aabenbarede han det for Øvrigheden, og saa kom hun jo til at lide hendes Straf for det. Men han fik Lov til at tage hvem han vilde, og saa tog han den første Kjæreste.

W

